

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo

Učinkovitost izvajanja ukrepov za racionalizacijo poslovanja Premogovnika Velenje

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo

Učinkovitost izvajanja ukrepov za racionalizacijo poslovanja Premogovnika Velenje

Številka: 321-2/2015/39
Ljubljana, 5. aprila 2018

Povzetek

Računsko sodišče je revidiralo izvajanje ukrepov za racionalizacijo poslovanja *Premogovnika Velenje d. d.* (v nadaljevanju: Premogovnik Velenje).

Cilj revizije je bil izrek mnenja o učinkovitosti izvajanja ukrepov za racionalizacijo poslovanja Premogovnika Velenje. Poslovanje Premogovnika Velenje pri izvajanju ukrepov za racionalizacijo poslovanja v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2015 je bilo *učinkovito zgolj v omejenem obsegu*.

Premogovnik Velenje ni izvedel vseh načrtovanih ukrepov za racionalizacijo poslovanja.

Premogovnik Velenje je obvladoval težavno likvidnostno situacijo, vendar ni uspel zagotoviti dolgoročne plačilne sposobnosti. V letih 2013 in 2014 kljub izvedenim aktivnostim ni uspel zagotoviti zadostne likvidnosti za pokrivanje zapadlih obveznosti, zaradi primanjkljaja denarnih sredstev se je izdatno zadolževal pri bankah. Z izvedenimi ukrepi se je izognil trajnejši nelikvidnosti, vendar je zaradi ustvarjene izgube v letu 2014 ter prenesene nepokrite izgube iz prejšnjih let na dan 31. 12. 2014 postal dolgoročno plačilno nesposoben ter s tem insolventen. Načrtovanega denarnega toka ni dosegel niti po izvedeni dokapitalizaciji. Premogovnik Velenje je načrtoval pozitivni denarni tok v letu 2015, vendar je bil denarni izid denarnega toka v letu 2015 negativen, in sicer v znesku 1.976.183 evrov. Če Premogovnik Velenje ne bo izvedel ukrepov v takšnem obsegu, da bo zagotovljen dolgoročni pozitivni poslovni izid, ne bo mogoče zagotoviti pozitivnega denarnega toka pri poslovanju ter tudi skupnega pozitivnega denarnega izida.

Načrtovani ukrepi stroškovne racionalizacije poslovanja niso bili izvedeni v celoti, saj je Premogovnik Velenje za leto 2015 načrtoval prihranke pri stroških dela, materiala in energetike ter pri izbranih stroških storitev in izbranih ostalih odhodkih v znesku 10.641.317 evrov, dejansko doseženi prihranki pri teh stroških v letu 2015 pa so znašali 9.553.168 evrov, kar je za 1.088.149 evrov oziroma 10,2 odstotka manj od načrtovanih prihrankov pri izbranih stroških.

Stroški sponzorstev Premogovnika Velenje so v obdobju od leta 2013 do leta 2015 znašali 163.626 evrov. V tem obdobju so tudi ostale družbe v skupini Premogovnik Velenje za stroške sponzorstev izplačale 191.499 evrov. Premogovnik Velenje ni imel strategije dodeljevanja sponzorskih sredstev in donacij ter ni imel predpisa, ki bi urejal postopke dodeljevanja in nadzor nad porabo sredstev za sponzoriranje in donacije v skupini Premogovnik Velenje. Računsko sodišče meni, da sklepanje donatorskih in sponzorskih pogodb v času neugodnega poslovnega in finančnega položaja Premogovnika Velenje pomeni stroške, ki niso potrebni za izvajanje dejavnosti in tudi ne prispevajo k boljšim poslovnim rezultatom.

Premogovnik Velenje je Mestni občini Velenje in Občini Šoštanj plačeval odškodnine za sanacijo degradiranih območij, čeprav ni izkazano, da so bila sredstva za te namene tudi porabljena. V obdobju od leta 2013 do leta 2015 je Premogovnik Velenje Mestni občini Velenje in Občini Šoštanj skupaj

nakazal 1.300.000 evrov odškodnin na podlagi sporazumov o odškodnini, ki jih je sklenil z občinama za plačilo sanacijskih del za odpravo posledic rudarjenja v okolju brez dokazil o vrsti in obsegu nastale škode in njenem finančnem ovrednotenju. Poleg tega sta občini v obdobju od leta 2013 do leta 2015 od Premogovnika Velenje skupaj prejeli še 268.831 evrov rudarskih koncesnin.

Premogovnik Velenje je dosegel načrtovano povečanje produktivnosti proizvodnih procesov in optimizacijo stroškov drugih neproizvodnih služb. Število zaposlenih v Premogovniku Velenje v osnovnem procesu pridobivanja premoga se je v obdobju od leta 2013 do leta 2015 zmanjšalo za 53 zaposlenih, število zaposlenih v režiji pa za 26. Prav tako se je zmanjšalo število zaposlenih v ostalih družbah iz skupine Premogovnik Velenje, in sicer skupaj za 146 zaposlenih. Premogovnik Velenje je uspel zagotoviti izvedbo investicij za povečanje produktivnosti in učinkovitosti v osnovnem procesu pridobivanja premoga. Z izvedbo teh investicij je dosegel prihranke v skupnem znesku 1.881.637 evrov, hkrati pa te investicije omogočajo Premogovniku Velenje doseganje letnih prihrankov v skupnem znesku 1.195.370 evrov.

Načrtovanje nabav materiala in storitev ter izvedbe investicij za posamezno poslovno leto v Premogovniku Velenje izhaja iz določitve potreb posameznih poslovnih procesov v družbi glede na projekcije v letnih načrtih aktivnosti proizvodnje ter ob upoštevanju stroškov za material in storitve ter izdatkov za izvedbo investicij v preteklih letih.

Premogovnik Velenje pri nabavah blaga, storitev in izvedbi gradenj ni zagotovil upoštevanja določb Zakona o javnem naročanju na vodnem, energetske, transportnem področju in področju poštnih storitev v celoti. Razlogi za uporabo postopka s pogajanjem brez predhodne objave niso bili izpolnjeni v vseh primerih uporabe tega postopka, saj ga je Premogovnik Velenje neupravičeno uporabil v štirih primerih v skupni realizirani vrednosti 19.574.477 evrov brez DDV. Prav tako je bil v enem primeru neupravičeno uporabljen postopek s pogajanjem po predhodni objavi, znesek realizacije pa je znašal 4.694.217 evrov brez DDV. V enem primeru je računsko sodišče ugotovilo, da je bila pogodba neupravičeno sklenjena brez izvedbe kateregakoli postopka po Zakonu o javnem naročanju na vodnem, energetske, transportnem področju in področju poštnih storitev. Realizacija na podlagi te pogodbe je znašala 2.748.312 evrov brez DDV.

Premogovnik Velenje je v istem letu in z istim dobaviteljem pogosto sklenil več nabavnih pogodb za enak predmet, pri čemer je bila vrednost posamezne pogodbe pod mejnimi vrednostmi, od katerih bi moral izvesti enega izmed postopkov oddaje javnega naročila v skladu z Zakonom o javnem naročanju na vodnem, energetske, transportnem področju in področju poštnih storitev. Skupna vrednost tako sklenjenih pogodb v istem letu in z istim dobaviteljem pa je presegala mejne vrednosti iz navedenega zakona. Skupna vrednost takih pogodb, ki so bile vključene v preizkušanje, je znašala 1.010.216 evrov brez DDV.

Premogovnik Velenje je postopke prodaje poslovno nepotrebne premoženja vodil transparentno, prodaja pa je potekala po sprejetih pravilih za prodajo. Premogovnik Velenje ni v roku izvedel prodaje celotnega poslovno nepotrebne premoženja, prodajo katerega je načrtoval v letih 2014 in 2015. Glede na knjigovodsko vrednost nepremičnin na dan prodaje je Premogovnik Velenje z njihovo prodajo dosegel pozitiven učinek na poslovni izid v letih prodaje v vrednosti 1.724.414 evrov. V letih pred prodajo pa je nekatere nepremičnine pri preverjanju vrednosti za računovodske potrebe v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja oslabil, kar je imelo dodaten vpliv na pozitiven učinek na poslovni izid v letu prodaje.

Premogovnik Velenje ni v celoti zagotovil izvedbe načrtovanega poslovnega prestrukturiranja s stroškovno racionalizacijo poslovanja odvisnih družb, ki bi jim zagotovilo zmanjšanje odvisnosti od matične družbe ter povečanje prihodkov na trgu. Prav tako ni v celoti izvedel načrtovanih aktivnosti za umik iz lastniške strukture odvisnih družb, ki niso vezane na osnovni proces pridobivanja premoga.

Premogovnik Velenje glede na razpoložljive zaloge oziroma proizvodnjo premoga in pogodbeno ceno premoga z izvajanjem ukrepov za racionalizacijo poslovanja ni zagotovil vzdržne cene premoga.

Iz Noveliranega investicijskega programa, revizija 6 izhaja, da bo načrtovana dinamika proizvodnje in prodaje premoga TEŠ za delovanje bloka 6 omogočala Premogovniku Velenje postopno zapiranje, tako da bo v zadnjih desetih letih posloval na vzdržnem minimumu in temu prilagajal kadrovsko strukturo in obseg investicij. Premogovnik Velenje bo s svojimi kapacitetami glede zmožnosti pridobivanja premoga ob postopnem zmanjšanju proizvodnje do leta 2054 TEŠ v obdobju od leta 2040 do leta 2054 lahko zagotovil količino premoga, ki bo zadostovala za 55,9-odstotno zmogljivost bloka 6 glede na leto 2019. Predvidena proizvodnja premoga ne bo zadoščala za delovanje bloka 6 s polno zmogljivostjo v celotnem obdobju obratovanja.

V letu 2014 je bila načrtovana prodaja 39.346.200 GJ premoga za oskrbo TEŠ, dejansko pa ji je bilo prodano 32.994.127 GJ premoga, kar je za 16,1 odstotka manj od načrtovane količine. Obstaja tveganje, da Premogovnik Velenje ne bo dosegal načrtovanih količin proizvodnje premoga in s tem prihodkov od prodaje premoga za oskrbo TEŠ v celotnem obdobju obratovanja.

Stroškovna cena premoga je bila v letih 2013 in 2014 višja od načrtovane. Premogovnik Velenje z ukrepi racionalizacije poslovanja v letih 2013 in 2014 ni uspel doseči načrtovane stroškovne cene premoga, zato je v letu 2013 ustvaril negativen poslovni izid v znesku 37.178.520 evrov, v letu 2014 pa v znesku 36.052.627 evrov. V letu 2015 je dosegel načrtovano stroškovno ceno premoga 3,09 evra/GJ, vendar je zaradi prevelikega razkoraka s prodajno ceno (2,75 evra/GJ) tudi v letu 2015 posloval z izgubo. Če Premogovnik Velenje ne bo pravočasno izvedel zadostnih ukrepov racionalizacije poslovanja, ne bo mogel doseči stroškovnih cen premoga, kot so načrtovane v naslednjih letih, ter zagotoviti dolgoročnega vzdržnega poslovanja.

Rezervacije Premogovnika Velenje za zapiralna dela med obratovanjem Premogovnika Velenje in po zaključku odkopavanja premoga na dan 31. 12. 2015 znašajo 28.611.052 evrov. Pri rezervacijah gre za računovodsko kategorijo, ki vpliva na poslovni izid Premogovnika Velenje, kar pa ne pomeni, da ima Premogovnik Velenje sredstva v tem znesku za zapiralna dela tudi na razpolago. Glede na težavno finančno stanje Premogovnika Velenje računsko sodišče opozarja na tveganje, da v primeru neizvedbe ukrepov za zagotovitev dolgoročno vzdržnega poslovanja Premogovnik Velenje ne bo imel na razpolago zadostnih sredstev za zapiralna dela v obdobju, ko bi se ta dela morala izvesti. To pomeni, da bo treba za izvedbo zapiralnih del zagotoviti tudi javna sredstva.

Računsko sodišče je Premogovniku Velenje podalo *priporočila* za zagotovitev dolgoročno vzdržnega poslovanja družbe in celotne skupine Premogovnik Velenje.

KAZALO

1. UVOD	10
1.1 OPREDELITEV REVIZIJE.....	10
1.2 REVIZIJSKI PRISTOP	11
1.3 PREDSTAVITEV REVIDIRANCA.....	11
1.4 PREDSTAVITEV PODROČJA REVIZIJE.....	17
2. IZVAJANJE NAČRTOVANIH UKREPOV ZA RACIONALIZACIJO POSLOVANJA	22
2.1 OBVLADOVANJE LIKVIDNOSTI IN FINANČNO PRESTRUKTURIRANJE.....	22
2.1.1 Obvladovanje likvidnosti.....	22
2.1.2 Finančno prestrukturiranje v skupini Premogovnik Velenje	27
2.1.2.1 Izvedeni ukrepi za prestrukturiranje najetih bančnih kreditov in finančnih obveznosti do družbe HSE.....	28
2.1.2.2 Poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala in dokapitalizacija Premogovnika Velenje...	31
2.1.2.3 Načrtovan in realiziran denarni tok po izvedeni dokapitalizaciji	32
2.1.3 Povzetek ugotovitev o obvladovanju likvidnosti in finančnem prestrukturiranju	33
2.2 IZVEDBA STROŠKOVNE RACIONALIZACIJE V SKUPINI PREMGOVNIK VELENJE	34
2.2.1 Načrtovanje stroškovne racionalizacije v skupini Premogovnik Velenje	34
2.2.2 Učinki stroškovne racionalizacije	36
2.2.2.1 Načrtovani in dejanski prihranki v Premogovniku Velenje in skupini Premogovnik Velenje v letu 2015.....	36
2.2.2.2 Spremljanje izvajanja stroškovne racionalizacije – splošno.....	39
2.2.2.3 Načrtovani in realizirani stroški skupine Premogovnik Velenje	39
2.2.2.4 Zaposleni in stroški dela v skupini Premogovnik Velenje	42
2.2.2.5 Racionalizacija stroškov materiala	58
2.2.2.6 Racionalizacija stroškov storitev.....	61
2.2.2.7 Racionalizacija ostalih odhodkov	69
2.2.2.8 Povzetek ugotovitev o spremljanju in doseganju načrtovanih učinkov ukrepov stroškovne racionalizacije v Premogovniku Velenje in skupini Premogovnik Velenje.....	77
2.2.3 Izvedba optimizacije in avtomatizacije v osnovnem procesu pridobivanja premoga.....	79
2.2.3.1 Uvajanje produktivnosti v osnovnem procesu pridobivanja premoga.....	79
2.2.3.2 Povečanje produktivnosti v osnovnem procesu pridobivanja premoga.....	79
2.2.3.3 Izvedba načrtovanih investicij v Premogovniku Velenje	81
2.2.3.4 Povzetek ugotovitev o izvedbi avtomatizacije in optimizacije v osnovnem procesu	83

2.2.4	Izvajanje nabav v Premogovniku Velenje.....	84
2.2.4.1	Postopek načrtovanja in izvedbe nabav v Premogovniku Velenje.....	85
2.2.4.2	Obseg nabav blaga in storitev ter izvedbe gradenj.....	89
2.2.4.3	Nabave pri povezanih podjetjih skupine HSE.....	91
2.2.4.4	Izvajanje postopkov oddaje javnih naročil.....	94
2.2.4.5	Nabave pri ekskluzivnih dobaviteljih.....	97
2.2.4.6	Drobitve javnih naročil.....	104
2.2.4.7	Spremljanje in nadzor izvajanja nabavnih pogodb.....	106
2.2.4.8	Povzetek ugotovitev o izvajanju nabav v Premogovniku Velenje.....	110
2.3	PRODAJA POSLOVNO NEPOTREBNEGA PREMOŽENJA.....	111
2.3.1	Aktivnosti pred prodajo poslovno nepotrebne premoženja.....	111
2.3.1.1	Seznam poslovno nepotrebne premoženja.....	112
2.3.1.2	Cenitev nepremičnin in finančnih naložb ter analiza učinkov.....	117
2.3.2	Izvedba postopkov prodaje poslovno nepotrebne premoženja.....	118
2.3.2.1	Transparentnost vodenja postopkov prodaje.....	118
2.3.2.2	Prodaja nepremičnin in finančnih naložb.....	118
2.3.3	Povzetek ugotovitev o prodaji poslovno nepotrebne premoženja.....	120
2.4	IZVEDBA POSLOVNEGA PRESTRUKTURIRANJA ODVISNIH DRUŽB.....	121
2.4.1	Ukrepi za izvedbo poslovnega prestrukturiranja odvisnih družb.....	122
2.4.1.1	Racionalizacija dela in dejavnosti odvisnih družb.....	124
2.4.1.2	Dokapitalizacija kapitalsko neustreznih družb.....	127
2.4.1.3	Odprodaja odvisnih družb Premogovnika Velenje.....	128
2.4.2	Povzetek ugotovitev o izvedbi poslovnega prestrukturiranja odvisnih družb.....	130
3.	RAZPOLOŽLJIVE ZALOGE PREMOMA IN ZAGOTOVITEV VZDRŽNE STROŠKOVNE CENE	132
3.1	RAZPOLOŽLJIVE ZALOGE IN PREDVIDENA PROIZVODNJA TER IZPOLNJEVANJE POGODBENIH OBVEZNOSTI.....	132
3.1.1	Načrtovana proizvodnja in kurilna vrednost v strateških dokumentih.....	132
3.1.1.1	Razvojni načrt Premogovnika Velenje za obdobje 2009–2018.....	132
3.1.1.2	Projekcije poslovanja skupine HSE 2015–2030.....	133
3.1.1.3	Poslovni načrt družbe Premogovnik Velenje za leto 2013 z dodatkom za leti 2014 in 2015	133
3.1.1.4	Proizvodnja premoga in kurilna vrednost v Noveliranem investicijskem programu, revizija št. 6, februar 2014.....	134
3.1.1.5	Proizvodnja premoga in kurilna vrednost v NIP 6-2015.....	135
3.1.1.6	Strateške usmeritve glede pridobivanja premoga v NFPP SPV.....	138
3.1.2	Obveznosti po pogodbah o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu električne energije	138
3.1.3	Ocena razpoložljivih zalog premoga in načrtovana proizvodnja.....	142
3.1.4	Kurilna vrednost premoga.....	144
3.1.4.1	Določanje kurilne vrednosti premoga.....	144

3.1.4.2	Gibanje kurilne vrednosti premoga in sprememba metode določanja.....	145
3.1.5	Povzetek ugotovitev o razpoložljivih zalogah in predvideni proizvodnji ter o izpolnjevanju pogodbenih obveznosti	147
3.2	STROŠKOVNA CENA PREMOMA IN DOLGOROČNO VZDRŽNO POSLOVANJE	148
3.2.1	Opredelitev cene premoga v strateških in poslovnih dokumentih Premogovnika Velenje.....	148
3.2.1.1	Razvojni načrt Premogovnika Velenje za obdobje 2009–2018.....	148
3.2.1.2	Poslovni načrti Premogovnika Velenje za leta 2013, 2014 in 2015	150
3.2.1.3	Projekcije poslovanja skupine HSE 2015–2030.....	151
3.2.1.4	Cena premoga v NIP 6-2015	151
3.2.1.5	Stroškovna in prodajna cena premoga v NFPP SPV.....	153
3.2.2	Načrtovane in dosežene prodajne in stroškovne cene premoga ter poslovni izid.....	153
3.2.2.1	Načrtovane prodajne in stroškovne cene premoga ter stroški proizvodnje in prihodki od prodaje	153
3.2.2.2	Dosežene prodajne in stroškovne cene premoga ter stroški proizvodnje in prihodki od prodaje	155
3.2.3	Zapiranje premogovnika v času rednega delovanja.....	159
3.2.3.1	Aktivnosti in stroški zapiranja premogovnika.....	159
3.2.4	Povzetek ugotovitev o stroškovni ceni premoga in zagotovitvi dolgoročno vzdržnega poslovanja	161
4.	MNENJE	163
5.	PRIPOROČILA	169
6.	PRILOGE	171

1. UVOD

Revizijo učinkovitosti izvajanja ukrepov za racionalizacijo poslovanja družbe Premogovnik Velenje, d. d., Velenje¹ smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču² in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije³. Sklep o izvedbi revizije⁴ je bil izdan 18. 8. 2015, sprememba sklepa o izvedbi revizije⁵ pa 6. 1. 2016.

Naša pristojnost je na podlagi izvedene revizije podati mnenje o učinkovitosti izvajanja ukrepov za racionalizacijo poslovanja Premogovnika Velenje v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2015. Revizijo smo načrtovali in izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁶, tako da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja.

1.1 Opredelitev revizije

Predmet revizije je izvajanje ukrepov za racionalizacijo poslovanja Premogovnika Velenje v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2015.

Cilj revizije je izrek mnenja o učinkovitosti izvajanja ukrepov za racionalizacijo poslovanja Premogovnika Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015.

Da bi lahko izrekli mnenje, smo si zastavili glavno revizijsko vprašanje, *ali je bil Premogovnik Velenje učinkovit pri izvajanju ukrepov za racionalizacijo poslovanja*. Odgovor na zastavljeno vprašanje smo pridobili s pomočjo odgovorov na naslednji revizijski podvprašanja:

- ali je Premogovnik Velenje izvedel načrtovane ukrepe za racionalizacijo poslovanja;
- ali je Premogovnik Velenje glede na razpoložljive zaloge oziroma proizvodnjo premoga in pogodbeno ceno premoga z izvajanjem ukrepov za racionalizacijo poslovanja zagotavljal vzdržno stroškovno ceno.

¹ Premogovnik Velenje je bil 23. 8. 2017 preoblikovan iz delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo (več v točki 1.3 tega poročila).

² Uradni list RS, št. 11/01, 109/12.

³ Uradni list RS, št. 91/01.

⁴ Št. 321-2/2015/3.

⁵ Št. 321-2/2015/7.

⁶ Uradni list RS, št. 43/13.

1.2 Revizijski pristop

Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja. Na posamezna vprašanja v reviziji smo odgovorili z uporabo kvalitativnih in kvantitativnih metod in tehnik revidiranja, pri čemer smo uporabili predvsem:

- proučevanje strateških dokumentov in pravnih podlag s področja revizije;
- intervjuje z zaposlenimi v Premogovniku Velenje, ki neposredno in posredno delujejo na področjih, ki so predmet revizije;
- pregled in oceno pridobljenih podatkov in informacij revidiranja, ki se nanašajo na:
 - oceno razpoložljivih zalog premoga, njegove kurilnosti ter vzdržne stroškovne cene;
 - nakupe blaga in storitev ter izvedbo gradenj;
 - izvedbo stroškovne racionalizacije poslovanja;
 - izvedbo dezinvestiranja poslovno nepotrebnega premoženja;
 - izvedbo poslovnega prestrukturiranja odvisnih družb;
 - obvladovanje likvidnosti in finančno prestrukturiranje;
- analiziranje in primerjavo javno objavljenih podatkov, ki so povezani s poslovanjem Premogovnika Velenje, ter podatkov, pridobljenih pri revidiranju.

1.3 Predstavitev revidiranja

Leta 1946 je bil ustanovljen Rudnik lignita Velenje kot podjetje za proizvodnjo lignita. Leta 1974 se je na podlagi samoupravnega sporazuma združil s Termoelektrarno Šoštanj d. o. o. (v nadaljevanju: TEŠ) v delovno organizacijo Rudarsko elektro-energetski kombinat Velenje in je leta 1978 prerasel v sestavljeno organizacijo združenega dela (SOZD). Rudnik lignita Velenje je bil 15. 11. 1996 vpisan v sodni register kot Rudnik lignita Velenje, p. o., Velenje. Od 11. 12. 1997 je bil Premogovnik Velenje delniška družba⁷, v katero se je preoblikoval v skladu z določili Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij⁸ in Zakona o gospodarskih družbah⁹ (v nadaljevanju: ZGD-1). Temeljni akt družbe je statut. Leta 2001 je bil ustanovljen Holding Slovenske elektrarne, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: družba HSE), v katerega je vključen tudi Premogovnik Velenje.

Temeljna dejavnost Premogovnika Velenje je proizvodnja lignita, ki se ga letno nakopje približno 3,5 milijona ton in se porablja za proizvodnjo električne in toplotne energije. Ostale dejavnosti so rudarsko, strojno in elektro projektiranje podzemnih objektov in površinskih kopov, izdelava vseh vrst podzemnih objektov, vrtanje, geomehanske raziskave, jamomerske hidrogeološke in tehnološke storitve in storitve izobraževanja. Na dan 31. 12. 2013 je bilo v Premogovniku Velenje 1.333 zaposlenih, na dan 31. 12. 2014 1.321 zaposlenih, na dan 31. 12. 2015 pa 1.254 zaposlenih.

⁷ Vpisana v sodni register Okrožnega sodišča v Celju, št. registrskega vložka 10051000.

⁸ Uradni list RS, št. 55/92, 7/93, 31/93, 1/96.

⁹ Uradni list RS, št. 30/93, 29/94, 82/94, 20/98, 84/98, 6/99, 45/01 (59/01-popr.), 57/04, 139/04.

Slika 1: Objekti na območju Premogovnika Velenje

Družba HSE je bila v obdobju, na katero se nanaša revizija, obvladujoča družba in večinski delničar Premogovnika Velenje. V letih 2013 in 2014 je imela družba HSE poslovni delež v višini 77,7 odstotka osnovnega kapitala Premogovnika Velenje. 9. 7. 2015 so delničarji izglasovali sklep o poenostavljenem zmanjšanju osnovnega kapitala ter hkratnem povečanju osnovnega kapitala z novimi stvarnimi in denarnimi vložki. Namen izvedenega zmanjšanja osnovnega kapitala in hkratne dokapitalizacije je bil izboljšanje likvidnostne situacije Premogovnika Velenje. V skladu s 379. členom ZGD-1 se je izvedlo poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala družbe Premogovnik Velenje na naslednji način:

- osnovni kapital družbe, ki je znašal 113.792.981 evrov (razdeljen na 2.726.935 navadnih kosovnih delnic), se je zmanjšal za 111.066.046 evrov, tako da je znašal 2.726.935 evrov;
- poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala v znesku 111.066.046 evrov se je izvedlo zaradi pokrivanja nepokrite izgube na dan 31. 12. 2014 v skupnem znesku 75.070.637 evrov (prenesena izguba iz preteklih let v znesku 39.018.010 evrov in čista izguba poslovnega leta 2014 v znesku 36.052.627 evrov) ter na podlagi prenosa v kapitalne rezerve v znesku 35.995.409 evrov;
- število izdanih kosovnih delnic je ostalo nespremenjeno; pripadajoči znesek kosovne delnice v osnovnem kapitalu se je zaradi zmanjšanja le-tega zmanjšal, tako da je znašal 1 evro na delnico.

Hkrati se je zaradi izvedbe ukrepov finančnega prestrukturiranja družbe njen osnovni kapital povečal za 71.603.954 evrov, in sicer:

- s stvarnimi vložki za znesek 37.603.954 evrov in
- z novimi denarnimi vložki za znesek 34.000.000 evrov.

Osnovni kapital Premogovnika Velenje je tako po povečanju znašal 74.330.889 evrov. Zaradi izvedbe povečanja osnovnega kapitala je bilo izdanih 71.603.954 novih delnic, tako da je bilo na dan 31. 12. 2015

skupno število delnic 74.330.889. Dokapitalizacijo je v celoti izvedla družba HSE, ki je tako povečala lastniški delež na 99,18 odstotkov¹⁰.

Na sliki 2 je predstavljena organizacijska shema Premogovnika Velenje.

Slika 2: Organizacijska shema Premogovnika Velenje

UPRAVA DRUŽBE			
Predsednik uprave		Člani uprave	
pomočnik predsednika uprave, služba za varnost in zdravje pri delu, služba za odnose z javnostmi, tajništvo, pravna pisarna			
Proizvodno področje <ul style="list-style-type: none"> vodja proizvodnega področja in glavni tehnični vodja jamska reševalna služba proizvodnja (proizvodnja, zračenje) priprave (priprave, jamsko vrtanje) jamska strojna služba jamska elektro služba jamski transport priprava dela (priprava dela in dežurna služba, oddelek tehnološke priprave elektro naprav, oddelek tehnološke priprave strojnih naprav) projektiva (projektiva, hidrogeologija) 	Razvojno področje <ul style="list-style-type: none"> vodja razvojnega področja čiste premogovne tehnologije komercialna služba projekti investicije informatika 	Gospodarsko področje <ul style="list-style-type: none"> posebni projekti finančna služba računovodska služba kontroling služba notranje revizije 	Kadrovsko-splošno področje <ul style="list-style-type: none"> vodja kadrovsko-splošnega področja služba za organizacijo, nagrajevanje, izobraževanje in razvoj kadrov kadrovska služba – preventiva

Vir: Letno poročilo Premogovnika Velenje za leto 2015.

¹⁰ Drugi delničarji oziroma družbeniki Premogovnika Velenje na dan 31. 12. 2015 so bili: Pivovarna Laško, d. d., Laško z 0,26-odstotnim deležem, Towra, S. A., Luxembourg z 0,21-odstotnim deležem, sledijo NFD Holding, finančna družba, d. d. v stečaju, Ljubljana z 0,13-odstotnim deležem, Andrejc, d. o. o., Šoštanj z 0,07-odstotnim deležem, MP Naložbe, d. d., Ljubljana z 0,04-odstotnim deležem, KD kapital, d. o. o., Ljubljana z 0,03-odstotnim deležem, Modra zavarovalnica, d. d., Ljubljana z 0,02-odstotnim deležem ter drugi delničarji z 0,06-odstotnim deležem (vir: Letno poročilo Premogovnika Velenje za leto 2015).

V tabeli 1 so prikazani deleži Premogovnika Velenje na dan 31. 12. 2014 ter na dan 31. 12. 2015 v odvisnih, pridruženih in drugih družbah. Delež je bil na oba presečna datuma enak.

Tabela 1: Deleži Premogovnika Velenje v odvisnih, pridruženih in drugih družbah na dan 31. 12. 2014 ter na dan 31. 12. 2015

Odvisne družbe	Delež v odstotkih
1. HTZ Harmonija tehnologije in znanja, invalidsko podjetje, d. o. o. Velenje (v nadaljevanju: družba HTZ)	100
2. Gost gostinstvo, turizem in trgovina, d. o. o., Velenje (v nadaljevanju: družba Gost)	100
3. PV Invest d. o. o., Velenje (v nadaljevanju: družba PV Invest)	100
4. Jama Škale v zapiranju, d. o. o., Velenje (v nadaljevanju: družba Jama Škale)	100
5. RGP d. o. o., rudarski gradbeni programi, Velenje (v nadaljevanju: družba RGP)	89,22
Pridružene družbe	Delež v odstotkih
1. Sipoteh, d. o. o., strojna in proizvodna oprema, Velenje (v nadaljevanju: družba Sipoteh)	42
2. PLP Lesna industrija, d. o. o., Velenje (v nadaljevanju: družba PLP)	26
3. Karboteh, čiste premogovne tehnologije, d. o. o., Velenje (v nadaljevanju: družba Karboteh)	24
4. Tehnoveter, trajnostna energetika in gradnja, d. o. o., Velenje (v nadaljevanju: družba Tehnoveter)	24
5. Erico Velenje Inštitut za ekološke raziskave, d. o. o., Velenje (v nadaljevanju: družba Erico)	23
6. Fairwood PV, d. o. o., Velenje (družba v mirovanju) (v nadaljevanju: družba Fairwood)	40
Druge družbe	Delež v odstotkih
1. Karbon, čiste tehnologije, d. o. o. Velenje (v nadaljevanju: družba Karbon)	11
2. RCE – Razvojni center energija, d. o. o., Razvojni raziskovalni center, Velenje (v nadaljevanju: družba RCE)	11

Vira: Letno poročilo Premogovnika Velenje za leto 2014 in Letno poročilo Premogovnika Velenje za leto 2015.

Premogovnik Velenje skupaj z odvisnimi družbami tvori skupino Premogovnik Velenje. V skupino Premogovnik Velenje je vključena tudi družba Golte d. o. o., zimsko letni turistični center, Mozirje (v nadaljevanju: družba Golte), v kateri ima 59,03-odstotni lastniški delež družba PV Invest in 16,40-odstotni lastniški delež družba HTZ. Premogovnik Velenje skupaj z odvisnimi družbami sestavlja konsolidirano letno poročilo. Skupinski računovodski izkazi so sestavljeni za skupino Premogovnik Velenje po metodi popolnega uskupinjevanja. Naložbe v pridružene družbe so v računovodskih izkazih skupine izkazane po kapitalski metodi. V konsolidacijo ni bila vključena družba Jama Škale, ker je bila v mirovanju in ni ustvarjala prihodkov.

Premogovnik Velenje kot obvladujoča družba skupaj z družbami, v katerih ima večinski delež, tvori dejanski koncern pod enotnim vodstvom obvladujoče družbe. Dejanski koncern je opredeljen v prvi alineji prvega odstavka 530. člena ZGD-1, po kateri dejanski koncern sestavljajo ena obvladujoča in ena ali več odvisnih družb, povezanih pod enotnim vodstvom obvladujoče družbe. V drugem odstavku 530. člena ZGD-1 je določena domneva koncerna, saj se šteje, da odvisne družbe z obvladujočo družbo tvorijo koncern. Drugi odstavek 529. člena ZGD-1 določa domnevo, da je družba v večinski lasti odvisna od družbe, ki ima v njej večinski delež, kar pomeni, da je treba vse gospodarske družbe, v katerih je imel Premogovnik Velenje večinski delež, šteti za družbe, odvisne od Premogovnika Velenje, ter glede na to Premogovnik Velenje za obvladujočo družbo.

Organi Premogovnika Velenje kot delniške družbe so bili:

- skupščina,
- nadzorni svet in
- uprava.

Skupščina družbe je bila najvišji organ delniške družbe, na kateri so delničarji uresničevali svoje pravice v zadevah družbe. S tričetrtinsko večino zastopanega kapitala je skupščina odločala predvsem o sprejemu sprememb in dopolnitev statuta, o ukrepih za povečanje in zmanjšanje osnovnega kapitala, o statusnih spremembah in prenehanju družbe, o drugih primerih, če je tako določal ZGD-1 ali statut. Z večino oddanih glasov je skupščina odločala o sprejemu letnega poročila (če nadzorni svet letnega poročila ni potrdil ali če sta uprava in nadzorni svet predlagala, da odločitev o sprejemu letnega poročila sprejme skupščina), uporabi bilančnega dobička, imenovanju nadzornega sveta, podelitvi razrešnice upravi in članom nadzornega sveta, imenovanju revizorja, temeljih poslovne politike in prioriternih dejavnostih družbe. Z večino oddanih glasov je skupščina obravnavala poročila nadzornega sveta, odločala o drugih pomembnih zadevah, ki jih ni prepustila v pristojno odločanje uprave ali nadzornega sveta, in o zadevah, za katere je tako določal ZGD-1, drug predpis ali statut.

Premogovnik Velenje je imel nadzorni svet, ki je bil kolektivni organ in čigar poglavitna funkcija je bila nadzor nad vodenjem poslov družbe. Člane nadzornega sveta, ki so zastopali interese delničarjev, je imenovala in odpoklicala skupščina delničarjev z navadno večino glasov navzočih delničarjev. Člani nadzornega sveta so bili imenovani za dobo štirih let z možnostjo ponovnega imenovanja. V letu 2013 in do 3. 6. 2014 je imel nadzorni svet Premogovnika Velenje šest članov, od katerih so bili štirje predstavniki delničarjev, dva pa predstavnika zaposlenih¹¹. V skladu s spremenjenim statutom družbe z dne 26. 5. 2014 je imel nadzorni svet od 4. 6. 2014 tri člane, od katerih sta bila dva predstavnika delničarjev, eden pa je bil predstavnik zaposlenih.

Nadzorni svet je imel predvsem naslednje pristojnosti: sprejem poslovnika nadzornega sveta, imenovanje in odpoklic direktorja, odločanje o ukrepih za pregled in nadzor dela direktorja, s pisnim poročilom skupščini preverjanje sestavljenega letnega poročila uprave in predloga za uporabo bilančnega dobička ter zavzemanje stališč do revizijskega poročila, predlaganje aktov, katerih sprejem je bil v pristojnosti skupščine, odločanje o vseh prejemkih direktorja, dajanje soglasja k pogodbam v skladu s statutom, soglasja k podelitvi prokure, soglasja k poslovniku o delu uprave ter soglasja za sklepanje poslov ali

¹¹ Predstavnika zaposlenih je izvolil in odpoklical svet delavcev skladno z določili Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju (Uradni list RS, št. 42/93, 56/01, 26/07).

sprejetje odločitev, ki jih uprava ne sme sprejeti brez predhodnega soglasja nadzornega sveta (sklepanje pravnih poslov in najmanje posojil, ki presegajo 500.000 evrov za isti predmet poslovanja v tekočem poslovnem letu, odsvojitve in zastavljanje nepremičnin, kapitalske naložbe družbe v drugih pravnih osebah, ustanovitve in likvidacija odvisnih družb, postavitve in odstavitev prokurista, posamezne investicije družbe), dajanje soglasja k notranji organizaciji družbe, soglasja k splošnim aktom, letnemu načrtu poslovanja in organizacijskim predpisom ter opravljanje drugih nalog v skladu z ZGD-1 in statutom, od uprave je lahko kadarkoli zahteval poročilo o kateremkoli vprašanju, povezanim s poslovanjem družbe, sklical skupščino družbe, če je to narekoval interes družbe (najmanj enkrat letno), za vsako točko dnevnega reda skupščine je pripravil predlog sklepov, skupščini predlagal odpoklic člana nadzornega sveta, odobral pogodbe med članom nadzornega sveta in družbo, usklajeval besedilo statuta z veljavnimi sklepi skupščine, imenoval komisije in druge organe družbe, imenoval disciplinsko komisijo za odločanje o disciplinski odgovornosti na prvi stopnji in komisijo za varstvo pravic delavcev za reševanje sporov na drugi stopnji, obravnaval in odločal je o vseh drugih zadevah, za katere je bil pristojen po ZGD-1, drugih predpisih, po pooblastilu skupščine in statutu družbe.

Uprava je vodila družbo samostojno in na lastno odgovornost ter jo zastopala in predstavljala nasproti tretjim osebam v okviru omejitev iz statuta in v okviru poslovnega področja, ki je bilo posameznemu članu dodeljeno s poslovníkom uprave. Uprava je odločala o vseh vprašanih organizacije in vodenja družbe, zlasti pa je posredovala nadzornemu svetu v obravnavo letno poročilo ter druge splošne akte, pripravila predlog sklepa o uporabi bilančnega dobička, sprejela letni načrt poslovanja in ga predložila v soglasje nadzornemu svetu, nadzornemu svetu poročala o poslovanju družbe, izvrševala sklepe skupščine in nadzornega sveta, sprejemala odločitve o poslovanju družbe, odločala o razpolaganju s premoženjem družbe v okviru pooblastil, določala notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest družbe ter določala naloge delavcem in izvrševala nadzor nad izvrševanjem teh nalog, sprejemala splošne akte in organizacijske predpise ter opravljala druge naloge v skladu z ZGD-1, statutom in drugimi splošnimi akti, odločala o posameznih pravicah in obveznostih delavcev s področja delovnih razmerij v skladu z ZGD-1, kolektivno pogodbo in splošnimi akti družbe, podeljevala prokuro na podlagi pridobljenega soglasja nadzornega sveta, imenovala in razreševala vodilne delavce, opravljala druge naloge v skladu s predpisi.

Sestava uprave Premogovnika Velenje je bila določena s statutom delniške družbe. Pred spremembo statuta z dne 26. 5. 2014 je uprava družbe štela tri člane, po tej spremembi pa je štela največ do tri člane. Statut je določal, da v primeru, če je članov uprave več, le-to sestavljajo predsednik in član oziroma člana uprave in da je en član lahko delavski direktor. Predsednika in ostale člane uprave je imenoval in odpoklical nadzorni svet. Delavskega direktorja je nadzorni svet imenoval in odpoklical na predlog sveta delavcev družbe. Mandat članov uprave je trajal pet let z možnostjo ponovnega imenovanja.

Premogovnik Velenje je v letu 2013 vodila tričlanska uprava, ki so jo sestavljali predsednik in dva člana, od katerih je bil en član uprave delavski direktor. V letu 2014 je Premogovnik Velenje vodila najprej tričlanska uprava, v sredini leta enočlanska uprava, v drugi polovici leta 2014 in v začetku leta 2015 pa je družbo vodila dvočlanska uprava. Od 27. 7. do 18. 11. 2015 je Premogovnik Velenje vodila enočlanska uprava, od 1. 12. 2015 pa ponovno dvočlanska uprava.

V obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije so Premogovnik Velenje vodili:

- dr. Milan Medved, predsednik uprave, do 6. 3. 2014,
- Ivan Pohorec, predsednik uprave, od 6. 3. do 12. 9. 2014,
- mag. Ludvik Golob, predsednik uprave, od 22. 9. 2014 do 23. 8. 2017,

- dr. Vladimir Malenković, član uprave, do 6. 6. 2014,
- Sonja Kugonič, članica uprave, do 6. 6. 2014,
- mag. Boris Štefančič, član uprave, od 28. 7. 2014¹² do 27. 7. 2015,
- mag. Mojca Letnik, članica uprave, od 1. 12. 2015 do 23. 8. 2017.

Družba HSE je 17. 8. 2017 kot edini delničar¹³ Premogovnika Velenje sprejela sklep o preoblikovanju Premogovnika Velenje iz delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo ter tudi Akt o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo Premogovnik Velenje, d. o. o.¹⁴ Z vpisom skupščinskega sklepa v sodni register z dne 23. 8. 2017 je bil Premogovnik Velenje tako preoblikovan iz delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo.

Po izvedenem preoblikovanju družbe je edini delničar družba HSE postala imetnik edinega poslovnega deleža v znesku 74.330.889 evrov. Delnice družbe HSE so se zamenjale za osnovni vložek tako, da je osnovni vložek družbenika enak vsoti pripadajočih zneskov delnic, katerih imetnik je bila družba HSE.

Na podlagi Akta o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo Premogovnik Velenje, d. o. o. so organi Premogovnika Velenje:

- ustanovitelj,
- nadzorni svet in
- poslovodstvo.

Družba ima enega ali več poslovodij (direktorjev), ki na lastno odgovornost vodijo posle družbe in jo zastopajo. Enega izmed poslovodij nadzorni svet določi za generalnega direktorja. Po preoblikovanju delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo Premogovnik Velenje vodita:

- mag. Ludvik Golob, generalni direktor, od 23. 8. 2017,
- mag. Mojca Letnik, direktorica, od 23. 8. 2017.

1.4 Predstavitev področja revizije

Po podatkih Resolucije o Nacionalnem energetskega programu¹⁵ Instalirana električna moč proizvodnih naprav, katerih moč presega 10 MW¹⁶ v Republiki Sloveniji, je 2.708 MW. Moč hidroelektrarn je 800 MW, Nuklearne elektrarne Krško 676 MW, preostalo moč, približno 1.230 MW, pa predstavljajo termoelektrarne. Največji objekt v okviru termoelektrarn predstavlja novozgrajeni blok 6, ki ga upravlja TEŠ. Premog za obratovanje bloka 6 in ostalih blokov v TEŠ zagotavlja Premogovnik Velenje. Načrtovano je, da bo Premogovnik Velenje obratoval do konca leta 2054, ko se izteče življenjska doba bloka 6.

¹² Nadzorni svet je mag. Borisa Štefančiča imenoval kot člana uprave za prestrukturiranje.

¹³ Na skupščini Premogovnika Velenje 29. 8. 2016 je bil sprejet predlog večinskega delničarja družbe HSE o prenosu delnic manjšinskih delničarjev na glavnega delničarja. Tako je bila družba HSE od vpisa sklepa skupščine v sodni register 17. 11. 2016 edini delničar Premogovnika Velenje.

¹⁴ V Poslovnem registru Slovenije je bil objavljen z dne 23. 8. 2017 pod opr. št. Srg 2017/32550.

¹⁵ Uradni list RS, 57/04.

¹⁶ Megavat = 10⁶ W.

Slika 3: Kovinska konstrukcija na območju Premogovnika Velenje

Skupina Premogovnik Velenje je leto 2013 končala z izgubo iz poslovanja v znesku 30,2 milijona evrov. V letu 2014 je tekoča izguba iz poslovanja poslabšala likvidnostni položaj skupine Premogovnik Velenje, s socialnimi partnerji ni bil dogovorjen socialni sporazum, na podlagi katerega bi se zmanjšali stroški poslovanja. V letu 2014 je prodajna cena premoga znašala 2,95 evra/GJ, stroškovna cena premoga pa 3,63 evra/GJ brez DDV. Velik razkorak med stroškovno in prodajno ceno premoga je bil ključni razlog za izgubo, zato je morala uprava Premogovnika Velenje začeti s postopki za znižanje stroškov. S tem namenom je uprava Premogovnika Velenje pristopila k finančnemu in poslovnemu prestrukturiranju družbe s ciljem, da bo družba srednjeročno in dolgoročno uspešno poslovala. Uprava Premogovnika Velenje je na dan 31. 12. 2014 ugotovila stanje insolventnosti, ker je znesek izgube, ki ga ni bilo mogoče pokriti v breme prenesenega dobička in rezerv, presegel polovico osnovnega kapitala¹⁷.

Družba HSE, ki je bila v obdobju, na katero se nanaša revizija, večinski lastnik Premogovnika Velenje, je pri družbi KF Finance, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: družba KF Finance) kot neodvisnem finančnem svetovalcu naročila izdelavo načrta finančnega in poslovnega prestrukturiranja za skupino Premogovnik Velenje¹⁸ (v nadaljevanju: NFPP SPV). S tem je družba HSE določila, da Premogovnik Velenje poskrbi za izvedbo finančnega in poslovnega prestrukturiranja tudi v odvisnih družbah skupine Premogovnik

¹⁷ Letno poročilo skupine Premogovnik Velenje za leto 2015.

¹⁸ Uprava Premogovnika Velenje je NFPP SPV sprejela 22. 12. 2014, istega dne je bil NFPP SPV potrjen tudi na seji nadzornega sveta Premogovnika Velenje.

Velenje, iz česar izhaja, da je (takrat večinski) lastnik Premogovnika Velenje ocenil, da lahko Premogovnik Velenje s sprejemom NFPP SPV vpliva na vse odvisne družbe v skupini Premogovnik Velenje. Možnost takega vpliva na odvisne družbe pa po našem mnenju izhaja iz dejstva, da Premogovnik Velenje z odvisnimi družbami tvori dejanski koncern.

Uprava Premogovnika Velenje je sprejela NFPP SPV, ki ga je pripravila družba KF Finance, ter ga je potrdil tudi Nadzorni svet Premogovnika Velenje. V NFPP SPV so bili načrtovani ukrepi za odpravo vzrokov insolventnosti Premogovnika Velenje in skupine Premogovnik Velenje ter za zagotovitev, da bosta Premogovnik Velenje in skupina Premogovnik Velenje znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna. NFPP SPV vključuje tudi ključne povzetke in izhodišča glede prestrukturiranja Premogovnika Velenje in skupine Premogovnik Velenje.

NFPP SPV tako ne vključuje le ukrepov finančnega in poslovnega prestrukturiranja Premogovnika Velenje, temveč tudi ukrepe, ki jih je treba izvesti v preostalih družbah skupine Premogovnik Velenje. Na podlagi NFPP SPV so preostale družbe v skupini pripravile svoje načrte finančnega in poslovnega prestrukturiranja¹⁹, v katerih so podrobneje določeni ukrepi, ki se nanašajo na posamezne odvisne družbe.

V NFPP SPV je predvidena racionalizacija tudi v odvisnih družbah skupine Premogovnik Velenje, s čimer se izkazuje enotnost vodenja skupine Premogovnik Velenje pod vodstvom Premogovnika Velenje, saj je slednji v NFPP SPV na podlagi medsebojnega usklajevanja poslovne politike in drugih temeljnih vprašanj vodenja odredil način finančnega in poslovnega prestrukturiranja vseh družb v skupini Premogovnik Velenje.

Premogovnik Velenje je tako spremljal in nadziral izvajanje ukrepov iz NFPP SPV v odvisnih družbah ter tudi izvajal nekatere aktivnosti pri izvedbi ukrepov v odvisnih družbah. Zaradi tega smo v reviziji pri proučevanju izvajanja ukrepov iz NFPP SPV poleg ukrepov Premogovnika Velenje presojali tudi ukrepe, ki so se nanašali na odvisne družbe Premogovnika Velenje, čeprav niso bile revidiranci.

V NFPP SPV je bil predstavljen finančni in poslovni položaj Premogovnika Velenje ter sprejeti ukrepi za izvedbo finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje v obdobju od leta 2015 do leta 2030. NFPP SPV za Premogovnik Velenje predstavlja tudi veljavni strateški dokument ter vsebuje Akcijski načrt finančnega in poslovnega prestrukturiranja (v nadaljevanju: akcijski načrt NFPP SPV), v katerem so za opredeljene ukrepe po posameznih skupinah določeni nosilci in roki izvedbe.

NFPP SPV vključuje štiri skupine ukrepov, in sicer:

- stroškovno racionalizacijo,
- dezinvestiranje oziroma prodajo poslovno nepotrebne premoženja,
- poslovno prestrukturiranje in
- finančno prestrukturiranje.

¹⁹ Izdelani so bili decembra 2014 in potrjeni na sejah nadzornih svetov družb skupine Premogovnik Velenje z dne 19. 12. 2014. Družba Golte je svoj načrt finančnega in poslovnega prestrukturiranja izdelala marca 2015 (potrjen je bil na seji nadzornega sveta družbe Golte z dne 31. 3. 2015), zato ni vključen v NFPP SPV.

Ukrepi stroškovne racionalizacije se nanašajo na zmanjšanje stroškov materiala, storitev, dela ter ostalih odhodkov v Premogovniku Velenje in skupini Premogovnik Velenje. Skupina Premogovnik Velenje je v NFPP SPV načrtovala, da bo največje učinke stroškovne racionalizacije dosegla že v letu 2015. Načrtovani so bili za 20 odstotkov manjši poslovni odhodki v skupini Premogovnik Velenje v letu 2015 v primerjavi z letom 2014. Skupina Premogovnik Velenje je načrtovala, da bo v naslednjih letih ohranjala doseženo racionalizacijo poslovanja z doseganjem dodatnih učinkov pri zniževanju stroškov.

V NFPP SPV so določeni tudi ukrepi prodaje poslovno nepotrebne premoženja v obliki nepremičnin, stanovanj in finančnih naložb. Nanašajo se na odprodajo poslovno nepotrebne premoženja Premogovnika Velenje in skupine Premogovnik Velenje. V NFPP SPV je bila najbolj intenzivna prodaja poslovno nepotrebne premoženja načrtovana v obdobju od leta 2014 do leta 2017.

Ključna usmeritev poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje v NFPP SPV je osredotočenost na osnovno dejavnost, ki je pridobivanje premoga. V začetni fazi poslovnega prestrukturiranja so bile v Premogovniku Velenje dolgoročne finančne naložbe razdeljene na strateške, ki so predvidene za ohranitev v skupini Premogovnik Velenje, in na nestrategske, ki so bile predvidene za odprodajo. Poslovno prestrukturiranje tako vključuje osredotočanje na osnovno dejavnost izkopa premoga kot tudi odprodajo naložb in ukinitve dejavnosti, ki niso neposredno povezane z osnovno dejavnostjo.

V okviru finančnega prestrukturiranja Premogovnika Velenje in skupine Premogovnik Velenje je bila v NFPP SPV predvidena sklenitev dogovora z bankami o podaljšanju kratkoročnih bančnih kreditov iz leta 2014 v leto 2015 in njihovo delno odplačilo v letu 2015. Za obstoječe dolgoročne bančne kredite, ki so bili v času sprejemanja NFPP SPV še neodplačani, pa je bilo predvideno njihovo refinanciranje za sedem do deset let. S tem naj bi bilo zagotovljeno, da bodo bančna posojila prilagojena denarnemu toku skupine Premogovnik Velenje.

Področje revizije se nanaša na poslovanje Premogovnika Velenje pri izvajanju ukrepov racionalizacije poslovanja, kot so bili določeni v NFPP SPV. Čeprav je bil NFPP SPV sprejet 22. 12. 2014, so v njem navedeni tudi nekateri ukrepi, ki so se izvajali že v letu 2014, zato smo presojali tudi izvedbo teh ukrepov. Prvi osnutek NFPP SPV je bil namreč pripravljen že 23. 5. 2014, po tem datumu pa so se izvajala usklajevanja med različnimi deležniki. Pri presoji izvajanja ukrepov stroškovne racionalizacije smo v nekaterih primerih zaradi celovitosti obravnave presojali podatke od leta 2013 do leta 2015 ter tudi racionalizacijo nekaterih stroškov, ki niso posebej obravnavani v NFPP SPV.

Področje revizije se nanaša tudi na ravnanje Premogovnika Velenje pri obvladovanju likvidnosti, saj je to pogoj za finančno vzdržnost poslovanja in je tudi povezano s finančnim prestrukturiranjem Premogovnika Velenje. Pri tem smo presojali, ali je Premogovnik Velenje pravočasno in realno načrtoval denarni tok in ali je vzpostavil sistem posojil denarnih sredstev med družbami v skupini Premogovnik Velenje, in sicer v obdobju od leta 2013 do leta 2015.

Pri presoji izvajanja ukrepov stroškovne racionalizacije smo obravnavali tudi načrtovanje in izvajanje nabav v Premogovniku Velenje, kar prav tako lahko vpliva na racionalizacijo stroškov njegovega poslovanja. Premogovnik Velenje je moral v obdobju, na katero se nanaša revizija, oddajati naročila blaga, storitev in gradenj po pravilih Zakona o javnem naročanju na vodnem, energetskem, transportnem

področju in področju poštnih storitev²⁰ (v nadaljevanju: ZJNVETPS). Zato smo izvajanje nabav presojali glede na spoštovanje določb ZJNVETPS, in sicer v obdobju od leta 2013 do leta 2015.

Področje revizije se nanaša tudi na oceno razpoložljivih zalog premoga, zagotovitev vzdržne stroškovne cene premoga ter izvedbe postopnega zapiranja premogovnika v času rednega delovanja. Ker je obratovanje bloka 6 načrtovano do konca leta 2054, mora Premogovnik Velenje zagotavljati primerne zaloge premoga z ustrežno kurilno vrednostjo prav tako do konca leta 2054. Za vzdržno obratovanje Premogovnika Velenje mora biti z ukrepi racionalizacije poslovanja zagotovljeno, da je stroškovna cena premoga nižja od pogodbene prodajne cene, kar je tudi osnovni pogoj, da se bo načrtovano zapiranje Premogovnika Velenje izvedlo v času rednega delovanja premogovnika in brez udeležbe javnih sredstev. Pri presoji zagotavljanja vzdržnega obratovanja Premogovnika Velenje smo obravnavali ukrepe racionalizacije poslovanja, ki so bili načrtovani v Razvojnem načrtu Premogovnika Velenje za obdobje 2009–2018²¹ ter kasneje sprejetem NFPP SPV.

²⁰ Uradni list RS, št. 72/11-UPB3, 90/12, 19/14. ZJNVETPS je prenehal veljati 1. 4. 2016, ko je začel veljati Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15), ki po novem celovito ureja tudi javna naročila po prej veljavnem ZJNVETPS.

²¹ Nadzorni svet Premogovnika Velenje ga je sprejel 25. 5. 2009.

2. IZVAJANJE NAČRTOVANIH UKREPOV ZA RACIONALIZACIJO POSLOVANJA

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je Premogovnik Velenje izvedel načrtovane ukrepe za racionalizacijo poslovanja, smo proučili:

- ali je Premogovnik Velenje obvladoval likvidnost in izvedel načrtovano finančno prestrukturiranje;
- ali je Premogovnik Velenje zagotovil stroškovno racionalizacijo poslovanja v skupini Premogovnik Velenje;
- ali je Premogovnik Velenje zagotovil načrtovano prodajo poslovno nepotrebne premoženja v skupini Premogovnik Velenje;
- ali je Premogovnik Velenje zagotovil načrtovano poslovno prestrukturiranje odvisnih družb.

2.1 Obvladovanje likvidnosti in finančno prestrukturiranje

2.1.1 Obvladovanje likvidnosti

Obvladovanje likvidnosti je ključnega pomena za učinkovito poslovanje družbe. Izkaz denarnih tokov prikazuje dinamiko pridobivanja in porabe denarnih sredstev pri poslovanju, naložbenju in financiranju.

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je Premogovnik Velenje obvladoval likvidnost, smo proučili:

- ali ima Premogovnik Velenje vzpostavljen sistem posojil denarnih sredstev med družbami v skupini in
- ali je Premogovnik Velenje izvajal pravočasno in realno načrtovanje denarnega toka, kar vpliva na možnost obvladovanja likvidnostne situacije.

V tabeli 2 je predstavljen strnjen prikaz denarnega toka po posameznih glavnih kategorijah za leta 2013, 2014 in 2015.²²

²² V prilogi 1 tega poročila so v obliki tabele prikazani izkazi denarnih tokov Premogovnika Velenje za leta 2013, 2014 in 2015. Premogovnik Velenje sestavlja izkaz denarnih tokov družbe po neposredni metodi.

Tabela 2: Povzetek izkazov denarnega toka za leta 2013, 2014 in 2015

	v evrih		
	Leto 2013	Leto 2014	Leto 2015
A. Denarni tokovi pri poslovanju			
a) Prejemki pri poslovanju	150.293.858	146.697.224	103.755.858
b) Izdatki pri poslovanju	134.205.209	137.147.220	128.063.997
c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri poslovanju (a + b)	16.088.649	9.550.004	(24.308.139)
B. Denarni tokovi pri naložbenju			
a) Prejemki pri naložbenju	30.786.703	25.266.883	34.525.263
b) Izdatki pri naložbenju	47.123.427	22.031.071	43.695.426
c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri naložbenju (a + b)	(16.336.724)	3.235.812	(9.170.163)
C. Denarni tokovi pri financiranju			
a) Prejemki pri financiranju	11.677.899	0	46.700.000
b) Izdatki pri financiranju	11.379.525	10.536.078	15.197.881
c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri financiranju (a + b)	298.374	(10.536.078)	31.502.119
Č. Denarni izid v obdobju	50.299	2.249.738	(1.976.183)

Vir: letna poročila Premogovnika Velenje.

Iz prikazanih podatkov je razvidno, da so bili prejemki pri poslovanju v letih 2013 in 2014 višji od izdatkov pri poslovanju, in sicer v letu 2013 za 16.088.649 evrov ter v letu 2014 za 9.550.004 evre. V letu 2015 so izdatki pri poslovanju za 24.308.139 evrov presegle prejemke pri poslovanju v tem letu. Presežek izdatkov nad prejemki pri poslovanju je v letu 2015 nastal predvsem zaradi nižjih prejemkov od prodaje premoga v tem letu. Denarni izid kot seštevek denarnih tokov pri poslovanju, denarnih tokov pri naložbenju in denarnih tokov pri financiranju je znašal 50.299 evrov v letu 2013 in 2.249.738 evrov v letu 2014, medtem ko je bil v letu 2015 denarni izid negativen, in sicer v znesku 1.976.183 evrov. Premogovnik Velenje je tako v letih 2013 in 2014 izkazoval pozitivni denarni tok, v letu 2015 pa negativni denarni tok.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Na negativen denarni izid v letu 2015 je vplivalo tudi unovčenje garancije z dne 4. 3. 2015 za družbo RCE v znesku 2.204.525 evrov. Premogovnik Velenje je že v letu 2014 rezerviral sredstva za ta namen, saj je obstajala velika verjetnost, da bo do unovčenja garancije prišlo že v decembru 2014.

Poslovodstvo mora v skladu z drugim odstavkom 30. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju²³ (v nadaljevanju: ZFPPIPP) zagotoviti, da družba redno izvaja ukrepe upravljanja likvidnostnega tveganja, ter spremljati in zagotavljati kapitalsko ustreznost, pri čemer mora zagotoviti, da družba vedno razpolaga z dovolj dolgoročnimi viri financiranja glede na obseg in vrste poslov, ki jih opravlja, ter glede na tveganja, ki jim je izpostavljena pri njihovem opravljanju. Poslovodstvo mora redno spremljati in preverjati, ali družba dosega kapitalsko ustreznost. Likvidnostno tveganje je tveganje nastanka izgube zaradi kratkoročne plačilne nesposobnosti. Pri upravljanju likvidnostnega tveganja mora družba gospodariti z viri in naložbami tako, da je v vsakem trenutku sposobna izpolniti vse svoje zapadle obveznosti. Za upravljanje likvidnostnega tveganja mora oblikovati in izvajati politiko rednega upravljanja likvidnosti, ki jo potrdi poslovodstvo in vključuje:

- načrtovanje pričakovanih znanih in morebitnih denarnih odtokov in zadostnih denarnih pritokov zanje ob upoštevanju normalnega poteka poslovanja in morebitnih položajev likvidnostnih kriz,
- redno spremljanje in upravljanje likvidnosti,
- opredelitev ustreznih ukrepov za preprečitev oziroma odpravo vzrokov za nastanek nelikvidnosti in opredelitev drugih možnosti zanje.

2.1.1.a Skupina Premogovnik Velenje je vključena v sistem upravljanja z denarnimi sredstvi v skupini HSE. Premogovnik Velenje upravlja z denarnimi sredstvi v skupini na podlagi Internih navodil družb skupine HSE za upravljanje z denarnimi sredstvi (Cash management) in za združevanje denarnih sredstev (Cash pooling) v skupini HSE. Glavni cilj upravljanja z denarnimi sredstvi v skupini Premogovnik Velenje je optimizacija likvidnosti družb v skupini. Podlaga za to je uvedba zadolževanja med družbami v skupini HSE ter s tem tudi med družbami v skupini Premogovnik Velenje. Osnovni vir financiranja kratkoročnih primanjkljajev družb v skupini HSE so presežki prostih denarnih sredstev ostalih družb v skupini. Gre za kratkoročno upravljanje z denarnimi sredstvi oziroma pokrivanje kratkoročnih primanjkljajev in kratkoročno plasiranje presežkov denarnih sredstev med družbami v skupini HSE. Sistem združevanja denarnih sredstev pa je dejanska, avtomatična koncentracija presežkov denarnih sredstev konec dneva iz podrejenih računov posameznih družb v skupini HSE na zakladni račun, ki je v lasti matične družbe HSE. Premogovnik Velenje tako spremlja in aktivno obvladuje likvidnostno tveganje z upravljanjem z denarnimi sredstvi na ravni družbe in skupine Premogovnik Velenje.

2.1.1.b Premogovnik Velenje je v obdobju od leta 2013 do leta 2015 na podlagi Internih navodil družb skupine HSE za upravljanje z denarnimi sredstvi (Cash management) in za združevanje denarnih sredstev (Cash pooling) v skupini HSE izdeloval letne likvidnostne načrte na mesečni ravni ter mesečne likvidnostne načrte na dnevni ravni za prihodnje tri mesece. Prav tako je izdeloval mesečna poročila o upravljanju z denarnimi sredstvi z oceno o zagotavljanju solventnosti skupine Premogovnik Velenje. V letu 2012 je Premogovnik Velenje ustanovil odbor za tveganja, ki se je med drugim ukvarjal tudi z obvladovanjem likvidnostnega tveganja v skupini Premogovnik Velenje. Odbor za tveganja je obravnaval obdobja poročila o obvladovanju likvidnostnega tveganja in na ta način spremljal izvajanje ukrepov za obvladovanje likvidnostnih tveganj.

Premogovnik Velenje se je s prvimi likvidnostnimi težavami soočil že v letu 2012, ko je na začetku aprila pri izdelavi mesečnega likvidnostnega načrta za obdobje od aprila do junija 2012 ugotovil primanjkljaj likvidnih sredstev za izplačilo plač v juniju 2012. Zaradi tega je Premogovnik Velenje v letu 2012 poleg

²³ Uradni list RS, št. 126/07, 40/09, 50/09, 52/10, 26/11, 47/13, 100/13 (10/15-popr.).

aktivnosti za obvladovanje stroškov in povečanje prihodkov sprejel nekatere ukrepe za izboljšanje likvidnosti, ki jih je izvajal tudi v obdobju od leta 2013 do konca leta 2015, in sicer:

- plačilni rok dobaviteljem je podaljšal s 95 na 120 dni ob hkratnem selektivnem izvajanju samo nujnih plačil;
- izvedel je aktivnosti za zagotovitev dodatnih prihodkov s pridobivanjem poslov na tujih trgih kot na primer s prodajo obnovljenega ščitnega hidravličnega podporja, obnovljenih odkopnih smernih transporterjev in obnovljenih napreovalnih strojev;
- z namenom prilagoditve poslovanja trendu zmanjševanja prihodkov iz osnovne dejavnosti in razmeram na trgu je odbor za obvladovanje stroškov mesečno nadziral doseganje načrtovanih stroškov ter pripravljal ukrepe za obvladovanje stroškov;
- selektivno je odobral nova naročila za nabavo materiala in storitev ter ustavil investicijska vlaganja, ki jih je bilo mogoče preložiti na naslednja obdobja;
- izplačilo plač zaposlenim je podaljšal do 18. dne v mesecu s prilagajanjem glede na priliv denarnih sredstev s strani TEŠ za dobavljen premog in
- z bankami se je dogovoril za podaljšanje obstoječih ter odobritev dodatnih kratkoročnih kreditov.

V skupini Premogovnik Velenje so se izvajale prerazporeditve denarnih sredstev iz družb s presežki denarnih sredstev v družbe, ki so imele primanjkljaje denarnih sredstev. Prerazporeditve so bile izvedene v obliki odobrenih kratkoročnih kreditov. Prav tako pa se je skupina Premogovnik Velenje v okviru sistema upravljanja z denarnimi sredstvi v skupini HSE v obdobju od leta 2013 do konca leta 2015 zaradi primanjkljajev denarnih sredstev zadolževala pri družbi HSE.

V tabeli 3 je prikazano stanje zadolženosti družb iz skupine Premogovnik Velenje do družb v skupini in do družbe HSE konec let 2013, 2014 in 2015.

Tabela 3: Stanje zadolženosti družb iz skupine Premogovnik Velenje do družb v skupini in do družbe HSE v evrih

Kreditojemalec	Zadolženost		
	Na dan 31. 12. 2013	Na dan 31. 12. 2014	Na dan 31. 12. 2015
Premogovnik Velenje	16.000.000	16.000.000	6.100.000
Gost	0	0	400.000
RGP	2.650.000	2.200.000	1.154.452
PV Invest	2.047.144	1.847.144	1.847.144
Golte	1.596.000	1.750.675	1.750.675
Skupaj	22.293.144	21.797.819	11.252.271

Vir: dokumentacija Premogovnika Velenje.

V skupini Premogovnik Velenje so bile družbe RGP, Gost, PV Invest in Golte v obdobju od leta 2013 do konca leta 2015 kreditojemalci. Pri tem je družba PV Invest nastopala predvsem kot posrednik pri kreditiranju družbe Golte s strani Premogovnika Velenje. Prav tako sta se v navedenem obdobju v okviru

sistema upravljanja z denarnimi sredstvi v skupini HSE Premogovnik Velenje in družba RGP zadolžila pri družbi HSE. Ta zadolžitev je znašala 17.650.000 evrov²⁴ na dan 31. 12. 2013 ter 18.200.000 evrov na dan 31. 12. 2014.

Družbe iz skupine Premogovnik Velenje so se v obdobju od leta 2013 do konca leta 2015 zaradi primanjkljajev denarnih sredstev zadolževale tudi pri bankah. V tabeli 4 je prikazano stanje zadolženosti družb iz skupine Premogovnik Velenje do bank konec let 2013, 2014 in 2015.

Tabela 4: Stanje zadolženosti družb iz skupine Premogovnik Velenje do bank

v evrih

Kreditojemalec	Zadolženost		
	Na dan 31. 12. 2013	Na dan 31. 12. 2014	Na dan 31. 12. 2015
Premogovnik Velenje	36.872.944	28.506.916	21.361.665
HTZ	9.131.736	7.787.386	5.181.932
Gost	4.016.387	3.525.000	2.891.611
RGP	1.515.706	698.971	679.242
PV Invest	6.812.533	5.143.391	3.892.593
Golte	3.114.945	3.146.067	2.986.233
Skupaj	61.464.251	48.807.731	36.993.276

Vir: dokumentacija Premogovnika Velenje.

Premogovnik Velenje je od leta 2012 naprej izkazoval primanjkljaj dolgoročnih virov za financiranje dolgoročnih sredstev. Bankam ni mogel predložiti dolgoročnih projekcij poslovanja, iz katerih bi bila razvidna sposobnost vračila kreditov, zato so se občutno povečali kratkoročni viri financiranja na račun dolgoročnih virov. Premogovnik Velenje je tako v obdobju, na katero se nanaša revizija, izkazoval neugodno strukturo virov financiranja, kar je vplivalo na njegovo dolgoročno finančno stabilnost.

V letu 2014 se je likvidnostna situacija v Premogovniku Velenje poslabšala zaradi zatesnitve enega od odkopov. Proizvodnja premoga je bila začasno ustavljena, kasneje pa bistveno nižja od načrtovane v letu 2014. Zatesnitev odkopa in izredno zahtevni geomehanski pogoji so povzročili izpad proizvodnje v obsegu približno 640.000 ton glede na načrtovano proizvodnjo za leto 2014, kar vrednostno pomeni 21,8 milijona evrov. Za odpravo ovir pri odkopavanju premoga in vzpostavitev redne proizvodnje so nastali dodatni stroški. Likvidnostni primanjkljaj se je še dodatno povečal zaradi nižjih prihodkov od prodaje premoga za proizvodnjo električne energije, zaradi uporabe spremenjene metode merjenja kurilne vrednosti premoga, dodatno potrebnih finančnih sredstev za prestrukturiranje odvisnih družb iz skupine Premogovnik Velenje in povečanih stroškov dela za zmanjšanje škode zaradi izrednih dogodkov v

²⁴ Premogovnik Velenje v znesku 16.000.000 evrov in družba RGP v znesku 1.650.000 evrov. Družba RGP se je zadolžila pri drugih družbah v skupini v znesku 1.000.000 evrov.

proizvodnji. Tako je bilo še bolj oteženo pogajalsko izhodišče do bank, ki so kratkoročne kredite Premogovniku Velenje podaljševale v manjšem obsegu.

Uprava Premogovnika Velenje je 16. 3. 2015 na podlagi takratnih (nerevidiranih) računovodskih izkazov za leto 2014 ugotovila kapitalsko neustreznost družbe na dan 31. 12. 2014, kar po ZFPPIPP predstavlja dolgoročno plačilno nesposobnost. Premogovnik Velenje je na dan 31. 12. 2014 izkazoval nepokrito izgubo v vrednosti 75.070.637 evrov²⁵. Polovica osnovnega kapitala je znašala 56.896.491 evrov²⁶, kar ob upoštevanju dejstva, da Premogovnik Velenje ni imel kapitalskih rezerv ali rezerv iz dobička, pomeni, da je nepokrita izguba presegla polovico osnovnega kapitala. V 2. točki tretjega odstavka 14. člena ZFPPIPP je namreč določeno, da dolžnik med drugim postane dolgoročno plačilno nesposoben, če je izguba tekočega leta skupaj s prenesenimi izgubami prejšnjih let dosegla polovico osnovnega kapitala in te izgube ni mogoče pokriti v breme prenesenega dobička ali rezerv.

Premogovnik Velenje se je že v letu 2012 soočil z likvidnostnimi težavami, ki so se v letih 2013 in 2014 še stopnjevale. Kljub izvedenim aktivnostim na področju načrtovanja pričakovanega denarnega toka, rednemu spremljanju in upravljanju likvidnosti ter izvajanju ukrepov za obvladovanje težavne likvidnostne situacije pa ni uspel zagotoviti zadostne likvidnosti za pokrivanje zapadlih obveznosti. Premogovnik Velenje se je izognil trajnejši nelikvidnosti, vendar je zaradi ustvarjene izgube v letu 2014 ter prenesene nepokrite izgube iz prejšnjih let na dan 31. 12. 2014 postal dolgoročno plačilno nesposoben. Akumulirana nepokrita izguba je na dan 31. 12. 2014 namreč presegla polovico osnovnega kapitala Premogovnika Velenje, kar je po določbi 2. točke tretjega odstavka 14. člena ZFPPIPP formalni kriterij za nastop dolgoročne plačilne nesposobnosti ter s tem insolventnosti.

2.1.2 Finančno prestrukturiranje v skupini Premogovnik Velenje

Premogovnik Velenje je zaradi nastanka insolventnosti pristopil k izvedbi ukrepov finančnega prestrukturiranja. Po določbah ZFPPIPP je finančno prestrukturiranje celota ukrepov, ki se izvedejo, da bi dolžnik postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben.

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je Premogovnik Velenje izvedel načrtovano finančno prestrukturiranje, smo proučili:

- ali je Premogovnik Velenje z bankami dogovoril prestrukturiranje najetih kratkoročnih in dolgoročnih bančnih kreditov pravočasno in v potrebnem obsegu za zagotovitev likvidnosti in dolgoročne vzdržnosti poslovanja;
- ali je Premogovnik Velenje po izvedeni dokapitalizaciji dosegel načrtovan denarni tok.

Premogovnik Velenje je skladno z določbo 35. člena ZFPPIPP 30. 5. 2015 izdelal Poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja (v nadaljevanju: PUFPP) po zakonsko določeni strukturi. Vsebina poročila poleg uvodne predstavitve družbe vključuje opis finančnega položaja družbe, analizo vzrokov za insolventnost in mnenje posloводства, da obstaja najmanj 50-odstotna verjetnost, da bo mogoče uspešno

²⁵ Izguba tekočega leta je znašala 36.052.627 evrov, izguba v letu 2013 je znašala 37.178.520 evrov ter nepokrita izguba iz prejšnjih let 1.839.490 evrov.

²⁶ Osnovni kapital Premogovnika Velenje je na dan 31. 12. 2014 znašal 113.792.981 evrov.

izvesti finančno prestrukturiranje družbe tako, da bi znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna. PUFPP kot podlaga za mnenje posloводства Premogovnika Velenje vsebuje:

- analizo ukrepov finančnega prestrukturiranja, potrebnih za odpravo vzrokov za insolventnost družbe in zagotovitev, da bo družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna;
- opis ukrepov finančnega prestrukturiranja, ki jih bo v mejah svojih pristojnosti izvedlo posloводство, in roke za njihovo izvedbo;
- predlog dokapitalizacije družbe, ki je dodaten pogoj, da bi družba lahko ponovno postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna.

PUFPP vsebuje tudi mnenje posloводства družbe, da ne obstaja najmanj 50-odstotna verjetnost, da bi bilo mogoče uspešno izvesti prisilno poravnavo oziroma da bi bila prisilna poravnava lahko sprejemljiva za upnike, če skupščina ne bi sprejela predlagane dokapitalizacije družbe.

Analiza in opis ukrepov finančnega prestrukturiranja, potrebnih za odpravo vzrokov za insolventnost družbe in zagotovitev, da bo družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna, ter roki za izvedbo ukrepov so v PUFPP povzeti po NFPP SPV. Ta je bil sprejet 22. 12. 2014²⁷, torej še pred izdelavo nerevidiranih računovodskih izkazov za leto 2014, ki so bili podlaga za sestavo PUFPP, zato smo v reviziji obravnavali ustreznost in pravočasnost izvedbe ukrepov finančnega prestrukturiranja, kot so določeni v NFPP SPV.

2.1.2.1 Izvedeni ukrepi za prestrukturiranje najetih bančnih kreditov in finančnih obveznosti do družbe HSE

Stanje zadolženosti skupine Premogovnik Velenje do bank je na dan 31. 12. 2013 znašalo 61.464.251 evrov, na dan 31. 12. 2014 pa 48.807.731 evrov.²⁸ V okviru finančnega prestrukturiranja je bilo predvideno podaljšanje kratkoročnih bančnih kreditov iz leta 2014 v leto 2015. Za obstoječe dolgoročne bančne kredite in preostali del kratkoročnih bančnih kreditov pa je bil načrtovan reprogram oziroma refinanciranje za 7 do 10 let. Iz NFPP SPV izhajajo, da je odplačilo vseh obstoječih bančnih kreditov načrtovano do leta 2025.

V NFPP SPV so bile za uspešno izvedbo reprograma bančnih kreditov v okviru finančnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje predvidene aktivnosti uskladitve nastopa do bank z družbo HSE ter izvedba pogovorov z bankami, izvedba postopkov²⁹ po Uredbi o pogojih in postopkih

²⁷ Prvi osnutek NFPP SPV je bil pripravljen že 23. 5. 2014, po tem datumu pa so se izvajala usklajevanja med različnimi deležniki. Premogovnik Velenje je zato nekatere ukrepe iz NFPP SPV izvajal že v letu 2014.

²⁸ Podrobno so podatki o zadolženosti do bank predstavljeni v tabeli 4.

²⁹ Priprava vloge za soglasje ministrstev k dolgoročnim zadolžitvam v letu 2015 (v povezavi z reprogramom najetih posojil) – ko bodo definirani dogovori z bankami in družbo HSE.

zadolževanja pravnih oseb iz 87. člena Zakona o javnih financah³⁰ (v nadaljevanju: uredba o pogojih in postopkih zadolževanja) ter tudi reprogram finančnih obveznosti do družbe HSE³¹ (tabela 5).

Tabela 5: Reprogram bančnih kreditov skupine Premogovnik Velenje

Začetni datum	Predviden rok izvedbe	Potrebne aktivnosti/dokumenti	Stanje december 2014
1. 9. 2014	31. 12. 2014	Uskladitev nastopa do bank z družbo HSE: analiza in strategija nastopa do bank, načrt komunikacije z bankami in določitev kontaktnih in odgovornih oseb v posameznih bankah.	Družba HSE ni potrdila koncepta nastopa do bank. Prvi krog pogovorov z bankami opravi Premogovnik Velenje samostojno. Prva faza: podaljšanje kratkoročnih kreditov.
1. 11. 2014	31. 12. 2014	Posamezen nastop do bank s strani Premogovnika Velenje: sestanek s posameznimi bankami. Prioriteta so banke, katerih kratkoročni krediti imajo zapadlost v decembru 2014.	Družba HSE ni potrdila koncepta nastopa do bank. Prvi krog pogovorov z bankami opravi Premogovnik Velenje samostojno. Prva faza: podaljšanje kratkoročnih kreditov.
1. 10. 2014	30. 6. 2015	Postopki po uredbi o pogojih in postopkih zadolževanja: vloga za pridobitev potrebnih soglasij (družba HSE, pristojna ministrstva).	Soglasja za kratkoročne kredite za leto 2014 so pridobljena. Vloga za soglasje ministrstev k dolgoročnim zadolžitvam v letu 2015 se bo pripravila, ko bodo natančneje definirani dogovori z bankami in družbo HSE.
15. 10. 2014	31. 12. 2014	Reprogram finančnih obveznosti do družbe HSE: dogovor za reprogram obveznosti z družbo HSE.	Odobreno je podaljšanje kratkoročnih kreditov do 31. 12. 2015. Reprogram finančnih obveznosti do družbe HSE je povezan z izvedbo dokapitalizacije Premogovnika Velenje.

Vir: NFPP SPV.

³⁰ Uradni list RS, št. 112/09. V 87. členu Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-UPB4 (14/13-popr.), 101/13) je glede zadolževanja in izdajanja poroštev javnega sektorja na ravni države določeno, da se posredni uporabniki državnega proračuna, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, oba za obvezni del zavarovanja, javni gospodarski zavodi, javna podjetja in pravne osebe, v katerih ima država odločujoč vpliv na upravljanje, lahko zadolžujejo in izdajajo poročstva samo pod pogoji, ki jih določi vlada na predlog ministrstva, pristojnega za finance. Skupna višina zadolžitve in izdanih poroštev se določi z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna za posamezno leto.

³¹ Odobreno podaljšanje kratkoročnih kreditov do 31. 12. 2015. Reprogram je povezan tudi z dokapitalizacijo Premogovnika Velenje s strani družbe HSE.

Premogovnik Velenje je pripravil koncept nastopa do bank z načrtom komunikacije in določitvijo kontaktnih in odgovornih oseb v posameznih bankah. V NFPP SPV je bil določen predviden rok 31. 12. 2014 za izvedbo sestankov s posameznimi bankami, katerih kratkoročni krediti so imeli zapadlost v decembru 2014. Premogovnik Velenje je v decembru 2014 izvedel sestanke s posameznimi bankami in zagotovil podaljšanje kratkoročnih kreditov, ki so imeli zapadlost v decembru 2014. V Poročilu o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV iz januarja 2015 je bil nadalje določen tudi nov okvirni rok 30. 6. 2015 za izvedbo sestankov s posameznimi bankami, katerih kratkoročni krediti so imeli zapadlost v prvi polovici leta 2015. Premogovnik Velenje je v skladu s tem izvedel sestanke z bankami in zagotovil podaljšanje kratkoročnih kreditov, ki so imeli datum zapadlosti 30. 6. 2015. Potrditev reprograma s strani bank je bila pogojena s predhodno uspešno izvedbo dokapitalizacije Premogovnika Velenje.

V NFPP SPV je bil določen rok 30. 6. 2015 za izvedbo postopkov, ki jih za zadolževanje določa uredba o pogojih in postopkih zadolževanja. Premogovnik Velenje je pripravil in Ministrstvu za infrastrukturo ter Ministrstvu za finance posredoval vloge za pridobitev potrebnih soglasij za najem oziroma podaljšanje kreditov. Premogovnik Velenje je pridobil soglasja Ministrstva za infrastrukturo in Ministrstva za finance za podaljšanje kratkoročnih kreditov v letu 2014. V juliju 2015 je pridobil pozitivno mnenje Ministrstva za infrastrukturo k dolgoročnim zadolžitvam v letu 2015, ki se nanašajo na reprogram zapadlih kratkoročnih kreditov. V septembru 2015 je bilo pridobljeno soglasje Ministrstva za finance za začetek postopka dolgoročne zadolžitve za vse bančne kredite ter tudi končno soglasje k dolgoročni zadolžitvi pri Novi Ljubljanski banki, d. d., Ljubljana. Predvidena aktivnost po NFPP SPV do 30. 6. 2015 in do konca leta 2015 ni bila v celoti zaključena, saj je bil reprogram kratkoročnih kreditov Deželne banke Slovenije, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: Deželna banka Slovenije) vezan na izvedbo prodaje Hotela Barbara.

2.1.2.1.a Premogovnik Velenje se je v pretežni meri za prestrukturiranje najetih kratkoročnih in dolgoročnih bančnih kreditov dogovoril pravočasno in v obsegu, kot je bil določen v NFPP SPV. V decembru 2014 je izvedel pogovore z bankami in zagotovil podaljšanje kratkoročnih kreditov, ki so imeli zapadlost v decembru 2014. Prav tako je izvedel sestanke z bankami in zagotovil podaljšanje kratkoročnih kreditov z datumom zapadlosti 30. 6. 2015 ter se dogovoril za reprogram oziroma refinanciranje preostalih kreditov razen kratkoročnega kredita Deželne banke Slovenije. Ta je reprogram kratkoročnega kredita vezala na izvedbo prodaje Hotela Barbara. Ker Hotel Barbara ni bil prodan v letu 2015, se je kratkoročni kredit Deželne banke Slovenije v letu 2015 podaljševal preko roka, določenega v NFPP SPV.

Ukrep Premogovnika Velenje

Premogovnik Velenje je kupnino od prodaje Hotela Barbara prejel 12. 2. 2016. Iz prejetih denarnih sredstev je bil v celoti poplačan kratkoročni kredit Deželne banke Slovenije. S tem ni bilo več potrebe po podaljševanju tega kratkoročnega kredita ali njegovega reprograma v dolgoročni kredit. Tako je bila aktivnost vodenja postopkov po uredbi o pogojih in postopkih zadolževanja, kot je bila določena v NFPP SPV, v celoti izvedena.

2.1.2.1.b Premogovnik Velenje je imel v letu 2014 najeta dva kredita pri družbi HSE v skupnem znesku 16.000.000 evrov in z zapadlostjo na dan 9. 7. 2015. V NFPP SPV je bilo načrtovano, da bo Premogovnik Velenje do 31. 12. 2014 z družbo HSE sklenil dogovor za reprogram teh finančnih obveznosti. Premogovnik Velenje do 31. 12. 2014 ni sklenil dogovora za reprogram finančnih obveznosti, ampak je bil sprejet dogovor za podaljšanje zapadlosti kratkoročnih kreditov do 31. 12. 2015. V postopku dokapitalizacije s strani družbe HSE sta bila navedena kredita konvertirana v stvarni vložek družbe HSE.

Hkrati je Premogovnik Velenje po pridobitvi soglasij Ministrstva za infrastrukturo in Ministrstva za finance 15. 12. 2015 z družbo HSE sklenil pogodbo za najem novega dolgoročnega kredita v znesku 6.100.000 evrov in z zapadlostjo do 31. 12. 2022.

2.1.2.2 Poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala in dokapitalizacija Premogovnika Velenje

Za odpravo insolventnosti sta bila izvedena poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala in dokapitalizacija Premogovnika Velenje. Skupščina delničarjev je 9. 7. 2015 sprejela sklep o poenostavljenem zmanjšanju osnovnega kapitala ter hkratnem povečanju osnovnega kapitala. Namen izvedenega zmanjšanja osnovnega kapitala in dokapitalizacije je bil izboljšanje likvidnostne situacije Premogovnika Velenje.

V skladu s 379. členom ZGD-1 je bilo izvedeno poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala Premogovnika Velenje na naslednji način:

- osnovni kapital družbe, ki je znašal 113.792.981 evrov (razdeljen na 2.726.935 navadnih kosovnih delnic), se je zmanjšal za 111.066.046 evrov, tako da je znašal 2.726.935 evrov;
- poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala v znesku 111.066.046 evrov se je izvedlo zaradi pokrivanja nepokrite izgube na dan 31. 12. 2014 v skupnem znesku 75.070.637 evrov (prenesena izguba iz preteklih let v znesku 39.018.010 evrov in čista izguba poslovnega leta 2014 v znesku 36.052.627 evrov) ter na podlagi prenosa v kapitalne rezerve v znesku 35.995.409 evrov;
- število izdanih kosovnih delnic je ostalo nespremenjeno; pripadajoči znesek kosovne delnice se je zaradi zmanjšanja osnovnega kapitala zmanjšal, tako da je znašal 1 evro na delnico.

Skupščina je sprejela povečanje osnovnega kapitala z dokapitalizacijo družbe HSE v obliki stvarnih in denarnih vložkov v strukturi, kot je prikazano v tabeli 6.

Tabela 6: Struktura dokapitalizacije v obliki stvarnih in denarnih vložkov

Vrsta vložka	Podlaga za dokapitalizacijo	Znesek v evrih
Stvarni vložek	Kreditna pogodba med družbo HSE in Premogovnikom Velenje	6.000.000
Stvarni vložek	Kreditna pogodba med družbo HSE in Premogovnikom Velenje	10.000.000
Stvarni vložek	Pogodba o prodaji in ponovnem nakupu elektro in strojne opreme med družbo HSE in Premogovnikom Velenje	21.603.954
Denarni vložek	Denarna sredstva družbe HSE	34.000.000
Skupaj		71.603.954

Vir: Podatki Premogovnika Velenje.

Zaradi povečanja osnovnega kapitala so bile izdane nove navadne delnice. Skupaj je bilo izdanih 71.603.954 novih delnic, in sicer 37.603.954 novih delnic zaradi povečanja osnovnega kapitala s stvarnimi

vložki in 34.000.000 novih delnic zaradi povečanja osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki. Emisijski znesek ene nove delnice je enak pripadajočemu znesku delnice in znaša 1 evro.³²

2.1.2.3 Načrtovan in realiziran denarni tok po izvedeni dokapitalizaciji

Premogovnik Velenje je v Poslovnem načrtu družbe Premogovnik Velenje, d. d. za leto 2015 z dodatnim planom za leti 2016 in 2017 (v nadaljevanju: Poslovni načrt Premogovnika Velenje za leto 2015) načrtoval denarne tokove za leta 2015, 2016 in 2017. V tabeli 7 predstavljamo predračunski izkaz denarnih tokov v letih 2015, 2016 in 2017.

Tabela 7: Predračunski izkaz denarnih tokov v letih 2015, 2016 in 2017

	v evrih		
	Leto 2015	Leto 2016	Leto 2017
A. Denarni tokovi pri poslovanju			
a) Prejemki pri poslovanju	105.179.018	131.939.520	130.712.181
b) Izdatki pri poslovanju	119.058.526	112.324.828	109.334.950
c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri poslovanju	(13.879.508)	19.614.692	21.377.231
B. Denarni tokovi pri naložbenju			
a) Prejemki pri naložbenju	4.593.113	2.700.301	762.500
b) Izdatki pri naložbenju	23.373.460	19.037.160	18.930.860
c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri naložbenju	(18.780.347)	(16.336.859)	(18.168.360)
C. Denarni tokovi pri financiranju			
a) Prejemki pri financiranju	58.900.000	1.250.000	1.250.000
b) Izdatki pri financiranju	26.230.356	4.501.786	4.451.786
c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri financiranju	32.669.644	(3.251.786)	(3.201.786)
Č. Denarni izid v obdobju	9.789	26.047	7.085

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Premogovnik Velenje je načrtoval pozitiven denarni tok v letu 2015, dejanski denarni izid denarnega toka (več v tabeli 2) pa je bil v letu 2015 negativen, in sicer v znesku 1.976.183 evrov. Pri denarnem toku pri

³² Prvi krog vpisa in vplačila delnic je bil izveden med 15. 7. in 22. 7. 2015, ko so imeli prednostno pravico do vpisa novih delnic obstoječi delničarji v sorazmerju s svojimi deleži v osnovnem kapitalu Premogovnika Velenje. V prvem krogu je delnice vplačal samo en delničar, to je družba HSE, in sicer v znesku 18.052.524 evrov. Nove delnice, ki na podlagi prednostne pravice do 22. 7. 2015 niso bile vpisane in vplačane, je v drugem krogu, ki se je iztekel 29. 7. 2015, vplačala družba HSE, in sicer v znesku 15.947.476 evrov. Družba HSE je tako povečala lastniški delež v Premogovniku Velenje na 99,18 odstotka.

poslovanju je bil za leto 2015 načrtovan presežek izdatkov nad prejemki pri poslovanju v znesku 13.879.508 evrov, dejansko pa je bil v letu 2015 dosežen presežek izdatkov nad prejemki pri poslovanju v znesku 24.308.139 evrov. Premogovnik Velenje je pri denarnih tokovih pri naložbenju za leto 2015 načrtoval presežek izdatkov nad prejemki pri naložbenju v znesku 18.780.347 evrov, dejansko pa je bil dosežen presežek izdatkov nad prejemki v znesku 9.170.163 evrov. Pri denarnih tokovih pri financiranju je bil za leto 2015 načrtovan presežek prejemkov nad izdatki v znesku 32.669.644 evrov, dejanski presežek pa je znašal 31.502.119 evrov.

Premogovnik Velenje v letu 2015 ni dosegel načrtovanega denarnega izida pri poslovanju v letu 2015, saj je bil realizirani denarni izid pri poslovanju za 10.428.631 evrov manjši od načrtovanega. Podlaga za zagotovitev pozitivnega denarnega izida pri poslovanju je doseganje pozitivnega poslovnega izida, ki se potem odraza tudi v pozitivnem denarnem toku podjetja.³³

2.1.3 Povzetek ugotovitev o obvladovanju likvidnosti in finančnem prestrukturiranju

Premogovnik Velenje ima vzpostavljen sistem posojil denarnih sredstev med družbami v skupini. Premogovnik Velenje je spremljal in izvajal aktivnosti za obvladovanje likvidnostnega tveganja z upravljanjem z denarnimi sredstvi na ravni družbe in skupine Premogovnik Velenje. Skupina Premogovnik Velenje je vključena v sistem upravljanja z denarnimi sredstvi v skupini HSE. Osnovni vir financiranja kratkoročnih primanjkljajev družb v skupini HSE so bili presežki prostih denarnih sredstev ostalih družb v skupini. Premogovnik Velenje je izdeloval letne likvidnostne načrte na mesečni ravni ter mesečne likvidnostne načrte na dnevni ravni za prihodnje tri mesece in mesečno poročal o upravljanju z denarnimi sredstvi z oceno o zagotavljanju solventnosti skupine Premogovnik Velenje. Poročila o obvladovanju likvidnostnega tveganja je obravnaval odbor za tveganja, ki je redno spremljal izvajanje ukrepov za obvladovanje likvidnostnih tveganj.

Premogovnik Velenje je izvajal načrtovanje denarnega toka. Vendar v letih 2013 in 2014 kljub izvedenim aktivnostim na področju načrtovanja pričakovanega denarnega toka, rednemu spremljanju in upravljanju likvidnosti ter izvajanju ukrepov za obvladovanje težavne likvidnostne situacije ni zagotovil zadostne likvidnosti za pokrivanje vseh zapadlih obveznosti. Premogovnik Velenje se je zaradi primanjkljaja denarnih sredstev za pokrivanje zapadlih obveznosti tudi dodatno zadolževal pri bankah. Z navedenimi ukrepi se je Premogovnik Velenje izognil trajnejši nelikvidnosti, vendar je zaradi ustvarjene izgube v letu 2014 ter prenesene nepokrite izgube iz prejšnjih let na dan 31. 12. 2014, kot to določa 2. točka tretjega odstavka 14. člena ZFPPIPP, postal dolgoročno plačilno nesposoben ter s tem insolventen.

Premogovnik Velenje se je v pretežni meri za prestrukturiranje najetih kratkoročnih in dolgoročnih bančnih kreditov dogovoril pravočasno in v obsegu, kot je bil določen v NFPP SPV. V skladu z NFPP SPV je pripravil koncept nastopa do bank, izvedel pogovore z bankami in v decembru 2014 dosegel podaljšanje kratkoročnih kreditov. V septembru 2015 je pridobil soglasje Ministrstva za finance za začetek postopka dolgoročne zadolžitve za vse bančne kredite, vendar predvidena aktivnost po NFPP SPV do 30. 6. 2015 in do konca leta 2015 ni bila v celoti zaključena, saj je bil reprogram kratkoročnih kreditov

³³ Iz Letnega poročila Premogovnika Velenje za leto 2016 je razvidno, da je Premogovnik Velenje v letu 2016 ustvaril pozitivni poslovni izid v znesku 770.098 evrov ter pozitivni denarni izid pri poslovanju v znesku 17.607.642 evrov.

Deželne banke Slovenije vezan na izvedbo prodaje Hotela Barbara. Ker Hotel Barbara ni bil prodan v letu 2015, se je kratkoročni kredit Deželne banke Slovenije v letu 2015 podaljševal preko roka, določenega v NFPP SPV. Premogovnik Velenje je kupnino od prodaje Hotela Barbara prejel 12. 2. 2016. Iz prejetih denarnih sredstev je bil v celoti poplačan kratkoročni kredit Deželne banke Slovenije. S tem ni bilo več potrebe po podaljševanju tega kratkoročnega kredita ali njegovega reprograma v dolgoročni kredit.

Premogovnik Velenje po izvedeni dokapitalizaciji ni dosegel načrtovanega denarnega toka. Premogovnik Velenje je načrtoval pozitivni denarni tok v letu 2015, dejanski denarni izid denarnega toka pa je bil v letu 2015 negativen, in sicer v znesku 1.976.183 evrov. Premogovnik Velenje v letu 2015 tudi ni dosegel načrtovanega denarnega izida pri poslovanju v letu 2015, saj je bil realizirani denarni izid pri poslovanju za 10.428.631 evrov manjši od načrtovanega. Podlaga za zagotovitev pozitivnega denarnega izida pri poslovanju je doseganje pozitivnega poslovnega izida, ki se potem odrazi tudi v pozitivnem denarnem toku podjetja.

2.2 Izvedba stroškovne racionalizacije v skupini Premogovnik Velenje

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je Premogovnik Velenje zagotovil stroškovno racionalizacijo poslovanja v skupini Premogovnik Velenje, smo proučili:

- ali je Premogovnik Velenje spremljal in dosegel načrtovane učinke ukrepov stroškovne racionalizacije;
- ali je Premogovnik Velenje izvedel načrtovano optimizacijo in avtomatizacijo v osnovnem procesu pridobivanja premoga;
- ali je Premogovnik Velenje zagotovil stroškovno racionalizacijo na področju izvajanja nabav blaga in storitev ter oddaje gradenj.

2.2.1 Načrtovanje stroškovne racionalizacije v skupini Premogovnik Velenje

Skupina Premogovnik Velenje je leto 2013 končala z izgubo iz poslovanja v znesku 30.236.224 evrov. V letu 2014 je tekoča izguba iz poslovanja poslabšala likvidnostni položaj skupine Premogovnik Velenje, s socialnimi partnerji ni bil sklenjen socialni sporazum, na podlagi katerega bi se zmanjšali stroški poslovanja. Velik razkorak med stroškovno in prodajno ceno premoga je bil ključni razlog za izgubo, zato je morala uprava Premogovnika Velenje zagotoviti dodatno znižanje stroškov.

Prihranke, ki naj bi bili doseženi zaradi izvedene racionalizacije stroškov, ki bi bila dosežena predvsem z znižanjem stroškov v skupini Premogovnik Velenje, je določila uprava Premogovnika Velenje na podlagi NFPP SPV, ki ga je izdelala družba KF Finance. Namen je bil določiti ukrepe za izvedbo stroškovne racionalizacije poslovanja Premogovnika Velenje, ki bi mu omogočali, da v največjem možnem obsegu optimizira stroškovno ceno premoga. Projekt načrta stroškovne optimizacije je bil izveden v dveh ločenih stopnjah:

- določitev ukrepov racionalizacije v okviru analize posameznih stroškovnih postavk,
- določitev prihrankov v okviru pregleda poteka in izvajanja poslovnih procesov.

Analiza preteklih računovodskih izkazov, ki je obsegala poslovna leta od 2010 do 2013, je bila osredotočena predvsem na podrobno analizo odhodkovnega dela poslovanja matične družbe Premogovnik Velenje in ostalih družb v skupini Premogovnik Velenje. V okviru določitve posameznih

ukrepov racionalizacije je Premogovnik Velenje vsebinsko pojasnil vrste ukrepov, vrednostno opredelil pričakovani prihranek ter morebitne omejitve za izvedbo posameznega ukrepa in identificiral ključne nosilce posameznih ukrepov. Pri tem so bili ukrepi stroškovne racionalizacije vsebinsko smiselno strukturirani po ključnih segmentih: kadri, informatika, energetika, režija in ostali stroški/odhodki, ki niso neposredno povezani z osnovnim proizvodnim procesom, in nabava materialov in storitev. Premogovnik Velenje je na tej podlagi sprejel Načrt finančnega in poslovnega prestrukturiranja Premogovnika Velenje (v nadaljevanju: NFPP PV), preostale družbe v skupini Premogovnik Velenje pa so pripravile svoje načrte finančnega in poslovnega prestrukturiranja. Premogovnik Velenje je sprejel tudi NFPP SPV, ki vsebuje ključne povzetke in izhodišča glede prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje.

V NFPP SPV so po posameznih družbah in po posameznih vrstah stroškov prikazani načrtovani prihranki, ki naj bi bili doseženi z izvedbo stroškovne racionalizacije v letu 2015. Zneski načrtovanih prihrankov so prikazani v tabeli 8.

V NFPP SPV je predvideno, da se bo stroškovna racionalizacija izvedla v treh kategorijah:

1. splošni ukrepi za znižanje stroškov so postavitev ciljev po letih z definiranjem ukrepov z roki in nosilci; vključitev načrtovanih ukrepov v poslovne načrte in dolgoročne projekcije, potrditev poslovnih načrtov za obdobje od leta 2015 do leta 2030 s strani družbe HSE in nadzornega sveta, racionalizacija stroškov materiala, storitev, dela in ostalih odhodkov ter merjenje realiziranih ukrepov stroškovne racionalizacije;
2. stroškovna racionalizacija, kjer je potrebno soglasje s socialnimi partnerji, vključuje reorganizacijo skupine Premogovnik Velenje, imenovanje vodstva v okviru nove organizacije, novo sistemizacijo delovnih mest, spodbujanje upokojevanja, sprejetje socialnega sporazuma, prenovo panožne kolektivne pogodbe, zamrznitev obračunavanja stroškov dodatnega pokojninskega zavarovanja in iskanje boljših pogojev za čas po odmrznitvi, racionalizacijo stroškov režije v skupini Premogovnik Velenje, program presežnih delavcev v skupini Premogovnik Velenje, uvajanje produktivnosti v osnovnem procesu in preveritev vseh bonitet ter druge ukrepe;
3. procesna optimizacija vključuje prihranke, ki naj bi bili vezani na optimizacijo in avtomatizacijo poslovnih procesov tako v podpornih službah kot v osnovnih dejavnostih družb skupine Premogovnik Velenje.

Podrobni ukrepi, roki in odgovorne osebe za izvedbo teh treh kategorij so navedeni v akcijskem načrtu NFPP SPV.

Premogovnik Velenje je izdelal katalog ukrepov oziroma katalog možnih prihrankov. Ti potencialni oziroma načrtovani učinki na stroških (nižji stroški) so bili nato vključeni v načrte finančnega in poslovnega prestrukturiranja posameznih družb in v NFPP SPV, ki sta ga potrdila uprava Premogovnika Velenje in nadzorni svet Premogovnika Velenje. Predvideni prihranki zaradi stroškovne racionalizacije so bili vključeni tudi v poslovne načrte posameznih družb v skupini Premogovnik Velenje, tako kot je bilo predvideno v NFPP SPV, da se načrtovani ukrepi vgradijo v poslovne načrte in planske projekcije poslovanja družb skupine Premogovnik Velenje.

2.2.2 Učinki stroškovne racionalizacije

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je Premogovnik Velenje spremljal in dosegel načrtovane učinke ukrepov stroškovne racionalizacije, smo proučili:

- ali je bilo doseženo načrtovano znižanje stroškov dela, materiala, storitev in ostalih odhodkov in
- ali so bili izvedeni vsi načrtovani ukrepi za zniževanje stroškov, pri tem pa smo tudi preverili, ali je imel Premogovnik Velenje jasno določeno strategijo sponzoriranja ter ali je dodeljeval donacije in sponzorska sredstva po vnaprej določenih kriterijih, pri čemer so bile zahteve do prejemnikov sredstev natančno določene, in ali je Premogovnik Velenje občinama Velenje in Šoštanj upravičeno plačeval dodatne odškodnine za sanacijo degradiranih območij.

2.2.2.1 Načrtovani in dejanski prihranki v Premogovniku Velenje in skupini Premogovnik Velenje v letu 2015

Največji učinki racionalizacije in optimizacije stroškov in odhodkov so bili v NFPP SPV načrtovani v letu 2015. V NFPP SPV so bili za Premogovnik Velenje ter družbe HTZ, RGP, PV Invest, Gost in Golte³⁴ prikazani prihranki, ki naj bi bili doseženi z izvedbo ukrepov stroškovne racionalizacije pri stroških dela, materiala in energetike in pri izbranih stroških storitev ter izbranih ostalih odhodkih v letu 2015.

Da bi odgovorili na vprašanje, ali so bili v letu 2015 doseženi prihranki, ki so bili načrtovani v NFPP SPV, smo v tabeli 8 primerjali načrtovane in dejanske prihranke pri stroških zaradi stroškovne racionalizacije v skupini Premogovnik Velenje v letu 2015 po posameznih družbah v skupini Premogovnik Velenje in po posameznih vrstah. Pri določitvi ocenjenih prihrankov pri stroških materiala in energetike je Premogovnik Velenje upošteval vse vrste stroškov oziroma vse podkote v okviru stroškov materiala. Pri določitvi ocenjenih prihrankov pri stroških storitev in drugih odhodkih pa Premogovnik Velenje ni upošteval vseh vrst stroškov oziroma odhodkov, ampak le tiste, pri katerih je ocenil, da je mogoče doseči največ prihrankov. Prihranki pri stroških dela Premogovnika Velenje so bili ocenjeni na podlagi načrtovanih učinkov predvidenih ukrepov za racionalizacijo stroškov dela na podlagi predvidenega Socialnega sporazuma v Skupini Premogovnik Velenje za leto 2015 (v nadaljevanju: socialni sporazum za leto 2015), ki pa v letu 2015 ni bil sklenjen.. Tudi oceno prihrankov zaradi stroškovne racionalizacije za ostale družbe v skupini Premogovnik Velenje je poslovodstvo posamezne družbe določilo na podlagi izbranih stroškov, za katere je ocenilo, da jih bo mogoče v letu 2015 glede na leto 2014 znižati in tako doseči prihranke.

Dejanski prihranki pri posamezni vrsti stroška so izračunani kot razlika med stroški za leto 2014 in stroški za leto 2015. Pri izračunu dejanskih prihrankov so upoštevane iste vrste stroškov kot pri načrtovanih prihrankih. Stroški storitev, pri katerih so izračunani prihranki, so predstavljeni v točki 2.2.2.6 in prilogi 4 tega poročila, drugi odhodki, pri katerih so izračunani prihranki, so prikazani v točki 2.2.2.7 in prilogi 5 tega poročila, več o prihrankih pri stroških materiala pa je navedeno v točki 2.2.2.5 in prilogi 3 tega poročila. Prihranki pri stroških dela so prikazani v točki 2.2.2.4 tega poročila.

³⁴ Družba Golte je svoj načrt finančnega in poslovnega prestrukturiranja izdelala marca 2015, preostale družbe v skupini Premogovnik Velenje pa konec leta 2014, prav tako je bil konec leta 2014 izdelan NFPP SPV, zato družba Golte ni vključena v NFPP SPV. Spremljanje stroškovne racionalizacije družbe Golte je Premogovnik Velenje naknadno priključil k spremljanju stroškovne racionalizacije preostalih družb v skupini Premogovnik Velenje. Družba Golte z letom 2015 v skladu z NFPP SPV ni bila več predvidena kot del skupine Premogovnik Velenje (umik iz lastniškega deleža).

Tabela 8: Načrtovani in dejanski prihranki pri stroških zaradi stroškovne racionalizacije v letu 2015

Vrste stroškov/ družbe v skupini	Premogovnik Velenje	HTZ	RGP	PV Invest	Gost	Golte	Skupaj
<i>Načrtovani prihranki zaradi stroškovne racionalizacije za leto 2015, v evrih</i>							
Stroški dela	7.832.937	4.994.000	422.420	403.401	239.477	20.917	13.913.152
Stroški storitev	2.114.619 ¹⁾	181.000	108.092	149.126	57.852	44.800	2.655.489
Stroški materiala in energetike	324.561 ²⁾	280.000	0	0	18.113	95.459	718.133
Ostali odhodki	369.200 ³⁾	15.000	53.200	0	0	0	437.400
Skupaj	10.641.317	5.470.000	583.712	552.527	315.442	161.176	17.724.174
<i>Realizirani prihranki zaradi stroškovne racionalizacije v letu 2015, v evrih</i>							
Stroški dela	7.937.597	4.550.788	463.584	396.181	283.884	50.501	13.682.535
Stroški storitev	1.371.824 ⁴⁾	191.800	41.928	149.126	(131.532)	45.407	1.668.553
Stroški materiala in energetike	108.187	520.122	0	0	172.715	22.293	823.317
Ostali odhodki	135.560	125.600	53.100	0	0	0	314.260
Skupaj	9.553.168⁴⁾	5.388.310	558.612	545.307	325.067	118.201	16.488.665
<i>Indeks (realizirani prihranki/načrtovani prihranki)</i>							
Stroški dela	101	91	110	98	119	241	98
Stroški storitev	65	106	39	100	-	101	63
Stroški materiala in energetike	33	186	-	-	954	23	115
Ostali odhodki	37	837	100	-	-	-	72
Skupaj	90	99	96	99	103	73	93

Opombe: ¹⁾ Pri oceni načrtovanih prihrankov pri storitvah niso upoštevani vsi stroški storitev, temveč le tisti, za katere je Premogovnik Velenje ocenil, da je mogoče doseči največ prihrankov.

²⁾ Pri oceni načrtovanih prihrankov pri materialu in energetiki so upoštevani vsi stroški materiala in energetike.

³⁾ Pri oceni načrtovanih prihrankov pri ostalih odhodkih niso upoštevani vsi ostali odhodki, temveč le tisti, za katere je Premogovnik Velenje ocenil, da je mogoče doseči največ prihrankov.

⁴⁾ Premogovnik Velenje nam je predložil podatek, da znaša doseženi prihranek pri stroških storitev 2.689.460 evrov. Pri izračunu prihranka (in pri načrtovanju prihrankov za leto 2015) Premogovnik Velenje ni upošteval stroškov najemnin za opremo, prodano družbi HSE v decembru 2014. Če bi upoštevali podatke Premogovnika Velenje, bi bil skupni prihranek Premogovnika Velenje pri stroških 10.870.804 evre, kar bi bilo za 229.487 evrov (2,2 odstotka) več od načrtovanih prihrankov. Iz istega razloga so nižji stroški amortizacije v letu 2015 glede na leto 2014. Mesečna amortizacija opreme, prodane družbi HSE, je do prodaje znašala 330.213 evrov.

Viri: NFPP SPV, podatki Premogovnika Velenje.

2.2.2.1.a Premogovnik Velenje je za leto 2015 načrtoval prihranke pri stroških dela, materiala in energetike ter pri izbranih stroških storitev in izbranih ostalih odhodkih v znesku 10.641.317 evrov, dejansko pa je v letu 2015 dosegel prihranke pri teh stroških v znesku 9.553.168 evrov, kar je za 1.088.149 evrov oziroma 10,2 odstotka manj od načrtovanih prihrankov pri stroških. Premogovnik Velenje je za leto 2015 načrtoval prihranke pri stroških dela v znesku 7.832.937 evrov in na podlagi izvedenih ukrepov iz socialnega sporazuma za leto 2015 dosegel za 104.660 evrov oziroma 1,3 odstotka večje prihranke od načrtovanih (več o prihrankih pri stroških dela v točki 2.2.2.4.1 tega poročila). Pri izbranih stroških storitev je Premogovnik Velenje za leto 2015 načrtoval prihranke v znesku 2.114.619 evrov, pri istih stroških storitev pa je dosegel prihranke v znesku 1.371.824, kar je za 742.795 evrov oziroma 35,1 odstotka manj od načrtovanih prihrankov (več o prihrankih pri stroških storitev v točki 2.2.2.6 in prilogi 4 tega poročila). Pri stroških materiala in energetike in pri izbranih ostalih odhodkih je Premogovnik Velenje realiziral le približno tretjino od načrtovanih prihrankov (več o prihrankih pri stroških materiala v točki 2.2.2.5 in prilogi 3 tega poročila, več o drugih odhodkih pa v točki 2.2.2.7 in prilogi 5 tega poročila).

2.2.2.1.b Premogovnik Velenje je za skupino načrtoval, da bo v letu 2015 z racionalizacijo stroškov dela, materiala in energetike ter stroškov storitev in ostalih odhodkov dosegla prihranke (glede na leto 2014) v znesku 17.724.174 evrov, dejansko pa je bil pri stroških dosežen prihranek v znesku 16.488.665 evrov, kar je za 1.235.509 evrov oziroma 7 odstotkov manj od načrtovanega zneska prihrankov. Največ prihrankov skupine Premogovnik Velenje je bilo doseženih pri stroških dela, 13.682.535 evrov, kar je za 230.617 evrov oziroma 1,7 odstotka manj od načrtovanega zneska prihrankov. Prihranki pri stroških storitev skupine Premogovnik Velenje v letu 2015 so bili 1.668.553 evrov, kar je za 986.936 evrov oziroma 37,2 odstotka manj od načrtovanih prihrankov pri stroških storitev, prihranki pri ostalih odhodkih so bili 314.260 evrov, kar je za 123.140 evrov oziroma 28,2 odstotka manj od načrtovanih prihrankov pri ostalih odhodkih. Prihranek pri stroških materiala in energetike skupine Premogovnik Velenje v letu 2015 je bil 823.317 evrov, kar je za 105.184 evrov oziroma 14,6 odstotka več od načrtovanega zneska prihrankov za leto 2015.

Izračunali smo prihranke (kot razliko med stroški za leto 2014 in stroški za leto 2015 za isto vrsto stroška oziroma na istem podkontu) pri vseh stroških storitev in ostalih odhodkih (izračuni prihranka pri stroških storitev so prikazani v prilogi 4 tega poročila, prihranka pri drugih odhodkih pa v prilogi 5 tega poročila), kar je razvidno iz tabele 9. Pri stroških materiala in energetike ter stroških dela je Premogovnik Velenje upošteval vse stroške.

Tabela 9: Prihranki Premogovnika Velenje v letu 2015 pri vseh stroških

Vrste stroškov	Stroški dela	Stroški storitev	Stroški materiala in energetike	Ostali odhodki	Skupaj
Znesek prihrankov, v evrih	7.937.597 ¹⁾	1.699.178	108.187 ¹⁾	1.690.097	11.435.059
Delež v skupnih prihrankih Premogovnika Velenje, v odstotkih	69,4	14,9	0,9	14,8	100

Opomba: ¹⁾ Prihranki pri stroških dela ter materiala in energetike se ne razlikujejo od prihrankov, kot jih je spremljal Premogovnik Velenje (tabela 8).

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Ob upoštevanju vseh stroškov dela, storitev, materiala in energetike ter ostalih odhodkov je znesek prihrankov v Premogovniku Velenje v letu 2015 znašal 11.435.059 evrov.

2.2.2.2 Spremljanje izvajanja stroškovne racionalizacije – splošno

V akcijskem načrtu NFPP SPV so bile navedene aktivnosti, ki jih je treba izvesti za znižanje stroškov v skupini Premogovnik Velenje, med drugim tudi spremljanje realizacije stroškov storitev, materiala, dela in ostalih odhodkov. Pri vsaki aktivnosti je naveden začetni datum izvajanja aktivnosti in predvideni rok za dokončanje aktivnosti, za vsako aktivnost je določena odgovorna oseba za izvedbo. Vse aktivnosti za izvedbo stroškovne racionalizacije naj bi bile izvedene v obdobju od konca leta 2014 do 31. 12. 2017.

V akcijskem načrtu NFPP SPV je bila predvidena ustanovitev odborov za zmanjšanje stroškov storitev, materiala, dela in ostalih odhodkov. Stroške za Premogovnik Velenje je od konca leta 2014 spremljal odbor za stroške. Njegova naloga je bila redno in podrobno spremljanje realizacije stroškov materiala, storitev in ostalih odhodkov. Posebnega odbora za stroške dela ni bilo, saj se je realizacija stroškov dela spremljala v okviru spremljanja učinkov socialnega sporazuma za leto 2015 (več v točki 2.2.2.4 tega poročila). Odbor za stroške so sestavljali uprava Premogovnika Velenje, služba kontrolinga, vodje področij in vodje stroškovnih mest, ki so bili odgovorni za obvladovanje stroškov na svojem področju. Odbor za stroške je podrobno obravnaval doseganje stroškov na analitični ravni in odstopanja od načrta po posameznih vrstah stroškov in po posameznih stroškovnih mestih. Člani odbora so pojasnjevali negativna odstopanja od načrta ter ukrepe, s katerimi naj bi se stroški obvladali na načrtovani ravni. Odbor za stroške se je praviloma sestajal mesečno, po zaključku računovodskih izkazov za obdobje tekočega leta oziroma po potrebi.

Merjenje realiziranih ukrepov stroškovne racionalizacije je bilo eden izmed načrtovanih ukrepov v okviru akcijskega načrta NFPP SPV. Za uresničitev navedenega ukrepa je Premogovnik Velenje izdeloval mesečna poročila o izvedenih ukrepih iz akcijskega načrta NFPP SPV po posameznih ukrepih. V okviru mesečnih poročil je izdeloval mesečne prikaze dejanskih stroškov glede na načrtovane stroške po posamezni vrsti stroška. Na tak način je Premogovnik Velenje celotno poslovno leto mesečno spremljal doseganje načrtovanih stroškov oziroma morebitna odstopanja od načrtovanih stroškov.

Spremljanje stroškov na ravni skupine Premogovnik Velenje se je za družbe v skupini Premogovnik Velenje posebej izvajalo na mesečnih sestankih ožje vodstvene skupine Premogovnik Velenje (uprava Premogovnika Velenje, vodje gospodarskega in kadrovskega področja) ter posloводства odvisne družbe. Na mesečnih sestankih so bila obravnavana poročila o ključnih podatkih poslovanja družbe, ki jih je mesečno pripravljala vsaka družba v skupini Premogovnik Velenje. Del tega poročila je bilo tudi spremljanje izvajanja stroškovne racionalizacije. Ocenjujemo, da je Premogovnik Velenje ustrezno spremljal izvajanje načrtovane stroškovne racionalizacije.

2.2.2.3 Načrtovani in realizirani stroški skupine Premogovnik Velenje

V NFPP SPV in v Poslovnem načrtu skupine Premogovnik Velenje za leto 2015 so bili načrtovani stroški in odhodki skupine Premogovnik Velenje v znesku 148.188.927 evrov. V tabeli 10 so po vrstah stroškov prikazani načrtovani stroški za leto 2015 in dejanski stroški skupine Premogovnik Velenje za leti 2014 in 2015.

Največje odstopanje, ki tudi največ prispeva k povečanju poslovnih odhodkov skupine Premogovnik Velenje v letu 2015 glede na predhodni leti, je pri stroških oslabitev, odpisov in prodaj pri neopredmetenih sredstvih in naložbah, nepremičninah in opremi, saj so v letu 2015 znašali 61.287.934 evrov in so bili več kot 56-krat višji od načrtovanih stroškov v znesku 1.085.771 evrov. V skupini Premogovnik Velenje je bila v letu 2015 izvedena slabitev³⁵ v znesku 61.112.018 evrov³⁶.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Potreba po oslabitvi izhaja iz ocenitve vrednosti lastniškega kapitala in nadomestljive vrednosti dolgoročnih sredstev Premogovnika Velenje, ki je bila opravljena na dan 30. 9. 2015 za namen računovodskega poročanja – preizkus slabitve v skladu z MRS 36. Nadomestljiva vrednost finančne naložbe družbe HSE v Premogovnik Velenje je bila izračunana ob predpostavki delujočega podjetja kot vrednost pri uporabi. Tudi nadomestljiva vrednost dolgoročnih sredstev je izračunana na ravni podjetja kot denar ustvarjajoče enote – kot celote, kot vrednost pri uporabi. Zaradi ocenitve nadomestljivih vrednosti dolgoročnih sredstev podjetja je bilo treba izvesti oslabitev dolgoročnih sredstev družbe. Učinki slabitev se razporedijo na sredstva, ki jih ni mogoče obravnavati kot prodajljiva. Z izvedbo oslabitve bo dokončno opravljena uskladitev bilančnih postavk, torej vrednosti kapitala podjetja z dolgoročnimi sredstvi podjetja.

³⁵ Družba KF Finance se je z družbo HSE dogovorila, da v vlogi neodvisnega ocenjevalca vrednosti pripravi oceno nadomestljive vrednosti lastniškega kapitala Premogovnika Velenje in nadomestljivo vrednost dolgoročnih sredstev Premogovnika Velenje, ki jih Premogovnik Velenje potrebuje pri izvajanju osnovne dejavnosti. Družba KF Finance je pripravila Poročilo o oceni vrednosti na dan 30. 9. 2015 za namen računovodskega poročanja, preizkus oslabitve v skladu z Mednarodnimi računovodskimi standardi – MRS 36. Predmet ocenjevanja vrednosti so bili tudi deleži Premogovnika Velenje v lastniškem kapitalu odvisnih družb (HTZ, RGP, PV Invest in Gost) in nadomestljive vrednosti dolgoročnih sredstev v odvisnih družbah, ki jih družbe potrebujejo pri izvajanju osnovne dejavnosti.

³⁶ V skupini Premogovnik Velenje je bila izvedena slabitev zemljišč v znesku 2.886.439 evrov, zgradb v znesku 39.021.999 evrov, proizvodilne opreme v znesku 1.747.660 evrov, druge opreme v znesku 9.324.814 evrov in investicij v teku v znesku 8.131.106 evrov – skupaj 61.112.018 evrov.

Tabela 10: Načrtovani in realizirani stroški/odhodki v skupini Premogovnik Velenje

Št.	Vrste stroškov	Realizacija	Načrtovano	Realizacija	Indeks	Indeks
		2014	za 2015 v NFPP SPV	2015	realizacija 2015/ načrtovano za 2015	realizacija 2015/ realizacija 2014
		v evrih	v evrih	v evrih		
1.	Stroški blaga, materiala in storitev	62.810.566	45.655.235	39.609.364	87	63
1.1	Nabavna vrednost prodanega blaga	545.931	232.637	252.972	109	46
1.2	Stroški materiala	21.043.998	21.803.677	18.059.891	83	86
1.3	Stroški storitev	41.220.637	23.618.921	21.296.501	90	52
2.	Stroški dela	88.629.526	74.542.929	81.992.081	110	93
2.2	Stroški plač	64.638.454	55.886.226	61.623.128	110	95
2.3	Stroški zavarovanj	16.965.811	12.960.020	13.758.553	106	81
2.4	Drugi stroški dela	7.025.261	5.696.683	6.610.400	116	94
3.	Drugi poslovni odhodki	5.573.205	2.766.170	3.347.930	121	60
3.1	Rezervacije	248.985	393.151	0	-	-
3.2	Drugi stroški	1.232.687	1.642.926	1.214.880	74	99
3.3	Drugi odhodki	4.091.533	730.093	2.133.050	292	52
4.	Odpisi vrednosti	30.832.526	25.224.593	83.180.772	330	270
4.1	Amortizacija	22.832.400	23.260.853	17.994.698	77	79
4.2	Oslabitve, odpisi, prodaje pri neopredmetenih sredstvih in naložbah, nepremičninah in opremi	6.907.256	1.085.771	61.287.934	5.645	887
4.3	Oslabitve/odpisi terjatev in zalog	1.092.870	877.969	3.898.140	444	357
5.	Poslovni odhodki – skupaj	187.845.823	148.188.927	208.130.147	140	111

Viri: NFPP SPV, Letno poročilo skupine Premogovnik Velenje za leto 2014, Letno poročilo skupine Premogovnik Velenje za leto 2015.

Stroški dela v skupini Premogovnik Velenje so v letu 2015 znašali 81.992.081 evrov in so bili za 10 odstotkov višji od načrtovanih stroškov dela za leto 2015, vendar so bili za 7,5 odstotka nižji od stroškov dela v skupini Premogovnik Velenje v letu 2014. Stroški materiala skupine Premogovnik Velenje so v letu 2015 znašali 18.059.891 evrov in so bili za 17,2 odstotka nižji od načrtovanih stroškov materiala za leto 2015 in 14,2 odstotka nižji od stroškov materiala skupine Premogovnik Velenje v letu 2014. Stroški storitev skupine Premogovnik Velenje so v letu 2015 znašali 21.296.501 evro in so bili za 9,8 odstotka nižji od načrtovanih stroškov storitev za leto 2015 ter skoraj za polovico nižji kot v letu 2014.

2.2.2.4 Zaposleni in stroški dela v skupini Premogovnik Velenje

V tej točki predstavljamo načrtovane in izvedene ukrepe za znižanje stroškov dela v Premogovniku Velenje in v skupini Premogovnik Velenje, za katere je potrebno soglasje socialnih partnerjev. To so ukrepi za reševanje presežnih delavcev in upokojevanje ter ukrepi, ki vplivajo na višino plač zaposlenih (v okviru tega smo obravnavali način usklajevanja osnovne plače, dodatke k plači in omejitev izplačevanja pokojninskih zavarovanj).

V akcijskem načrtu NFPP SPV, ki predvideva tri kategorije ukrepov stroškovne racionalizacije, so pod drugo kategorijo ukrepov navedeni ukrepi, za katere je potrebno soglasje socialnih partnerjev. V to kategorijo sodijo ukrepi za znižanje stroškov dela. Tabela 11 prikazuje dejansko število zaposlenih v skupini Premogovnik Velenje na dan 31. 12. 2013, 31. 12. 2014 in 31. 12. 2015 in načrtovano število zaposlenih na dan 31. 12. 2015.

Tabela 11: Število zaposlenih v skupini Premogovnik Velenje

Družba	Zaposleni na dan 31. 12. 2013	Zaposleni na dan 31. 12. 2014	Načrt zaposlenih 31. 12. 2015	Zaposleni na dan 31. 12. 2015	Indeks dejansko 2015/načrtovano za 2015	Indeks dejansko 2015/2014	Indeks dejansko 2015/2013
Premogovnik Velenje	1.333	1.321	1.250	1.254	100	95	94
HTZ	861	799	760	760	100	95	88
Gost	96	84	0	71	-	85	74
RGP	122	105	0	116	-	111	95
PV Invest	146	134	58	136	235	102	93
Golte	23	22	0	20	-	91	87
Skupaj	2.581	2.465	2.068	2.357	114	96	91

Viri: Poslovni načrt skupine Premogovnik Velenje za leto 2015, Letno poročilo skupine Premogovnik Velenje za leto 2015 (nerevidirano), Letno poročilo Premogovnika Velenje za leto 2015 (nerevidirano).

V Poslovnem načrtu skupine Premogovnik Velenje za leto 2015 je bilo predvideno, da bo na dan 31. 12. 2015 v treh družbah (Premogovnik Velenje, HTZ in PV Invest), ki naj bi po končani reorganizaciji sestavljale skupino Premogovnik Velenje, skupaj 2.068 zaposlenih. Proces prestrukturiranja v smislu osredotočenja na osnovni proces pridobivanja premoga s prodajo družb, ki niso strateškega pomena, do 31. 12. 2015 ni bil zaključen, zato so zaposleni v družbah Gost, RGP in Golte še vedno prikazani med zaposlenimi v skupini Premogovnik Velenje. Skupno število zaposlenih v skupini Premogovnik Velenje na dan 31. 12. 2015 je bilo 2.357, kar je za 14 odstotkov več od načrtovanega števila zaposlenih. Od družb, ki naj bi po končanem prestrukturiranju ostale v skupini Premogovnik Velenje, je družba HTZ na dan 31. 12. 2015 dosegla načrtovano število zaposlenih, Premogovnik Velenje pa je imel štiri zaposlene več od načrtovanega števila. Razlog, da Premogovnik Velenje ni dosegel načrtovanega

števila zaposlenih, so bile zahtevne razmere v jami³⁷, zaradi česar ni odjavil zaposlenih za določen čas. Družba PV Invest ni dosegla načrtovanega števila zaposlenih, temveč je ohranila število zaposlenih približno na ravni iz leta 2014.

Na dan 31. 12. 2015 je bilo v Premogovniku Velenje 1.254 zaposlenih, kar je 5,1 odstotka oziroma 67 zaposlenih manj kot na dan 31. 12. 2014 in 5,9 odstotka oziroma 79 zaposlenih manj kot na dan 31. 12. 2013. Zmanjšanje števila zaposlenih v Premogovniku Velenje v letu 2015 glede na leti 2013 in 2014 je predvsem posledica intenzivnega upokojevanja v letu 2015.

V tabeli 12 so predstavljeni načrtovani in izvedeni ukrepi za reševanje presežnih delavcev in upokojevanje v letih 2013, 2014 in 2015 v Premogovniku Velenje in skupini Premogovnik Velenje.

Tabela 12: Ukrepi za reševanje presežnih delavcev in upokojevanje v letih 2013, 2014 in 2015 v Premogovniku Velenje in skupini Premogovnik Velenje

Ukrep/število prenehanj delovnega razmerja	Načrt 2013	Realizacija 2013	Načrt 2014	Realizacija 2014	Načrt 2015	Realizacija 2015
Premogovnik Velenje						
Upokojitve	61	6	30	19	37	38
Odpoved pogodbe – poslovni razlog	0	0	0	4	4	5
Odpoved pogodbe – razlog nesposobnost	-	0	-	0	-	3
Prenehanje dela, sklenjenega za določen čas	25	3	20	14	29	2
Skupaj – Premogovnik Velenje	86	9	50	37	70	48
Skupina Premogovnik Velenje						
Upokojitve	110	27	30	56	75	77
Odpoved pogodbe – poslovni razlog	0	3	0	14	10	25
Odpoved pogodbe – razlog nesposobnost	-	0	-	2	-	3
Prenehanje dela, sklenjenega za določen čas	26	28	20	74	29	7
Skupaj – skupina Premogovnik Velenje	136	58	50	146	114	112

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

³⁷ Pri proizvodnji premoga je bilo leto 2015 zahtevno, saj je imel Premogovnik Velenje velike težave s stebnimi udari, ki so porušili celotne odseke prog. Te proge je bilo treba v celoti obnoviti, zaradi česar je Premogovnik Velenje zaostajali z doseganjem letnega načrta izdelave jamskih prog za pripravo odkopne fronte (prispevek Izjemno zahtevna izdelava jamskih prog, objavljen v časopisu skupine Premogovnik Velenje, Rudar, št. 1/2016, [URL: http://www.rlv.si/si/files/default/Rudar/RUDAR_01_2016_edit.pdf], 8. 8. 2016).

2.2.2.4.a V obdobju od leta 2013 do leta 2015 Premogovnik Velenje ni dosegel načrtovanega zmanjšanja števila zaposlenih, saj je v letu 2013 delovno razmerje prenehalo le devetim zaposlenim (od načrtovanih 86), v letu 2014 37 zaposlenim (od načrtovanih 50), v letu 2015 pa je delovno razmerje prenehalo 48 zaposlenim (od načrtovanih 70). Največji delež v zmanjšanju števila zaposlenih ima upokojevanje. V letu 2015 je bilo v Premogovniku Velenje največje odstopanje od načrtovanega zmanjšanja števila zaposlenih pri zaposlitvah za določen čas, saj je Premogovnik Velenje za leto 2015 načrtoval zmanjšanje števila zaposlenih za določen čas za 29, dejansko pa je delovno razmerje v letu 2015 prenehalo le dvema zaposlenima. Razlog je v tem, da so zaradi zahtevnih razmer v neposredni proizvodnji v jami ohranjali zaposlitve za določen čas.

2.2.2.4.b Iz tabele 12 je razvidno, da v letih 2013 in 2014 ni bilo doseženo načrtovano število upokojitev zaposlenih. Razlog je predvsem v tem, da Premogovnik Velenje kot delodajalec nima možnosti vpliva na upokojevanje zaposlenih ob izpolnitvi pogoja upokojitve. V letu 2013 so bile mogoče prve poklicne pokojnine³⁸, vendar se zaposleni, ki so izpolnjevali pogoje, zanje niso odločali, ampak so izbrali kasnejšo starostno upokojevanje in izplačilo sredstev iz naslova obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja. V Premogovniku Velenje je bilo na delovnih mestih z dodano dobo³⁹ – po ZPIZ-1 so to delovna mesta, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem (v nadaljevanju: beneficirana delovna mesta) in za katera Premogovnik Velenje plačuje prispevke za poklicno zavarovanje oziroma obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje, na dan 31. 12. 2015 zaposlenih 1.133 oseb, kar je 90,4 odstotka vseh zaposlenih. V skladu s sklepom kolegija predsednika uprave Premogovnika Velenje sta Premogovnik Velenje in skupina Premogovnik Velenje s 1. 12. 2014 prenehala plačevati prispevek za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje zaposlenim, ki izpolnjujejo pogoje za poklicno pokojnino⁴⁰ (več v točki 2.2.2.4.1 tega poročila). V letu 2015 sta Premogovnik Velenje in skupina Premogovnik Velenje dosegla načrtovano število upokojitev.

³⁸ Poklicna pokojnina je opredeljena v Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (v nadaljevanju: ZPIZ-2; Uradni list RS, št. 96/12, 39/12, 102/15), ki velja od 1. 1. 2013. Pravica do poklicne pokojnine se pridobi na podlagi vključitve v poklicno zavarovanje (oziroma obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje). Poklicna pokojnina se izplačuje upravičencu v mesečnih zneskih od pridobitve poklicne pokojnine do izpolnitve pogojev za pridobitev predčasne pokojnine ali starostne pokojnine v obveznem zavarovanju glede na odločitev upravičenca. V poklicno zavarovanje se pod pogoji ZPIZ-2 vključijo zavarovanci, ki opravljajo posebno težka in zdravju škodljiva dela, in zavarovanci, ki opravljajo dela, ki jih po določeni starosti ni mogoče uspešno poklicno opravljati. Delovna mesta, za katera morajo delodajalci plačevati prispevke za poklicno zavarovanje (obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje), so vsa tista, za katera se je ob uveljavitvi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (nadaljevanju: ZPIZ-1; Uradni list RS, št. 106/99, 72/00, 124/00, 109/01, 108/02, 135/03, 72/05, 69/06), ki je bil v veljavi do uveljavitve ZPIZ-2, štela zavarovalna doba s povečanjem (beneficirana delovna doba). Seznam delovnih mest poklicnega zavarovanja je objavljen na spletni strani Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d, Ljubljana (v nadaljevanju: KAD). Na seznamu KAD so navedena tudi delovna mesta v rudniku. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 102/15), ki velja od 1. 1. 2016, uvaja 39.a člen, ki nagrajuje kasnejše upokojevanje, saj zaposleni lahko pridobijo delno pokojnino v znesku 20 odstotkov starostne pokojnine ter delajo še naprej (do dopolnitve 65. leta starosti).

³⁹ 8. točka 7. člena ZPIZ-2 določa, da je dodana doba četrtna obdobja, v katerem je bil zavarovanec vključen v obvezno dodatno zavarovanje oziroma poklicno zavarovanje, ki se šteje kot pokojninska doba brez dokupa pri ugotavljanju pogojev za pridobitev pravice iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja in se ne upošteva za izračun višine pravic.

⁴⁰ 19. točka 7. člena ZPIZ-2 določa, da je poklicna pokojnina prejemek iz poklicnega pokojninskega zavarovanja. Pogoji za pridobitev pravice do poklicne pokojnine so opredeljeni v 204. členu ZPIZ-2.

Stroške dela Premogovnika Velenje in skupine Premogovnik Velenje sestavljajo stroški plač in ostalih prejemkov zaposlenih vključno s prispevki delodajalca. Stroški pokojninskih zavarovanj vključujejo obvezno in prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje. Med stroške dela za leto 2015 so prištet tudi stroški nadomestil za neizkoriščen letni dopust iz leta 2015, ki bi ga zaposleni, v kolikor jim delovno razmerje ne bi prenehalo do konca leta 2015, lahko koristili do 30. 6. 2016. Primerjava načrtovanih stroškov dela Premogovnika Velenje in skupine Premogovnik Velenje, predvidenih v poslovnih načrtih Premogovnika Velenje in skupine Premogovnik Velenje za leto 2015 ter v NFPP PV in NFPP SPV, z dejanskimi stroški dela Premogovnika Velenje in skupine Premogovnik Velenje je prikazana v tabeli 13, ki poleg tega prikazuje tudi primerjavo dejanskih stroškov dela v letu 2015 z dejanskimi stroški dela v letih 2014 in 2013 za Premogovnik Velenje in skupino Premogovnik Velenje.

Tabela 13: Načrtovani in dejanski stroški dela v Premogovniku Velenje in skupini Premogovnik Velenje

Vrste stroškov	Realizacija	Realizacija	Načrtovano	Realizacija	Indeks	Indeks	Indeks
	2013	2014	2015	2015	realizacija 2015/ načrtovano za 2015	realizacija 2015/ 2014	realizacija 2015/ 2013
	v evrih	v evrih	v evrih	v evrih			
Premogovnik Velenje							
Stroški dela – skupaj	54.207.000	56.664.352	49.115.887	53.247.981	108	94	98
Stroški plač	38.088.534	40.160.272	35.119.404	39.223.124	112	978	103
Stroški zavarovanj	11.212.402	11.371.209	8.774.599	9.297.201	106	82	83
Drugi stroški dela	4.906.064	5.132.871	5.221.884	4.727.656	91	92	96
Skupina Premogovnik Velenje							
Stroški dela – skupaj	86.049.116	88.629.526	74.542.929	81.992.081	110	93	95
Stroški plač	62.783.318	64.638.454	55.886.226	61.623.128	110	95	98
Stroški zavarovanj	16.826.461	16.965.811	12.960.020	13.758.553	106	81	82
Drugi stroški dela	6.439.337	7.025.261	5.696.683	6.610.400	116	94	103

Viri: Letno poročilo Premogovnika Velenje za leto 2015, Letno poročilo skupine Premogovnik Velenje za leto 2015, NFPP PV, NFPP SPV, Poslovni načrt Premogovnika Velenje za leto 2015, Poslovni načrt skupine Premogovnik Velenje za leto 2015.

Stroški dela Premogovnika Velenje so v letu 2015 znašali 53.247.981 evrov, kar je za 6 odstotkov oziroma 3.416.371 evrov manj kot v letu 2014 ter za 1,8 odstotka oziroma 959.019 evrov manj kot v letu 2013, vendar so bili za 8,4 odstotka oziroma za 4.132.094 evrov višji od načrtovanih stroškov dela za leto 2015. Glavni razlog, da je Premogovnik Velenje v letu 2015 presegel znesek načrtovanih stroškov dela za leto 2015, je, da je na dan 31. 12. 2015 na stroške dela dodatno evidentiral vrednost neizplačanih plač za

leti 2012 in 2013 v znesku 3.909.647 evrov⁴¹, za katera je bilo na podlagi Dogovora med upravo Premogovnika Velenje in socialnimi partnerji za leto 2016 (v nadaljevanju: socialni sporazum za leto 2016), ki velja za zaposlene, za katere velja Kolektivna pogodba premogovništva Slovenije, predvideno izplačilo v letih 2017 in 2018⁴². Višji stroški dela Premogovnika Velenje od načrtovanih za leto 2015 so tudi posledica nadurnega dela, nujnega za doseganje proizvodnje, ki pa ni bilo načrtovano⁴³. Ostala odstopanja stroškov dela od načrtovanih so obravnavana v točki 2.2.2.4.1 tega poročila, kjer so predstavljeni učinki socialnega sporazuma za leto 2015.

Stroški dela v skupini Premogovnik Velenje so v letu 2015 znašali 81.992.081 evrov, kar je za 7,5 odstotka oziroma 6.637.445 evrov manj, kot so bili stroški dela v letu 2014, in za 4,7 odstotka oziroma 4.057.035 evrov manj kot v letu 2013, ampak za 10 odstotkov oziroma 7.449.152 evrov več, kot je bilo načrtovano za leto 2015. Tudi v skupini Premogovnik Velenje je glavni razlog za preseganje zneska načrtovanih stroškov dela za leto 2015, da je skupina Premogovnik Velenje na dan 31. 12. 2015 na stroške dela dodano evidentirala vrednost neizplačanih plač za leti 2012 in 2013 v znesku 5.340.610 evrov⁴⁴, za katere je bilo na podlagi socialnega sporazuma za leto 2016 predvideno izplačilo v letih 2017 in 2018. V skupini Premogovnik Velenje velik del stroškov dela predstavljajo stroški dela v družbi HTZ, ki so v letu 2015 znašali 22.723.477 evrov in so bili za 2.964.223 evrov višji od načrtovanih stroškov dela (v znesku 19.759.254 evrov)⁴⁵.

2.2.2.4.c V 239. členu Kolektivne pogodbe rudnika lignita Velenje⁴⁶ (v nadaljevanju: kolektivna pogodba Premogovnika Velenje) je določeno oblikovanje plač. Sistem delitve plač temelji na delovnem mestu ter njegovem relativnem razmerju oziroma plačilnem razredu, ki določa najnižjo oziroma izhodiščno plačo delavca, ki je na tako delovno mesto razporejen. Najenostavnejša dela so uvrščena v I. tarifni razred in predstavljajo izhodiščno relativno razmerje (označeno z 1). Mesečna izhodiščna plača se določi kot zmnožek vrednosti relativnega razmerja ustreznega plačilnega razreda, kamor je razvrščeno delovno mesto enostavnega dela, s povprečnimi načrtovanimi delovnimi urami v mesecu. Konkretno urno vrednost enote enostavnega dela (v nadaljevanju: EED) za posamezni mesečni obračun plač na podlagi

⁴¹ Stroške neizplačanih plač sestavljajo bruto plače, prispevki delodajalca (16,1 odstotka) ter obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje (9,25 odstotka) za tiste delavce, ki delajo na delovnih mestih, za katera se šteje zavarovalna doba s povečanjem (dodana doba). Diskontiranje neizplačanih plač se je izvedlo z obrestno mero 3 odstotke na leto. Vrednosti se evidentirajo kot stroški dela in dolgoročne poslovne obveznosti.

⁴² 10. člen socialnega sporazuma za leto 2016 določa, da se v letu 2017 izvede izplačilo zaostalih plač za leto 2013, v letu 2018 pa se izvede izplačilo zaostalih plač za leto 2012.

⁴³ Za leto 2015 je bilo v povprečju načrtovano 2,05 odstotka nadur, opravljenih pa je bilo 3,27 odstotka nadur.

⁴⁴ V vrednosti neizplačanih plač skupine Premogovnik Velenje so sešteti diskontirani zneski neizplačanih plač za Premogovnik Velenje v znesku 3.909.647 evrov, za HTZ v znesku 1.286.328 evrov in za PV Invest v znesku 144.635 evrov. Za RGP se vrednosti niso evidentirale, saj je bilo ob pripravi izkazov že znano, da bodo zaposleni, ki jim pripadajo neizplačane plače, s 1. 5. 2016 prešli na Premogovnik Velenje. Gre za znesek v znesku 74.180,80 evrov, ki je – po oceni Premogovnika Velenje – v tej vrednosti za Premogovnik Velenje nepomemben in ga zato (v dogovoru z revizorji, ki so izvajali revizije računovodskih izkazov) niso dodatno evidentirali.

⁴⁵ V HTZ so bili stroški dela v letu 2015 višji od načrtovanih, ker je bilo pri načrtovanju stroškov dela predvideno zmanjšanje števila zaposlenih s povprečno plačo, dejansko pa se je zmanjšalo število zaposlenih z nižjo plačo od povprečne plače.

⁴⁶ [URL: <http://www.sindikatspess.si/kolektivna-pogodba-podjetniska>], 8. 8. 2016.

rezultatov poslovanja družbe⁴⁷ in določil kolektivne pogodbe Premogovnika Velenje sprejme direktor. Osnovna plača se izračunava kot izhodiščna plača delovnega mesta, na katero je delavec razporejen, povečana za osebne in skupinske rezultate dela v ustreznem polnem delovnem času. Z Aneksom št. 3 h Kolektivni pogodbi Premogovništva Slovenije⁴⁸ je v 3. členu določeno oblikovanje najnižjih osnovnih plač na način, da je najnižja osnovna plača vrednost najmanj zahtevnega dela posameznega tarifnega razreda. V skladu z določili 2. člena tarifnega dela Kolektivne pogodbe Premogovništva Slovenije, določili 2. člena tarifnega dela kolektivne pogodbe Premogovnika Velenje in določili Dogovora med upravo Premogovnika Velenje, Sindikatom in Svetom delavcev Premogovnika Velenje in HTZ v zvezi z ukrepi za obvladovanje poslovanja v letu 2013⁴⁹ (v nadaljevanju: dogovor o ukrepih za obvladovanje poslovanja v letu 2013) in ker za leto 2014 ni bilo mogoče doseči soglasja s socialnimi partnerji, se je vrednost EED v Premogovniku Velenje v letih 2013 in 2014 vsake tri mesece usklajevala (od začetne vrednosti 2,691 evra v januarju 2013, ki je že bila znižana za 5 odstotkov⁵⁰) za naslednje tromesečje za 85 odstotkov rasti cen življenjskih potrebščin v zadnjem tromesečju. Tako se vrednost EED v letih 2013 in 2014 ni zmanjšala, temveč se je usklajevala in povečevala za 85 odstotkov rasti cen življenjskih potrebščin v zadnjem tromesečju, z vrednosti 2,691 evra v januarju 2013 na 2,981 evra v decembru 2014, kar pomeni povečanje za 10,8 odstotka.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Znižanje EED se je izvajalo zgolj v primeru podpisanega dogovora s socialnimi partnerji.

2.2.2.4.d Stroški dela Premogovnika Velenje so v letu 2014 znašali 56.664.352 evrov in so bili v primerjavi z letom 2013 višji za 4,5 odstotka. Glavni razlog je v povečanju EED, ki se uporablja kot izhodiščna vrednost za izračun plač, z vrednosti 2,728 evra v decembru 2013 na 2,944 evra v januarju 2014 (povečanje za 7,9 odstotka)⁵¹. Zaradi neuspešnih pogajanj med upravo Premogovnika Velenje in socialnimi partnerji ni bil sklenjen dogovor o ukrepih za obvladovanje poslovanja v letu 2014. Tako se je v

⁴⁷ EED se je v obdobju od leta 2013 do leta 2015 kot tudi pred tem obdobjem spreminjala oziroma usklajevala zgolj v skladu z določili 2. člena tarifnega dela Kolektivne pogodbe premogovništva Slovenije (usklajevanje na podlagi 85 odstotkov rasti cen življenjskih potrebščin v zadnjem tromesečju).

⁴⁸ Uradni list RS, št. 105/07.

⁴⁹ Dogovor o ukrepih za obvladovanje poslovanja v letu 2013 z dne 22. 12. 2012 določa, da Premogovnik Velenje in družba HTZ vstopata v leto 2013 z EED v vrednosti 2,691 evra. V letu 2013 se upošteva usklajevanje v skladu z veljavnimi kolektivnimi pogodbami. Neizplačana razlika je nastala zaradi ukrepa iz dogovora iz leta 2012 (več v opombi 50) in se obračuna v obliki neizplačanih plač zaposlenim. Ob doseganju proizvodno-ekonomskih ciljev v obdobju od leta 2012 do leta 2014 naj bi se te neizplačane plače izplačale do konca leta 2014. Če razlika zaradi neizpolnjevanja zastavljenih ciljev ne bi bila izplačana do konca leta 2014, se pravica do izplačila pod enakimi pogoji prenaša do konca leta 2016.

⁵⁰ Dogovor med upravo Premogovnika Velenje, Sindikatom in Svetom delavcev Premogovnika Velenje in HTZ v zvezi z ukrepi za obvladovanje poslovanja v letu 2012 (v nadaljevanju: dogovor o ukrepih za obvladovanje poslovanja v letu 2012) z dne 24. 4. 2012 določa, da se s 1. 4. 2012 izvede znižanje EED za 5 odstotkov ter zamrzne usklajevanje EED do konca leta 2012, pri čemer so se podpisniki dogovorili, da se neizplačana razlika obračuna v obliki neizplačanih plač zaposlenim. Ob doseganju proizvodno-ekonomskih ciljev v obdobju od leta 2012 do leta 2014 naj bi se neizplačane plače izplačale do konca leta 2014.

⁵¹ Gre za uskladitev EED na zatečeno vrednost brez ukrepov o znižanju oziroma neusklajevanju EED s 85 odstotki rasti cen življenjskih potrebščin na podlagi dogovora o ukrepih za obvladovanje poslovanja v letu 2012 in dogovora o ukrepih za obvladovanje poslovanja v letu 2013.

letu 2014 EED v skladu z določili 2. člena tarifnega dela Kolektivne pogodbe Premogovništva Slovenije vsake tri mesece usklajevala za naslednje tromesečje za 85 odstotkov rasti cen življenjskih potrebščin v zadnjem tromesečju. V letu 2014 se je EED z začetne vrednosti 2,944 evra v januarju 2014 povečala še dvakrat, na vrednost 2,981 evra v decembru 2014 (kar je 1 odstotek več kot v januarju 2014). V letu 2014 se je spremenil urnik s 40-urnega tednika (v letu 2013) na 39-urni tednik, zato so bili v letu 2014 doseženi prihranki iz tega vira. V letu 2015 se je EED na podlagi socialnega sporazuma za leto 2015⁵² (več v točki 2.2.2.4.1 tega poročila) z januarjem 2015 znižala za 5 odstotkov na vrednost 2,832 evra (z vrednosti 2,981 evra v decembru 2014) in ostala nespremenjena vse leto⁵³. V tabeli 14 je prikazana vrednost EED v obdobju od leta 2013 do leta 2015.

Tabela 14: Prikaz vrednosti EED in nadomestila za ogrevanje v obdobju od leta 2013 do leta 2015

v evrih

Mesec/leto	EED	Bruto mesečno nadomestilo za ogrevanje
Januar 2013	2,691	49,27
April 2013	2,698	49,39
Julij 2013	2,721	49,81
Oktober 2013 do december 2013	2,728	49,93
Januar 2014	2,944	53,90
April 2014	2,951	54,03
Julij 2014 do december 2014	2,981	54,58
Januar 2015 do december 2015	2,832	51,85

Vir: navodila za plače Premogovnika Velenje po mesecih za leta 2013, 2014 in 2015.

2.2.2.4.e Kolektivna pogodba Premogovnika Velenje v 283. členu⁵⁴ določa, da je nadomestilo za ogrevanje oziroma deputatni premog vrednostno izražena denarna ali naturalna dajatev, do katere so upravičeni delavci Premogovnika Velenje (oziroma zaposleni v skupini Premogovnik Velenje, za katere velja kolektivna pogodba Premogovnika Velenje) in je sestavni del plač delavcev ali pa se obračuna kot darilo delodajalca. Način obračuna sprejme organ upravljanja v soglasju s sindikatom družbe. Vrednost nadomestila za ogrevanje oziroma količina deputatnega premoga na delavca znaša 5.400 kilogramov lignita na leto, ki se porazdeli in vrednostno obračunava tako, da znaša mesečna količina 450 kilogramov lignita.

⁵² V skladu s socialnim sporazumom za leto 2015 se usklajevanje plač (usklajevanje vrednosti EED) v letu 2015 izvaja, ko kumulativna rast cen življenjskih potrebščin v letu 2015 preseže 1 odstotek, in sicer samo za 85-odstotni del rasti življenjskih stroškov nad 1 odstotkom.

⁵³ Uprava Premogovnika Velenje je 4. 8. 2015 sprejela sklep, da se vrednost EED v juliju 2015 uskladi za 0,68 odstotka, hkrati pa se ustrezno zniža (za isto nominalno vrednost), kar pomeni, da se vrednost EED ne spremeni in ostaja nespremenjena.

⁵⁴ Z dopolnilom 283. člena kolektivne pogodbe Premogovnika Velenje z dne 3. 2. 2004. Nadomestilo za ogrevanje je opredeljeno tudi v 122. členu Kolektivne pogodbe premogovništva Slovenije.

Vrednost nadomestila za ogrevanje se obračunava mesečno kot del plače za vse zaposlene. Vrednost nadomestila za ogrevanje se revalorizira s porastom vrednosti EED. V tabeli 14 je prikazan bruto znesek nadomestila za ogrevanje v obdobju od leta 2013 do leta 2015, ki se je usklajeval (povečeval) istočasno in za enake odstotke kot EED, to je za 85 odstotkov rasti cen življenjskih potrebščin. V obdobju od leta 2013 do leta 2015 je Premogovnik Velenje kot del plač zaposlenih vsako leto izplačal bruto znesek nadomestila za ogrevanje v znesku približno 800 tisoč evrov, znesek izplačanih bruto nadomestil za ogrevanje v skupini Premogovnik Velenje pa je bil vsako leto približno 1,4 milijona evrov (tabela 15).

Tabela 15: Skupni bruto znesek izplačanega nadomestila za ogrevanje v obdobju od leta 2013 do leta 2015 v Premogovniku Velenje in skupini Premogovnik Velenje

v evrih

Leto	Skupni bruto znesek izplačanega nadomestila za ogrevanje	
	Premogovnik Velenje	skupina Premogovnik Velenje
2013	792.701	1.423.333
2014	797.484	1.457.693
2015	798.646	1.384.654
Skupaj	2.388.831	4.265.680

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Ocenjujemo, da nadomestilo za ogrevanje oziroma deputatni premog ni več aktualno, saj je bila prvotno namenjeno temu, da so zaposleni rudarji dobili premog za ogrevanje⁵⁵ na podlagi deputatnih kart, ki so jih prejeli za tekoče leto pri izplačilu plače za januar. V dopolnilu 283. člena kolektivne pogodbe Premogovnika Velenje z dne 3. 2. 2004 je navedeno, da so se z ukinitvijo prodaje premoga za široko potrošnjo ukinile tudi deputatne karte, ostalo pa je nadomestilo za ogrevanje, ki se obračunava mesečno kot del plače za vse zaposlene. Ocenjujemo, da je nadomestilo za ogrevanje, čeprav je določeno s panožno in podjetniško kolektivno pogodbo, vsebinsko neprilagojeno sedanjemu času in načinu poslovanja in ob neugodnih poslovnih in finančnih pogojih, v katerih se nahajata Premogovnik Velenje in skupina Premogovnik Velenje, tudi neprimerno, saj je namenjeno le povečevanju plač zaposlenih, kar vpliva na skupne stroške poslovanja.

Priporočilo

Premogovnik Velenje naj s ciljem stroškovne racionalizacije Premogovnika Velenje in skupine Premogovnik Velenje v pogajanjih s socialnimi partnerji za novo panožno kolektivno pogodbo in podjetniško kolektivno pogodbo preveri primernost nadomestila za ogrevanje kot dela plače zaposlenih.

⁵⁵ Deputat oziroma količina premoga, ki naj bi jo rudar porabil za ogrevanje, sodi med tradicionalne rudarske privilegije, ki jih je nekoč lastnik rudnika zagotovil zaposlenim rudarjem poleg rudniškega stanovanja ali stanarine, če ni mogel zagotoviti stanovanj (Rozina R., Stočički F.: Zadnji šiht: 250 let rudnika Zagorje, Regionalni center za razvoj Zagorje, 2005).

V 244. členu kolektivne pogodbe Premogovnika Velenje je določeno, da se kot posebne tradicionalne oblike stimulacije določajo linearna izplačila plač ob dnevu rudarjev (3. 7.) in novem letu. V ta namen se lahko za vsako izplačilo posebej izplača 1 odstotek skupnih sredstev plač, ki so načrtovana za tekoče leto v podjetju. Premogovnik Velenje je v juniju 2013 izplačal del plače kot stimulacijo v linearni vrednosti 259,78 evra bruto na zaposlenega, v juliju 2014 264,20 evra bruto na zaposlenega in v avgustu 2015 267,11 evra bruto na zaposlenega. Tako je bilo v obdobju od leta 2013 do leta 2015 v Premogovniku Velenje iz naslova stimulacije ob dnevu rudarjev zaposlenim izplačano vsako leto približno 350 tisoč evrov bruto, v skupini Premogovnik Velenje pa več kot 600 tisoč evrov bruto (tabela 16).

Tabela 16: Skupni bruto znesek izplačane stimulacije ob dnevu rudarjev v obdobju od leta 2013 do leta 2015 v Premogovniku Velenje in skupini Premogovnik Velenje

v evrih

Leto	Skupni bruto znesek izplačane stimulacije ob dnevu rudarjev	
	Premogovnik Velenje	skupina Premogovnik Velenje
2013	348.625	623.732
2014	356.406	630.910
2015	347.342	600.562
Skupaj	1.052.373	1.855.204

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

V letih 2013, 2014 in 2015 v Premogovniku Velenje in skupini Premogovnik Velenje ni bila obračunana in izplačana božičnica oziroma nagrada ob novem letu. V letu 2014 je bila v Premogovniku Velenje in skupini Premogovnik Velenje izplačana uspešnost za leto 2013 v skladu s Sporazumom med upravo Premogovnika Velenje, Sindikatom Premogovnika Velenje ter generalnim direktorjem HSE, ki je bil sklenjen 21. 3. 2014⁵⁶. V Premogovniku Velenje je bila izplačana uspešnost v skupnem bruto znesku 667.292 evrov, v skupini Premogovnik Velenje pa v skupnem bruto znesku 1.197.500 evrov.

Priporočilo

Premogovniku Velenje priporočamo, naj v pogajanjih s socialnimi partnerji o novi panožni kolektivni pogodbi in podjetniški kolektivni pogodbi izplačilo tradicionalnih oblik stimulacij veže na doseganje pozitivnih rezultatov poslovanja Premogovnika Velenje in družb v skupini Premogovnik Velenje in presodi, ali je stimulacija res primerna za vsa delovna mesta in vse družbe.

⁵⁶ Navedeni sporazum je bil sklenjen z namenom, da se zagotovi uresničitev stavekovnih zahtev Stavkovnega odbora Sindikata Premogovnika Velenje. S sporazumom sta uprava Premogovnika Velenje in generalni direktor družbe HSE zagotovila izplačilo delovne uspešnosti vsem zaposlenim v skupini Premogovnik Velenje, ki so vezani na kolektivno pogodbo Premogovnika Velenje.

2.2.2.4.1 Prihranki pri stroških dela zaradi ukrepov, dogovorjenih s socialnimi partnerji v socialnem sporazumu za leto 2015, in drugi ukrepi za znižanje stroškov dela

V NFPP SPV so v okviru stroškovne optimizacije, kjer je potrebno soglasje s socialnimi partnerji, predvideni naslednji ukrepi: nova sistemizacija delovnih mest, spodbujanje upokojevanja in zmanjšanje števila zaposlenih, sprejetje socialnega sporazuma in znižanje EED za 10 odstotkov, zmanjšanje stroška dela na zaposlenega, prenova panožne kolektivne pogodbe, zamrznitev obračunavanja stroškov dodatnega pokojninskega zavarovanja in iskanje boljših pogojev za čas po odmrznitvi, optimizacija stroškov režije v skupini Premogovnik Velenje, program presežnih delavcev v skupini Premogovnik Velenje, uvajanje produktivnosti v osnovnem procesu in preveritev vseh bonitet.

2.2.2.4.1.a V akcijskem načrtu NFPP SPV je v okviru ukrepov, za katere je potrebno soglasje socialnih partnerjev, predvideno sprejetje socialnega sporazuma. V januarju 2015 je bil med Sindikatom Premogovnika Velenje in upravo Premogovnika Velenje podpisan socialni sporazum za leto 2015⁵⁷, ki velja za vse zaposlene v skupini Premogovnik Velenje, za katere veljajo določila Kolektivne pogodbe premogovništva Slovenije, to je za Premogovnik Velenje in družbe HTZ, RGP in PV Invest. Priloga k sporazumu je tabela s prihranki načrtovane stroškovne racionalizacije po posameznih družbah (vsebina in zneski načrtovanih prihrankov so prikazani v tabeli 17). Sporazum je bil sklenjen z namenom ekonomskega in socialno uravnoveženega razvoja skupine Premogovnik Velenje. Cilji ukrepov, zapisanih v socialnem sporazumu za leto 2015, so uspešna sanacija poslovanja celotne skupine Premogovnik Velenje ter ohranjanje delovnih mest v skupini Premogovnik Velenje. Podpisniki socialnega sporazuma za leto 2015 so se zavezali, da je za doseganje stabilnega poslovanja v letu 2015 poleg doseganja proizvodnje treba doseči še znižanje stroškov materiala, storitev in dela. Socialni sporazum za leto 2015 so partnerji sklenili za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2015 ter hkrati sprejeli zavezo, da se bodo do konca leta 2015 dogovorili in podpisali sporazum za leto 2016. V socialnem sporazumu za leto 2015 so bili določeni naslednji ukrepi za znižanje stroškov dela v letu 2015 za Premogovnik Velenje in družbe HTZ, RGP in PV Invest:

- ukinitvev stimulacije v vrednosti 1,94 odstotka;
- znižanje EED za 5 odstotkov, razen če bi se plača zaposlenega znižala pod zakonsko določeni minimum;
- usklajevanje plač se v letu 2015 izvede, ko kumulativna rast cen življenjskih potrebščin v letu 2015 preseže 1 odstotek, in sicer za 85-odstotni del rasti življenjskih stroškov nad 1 odstotkom;
- uprava in podpisniki individualnih pogodb imajo tudi v letu 2015 znižane plače za 10 odstotkov in letni dopust omejen na 30 dni; vsem podpisnikom individualnih pogodb se v letu 2015 osnovna plača zniža še za 1,94 odstotka;
- regres za letni dopust se vsem delavcem izplača v enakem znesku, v znesku minimalne plače;
- uspešnost poslovanja, določena v zavezujočih kolektivnih pogodbah in drugih aktih družb v skupini Premogovnik Velenje, se ne obračunava in ne izplačuje;
- božičnica in napredovanja kadrov se ne obračunavajo in ne izplačujejo;
- v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2015 se prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje plačuje v znesku tretjine od odstotka, ki ga vplačuje delodajalec, ki velja na dan 31. 12. 2014;

⁵⁷ V skupini Premogovnik Velenje so za leto 2015 sklenili dva socialna sporazuma. Prvi je bil sklenjen 15. 1. 2015, podpisali so ga predsednik uprave Premogovnika Velenje, direktorica družbe HTZ, direktor PV Invest, predsednik sveta delavcev Premogovnika Velenje in predstavniki sindikatov teh družb. Drugi socialni sporazum je bil sklenjen 16. 1. 2015, podpisali so ga predsednik uprave Premogovnika Velenje in član uprave Premogovnika Velenje za prestrukturiranje, direktor družbe RGP in predstavnik sindikata te družbe. Vsebina obeh sporazumov je enaka.

- za leto 2015 za vse zaposlene v Premogovniku Velenje in družbah HTZ in PV Invest velja 39-urni tednik in urnik z 254 plačanimi dnevi⁵⁸, za družbo RGP⁵⁹ pa 40-urni tednik;
- določene odsotnosti z dela z nadomestilom⁶⁰ se v letu 2015 ne odobravajo;
- nadomestilo plače zaradi darovanja krvi se delavc^u izplača v breme zdravstvenega zavarovanja na dan darovanja krvi; delodajalec plača en dan opravičene odsotnosti z dela le pri prvem darovanju krvi;
- do 1. 3. 2015 se pripravijo enotne spremembe na področju sistemizacije v družbah, za katere velja navedeni sporazum.

V socialnem sporazumu je bilo določeno, da podpisnice sporazuma ne bodo odpuščale delavcev iz poslovnih razlogov. Problem prezaposlenosti na posameznih delovnih mestih, ki je posledica reorganizacije procesov, naj bi se reševal s prerazporejanjem delavcev. Uprava Premogovnika Velenje in vodstvo hčerinskih družb naj bi v okviru pogajanj o kolektivnih pogodbah dejavnosti in družb zastopale izhodišča in usmeritve plačne politike, dogovorjene z navedenim sporazumom.

V tabeli 17 so navedeni prihranki pri posameznih ukrepih za znižanje stroškov dela, ki so bili doseženi zaradi uresničitve ukrepov iz socialnega sporazuma za leto 2015 v primerjavi z načrtovanimi prihranki.

⁵⁸ Izjema so zaposleni v Premogovniku Velenje na delovnih mestih v proizvodnji, zračenju, pripravi, jamskem vrtanju, jamski elektro službi, jamski strojni službi in jamskem transportu, ki imajo 258 plačanih dni. Tudi za družbo HTZ so določene izjeme, ki imajo 258 plačanih dni.

⁵⁹ Določene so izjeme na delovnih mestih podzemna rudarska dela, ki imajo 39-urni tednik.

⁶⁰ Za sodelovanje na kongresih, konferencah političnih strank in drugih organizacij na ravni države kot član vodstva ali delegat in za sodelovanje na športnih, kulturnih in drugih srečanjih in gostovanjih kot izvajalec, predstavnik društva ali skupine (zadnji dve alineji 126. člena kolektivne pogodbe Premogovnika Velenje).

Tabela 17: Prihranki pri stroških dela zaradi realizacije ukrepov iz socialnega sporazuma za leto 2015, in drugi ukrepi za znižanje stroškov dela

Ukrep/prihranki	Premogovnik Velenje			skupina Premogovnika Velenje (Premogovnik Velenje, družbe HTZ, PV Invest, RGP)		
	Ciljna vrednost v tisoč evrih	Realizacija v tisoč evrih	Indeks realizacija/ načrt	Ciljna vrednost ³⁾ v tisoč evrih	Realizacija v tisoč evrih	Indeks realizacija/ načrt
Zmanjšanje števila zaposlenih	1.644	2.068	126	3.979	4.336	109
Znižanje EED in stimulacije družbe	3.186	3.012	95	4.665	4.668	100
Ukinitev stalnega in mesečnega nagrajevanja	1.380	1.345	97	2.083	1.959	94
Sistemizacija	230	0	-	325	0	-
Delna ukinitvev PDPZ ¹⁾	1.013	919	91	1.569	1.487	95
Urniki z 254 dnevi	200	117	59	403	282	70
Jamski dodatek	100	404	404	146	516	353
Neplačevanje ODPZ ²⁾ (pogoji)	80	73	91	80	100	125
Skupaj – privarčevano na masi stroškov dela	7.833	7.938	101	13.249	13.348	101

Opombe: ¹⁾ PDPZ – prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje;

²⁾ ODPZ – obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje;

³⁾ Pri ciljni vrednosti načrtovanih prihrankov pri stroških dela skupine Premogovnik Velenje ni upoštevana ciljna vrednost prihrankov družbe PV Invest (tako pri posamičnih postavkah kot tudi pri skupnih načrtovanih prihrankih skupine), zato nastane razlika v primerjavi z istovrstnim podatkom v tabeli 8, kjer je upoštevan skupen načrtovani prihranek družbe PV Invest.

Viri: NFPP SPV, mesečna poročila o izvajanju ukrepov NFPP SPV, podatki Premogovnika Velenje o spremljanju izvajanja socialnega sporazuma za leto 2015 za Premogovnik Velenje in družbe RGP, PV Invest in HTZ.

Na podlagi izvedenih ukrepov za znižanje stroškov dela, dogovorjenih v socialnem sporazumu za leto 2015, in drugih ukrepov za znižanje stroškov dela, ki jih je sprejela uprava Premogovnika Velenje, je Premogovnik Velenje v letu 2015 prihranil 7.938 tisoč evrov, kar je za odstotek več, kot je bilo načrtovano. Skupina Premogovnik Velenje je v letu 2015 prihranila 13.348 tisoč evrov.

Od ukrepov za izvedbo stroškovne optimizacije skupine Premogovnik Velenje, kjer je potrebno soglasje socialnih partnerjev in ki so bili predvideni v NFPP SPV, so bili s socialnim sporazumom za leto 2015 dogovorjeni ukrepi, ki vplivajo na znižanje stroškov dela na zaposlenega. Ti dogovorjeni ukrepi so: omejitev zneska regresa za letni dopust, neizplačevanje delovne uspešnosti in napredovanja kadrov, znižanje plačila prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, krajši delovni teden in neodobravanje določenih odsotnosti z dela, prepoved odpuščanja delavcev iz poslovnih razlogov in omejeno usklajevanje plač z indeksom rasti cen življenjskih potrebščin.

S socialnim sporazumom za leto 2015 je bilo s 1. 1. 2015 dogovorjeno znižanje vrednosti EED za 5 odstotkov (z vrednosti 2,981 evra v decembru 2014 na vrednost 2,832 evra v januarju 2015) in ne za 10 odstotkov, kot je bilo predvideno v NFPP SPV. V letu 2015 je Premogovnik Velenje dosegel prihrank 842 tisoč evrov zaradi ukinitve stimulacije družbe v vrednosti 1,94 odstotka in prihrank v znesku 2.170 tisoč evrov zaradi znižanja vrednosti EED, kar skupaj znaša 3.012 tisoč evrov in je za 5 odstotkov manj od načrtovanih prihrankov iz tega vira. Na ravni skupine Premogovnik Velenje pa so bili načrtovani prihranki zaradi znižanja vrednosti EED in ukinitve stimulacije doseženi (tabela 17).

Pojasnilo Premogovnika Velenje

V NFPP SPV je bilo načrtovano 10-odstotno znižanje EED v letu 2015, v pogajanjih s socialnimi partnerji pa je uprava Premogovnika Velenje skušala doseči kompromis, ki bi pomenil znižanje stroška dela in ki hkrati ne bi prizadel delavcev v preveliki meri. Uspešnost sklenjenega socialnega sporazuma za leto 2015 je tudi v tem, da uprava Premogovnika Velenje ni vztrajala zgolj pri eni kombinaciji ukrepov. Največji prihranki so bili doseženi zaradi znižanja EED in ukinitve stimulacije družbe, ukinitve vseh oblik stimulativnega nagrajevanja delavcev, manjšega deleža bolniških odsotnosti od načrtovanega (višja produktivnost) ter znižanja deleža prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Za leto 2015 je Premogovnik Velenje načrtoval, da bo zaradi znižanja števila zaposlenih dosegel prihranke v znesku 1.644 tisoč evrov, dejansko pa so bili doseženi prihranki v znesku 2.069 tisoč evrov, kar je za 26 odstotkov več od načrtovanih. Načrtovano povprečno število zaposlenih za leto 2015 v Premogovniku Velenje je bilo 1.291, dejansko povprečno število zaposlenih pa 1.287. Število zaposlenih je Premogovnik Velenje prilagajal potrebam delovnega procesa, zato so odstopanja med načrtovanim in dejanskim številom zaposlenih (načrtovano in dejansko število zaposlenih na dan 31. 12. 2015 je prikazano v tabeli 11). Na ravni skupine Premogovnik Velenje so bili zaradi zmanjšanja števila zaposlenih doseženi prihranki v znesku 4.337 tisoč evrov (tabela 17).

Jamski dodatek je del plače zaposlenih zaradi posebnih pogojev dela, predpisan s 101. členom Kolektivne pogodbe Premogovništva Slovenije in z 250. členom kolektivne pogodbe Premogovnika Velenje, ki določata, da delavcem za dela in naloge, ki jih izvajajo pod zemljo in so zaradi tega izpostavljeni posebnim nevarnostim (požar, eksplozija, vdori vode, mulja, peska in podobno), pripada jamski dodatek za vsako uro dela v takih razmerah in v drugih primerih odsotnosti z dela po tej kolektivni pogodbi. Do tega linearnega dodatka v višini 18,01 odstotka urne postavke povprečne bruto plače na delavca v Republiki Sloveniji v preteklem letu so delavci upravičeni za vsako uro dela pod zemljo. Znesek se usklajuje 1-krat letno (marec) na podlagi uradno objavljenih podatkov o povprečni plači na delavca v Republiki Sloveniji v preteklem letu. Vrednost jamskega dodatka je od januarja 2013 do februarja 2015 znašala 1,75 evra bruto/uro, s 1. 3. 2015 pa se je povečala na 1,77 evra bruto/uro. S 1. 6. 2014 je bila v Premogovniku Velenje uvedena sprememba sistema obračuna jamskega dodatka tako, da se za obračun jamskega dodatka upošteva le dejanska prisotnost v jami⁶¹. Iz tabele 17 je razvidno, da je bilo v letu 2015 v Premogovniku

⁶¹ Opredeljeno v dokumentu Premogovnika Velenje Službeni nalog št. SLN 06/14 KSN1 – Obračun jamskega dodatka z dne 3. 6. 2014 in Aneksu k Službenemu nalogu št. SLN 06/14 KSN1 – Obračun jamskega dodatka z dne 14. 10. 2014. Dokumenta je podpisal predsednik uprave Premogovnika Velenje. Od 1. 6. 2014 se za obračun jamskega dodatka upoštevajo podatki o prisotnosti, ki so zabeleženi na jamskih registratorjih. To pomeni, da se v tekočem mesecu vse ure in minute delovnega časa, ki jih delavci izvajajo pod zemljo, beležijo in se ob koncu obračunskega obdobja seštejejo. Od 1. 10. 2014 velja dopolnitev Službenega naloga št. SLN 06/14 KSN1, ki določa, da se za priznani dnino (prisotnost v jami vsaj 7 ur in 45 minut) priznava polni jamski dodatek (8 ur). Od 1. 2. 2016 velja nov Službeni nalog za obračun jamskega dodatka št. SLN03/16 KSN1, ki določa uporabo nadgrajenega sistema registracije prisotnosti v jami.

Velenje doseženo 404 tisoč evrov prihrankov pri jamskem dodatku, kar je 4-krat več od načrtovanih prihrankov. Tudi na ravni skupine Premogovnik Velenje je prihranek višji od načrtovanega. Prihranki pri jamskem dodatku so nastali zaradi spremembe evidence prisotnosti v jami.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Prihranek za jamski dodatek je Premogovnik Velenje ocenjeval le za četrtno leta, evidenco prisotnosti v jami pa je vodil celo leto, zato je realiziran višji prihranek.

V skladu s sklepom kolegija predsednika uprave Premogovnika Velenje, št. S6/25-11-14 z dne 25. 11. 2014 sta Premogovnik Velenje in skupina Premogovnik Velenje s 1. 12. 2014 prenehala plačevati prispevek za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje⁶² zaposlenim, ki izpolnjujejo pogoje za poklicno pokojnino. V obdobju od leta 2013 do leta 2015 je veljalo, ko delavec izpolni pogoje poklicne pokojnine, mu delodajalec lahko preneha plačevati prispevke za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje, kar je bilo v skladu z določili v tem času veljavnega ZPIZ-2⁶³, določili Pokojninskega načrta poklicnega zavarovanja⁶⁴ ter s strani KAD⁶⁵ izdanega dokumenta, ki ga je pridobil delodajalec in iz katerega je razvidno, da delavec izpolnjuje pogoje za pridobitev pravice do poklicne pokojnine. Premogovniku Velenje je načrtoval, da bo v letu 2015 zaradi prenehanja plačevanja prispevka zaposlenim, ki so izpolnili pogoje za pridobitev pravice do poklicne pokojnine, prihranil 80 tisoč evrov, dejansko pa je prihranil 73 tisoč evrov (tabela 17). Razlog za odstopanje je v tem, da je Premogovnik Velenje načrtoval višji prihranek, saj ni bilo mogoče natančno predvideti, koliko delavcev se bo dejansko upokojilo ob prvem pogojem za upokojitev. V letu 2015 je bilo v Premogovniku Velenje povprečno 24 delavcev, v družbi HTZ pa povprečno 10 delavcev, ki so izpolnjevali pogoje za pridobitev pravice do poklicne pokojnine in se jim zato ni več plačeval prispevek za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje.

⁶² Drugi odstavek 2. člena ZPIZ-2 določa, da obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje (poklicno zavarovanje) obsega obvezno vključitev v poklicno zavarovanje ter pravice in obveznosti iz zavarovanja za primer starosti in smrti, določene na podlagi vplačil v to obliko zavarovanja. Drugi odstavek 8. člena ZPIZ-2 določa, da poklicno zavarovanje financirajo delodajalci. Prvi odstavek 10. člena ZPIZ-2 določa, da je nosilec poklicnega zavarovanja Sklad obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

⁶³ Deseti odstavek 202. člena ZPIZ-2 je v obdobju, na katero se nanaša revizija, določal, da delodajalec lahko preneha s plačevanjem prispevkov za poklicno zavarovanje za zavarovanca, ki izpolnjuje pogoje za pridobitev pravice do poklicne pokojnine, če izračunana višina mesečne poklicne pokojnine dosega najmanj višino starostne pokojnine, ki bi jo zavarovanec prejel v obveznem pokojninskem in invalidskem zavarovanju glede na dopolnjeno pokojninsko dobo brez dodane dobe. Z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju s 1. 1. 2016 pa je določeno, da zavezanec iz prvega odstavka 200. člena tega zakona lahko preneha s plačevanjem prispevkov za poklicno zavarovanje za zavarovanca – člana, ki izpolnjuje pogoje za pridobitev pravice do poklicne pokojnine.

⁶⁴ Pokojninski načrt poklicnega zavarovanja je sprejela uprava KAD z dne 26. 11. 2013, odobrila pa ga je ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti z odločbo z dne 28. 11. 2013.

⁶⁵ Osnovna dejavnost KAD je zagotavljanje dodatnih sredstev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje z upravljanjem lastnega premoženja ter z upravljanjem Sklada obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

S socialnim sporazumom za leto 2015 je bilo dogovorjeno, da se za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2015 zniža plačilo prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja⁶⁶, ki se v tem obdobju plačuje v znesku tretjine od odstotka, ki ga vplačuje delodajalec in je veljal na dan 31. 12. 2014⁶⁷. Premogovnik Velenje je načrtoval, da bo v letu 2015 z znižanimi plačili prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja prihranil 1.013 tisoč evrov, dejansko pa je prihranil 919 tisoč evrov, kar je za 9 odstotkov manj, kot je bilo načrtovano. Na ravni skupine Premogovnik Velenje pa so bili doseženi prihranki v znesku 1.487 tisoč evrov.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Do odstopanj med načrtovanimi in dejanskimi prihranki zaradi delne ukinitve plačila prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja prihaja, ker se prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje plačuje za pol meseca vnaprej, v poslovnih evidencah pa se knjiži za pretekli mesec, zato je v januarju 2015 upoštevan celoten znesek.

Premogovnik Velenje je načrtoval, da bo v letu 2015 dosegel prihranke v znesku 200 tisoč evrov zaradi skrajšanja tednika s 40 ur na 39 ur oziroma z 258 delovnih dni na 254, kot to določa socialni sporazum za leto 2015. Dejansko doseženi prihranki v letu 2015 iz tega ukrepa pa so znašali 117 tisoč evrov, kar je 41,5 odstotkov manj od načrtovanih prihrankov (tabela 17). Razlog za odstopanje je, da je Premogovnik Velenje število delovnih dni prilagajal potrebam proizvodnega procesa, zato ni bilo mogoče natančno načrtovati prihrankov. V letu 2015 je bilo večje število tistih delavcev, ki so delali po daljšem urniku od načrtovanega.

Kot je bilo dogovorjeno s socialnim sporazumom za leto 2015, je bil 28. 1. 2015 sklenjen aneks h kolektivni pogodbi Premogovnika Velenje, s katerim je bilo dogovorjeno, da ima delavec pravico do odsotnosti z dela zaradi darovanja krvi na dan, ko prostovoljno daruje kri. Delodajalec izplača nadomestilo plače delavcu v breme zdravstvenega zavarovanja. Ob prvem darovanju krvi v tekočem letu pa delodajalec plača delavcu en dan plačane opravičene odsotnosti z dela. Pred navedeno spremembo so imeli delavci pravico do dveh (praviloma zaporednih) prostih delovnih dni vsakokrat, ko so darovali kri.

Čeprav so bili skupni prihranki zaradi znižanja stroškov dela na ravni Premogovnika Velenje in na ravni skupine Premogovnik Velenje doseženi, predvideni ukrep – sprejem nove sistemizacije delovnih mest ni bil uresničen. Zaradi tega načrtovani prihranki v znesku 230 tisoč evrov v Premogovniku Velenje in v znesku 95 tisoč evrov v družbi HTZ v letu 2015 niso bili doseženi.

⁶⁶ Tretji odstavek 2. člena ZPIZ-2 določa, da prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje obsega vključitev v kolektivno in individualno dodatno zavarovanje ter pravice in obveznosti iz zavarovanja za primer starosti in smrti, določene na podlagi vplačil v to obliko zavarovanja. Tretji odstavek 8. člena ZPIZ-2 določa, da dodatno zavarovanje financirajo delodajalci in zavarovanci (zaposleni). Drugi odstavek 10. člena ZPIZ-2 določa, da so nosilci dodatnega zavarovanja pokojninski skladi.

⁶⁷ Premogovnik Velenje in Sindikat Premogovnika Velenje sta 20. 1. 2001 sklenila pogodbo o oblikovanju pokojninskega načrta prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki ga izvaja KAD. Dogovorjeno je bilo, da bo Premogovnik Velenje za vsakega zaposlenega delno vplačeval premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja glede na starost zaposlenega v znesku od 70 do 90 odstotkov premije (v primerih, da razliko do 100 odstotkov vplača zaposleni) oziroma v znesku od 50 do 70 odstotkov premije (v primerih, ko zaposleni ne vplačujejo premij oziroma niso pristopili k prostovoljnemu dodatnemu pokojninskemu zavarovanju). Pogodba velja za zaposlene v Premogovniku Velenje in družbah HTZ, PV Invest in RGP. Z aneksom št. 2 k tej pogodbi z dne 28. 1. 2015 je bilo dogovorjeno, da se za leto 2015 vplačuje premija prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja (delež delodajalca) v znesku tretjine od odstotka, ki ga vplačuje Premogovnik Velenje.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Sistemizacija v načrtovani obliki ni bila izvedena, saj je bilo za zaključek postopka treba pridobiti tudi soglasje socialnih partnerjev. Izvedene so bile določene aktivnosti, ki so potrebne za novo sistemizacijo: priprava izhodišč za umesčanje delovnih mest v range znotraj tarifnih razredov, določitev normativov (za opredelitev organizacijskih enot procesa – služba, oddelek) in pogojev za umestitev delovnih mest v posamezne range (izobrazba, izkušnje), sprejem sklepa uprave Premogovnika Velenje (november 2014) o racionalizaciji in združevanju podpornih služb z združitvijo kadrovske-splošnih področij Premogovnika Velenje in družbe HTZ v enotno področje, izvedba reorganizacije družbe HTZ – ukinitvev področij, zmanjševanje števila ravni vodenja po posameznih stroškovnih mestih, umestitev sistemiziranih delovnih mest za Premogovnik Velenje in družbi HTZ in PV Invest, predstavitev gradiv vodjem in usklajevanje njihovih predlogov z upravo Premogovnika Velenje, posvetovanja in seznanitve predstavnikov sindikata in sveta delavcev. Navedenim aktivnostim je sledilo neuspešno usklajevanje s socialnimi partnerji.

Ukrepi Premogovnika Velenje

Vodstva Premogovnika Velenje in družb HTZ, PV Invest in RGP ter predstavniki njihovih sindikatov so 4. 4. 2016 sklenili socialni sporazum za leto 2016, s katerim so dogovorili:

- *v letu 2016 se izplačuje 1-odstotna stimulacija ob pogoju, da je dosežen načrt proizvodnje;*
- *izhodiščna EED v letu 2016 je 3,001 evra bruto;*
- *regres za letni dopust se vsem delavcem v skupini Premogovnik Velenje izplača v enkratnem znesku, in sicer v enaki vrednosti kot v drugih družbah v skupini HSE;*
- *nagrada ob 3. juliju se izplača v skladu s kolektivno pogodbo Premogovnika Velenje;*
- *sistem napredovanja kadrov (mesečno nagrajevanje) se ne obračunava in ne izplačuje;*
- *za obdobje od januarja do aprila 2016 se prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje izplača v celoti, od 1. 5. 2016 do konca leta 2016 pa se izplačuje v znesku polovice od odstotka, do katerega je upravičen delavec po pogodbi o oblikovanju pokojninskega načrta prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki ga vplačuje delodajalec;*
- *od 1. 4. 2016 za zaposlene v Premogovniku Velenje ter družbah HTZ, PV Invest in RGP velja 39-urni tednik;*
- *v letu 2017 se izvede izplačilo zaostalih plač za leto 2013 in v letu 2018 izplačilo zaostalih plač za leto 2012;*
- *odsotnosti z dela z nadomestilom za sodelovanje na različnih dogodkih se v letu 2016 ne odpravljajo;*
- *delodajalec plača en dan opravičene odsotnosti z dela le pri prvem darovanju krvi;*
- *v letu 2016 se bosta izvedla revizija procesov in predlog reorganizacije s spremembo sistemizacije delovnih mest;*
- *v primeru premeščanja zaposlenih zaradi reorganizacije bčerskih podjetij se načrtovana masa plač v družbi, kamor se delavci premeščajo, ustrezno poveča oziroma se v družbi, ki zmanjšuje število zaposlenih, ustrezno zmanjša.*

V socialnem sporazumu za leto 2015 je bilo dogovorjeno, da se bodo socialni partnerji najkasneje do 18. 12. 2015 dogovorili in podpisali socialni sporazum za leto 2016. Socialni sporazum za leto 2016 je bil podpisan več kot štiri mesece kasneje, s tem pa so družbe skupine Premogovnik Velenje izgubile štiri mesece, ko bi bilo mogoče doseči prihranke pri stroških dela vsaj zaradi nižjih plačil premij prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja in krajšega delovnega tedna (saj nižje vplačilo premij oziroma krajši delovni teden veljata šele od 1. 4. 2016).

2.2.2.4.2 Nova Kolektivna pogodba premogovništva Slovenije (panožna kolektivna pogodba)

V akcijskem načrtu NFPP SPV je bila v okviru ukrepov za znižanje stroškov dela, za katere je potrebno soglasje socialnih partnerjev, predvidena prenova panožne kolektivne pogodbe oziroma Kolektivne pogodbe premogovništva Slovenije. Med družbami v skupini Premogovnik Velenje velja Kolektivna pogodba premogovništva Slovenije za Premogovnik Velenje ter družbe HTZ, PV Invest in RGP. Predvideno je bilo, da bi se s postopki za spremembo Kolektivne pogodbe premogovništva Slovenije pričelo v oktobru 2014 s pozivom uprave Premogovnika Velenje pristojnemu ministrstvu, sindikatom in

drugim partnerjem za prenovno panožne kolektivne pogodbe, končalo pa s podpisom nove panožne kolektivne pogodbe konec leta 2017 ter da bi se vsebina panožne kolektivne pogodbe prenovila tako, da bi omogočala znižanje stroškov dela na zaposlenega (to so predvsem dodatek na delovno dobo, sprememba lestvice dopusta, benefikacija za delno prisotnost v jami, izredne odsotnosti, deputat). V akcijskem načrtu NFPP SPV je bilo predvideno, da naj bi se odpovedala obstoječa kolektivna pogodba Premogovnika Velenje in naj bi se sprejela nova podjetniška kolektivna pogodba Premogovnika Velenje, ki bi bila enaka novi panožni kolektivni pogodbi.

2.2.2.4.2.a Z Aneksom št. 4 h Kolektivni pogodbi premogovništva Slovenije⁶⁸ je s 25. 6. 2015 vlada izstopila kot pogodbeni partnerica iz Kolektivne pogodbe premogovništva Slovenije na strani delodajalcev, nadomestila jo je Energetska zbornica Slovenije. Z Aneksom št. 5 h Kolektivni pogodbi premogovništva Slovenije⁶⁹ se je 30. 10. 2015 kot nova pogodbeni stranka na strani delojemalcev vključil Sindikat delavcev rudarstva in energetike Slovenije. Nato so se začela pogajanja za spremembe in dopolnitve Kolektivne pogodbe premogovništva Slovenije med pogajalsko skupino delodajalcev (ki jo zastopa Energetska zbornica Slovenije) in delojemalcev (ki jo zastopajo Sindikat delavcev energetike Slovenije, Sindikat pridobivanja energijskih surovin Slovenije in Sindikat delavcev rudarstva in energetike Slovenije). Pogajalski skupini delodajalcev in delojemalcev sta bili ob koncu leta 2015 šele na začetku pogajanj, saj se še nista poenotili glede Poslovnika o pogajanjih za spremembe in dopolnitve Kolektivne pogodbe premogovništva Slovenije.

Ukrep Premogovnika Velenje

Pogajanja se izvajajo samo na področju Kolektivne pogodbe premogovništva Slovenije. V juliju 2015 je bila izvedena 5. seja Pogajanj za Kolektivno pogodbo premogovništva Slovenije. Podpisan je bil Poslovník o pogajanjih za spremembe in dopolnitve Kolektivne pogodbe premogovništva Slovenije. Pričeli so se postopki usklajevanja vsebine Kolektivne pogodbe premogovništva Slovenije s socialnimi partnerji.

2.2.2.5 Racionalizacija stroškov materiala

Stroški materiala v Premogovniku Velenje in družbi HTZ ter skupini Premogovnik Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015 in načrtovani stroški za leto 2015 so prikazani v tabeli 18.

⁶⁸ Uradni list RS, št. 45/15.

⁶⁹ Uradni list RS, št. 88/15.

Tabela 18: Stroški materiala v Premogovniku Velenje in družbi HTZ ter skupini Premogovnik Velenje

Družba	Realizacija 2013	Realizacija 2014	Načrt 2015	Realizacija 2015	Indeks realizacija 2015/ načrt 2015	Indeks realizacija 2015/ realizacija 2014	Indeks realizacija 2015/ realizacija 2013
	v evrih	v evrih	v evrih	v evrih			
Premogovnik Velenje	15.048.456	13.172.887	15.471.701	13.058.436	84	99	87
HTZ	9.626.995	4.019.016	2.098.780	1.797.634	86	45	19
Skupina Premogovnik Velenje	31.015.959	23.026.456	22.472.023	19.302.420	86	84	62

Vir: podatki Premogovnika Velenje z dne 17. 5. 2106 o načrtovanih in dejanskih stroških materiala po posameznih družbah – nekonsolidirani podatki družb v skupini Premogovnik Velenje.

V letu 2015 so stroški materiala v Premogovniku Velenje znašali 13.058.436 evrov in so bili za 2.413.266 evrov oziroma za 15,6 odstotka nižji od načrtovanih stroškov za leto 2015, za 0,9 odstotka nižji kot v letu 2014 in za 13,2 odstotka nižji kot v letu 2013. Glavni razlog, da je Premogovnik Velenje v letu 2015 uspel znižati stroške materiala pod načrtovano raven, vključuje manj izdelane proge za nove odkope od načrtovanih⁷⁰ ter s tem nižje stroške materiala, ki so bili pri tem uporabljeni, kot tudi (v manjši meri) izvedene ukrepe racionalizacije stroškov materiala v letu 2015.

Stroški materiala skupine Premogovnik Velenje so v letu 2015 znašali 19.302.420 evrov in so za 14,1 odstotka nižji od načrtovanih, za 16,2 odstotka nižji kot v letu 2014 in 37,8 odstotka nižji kot v letu 2013. Stroški materiala družbe HTZ so bili v letih 2013 in 2014 v primerjavi z letom 2015 visoki (kar se odraža tudi v skupnih stroških materiala skupine Premogovnik Velenje) predvsem zaradi gradbenih projektov, ki jih je družba HTZ izvajala na zunanjih trgih.

V akcijskem načrtu NFPP SPV je bila načrtovana racionalizacija stroškov materiala. Začetek izvajanja racionalizacije stroškov materiala je bil predviden v septembru 2014, ukrep pa naj bi bil končan do konca leta 2017. S tem namenom je bil ustanovljen odbor za stroške, katerega naloga je bila mesečno poročanje o izvajanju ukrepov za izvedbo stroškovne racionalizacije materialov.

V katalogu ukrepov za izvedbo racionalizacije stroškov materiala Premogovnika Velenje in v NFPP PV ter v NFPP SPV (prikazani so v tabeli 10) so bili v okviru ukrepov za izvedbo racionalizacije stroškov materiala v Premogovniku Velenje v letu 2015 predvideni prihranki na področju energetike v znesku 21.683 evrov in prihranki pri nabavi materiala v znesku 302.878 evrov, skupaj 324.561 evrov prihrankov. Na področju energetike je bila predvidena izvedba naslednjih ukrepov: prekinitvev plačevanja električne energije za druge odjemalce, optimizacija stroška razsvetljave in drugi energetske prihranki. Predvidena sta bila tudi prekinitvev plačevanja vode za druge odjemalce in izkoriščanje toplotne energije iz kompresorjev. Na področju nabave pa je bilo predvideno doseganje nižjih nabavnih cen materiala in iskanje alternativnih ponudnikov/dobaviteljev. Tabela 19 prikazuje stroške materiala v obdobju od leta 2013 do leta 2015 in prihranke pri stroških materiala v Premogovniku Velenje v letu 2015 glede na leto 2014.

⁷⁰ V Poslovnem načrtu Premogovnika Velenje za leto 2015 je načrtovana izdelava prog za nove odkope v skupni dolžini 5.944 metrov in sanacija prog v skupni dolžini 1.364 metrov. Dejansko je bila izvedena izdelava prog za nove odkope v skupni dolžini 4.825 metrov in sanacija prog v skupni dolžini 1.741 metrov.

Tabela 19: Stroški materiala v obdobju od leta 2013 do leta 2015 in prikaz prihrankov pri stroških materiala v Premogovniku Velenje v letu 2015 glede na leto 2014.

v evrih

Vrste stroškov materiala	Stroški 2013	Stroški 2014	Stroški 2015	Prihranek pri stroških v letu 2015 glede na leto 2014
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3)-(4)
Stroški materiala	5.867.051	5.237.304	5.229.756	7.548
Stroški pomožnega materiala	1.093.991	1.200.693	1.159.618	41.075
Stroški energije	3.577.787	2.999.652	2.996.435	3.217
Stroški nadomestnih delov za osnovna sredstva in material za vzdrževanje osnovnih sredstev	4.235.609	3.513.476	3.484.432	29.044
Drobni inventar in embalaža	106.589	86.229	79.819	6.410
Uskladitev stroškov materiala in drobnega inventarja zaradi ugotovljenih popisnih razlik	2.237	1.922	-5.003	6.925
Stroški pisarniškega materiala in strokovne literature	84.639	63.350	49.384	13.966
Nabavna vrednost prodanega blaga	80.553	70.261	63.995	6.266 ¹⁾
Skupaj	15.048.456	13.172.887	13.058.436	114.451¹⁾

Opomba: ¹⁾Brez upoštevanja prihrankov pri vrednosti prodanega blaga (6.266 evrov) so prihranki pri materialu 108.187 evrov.

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Premogovnik Velenje je v letu 2015 zaradi nižjih stroškov materiala glede na stroške materiala v letu 2014 dosegel prihranke v skupnem znesku 114.451 evrov, kar predstavlja 35,3 odstotka od načrtovanih 324.561 evrov prihrankov iz kataloga ukrepov za izvedbo stroškovne racionalizacije in NFPP SPV. Iz tabele 19 je razvidno, da so bili doseženi prihranki pri vseh vrstah stroškov materiala. Podrobnejša analiza posameznih vrst stroškov materiala (analiza po kontih je prikazana v prilogi 3 tega poročila) pa pokaže, da so bili doseženi prihranki samo pri določenih podvrstah stroškov materiala. Prihranki v letu 2015 glede na leto poprej so predvsem posledica zmanjšanja stroškov gradbenega materiala (za 148.267), stroškov materiala pri podporju (za 99.356 evrov) in stroškov nadomestnih delov za strojno opremo (za 79.878 evrov). Načrtovani prihranki niso bili doseženi, ker so se v letu 2015 glede na leto 2014 povečali predvsem stroški lesa (za 212.690 evrov), stroški materiala za sidranje jamskih prostorov (za 48.024 evrov), stroški verig (za 22.903 evre), stroški nadomestnih delov in vzdrževanja elektro opreme (za 46.223 evrov) in stroški ležajev (za 41.933 evrov). Premogovnik Velenje v letu 2015 ni dosegel načrtovanih prihrankov tudi pri stroških električne energije, ker ni v celoti uresničil načrtovane prekinitve plačevanja stroškov elektrike za druge odjemalce, in pri stroških nadomestnih delov za vzdrževanje osnovnih sredstev.

2.2.2.6 Racionalizacija stroškov storitev

Stroški storitev v skupini Premogovnik Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015 in načrtovani stroški storitev za leto 2015 so prikazani v tabeli 20.

Tabela 20: Stroški storitev v skupini Premogovnik Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015

Družba	Realizacija 2013	Realizacija 2014	Načrt 2015	Realizacija 2015	Indeks realizacija 2015/ načrt 2015	Indeks realizacija 2015/ realizacija 2014	Indeks realizacija 2015/ realizacija 2013
	v evrih	v evrih	v evrih	v evrih			
Premogovnik Velenje	34.061.404	32.868.395	31.844.640	31.169.217	98	95	92
HTZ	29.097.850	17.493.008	1.805.841	3.875.946	215	22	13
PV Invest	2.401.337	1.364.006	1.972.705	1.284.097	65	94	54
RGP	12.911.218	14.829.888	11.051.908	7.040.415	64	48	55
Gost	779.683	738.914	311.905	871.275	279	118	112
Golte	523.143	381.804	403.196	441.524	110	116	84
Skupaj	79.774.635	67.676.015	47.390.195	44.682.474	94	66	56

Vir: podatki Premogovnika Velenje – nekonsolidirani podatki skupnega zneska storitev.

Stroški storitev Premogovnika Velenje v letu 2015 so znašali 31.169.217 evrov, kar je za 2,1 odstotka manj, kot je bilo načrtovano. Stroški storitev so se v obdobju od leta 2013 do leta 2015 zmanjševali, saj so bili v letu 2015 za 5,2 odstotka manjši kot v letu 2014 in za 8,5 odstotka manjši kot v letu 2013. Glavni razlog za upad stroškov storitev so bili manjši stroški proizvodnih storitev, ki jih za družbo opravljajo odvisne družbe, predvsem družba HTZ, manjši stroški raziskav in razvoja ter manjši stroški iz naslova rudarskih škod⁷¹.

V letu 2015 so stroški storitev v skupini Premogovnik Velenje znašali 44.682.475 evrov, kar je za 5,7 odstotka manj od načrtovanih stroškov storitev za leto 2015, za 34 odstotkov manj od stroškov storitev v letu 2014 in za 44 odstotkov manj kot v letu 2013. Velik vpliv na zmanjšanje stroškov storitev v skupini Premogovnik Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015 ima poleg zmanjšanja stroškov storitev v Premogovniku Velenje tudi zmanjšanje stroškov storitev v družbi HTZ, kjer so stroški storitev v letu 2015 znašali 3.875.946 evrov, kar je le 22,2 odstotka stroškov storitev iz leta 2014 in le 13,3 odstotka stroškov storitev v letu 2013. Vpliv na zmanjšanje stroškov skupine Premogovnik Velenje pa so imeli tudi stroški storitev v družbi RGP, ki so v letu 2015 znašali 7.040.415 evrov in so se glede na leto 2014 prepolovili.

⁷¹ Storitve, ki se nanašajo na rudarske škode, vključujejo aktivnosti v zvezi s pripravo, vzdrževanjem in sanacijo pridobivalnega prostora Premogovnika Velenje.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Stroški storitev družbe HTZ so bili v letu 2013 zelo visoki zaradi storitev podizvajalcev za izvedbo gradbenih in obrtnih del, vezanih na večje zunanje projekte. V letu 2014 je bila intenzivnost večjih gradbenih projektov manjša, hkrati ni bilo dodatnih projektov, zato so bili stroški storitev manjši. V letu 2015 so se samo še zaključevali posamezni večji projekti, novih projektov ni bilo, zato so stroški storitev še manjši. Z zaključevanjem gradbenih projektov v letu 2014 in nadaljevanjem v letu 2015 se je gradbena dejavnost postopoma ukinjala, kar je vplivalo na znižanje stroškov storitev v letu 2014 in predvsem v letu 2015.

Družba RGP je projektno naravnana družba in v projekte vključuje veliko podizvajalcev. Od vrste projektov so odvisni stroški storitev, materiala in dela. V letu 2014 je družba ustvarila 21,5 milijona evrov prihodkov od prodaje, v letu 2015 pa le 11,9 milijona evrov, zaradi česar se je zmanjšala vrednost storitev. Upad prihodkov v letu 2015 glede na leto 2014 sta povzročila slaba bonitetna ocena družbe in zamik nekaterih projektov, ki so se prestavili v leto 2016 (akumulacijski bazen Brežice).

V NFPP SPV je bil začetek racionalizacije stroškov storitev predviden v septembru 2014, končana pa naj bi bila do konca leta 2017. Ustanovljen je bil odbor za stroške, katerega naloga je bila mesečno spremljanje izvajanja ukrepov za izvedbo racionalizacije stroškov storitev.

2.2.2.6.a V NFPP SPV so bili za Premogovnik Velenje načrtovani prihranki zaradi racionalizacije stroškov storitev v znesku 2.114.619 evrov, v katalogu ukrepov pa je bil navedeni znesek prihrankov bolj podrobno prikazan po posameznih področjih storitev. Prihranke je Premogovnik Velenje nameraval doseči predvsem z racionalizacijo stroškov proizvodnih storitev, ki jih za Premogovnik Velenje opravljata odvisni družbi HTZ in PV Invest, z racionalizacijo stroškov tiskanja, sejmskih stroškov, stroškov reklame, stroškov sponzorstev, reprezentance, komunalnih storitev⁷², telefonije in zvez⁷³, informatike⁷⁴, svetovanja, standardov in certifikatov, rudarskih škod, drugih neproizvodnih storitev⁷⁵ in z optimizacijo stroškov izobraževanja in zmanjšanjem članarin. Tudi v okviru stroškov storitev so bile predvidene aktivnosti za doseganje nižjih nabavnih cen ter iskanje alternativnih dobaviteljev.

V tabeli 21 so prikazani prihranki pri stroških storitev v Premogovniku Velenje v letu 2015 glede na leto 2014.

⁷² Znižanje stroška čiščenja jamske vode, ki jo izvaja Komunalno podjetje Velenje, Izvajanje komunalnih dejavnosti, d. o. o., Velenje, znižanje cen komunalnih storitev (jamska voda, toplotna energija, komunalne storitve).

⁷³ Racionalizacija stroškov telefonije in interneta (pogovori, naročnina, vzdrževanje), racionalizacija uporabnikov storitev IUS SOFTWARE pravne in poslovne informacije, d. o. o., Ljubljana.

⁷⁴ Optimizacija števila zaposlenih in najemanje zunanjih izvajalcev, združitve IT družbe HTZ in Premogovnika Velenje, optimalno število licenc, investicija v lasten sistem arhiviranja, racionalizacija stroškov tiskanja družbe HTZ, Oracle podatkovne baze, prehod z Oracle enterprise licenc na standardne licence, optimizacija pogodbe o najemu storitev systemske podpore in računalniških kapacitet pri družbi HSE.

⁷⁵ Storitve družbe HTZ: kurirske storitve, oblikovanje, tisk, reklamni panoji, skeniranje poslovno-tehnične dokumentacije, fotokopiranje, oblikovanje in tisk časopisa Rudar, kontrola bolniškega staleža (Rina Invent).

Tabela 21: Prihranki pri stroških storitev v Premogovniku Velenje v letu 2015 glede na leto 2014

v evrih

Vrste stroškov storitev	Stroški 2013	Stroški 2014	Stroški 2015	Prihranek (stroški 2014–stroški 2015)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3)–(4)
Storitve pri ustvarjanju proizvodov in opravljanju storitev	15.837.911	16.266.406	14.799.759	1.466.647
Transportne storitve	1.150.645	511.278	315.726	195.552
Storitve vzdrževanja opreme, objektov, računalnikov	6.921.820	6.376.549	6.015.072	361.477
Najemnine	651.607	810.592	2.074.742	(1.264.150)
Službene poti	49.929	43.607	23.202	20.405
Plačilni promet, bančne storitve in zavarovalne premije	978.635	960.411	981.499	(21.088)
Intelektualne in osebne storitve	1.833.647	2.369.340	1.192.110	1.177.230
Sejmi, reklame, reprezentance	313.189	40.373	32.390	7.983
Pogodbe o delu, avtorski honorarji, sejnine	632.944	589.201	585.644	3.557
Druge storitve (komunala, rudarske škode in podobno)	5.691.077	4.900.638	5.149.073	(248.435)
Skupaj	34.061.404	32.868.395	31.169.217	1.699.178

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Premogovnik Velenje pri merjenju dejanskih prihrankov pri stroških storitev ni upošteval vseh stroškov storitev, temveč le izbrane stroške storitev, to je iste, kot pri določanju zneska načrtovanih prihrankov pri stroških storitev (prikazani so v tabeli 10). V prilogi 4 tega poročila so prikazane vrste stroškov storitev, pri katerih je Premogovnik Velenje za leto 2015 načrtoval in meril realizirane prihranke. Po podatkih Premogovnika Velenje naj bi bili v letu 2015 doseženi prihranki pri izbranih stroških storitev v znesku 2.689.460 evrov. Na podlagi podatkov o stroških storitev za leti 2014 in 2015 smo izračunali prihranek (kot razliko med stroški storitev v letu 2014 in stroški storitev v letu 2015) pri vseh stroških storitev v znesku 1.699.178 evrov in pri stroških storitev, ki jih je pri načrtovanju in merjenju prihrankov upošteval Premogovnik Velenje, v znesku 1.371.824 evrov.

Izračun prihrankov pri vseh stroških storitvah in pri stroških storitvah, ki jih je pri načrtovanju prihrankov upošteval Premogovnik Velenje, je prikazan v prilogi 4 tega poročila. Razlika med prihranki, ki smo jih izračunali na podlagi predloženih podatkov Premogovnika Velenje, in izračunom Premogovnika Velenje⁷⁶

⁷⁶ 2.689.460 evrov (izračun Premogovnika Velenje) – 1.371.824 evrov (izračun računskega sodišča) = 1.317.636 evrov.

je najemnina za opremo, prodano družbi HSE v decembru 2014⁷⁷, kar v izdelavi NFPP SPV ni bilo predvideno, zato Premogovnik Velenje tega zneska ni upošteval pri izračunu prihrankov pri stroških storitev.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Realizacija pri stroških najemnin presega načrt zaradi najema opreme, prodane družbi HSE konec leta 2014, kar pri izdelavi načrta še ni bilo predvideno. Gre za najemnino v obdobju od januarja do julija 2015 v skupnem znesku 1,32 milijona evrov. S to opremo je HSE v juliju 2015 dokapitaliziral Premogovnik Velenje v obliki stvarnega vložka⁷⁸. Iz istega razloga so nižji stroški amortizacije v letu 2015 glede na leto 2014. Mesečna amortizacija opreme, prodane družbi HSE, je do prodaje znašala 330.213 evrov.

V tabeli 10 so pod točko 4.1 prikazani načrtovani in dejanski zneski amortizacije v letu 2015. Stroški amortizacije v letu 2015 so za 22,6 odstotka nižji od načrtovanega stroška amortizacije za leto 2015.

Premogovnik Velenje je načrtoval, da bo v letu 2015 dosegel prihranke pri določenih stroških storitev (stroški storitev, za katere je naveden predvideni prihranek, so predstavljeni v točki 2.2.2.6.a in v prilogi 4 tega poročila) v znesku 2.114.619 evrov, dejansko pa je dosegel prihranke pri teh stroških storitev v znesku 1.371.824 evrov (tabela 8), kar je 64,9 odstotka načrtovanih prihrankov. Prihranki se računajo kot razlika med istovrstnimi stroški v letu 2014 in stroški v letu 2015. Kot je razvidno iz tabele 21, so bili prihranki doseženi pri vseh vrstah stroškov storitev razen pri stroških najemnin (saj so bili ti stroški v letu 2015 višji za 1.264.150 evrov od stroškov najemnin v letu 2014), drugih storitvah (vključujejo komunalne storitve in rudarske škode – stroški so bili v letu 2015 za 248.435 evrov višji kot v letu 2014) in stroških plačilnega prometa, bančnih garancij in zavarovalnih premij (stroški so bili v letu 2015 za 21.088 evrov višji kot v letu 2014).

Razlika med vsemi stroški storitev v letu 2014 in vsemi stroški storitev v letu 2015 je 1.699.178 evrov, to pomeni, da je Premogovnik Velenje v letu 2015 dosegel prihranke v tem znesku. Prihranki pri stroških vseh storitev v Premogovniku Velenje so prikazani v tabeli 21, podroben prikaz vseh storitev in izračun prihrankov pa sta v prilogi 4 tega poročila. Pri določenih vrstah storitev so bili prihranki večji od načrtovanih oziroma so bili stroški v letu 2015 manjši od stroškov v letu 2014, to so: stroški proizvodnih storitev, stroški raziskav in razvoja, stroški vzdrževanja objektov in opreme in stroški prevoznih storitev.

⁷⁷ Družba HSE in Premogovnik Velenje sta 17. 12. 2014 sklenila pogodbo o prodaji in nakupu rudarske strojne in elektro opreme, s katero je Premogovnik Velenje družbi HSE prodal rudarsko strojno in elektro opremo za kupnino v znesku 22.687.890 evrov brez DDV, ki je opredeljena s cenitvenim elaboratom kot poštna tržna vrednost. Družba HSE je pridobila lastninsko pravico na strojni in elektro opremi z dnem podpisa pogodbe. Z navedeno pogodbo je bilo dogovorjeno, da strojna in elektro oprema ostane v posesti Premogovnika Velenje na podlagi pogodbe o najemu strojne in elektro opreme, ki sta jo Premogovnik Velenje in družba HSE sklenila istočasno kot pogodbo o prodaji in nakupu rudarske strojne in elektro opreme. Na podlagi pogodbe o najemu je družba HSE dala strojno in elektro opremo v najem Premogovniku Velenje za znesek mesečne najemnine 210.550 evrov brez DDV. Pogodba o najemu je bila sklenjena za 12 mesecev. Razlog za izvedbo opisanih poslovnih transakcij je bil reševanje likvidnostnih težav Premogovnika Velenje.

⁷⁸ Družba HSE in Premogovnik Velenje sta 9. 7. 2015 sklenila pogodbo o izročitvi opreme kot stvarnega vložka, na podlagi katere je družba HSE izročila strojno in elektro opremo oziroma stvarni vložek Premogovniku Velenje v skupni vrednosti 21.603.954 evrov. Z izročitvijo opreme je družba HSE pridobila 21.603.954 navadnih kosovnih delnic Premogovnika Velenje.

Pri naslednjih stroških storitev pa prihranki niso bili doseženi, saj so bili stroški v letu 2015 višji od istovrstnih stroškov v letu 2014, to so: stroški najema ostalih sredstev, stroški svetovanja, stroški tehničnih storitev, stroški pravnih, odvetniških in notarskih storitev, stroški bančnih garancij in odobritve posojil, stroški rudarskih škod, stroški komunalnih storitev in drugih neproizvodnih storitev.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Prihranek pri stroških svetovanja ni realiziran zaradi aktivnega sodelovanja svetovalcev pri postopkih cenitev, storitev, povezanih s pripravo dokumentacije za dokapitalizacijo, izvedbe storitev zaradi insolventnosti, aktivnostih na dezinvestiranju (cenitve). Izvedena je bila tudi posebna revizija v skladu s sklepom skupščine.

2.2.2.6.1 Sponzorstva in donacije

Premogovnik Velenje je za leto 2015 v katalogu ukrepov načrtoval tudi prihranke iz naslova ukinitve sponzorstev⁷⁹, reklame⁸⁰ in reprezentance⁸¹. V tabeli 22 so prikazani načrtovani in dejanski stroški sponzorstev in donacij⁸² Premogovnika Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015.

⁷⁹ Sponzorske pogodbe zakon ne ureja. Pojem sponzorske pogodbe se je oblikoval v pravni teoriji in sodni praksi kot dvostransko zavezujoč posel, pri čemer sponzor zagotovi sredstva, sponzorirani pa svoje usluge. Med te usluge sodijo vse vrste promocije sponzorja. Protistoritev mora vrednostno ustrezati prejetim sredstvom. Takšen opis sponzorske pogodbe izhaja na primer tudi iz sodbe Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. I Cp 916/2005 z dne 26. 10. 2005, [URL: [http://www.sodnapraksa.si/?q=id:36642&database\[SOVS\]=SOVS&database\[IESP\]=IESP&database\[VDSS\]=VDSS&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&page=0&id=36642](http://www.sodnapraksa.si/?q=id:36642&database[SOVS]=SOVS&database[IESP]=IESP&database[VDSS]=VDSS&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&page=0&id=36642)], 8. 7. 2016.

⁸⁰ Stroški reklame so stroški dejanj, katerih cilj je obveščanje kupcev zaradi povečanja prodaje.

⁸¹ Stroški reprezentance nastanejo v razmerju s poslovnimi partnerji. To so pogostitve in druge storitve za poslovne partnerje ter njim dana darila z namenom povečanja oziroma pospeševanja prodaje in izboljševanja poslovnega izida.

⁸² Pojma donacije in njene vsebine zakon neposredno ne ureja, se pa je ta oblikoval v pravni teoriji in praksi. Za donacije tako na splošno velja, da so to izplačila za humanitarne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, športne, ekološke in religiozne namene. So namenska sredstva za podporo določenih nepridobitnih dejavnosti in projektov. Gre za nepovratna izplačila v naravi ali s finančnimi sredstvi. Pojem donacije in njene vsebine posredno izhaja tudi iz prvega odstavka 59. člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15), ki določa, da lahko zavezanec za plačilo davka od dohodka pravnih oseb uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju in v naravi za humanitarne, invalidske, socialno-varstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene, športne, kulturne, ekološke, religiozne in splošno koristne namene, in sicer le za takšna izplačila rezidentom Slovenije in rezidentom države članice Evropske unije, ki ni Slovenija, razen poslovnim enotam rezidentov države članice Evropske unije, ki se nahaja izven države članice Evropske unije, ki (če) so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti kot nepridobitnih dejavnosti, do zneska, ki ustreza 0,3 odstotka obdavčenega prihodka davčnega obdobja zavezanca, vendar največ do višine davčne osnove davčnega obdobja.

Tabela 22: Načrtovani in dejanski stroški sponzorstev in donacij Premogovnika Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015

v evrih

Leto	Stroški sponzorstev brez DDV		Stroški donacij (finančne pomoči)				Skupaj – finančne pomoči	Skupaj
			Finančne pomoči – davčno priznane		Finančne pomoči – davčno nepriznane			
	Načrt	Realizacija	Načrt	Realizacija	Načrt	Realizacija	(8)=(5)+(7)	(9)=(3)+(8)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)=(5)+(7)	(9)=(3)+(8)
2013	171.000	163.626	135.000	113.686	31.000	34.461	148.147	311.773
2014	152.000	0	80.000	17.000	19.400	6.500	23.500	23.500
2015	2.000	10.000	40.800	20.000	3.000	10.061	30.061	40.061
Skupaj	325.000	173.626	255.800	150.686	53.400	51.022	201.708	375.334

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

V letu 2013 so stroški sponzorstev Premogovnika Velenje znašali 163.626 evrov brez DDV. Od tega zneska je 150.000 evrov prejel Nogometni klub Rudar (v nadaljevanju: NK Rudar), preostali znesek je dobilo še pet različnih prejemnikov. V letu 2014 Premogovnik Velenje ni imel stroškov sponzoriranja, v letu 2015 pa je bil edini strošek sponzoriranja Premogovnika Velenje 10.000 evrov, ki jih je namenil NK Rudar. V letu 2013 je Premogovnik Velenje raznim društvom, šolam in klubom nakazal tudi 148.147 evrov donacij. V letu 2014 je znesek donacij znašal 23.500 evrov in se je glede na predhodno leto zmanjšal za več kot 6-krat. V letu 2015 je Premogovnik Velenje izplačal za 30.061 evrov donacij. Zaradi slabega likvidnostnega položaja v letih 2014 in 2015 je Premogovnik Velenje zmanjšal načrtovana in dodeljena sredstva donacij in sponzorstev glede na leto 2013.

V obdobju od leta 2013 do leta 2015 je Premogovnik Velenje odobral sklepanje pogodb o sponzoriranju tudi za ostale družbe v skupini Premogovnik Velenje. Tako je družba HTZ 4. 2. 2013 z NK Rudar sklenila pogodbo o sponzoriranju, v kateri je bilo dogovorjeno, da bo NK Rudar v zameno za zagotovljena in izplačana sredstva objavil ime sponzorja (družba HTZ) na načine, določene v pogodbi, družba HTZ kot sponzor pa bo zagotovila dogovorjena denarna sredstva in s tem pridobila status sponzorja. Družba HTZ se je zavezala, da bo za izvajanje aktivnosti nogometnega kluba do 31. 12. 2013 zagotovila 160.000 evrov brez DDV oziroma 192.000 evrov z DDV, namenjenih za oglaševanje svoje dejavnosti. Na podlagi navedene pogodbe je družba HTZ v letu 2013 NK Rudar izplačala skupaj 192.000 evrov z DDV. 1. 2. 2014 je družba HTZ z NK Rudar sklenila pogodbo o sponzoriranju z enako vsebino kot v letu 2013 v znesku 11.499 evrov brez DDV oziroma 14.028 evrov z DDV. Obveznost plačila pogodbenega zneska je bila poravnana z medsebojno kompenzacijo med NK Rudar in družbo HTZ v februarju 2014.

Prav tako sta 16. 1. 2013 družba RGP in NK Rudar sklenila pogodbo o sponzoriranju, s katero se je družba RGP kot sponzor zavezala NK Rudar izplačati 20.000 evrov brez DDV za izvajanje aktivnosti nogometnega kluba. NK Rudar pa je v zameno za prejeta sredstva prevzel obveznost oglaševati dejavnost družbe RGP na načine, dogovorjene v pogodbi. Družba RGP je NK Rudar izplačala skupaj 24.000 evrov z DDV v maju in juniju 2013. 30. 6. 2015 pa sta družba Gost in NK Rudar sklenila pogodbo o poslovnem

sodelovanju, s katero je Gost naročil oglaševanje svojih izdelkov in storitev pri NK Rudar v tekmovalni sezoni 2015/2016 z namenom reklamiranja in širjenja dobrega imena družbe Gost, družba Gost pa se je zavezala, da bo poskrbela za dva topla obroka dnevno za igralce NK Rudar vse dni v tednu.

2.2.2.6.1.a Premogovnik Velenje pri dodeljevanju sredstev za sponzoriranje in donacije ni sledil Priporočilom upravljavca posrednih in neposrednih kapitalskih naložb Republike Slovenije⁸³, v katerih je bilo določeno, da družbe vzpostavijo ustrezne sisteme, ki bodo zagotavljali transparentno, ekonomično in konkurenčno naravnano poslovanje družbe na področju sklepanja poslov, ki zadevajo izdatke družbe (naročilo blaga in storitev, donatorstvo in sponzorstvo), ter ustrezen nadzor nad temi sistemi. V obdobju od leta 2013 do leta 2015 Premogovnik Velenje ni imel notranjega akta, ki bi urejal postopke dodeljevanja in nadzor nad porabo sredstev za sponzoriranje in donacije, zato ni bila zagotovljena transparentnost vodenja postopkov dodeljevanja sponzorskih sredstev in donacij. Premogovnik Velenje ni imel vnaprej opredeljenih kriterijev za razdeljevanje sponzorskih sredstev in za izbor prejemnikov sredstev, v pogodbah o sponzoriranju pa niso bile določene zahteve Premogovnika Velenje do prejemnika sredstev oziroma obveznosti prejemnika do Premogovnika Velenje (kaj mora sponzoriranec narediti s prejetimi sredstvi oziroma za katera dajanja jih je prejel in ali mora o tem poročati Premogovniku Velenje), kar je bistveno za pogodbo o sponzoriranju, pri kateri se sponzor zaveže sponzorirati določen dogodek (prireditve) ali določen subjekt (športnika, društvo, klub) s sredstvi v naravi ali v denarju, sponzoriranec pa se zaveže izvesti določene aktivnosti (reklamiranje sponzorja na tekmah in drugih prireditvah, tekmovalnih dresih, panojih, reklamnih materialih) v vrednosti prejetih sredstev.

2.2.2.6.1.b Premogovnik Velenje tudi ni zagotovil transparentnosti postopka dodeljevanja sponzorskih sredstev družb v skupini Premogovnik Velenje, saj Premogovnik Velenje ne razpolaga z dokazili o odobritvi sredstev za sponzoriranje s strani uprave Premogovnika Velenje, čeprav je do leta 2015 o dodeljevanju sponzorskih sredstev in finančnih pomoči v Premogovniku Velenje in skupini Premogovnik Velenje odločala uprava ali direktor Premogovnika Velenje. Uprava Premogovnika Velenje je v letih 2013 in 2014 potrdila le letne poslovne načrte posameznih odvisnih družb, ni pa dala soglasij k posameznim pogodbam o sponzoriranju.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Posebna pisna dokazila o odobritvi sponzorskih sredstev ne obstajajo, saj je o tem odločala tedanja uprava Premogovnika Velenje.

Od začetka leta 2015 o dodeljevanju sponzorskih sredstev in finančnih pomoči v družbah skupine Premogovnik Velenje na podlagi sporazuma o ureditvi razmerij družb skupine HSE, ki se uporablja od 1. 1. 2015⁸⁴, odloča Center za družbeno odgovornost družbe HSE.

⁸³ Dokument je marca 2013 sprejela Slovenska odškodninska družba, d. d., Ljubljana, ki je takrat bila upravljevec posrednih in neposrednih kapitalskih naložb Republike Slovenije, [URL: http://www.zdruzenje-ni.si/db/doc/upl/priporocila_upravljavca_posrednih_in_neposrednih_kapitalskih_nalozb_rs.pdf], 8. 8. 2016.

⁸⁴ Sporazum sta sklenila Premogovnik Velenje in družba HSE. V navedenem sporazumu je predvideno, da bo Premogovnik Velenje vse sponzorske, donatorske in oglaševalske vloge posredoval Centru za družbeno odgovornost, ki deluje pod vodstvom obvladujoče družbe (HSE). Center za družbeno odgovornost z odločitvami poslovodstva družbe HSE redno seznanja Premogovnik Velenje.

Ukrep Premogovnika Velenje

Uprava Premogovnika Velenje je sprejela Pravilnik o dodeljevanju donacij in sponzorskih sredstev v skupini Premogovnik Velenje (v nadaljevanju: pravilnik), ki velja od 1. 2. 2016 in opredeljuje pogoje, merila in postopke za vrednotenje in dodelitev donatorskih oziroma sponzorskih sredstev za sofinanciranje pravnih oseb in posameznikov. Premogovnik Velenje finančno podpira izbrane organizacije, projekte in posameznike v dveh oblikah:

- sponzorstva, ki pomenijo finančno podporo v zameno za navedbo imena Premogovnik Velenje v različnih oblikah, ki so pogodbeno dogovorjene med sponzorjem in sponzorirancem;*
- donacije, ki pomenijo zgolj dobronamerno finančno podporo izbranim kandidatom, pri čemer Premogovnik Velenje v zameno ne pričakuje ničesar.*

V pravilniku je opisan postopek dodeljevanja sredstev. Za dodelitev sredstev mora prosilec predložiti pisno vlogo. V primeru dodeljevanja sponzorskih in donatorskih sredstev za sofinanciranje pravnih oseb oziroma posameznikov sklene Premogovnik Velenje pogodbo o sofinanciranju, ki jo podpiše uprava Premogovnika Velenje, po posameznih družbah skupine Premogovnik Velenje pa direktor družbe ob predhodnem soglasju uprave Premogovnika Velenje. Znesek sofinanciranja se določi na podlagi izpolnjevanja naslednjih meril: lokalno merilo, vsebinsko merilo, merilo referenčnosti Premogovnika Velenje, merilo izstopanja in socialno merilo. Premogovnik Velenje se lahko sam odloči, ali bo dodelil sponzorska sredstva ali donacijo. Premogovnik Velenje največji del finančne pomoči namenja v obliki sponzorstev, od katerih ima tudi nematerialno korist. Premogovnik Velenje se lahko odloči tudi za donatorstvo v primerih, ko je iz vloge kandidata razvidna očitna socialna komponenta (materialna, eksistenčna ogroženost, vendar hkrati nezmožnost povračila v obliki navedbe imena Premogovnika Velenje). V sponzorski pogodbi se določijo nematerialna povračila, ki jih Premogovnik Velenje v zameno za finančno podporo pričakuje od sponzoriranca. Obseg nematerialnih povračil je odvisen od zneska finančne podpore Premogovnika Velenje ter od zmožnosti sponzoriranca. Prispela vloga obravnava uprava Premogovnika Velenje vsak mesec. Center za družbeno odgovornost družbe HSE pa je pristojen za dokončno potrditev ali zavrnitev vloge. Z izbranimi kandidati Premogovnik Velenje sklene sponzorske oziroma donatorske pogodbe. Služba za odnose z javnostmi Premogovnika Velenje mora redno spremljati izvajanje vsake posamezne sponzorske pogodbe (za donatorske pogodbe to ne velja, saj ne predvidevajo materialnih povračil) in po zaključku vsake sponzorske akcije od sponzorirancev zahteva dokazje o navedbi imena Premogovnik Velenje v oblikah, kot jih določa sponzorska pogodba.

V pravilniku so navedeni cilji sponzorstev in donacij. Cilj finančnega podpiranja organizacij, projektov in ljudi v obliki sponzorstev in donacij so: splošni dvig poznavanja Premogovnika Velenje kot visoko tehnološko razvite družbe in vodilne slovenske družbe s področja premogovništva; dvig zavedanja o Premogovniku Velenje kot družbeno odgovornem podjetju; dvig ugleda Premogovnika Velenje; dvig naklonjenosti Premogovniku Velenje med ciljnim javnostmi in promocija Premogovnika Velenje.

Pravilnik po naši oceni ne zagotavlja jasnega in preglednega načina dodeljevanja in porabe sredstev za sponzoriranje in donacije, kar bi moral biti osnovni namen sprejetja pravilnika. V pravilniku ni dovolj razmejeno, kdaj gre za sponzorstvo in kdaj za donacijo, saj se lahko Premogovnik Velenje glede na presojo vloge prosilca z vidika socialne komponente odloči za sponzorstvo ali za donacijo (točka 4.2 pravilnika). V pravilniku niso opredeljeni kriteriji za določitev zneska sredstev sponzoriranja glede na nematerialno korist, ki jo bo pridobil Premogovnik Velenje od sponzoriranca, in niso določeni kriteriji za določitev zneska donacije. Merila in kriteriji za izbor kandidatov so enaki za sponzorstva in za donacijo, čeprav imata sponzorstvo in donacija različen namen – sponzorstvo pomeni finančno podporo v zameno za določeno protistoritev, pri donaciji pa gre zgolj za finančno pomoč brez protistoritev. Ocenjujemo, da bi Premogovnik Velenje moral imeti različna merila za dodelitev sponzorstev od meril za dodelitev donacij, saj od sponzorstev dobi nematerialno korist, od donacij pa ne. Tudi nekatera merila za izbor kandidatov za sponzoriranje so si med seboj nasprotujoča, kot na primer: vsebinsko merilo pri sponzoriranju daje

prednost projektom in organizacijam, ki so vsebinsko povezani s področjem poslovanja Premogovnika Velenje, medtem ko merilo referenčnosti daje prednost projektom in organizacijam, ki so širše prepoznavni, ne glede na vsebinsko merilo.

2.2.2.6.1.c Ocenjujemo, da dodeljevanje sponzorskih in donatorskih sredstev pomeni stroške, ki niso potrebni za izvajanje dejavnosti in tudi ne prispevajo k boljšim poslovnim rezultatom Premogovnika Velenje. Glede na poslanstvo Premogovnika Velenje, ki je dolgoročno konkurenčno pridobivanje premoga za potrebe proizvodnje električne energije v Šaleški dolini v skladu z načeli trajnostnega razvoja⁸⁵, in ob dejstvu, da je TEŠ edini kupec premoga iz Premogovnika Velenje⁸⁶, ocenjujemo, da Premogovnik Velenje ne potrebuje oglaševanja za svojo dejavnost in tako niti sponzoriranja.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Koristi sponzoriranja in donacij društvom in klubom, ki delujejo pod okriljem skupine Premogovnik Velenje, ni mogoče finančno ovrednotiti. Pri tem je treba izpostaviti Športno društvo skupine Premogovnik Velenje, ki svojim članom v okviru projekta Skrb za zdravega delavca omogoča številne aktivnosti: preventivno-aktivni oddih, medicinsko-preventivno-aktivni oddih za zaposlene z zdravstvenimi težavami in za zaposlene v jami, ki delajo na najtežjih delovnih mestih, test boje, zimsko preventivo s športnimi aktivnostmi v telovadnicah, popuste pri različnih storitvah (savne, bazeni, fitnes in drugo). To je le del aktivnosti, ki pripomorejo k boljšemu zdravju delavca in s tem k manj bolniških odsotnosti. Premogovnik Velenje pa posveča še več pozornosti varnemu delu, zato Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo Premogovnika Velenje skupaj z Jamsko reševalno četo predstavlja pomemben člen pri reševanju, ko pride do izrednih razmer in dogodkov. Njuno medsebojno učinkovito sodelovanje se je že velikokrat izkazalo kot nepogrešljivo in tudi vodstvo Premogovnika Velenje se zaveda, da potrebuje kakovostno in dobro opremljeno gasilsko in reševalno četo, ki v primeru potrebe znata in zmoreta posredovati. Društev znotraj podjetja, ki jih Premogovnik sponzorira in daje donacije, je še nekaj in vsako izmed njih na svoj način ugodno vpliva na zaposlene, zato se je Premogovnik Velenje tudi odločil, da jih v okviru svojih možnosti financira.

Priporočilo

Premogovniku Velenje priporočamo, naj bo restriktiven pri dodeljevanju donatorskih in sponzorskih sredstev, saj ta niso potrebna za izvajanje dejavnosti in ne prispevajo k boljšemu poslovnemu rezultatu. Pri morebitnem odločanju o dodelitvi sredstev pa naj upošteva finančni in poslovni položaj, v katerem se nahajata Premogovnik Velenje in celotna skupina Premogovnik Velenje.

2.2.2.7 Racionalizacija ostalih odhodkov

V tabeli 23 so prikazani ostali odhodki⁸⁷ za Premogovnik Velenje in skupino Premogovnik Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015.

⁸⁵ Letno poročilo Premogovnika Velenje za leto 2015.

⁸⁶ Letno poročilo Premogovnika Velenje za leto 2015.

⁸⁷ Premogovnik Velenje v svojih dokumentih uporablja različne termine: ostali odhodki in drugi poslovni odhodki. V tem poročilu uporabljamo poenoten izraz: ostali odhodki.

Tabela 23: Ostali odhodki Premogovnika Velenje in skupine Premogovnik Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015

Vrste stroškov	Realizacija 2013 v evrih	Realizacija 2014 v evrih	Načrtovano 2015 v evrih	Realizacija 2015 v evrih	Indeks realizacija 2015/ načrtovano 2015	Indeks realizacija 2015/ realizacija 2014	Indeks realizacija 2015/ realizacija 2013
Premogovnik Velenje							
Rezervacije	276.715	0	ni podatka	0	-	-	-
Stroški ¹⁾	781.796	968.693	ni podatka	839.414	-	87	107
Drugi poslovni odhodki ²⁾	2.057.236	3.959.650	ni podatka	2.398.832	-	61	117
Skupaj – ostali odhodki	3.115.747	4.928.343	2.070.382³⁾	3.238.246	156	66	104
Skupina Premogovnik Velenje							
Rezervacije	280.867	248.985	393.151	0	-	-	-
Stroški ¹⁾	1.269.443	1.232.687	1.642.926	1.214.880	74	99	96
Drugi poslovni odhodki ²⁾	2.428.115	4.091.533	730.093	2.133.050	292	52	88
Skupaj – ostali odhodki	3.978.425	5.573.205	2.766.170	3.347.930	121	60	84

Opombe: ¹⁾ V letnih poročilih Premogovnika Velenje in skupine Premogovnik Velenje so v stroških upoštevani: nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, koncesije, izdatki za varstvo okolja, razen v letu 2015, v katerem je bila upoštevana samo taksa za varstvo okolja, in finančne pomoči v letih 2014 in 2015.

²⁾ Premogovnik Velenje in družbe v skupini Premogovnik Velenje imajo med drugimi poslovnimi odhodki izkazane stroške sodnih in upravnih taks, odškodnine, vezane na mirovanje investicije NOP II, odhodke za obresti, rente, štipendije in nagrade dijakom in študentom, odškodnine za nezgode, odškodnine za rudarske škode in ostale odhodke.

³⁾ V Poslovnem načrtu Premogovnika Velenje za leto 2015 postavka drugi poslovni odhodki ni bolj podrobno specificirana, naveden je le skupen znesek.

Vira: Letno poročilo Premogovnika Velenje za leto 2015 in Letno poročilo skupine Premogovnik Velenje za leto 2015.

Ostali odhodki Premogovnika Velenje so v letu 2015 znašali 3.238.246 evrov in so bili za 34,3 odstotka nižji kot v letu 2014, za 3,9 odstotka višji kot v letu 2013 ter za 56,4 odstotka višji od načrtovanih drugih poslovnih odhodkov za leto 2015. Ostali odhodki v skupini Premogovnik Velenje so v letu 2015 znašali 3.347.930 evrov in so bili za 39,9 odstotka nižji kot v letu 2014, za 15,8 odstotka nižji kot v letu 2013 in za 21 odstotkov višji od načrtovanih drugih poslovnih odhodkov skupine Premogovnik Velenje za leto 2015.

V NFPP SPV je bila načrtovana racionalizacija ostalih odhodkov. Začetek izvajanja racionalizacije ostalih odhodkov je bil predviden v septembru 2014, vsi ukrepi racionalizacije ostalih odhodkov pa naj bi bili končani do 31. 12. 2017.

V NFPP SPV so bili za Premogovnik Velenje načrtovani prihranki zaradi racionalizacije izbranih ostalih odhodkov v znesku 369.200 evrov, v katalogu ukrepov za izvedbo stroškovne racionalizacije pa je bil navedeni znesek prihrankov pri ostalih stroških in odhodkih bolj podrobno razdeljen po posameznih ukrepih. Ti ukrepi se nanašajo na ukinitvev finančnih pomoči, racionalizacijo stroškov štipendij dijakom in študentom ter ukinitvev počitniškega dela, zmanjšanje odškodnin za rudarske škode in na ukinitvev ostalih stroškov⁸⁸.

Premogovnik Velenje je načrtoval, da bo v letu 2015 dosegel prihranke pri izbranih ostalih odhodkih⁸⁹. Prihranki se izračunajo kot razlika med istovrstnimi stroški v letih 2014 in 2015. Premogovnik Velenje je v letu 2015 dosegel prihranke pri izbranih ostalih odhodkih v znesku 135.560 evrov, kar je 36,7 odstotka od načrtovanih prihrankov (izračun prihrankov pri izbranih ostalih odhodkih v znesku je razviden iz priloge 5 tega poročila). Tabela 24 prikazuje vse vrste ostalih odhodkov Premogovnika Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015 in izračun prihrankov pri vseh ostalih odhodkih Premogovnika Velenje v letu 2015 glede na leto 2014.

Tabela 24: Ostali odhodki v Premogovniku Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015 in izračun prihrankov za leto 2015

v evrih				
Vrste stroškov/odhodkov	Stroški 2013	Stroški 2014	Stroški 2015	Prihranek stroški 2014–stroški 2015
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3)–(4)
1. Rezervacije	276.715	0	0	0
2. Drugi stroški	1.481.460	1.495.154	1.745.763	(250.609)
2.a Dajatve, ki niso odvisne od stroškov dela ali drugih vrst stroškov	692.844	829.468	799.290	30.178
2.b Izdatki za varstvo okolja	136.611	118.472	111.306	7.166
2.c Nagrade dijakom in študentom na delovni praksi skupaj z dajatvami	60.530	48.922	45.747	3.175
2.d Štipendije dijakom in študentom	136.135	113.634	83.633	30.001
2.e Ostali stroški	455.340	384.658	705.787	(321.129)
3. Drugi odhodki	1.357.572	3.433.189	1.492.483	1.940.706
Skupaj (1 + 2 + 3)	3.115.747	4.928.343	3.238.246	1.690.097

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

⁸⁸ To so stroški preventive, izplačila ob 3. juliju (dan rudarjev), boni za malico, žetoni za kavo, ostale gostinske storitve.

⁸⁹ Drugi poslovni odhodki oziroma stroški, pri katerih je Premogovnik Velenje predvidel prihranke, so navedeni v prilogi 5 tega poročila.

Drugi poslovni odhodki Premogovnika Velenje so bili v letu 2015 glede na leto 2014 nižji za 1.690.097 evrov, kar predstavlja znesek prihranka. Prihranki so bili doseženi pri vseh vrstah ostalih odhodkov razen pri ostalih stroških (predvsem v delu, ki se nanaša na sodne in upravne takse), kjer so bili stroški v letu 2015 glede na leto 2014 višji za 321.129 evrov.

Posamezne vrste ostalih odhodkov in izračun prihrankov (kot razlika med istovrstnimi odhodki/stroški za leti 2014 in 2015) so prikazani v prilogi 5 tega poročila. Premogovnik Velenje je v letu 2015 dosegel prihranke pri večini ostalih odhodkov. Prihrankov ni dosegel pri stroških sodnih in upravnih taks (stroški so bili v letu 2015 za 447.203 evre višji kot v letu 2014), rentah (ki so bile v letu 2015 za 164.266 evrov večje kot v letu 2014), odhodkih iz poslovnih obveznosti do družb v skupini (ki so bili v letu 2015 za 106.733 evrov večji kot v letu 2014) in pri drugih odškodninah (ki so bile v letu 2015 za 102.581 evrov večje kot v letu 2014).

2.2.2.7.1 Rudarske koncesnine Mestni občini Velenje in Občini Šoštanj

Na podlagi koncesijske pogodbe, sklenjene med Premogovnikom Velenje (koncesionar) in Republiko Slovenijo, ki jo zastopa vlada (koncedent), o ureditvi medsebojnih razmerij v zvezi z rudarsko pravico za gospodarsko izkoriščanje mineralne surovine, premoga – lignita, na območju pridobivalnega prostora Premogovnika Velenje mora Premogovnik Velenje letno plačevati koncesijsko dajatev za podeljeno rudarsko pravico (v nadaljevanju: rudarska koncesnina)⁹⁰. Rudarsko koncesnino odmeri koncedent na podlagi velikosti pridobivalnega prostora in količine pridobljenega premoga⁹¹. Rudarska koncesnina je prihodek proračuna:

- Republike Slovenije v višini 50 odstotkov in
- lokalne skupnosti, na območju katere leži pridobivalni prostor, v višini 50 odstotkov.

Če koncesionar izkorišča mineralno surovino na območju več lokalnih skupnosti, je delež, ki pripada posamezni lokalni skupnosti, sorazmeren deležu pridobivalnega prostora na območju te lokalne skupnosti. Površina pridobivalnega prostora⁹² Premogovnika Velenje znaša 1.104 hektare, od tega se na območju Mestne občine Velenje (v nadaljevanju: MO Velenje) nahaja 532 hektarov (48,2 odstotka) in na območju Občine Šoštanj 572 hektarov (51,8 odstotka) ozemlja. V skladu s temi deleži se deli tudi rudarska koncesnina v delu, ki je namenjen lokalni skupnosti.

Na podlagi odločb o odmeri rudarske koncesnine je Premogovnik Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015 Občini Šoštanj nakazal 138.851 evrov in MO Velenje 129.980 evrov rudarske koncesnine (tabela 25).

⁹⁰ Zakon o rudarstvu (v nadaljevanju: ZRud-1; Uradni list RS, št. 61/10 (62/10-popr.), 76/10, 57/12, 111/13) v 5. točki 37. člena opredeljuje rudarsko koncesnino kot plačilo nadomestila za pridobljeno mineralno surovino.

⁹¹ Način izračuna, odmere in plačevanja rudarske koncesnine je bil v obdobju, na katero se nanaša revizija, predpisan z Uredbo o rudarski koncesnini in sredstvih za sanacijo (Uradni list RS, št. 91/11, 57/13).

⁹² Pridobivalni prostor se deli na tri območja: območje priprave na odkopavanje, območje neposrednih vplivov odkopavanja v času odkopavanja in območje, na katerem je odkopavanje zaključeno in se izvajajo sanacije in rekultivacije po odkopavanju.

Tabela 25: Koncesijska dajatev Premogovnika Velenje za pridobivanje prostora in pridobljeno mineralno surovino v obdobju od leta 2013 do leta 2015

v evrih

Leto	Letna koncesijska dajatev Premogovnika Velenje	Koncesijska dajatev, ki pripada Republiki Sloveniji – 50 odstotkov	Koncesijska dajatev, ki pripada lokalni skupnosti – 50 odstotkov			
			MO Velenje	Delež	Občina Šoštanj	Delež
(1)	(2)=(3)+(4)	(3)	(4)			
2013	197.428	98.714	47.728	48,3	50.986	51,7
2014	169.043	84.522	40.866	48,3	43.655	51,7
2015	171.192	85.596	41.386	48,3	44.210	51,7
Skupaj	537.663	268.832	129.980	-	138.851	-

Vir: odločbe o odmeri rudarske koncesnine za obdobje od leta 2013 do leta 2015.

Zakon o rudarstvu⁹³, ki je veljal pred ZRud-1, je določal, da lahko občina porabi sredstva, plačana za rudarsko pravico, izključno za razvoj in sanacijo komunalne infrastrukture in sanacijo zemljišč, degradiranih z rudarskimi deli, v ZRud-1 pa namen porabe prejetih koncesnin v lokalnih skupnostih ni več predpisan. V obdobju od leta 2013 do leta 2015 je Premogovnik Velenje MO Velenje in Občini Šoštanj skupaj nakazal 268.831 evrov rudarskih koncesnin.

2.2.2.7.2 Odškodnine zaradi rudarjenja Mestni občini Velenje in Občini Šoštanj

Obveznost koncesionarja, določena s koncesijsko pogodbo, je tudi povrniti škodo, povzročeno z obratovanjem njegovih objektov in naprav tretjim osebam. V letu 2013 je Premogovnik Velenje z MO Velenje in Občino Šoštanj sklenil sporazuma o odškodnini. V sporazumih je bilo ugotovljeno, da zaradi intenzivnega rudarjenja, ki ga je izvajal in ga še izvaja Premogovnik Velenje, na večini območij obeh občin prihaja do čezmerne obremenjevanja okolja in do večjega razvrednotenja in poškodovanja življenjskega in naravnega okolja ter poškodb na zunanjih objektih. Vse naštetu povzročata, da morata občini povečati sredstva za sanacijo in vzdrževanje ravni potrebnega ekološkega varstva in kakovostnega stanja življenjskega prostora svojih občanov. V sporazumih je navedeno, da imajo občini in Premogovnik Velenje skupen interes, da se občinama zagotovijo zadostna denarna sredstva za nadomestitev stroškov, ki jih imata zaradi posledic delovanja Premogovnika Velenje. S prejeto odškodnino bosta občini s svojimi sanacijskimi in drugimi ukrepi po predhodnem dogovoru s Premogovnikom Velenje sami ali v sodelovanju s Premogovnikom Velenje izvajali ekološko preventivna dejanja. Potrebne sanacijske dejavnosti in ostale aktivnosti so predvsem urejanje vodotokov in odvodnjavanja vodonosnikov, vzdrževanje komunalne infrastrukture, koordinacija aktivnosti uporabnikov prostora in sprejemanja prostorskih aktov. Dogovorjena odškodnina za leto 2013 za MO Velenje je znašala 450.000 evrov, za Občino Šoštanj pa 300.000 evrov. Občini sta morali s prejeto odškodnino ravnati gospodarno, namensko in v prid ohranjanju in izboljševanju okolja na njunem območju, o porabi sredstev pa seznaniti upravo Premogovnika Velenje.

⁹³ Uradni list RS, št. 56/99, 46/04, 68/08.

V tabeli 26 je prikazan pregled izplačil Občini Šoštanj in MO Velenje v letih 2013 in 2014 na podlagi odškodninskih sporazumov.

Tabela 26: Pregled izplačil občinama na podlagi odškodninskih sporazumov v letih 2013 in 2014

Podlaga za izplačilo odškodnine občini	v evrih				Skupaj – izplačila
	MO Velenje		Občina Šoštanj		
	Izplačilo v letu 2013	Izplačilo v letu 2014	Izplačilo v letu 2013	Izplačilo v letu 2014	
Občina Šoštanj – Premogovnik Velenje: odškodninski sporazum z dne 3. 10. 2011 (vrednost 450.000 evrov)	-	-	200.000	200.000	400.000¹⁾
Občina Šoštanj – Premogovnik Velenje: odškodninski sporazum z dne 6. 11. 2012 (vrednost 150.000 evrov)	-	-	150.000	-	150.000
Občina Šoštanj – Premogovnik Velenje: odškodninski sporazum z dne 10. 5. 2013 (vrednost 300.000 evrov)	-	-	300.000	-	300.000
MO Velenje – Premogovnik Velenje: sporazum o odškodnini z dne 4. 3. 2013 (vrednost 450.000 evrov)	450.000	-	-	-	450.000
Skupaj – izplačila	450.000	-	650.000	200.000	1.300.000

Opomba: ¹⁾ 50.000 evrov je bilo Občini Šoštanj v skladu s sporazumom izplačanih že v letu 2012.

Viri: odškodninski sporazumi in podatki Premogovnika Velenje.

Na podlagi sporazuma o odškodnini za leto 2013 je Premogovnik Velenje v letu 2013 Občini Šoštanj nakazal 300.000 evrov. Na podlagi sporazuma o odškodnini z dne 3. 10. 2011⁹⁴ je Premogovnik Velenje v letu 2013 Občini Šoštanj nakazal 200.000 evrov, v letu 2014 pa še 200.000 evrov. Na podlagi sporazuma o odškodnini z dne 6. 11. 2012⁹⁵ je Premogovnik Velenje občini v letu 2013 nakazal še 150.000 evrov. Skupaj je Premogovnik Velenje Občini Šoštanj iz naslova odškodnin, namenjenih sanaciji poškodb na komunalni in cestni infrastrukturi, v letih 2013 in 2014 nakazal 850.000 evrov. Premogovnik Velenje je MO Velenje na podlagi sporazuma o odškodnini v letu 2013 nakazal 450.000 evrov. Premogovnik Velenje

⁹⁴ Premogovnik Velenje in Občina Šoštanj sta v odškodninskem sporazumu z dne 3. 10. 2011 ugotovila, da je zaradi dejavnosti Premogovnika Velenje na območju občine prišlo do poškodb na gospodarski infrastrukturi. Za sanacijo nastalih razmer sta se dogovorila za odškodnino za vzdrževanje komunalne infrastrukture in za izgradnjo in vzdrževanje dostopnih poti v znesku 450.000 evrov v obdobju od leta 2012 do leta 2014.

⁹⁵ Premogovnik Velenje in Občina Šoštanj sta v odškodninskem sporazumu z dne 6. 11. 2012 ugotovila, da je zaradi dejavnosti Premogovnika Velenje na območju občine prišlo do poškodb na komunalni in cestni infrastrukturi. Za sanacijo nastalih razmer sta se dogovorila za odškodnino za vzdrževanje komunalne in cestne infrastrukture v znesku 150.000 evrov, ki naj bi jo Premogovnik Velenje izplačal do 15. 12. 2012. Premogovnik Velenje je dogovorjeni znesek Občini Šoštanj izplačal v dveh delih v januarju in aprilu 2013.

je v letih 2013 in 2014 obema občinama skupaj nakazal 1.300.000 evrov iz naslova odškodnin zaradi posledic rudarjenja. Za leti 2014 in 2015 sporazumi o odškodnini niso bili sklenjeni, v letu 2015 tudi ni bilo izplačil na podlagi sporazumov iz preteklih let.

2.2.2.7.2.a V sklenjenih sporazumih o odškodnini ni navedena nastala škoda, ki naj bi bila podlaga za dodelitev sredstev za nadomestitev stroškov, ki jih imata občini zaradi posledic delovanja Premogovnika Velenje, to je izvedbo sanacijskih in drugih ekološko preventivnih ukrepov. Znesek dodeljenih sredstev za izvedbo sanacije škode, ki je posledica rudarjenja, občinama ni bil določen na podlagi prikaza in ovrednotenja nastale škode zaradi posledic rudarjenja, temveč kot pavšalni, vnaprej določeni znesek. Premogovnik Velenje ni imel notranjega predpisa, v katerem bi bili navedeni način ugotavljanja škode, torej objekti oziroma infrastruktura, na kateri bi lahko nastala škoda, vrsta in obseg škode ter vrsta in obseg potrebnih del za sanacijo škode ter s tem način določitve zneska odškodnine.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Sporazume z občinama je sklenila nekdanja uprava Premogovnika Velenje. Več o okoliščinah, zaradi katerih so bili sklenjeni sporazumi z občinami, bi lahko povedale le odgovorne osebe, ki so v tem obdobju odločale o odškodninah, vendar niso več zaposlene v Premogovniku Velenje. Zato razlogov za sklenitev sporazumov o odškodninah Premogovnik Velenje ne pozna. Iz razpoložljive dokumentacije niso razvidne podlage za sklenitev odškodninskih sporazumov oziroma dogovorov. V letih 2014 in 2015 Premogovnik Velenje z Občino Šoštanj in MO Velenje ni sklenil sporazumov o odškodnini, ker:

- *občini nista predložili ustreznih odškodninskih zahtevkov oziroma nista uspeli dokazati, da je konkretno ravnanje Premogovnika Velenje povzročilo škodo občini (protipravnost, vzročna zveza in škodo);*
- *je bilo finančno stanje Premogovnika Velenje v obravnavanem obdobju slabo in*
- *ni bilo poslovnega razloga za sklenitev sporazumov z občinama.*

Ukrep Premogovnika Velenje

Od 25. 1. 2016 je v Premogovniku Velenje v veljavi notranji predpis Sistemski postopki in navodila: Proces: 3.5. Rudarske škode. V navodilih so predpisani postopki za izračunavanje odškodnin, ki se kot posledica rudarjenja kažejo na površini v mejah pridobivalnega prostora Premogovnika Velenje. Podlaga za pričetek postopka preverjanja ogroženosti nepremičnin pod vplivi pridobivanja premoga so petletni plani in letni delovni načrt, prognoze degradacij površin, neposredni nadzor v pridobivalnem prostoru in pisna ali ustna obvestila lastnikov nepremičnin. Če je nedvoumno, da je škoda povzročena zaradi dejavnosti Premogovnika Velenje, izvede oceno nastale škode sodni cenilec. Cenitev se vroči v pregled oškodovancu, ki jo potrdi ali zavrne. V primeru zavrnitve se prične usklajevanje med strankami s pogovori ali z mediacijo. Pregledana in potrjena cenitev je podlaga za pripravo odškodninskega sporazuma, ta pa predstavlja podlago za izplačilo odškodnine. Kadar gre za izplačilo odškodnin zaradi vpliva na kakovost življenja lokalnega prebivalstva, je lahko podlaga za začetek postopka pisni dokument lokalne skupnosti, elektronsko sporočilo, zabeležen telefonski pogovor, več opozoril prebivalstva o motečih dejavnikih v okolju, ki so posledica rudarjenja. V tem primeru se postopek nadaljuje s pogajanjem, mediacijo med predstavniki lokalnih skupnosti in odgovornimi predstavniki podjetja. V primeru, da s predhodnimi postopki (pogovori, pogajanjem, mediacijo) ni dosežen dogovor, se prične postopek razlastitve.

2.2.2.7.2.b Občini sta v skladu z določili sporazumov o odškodnini Premogovniku Velenje poročali o porabi prejete odškodnine. Občina Šoštanj je v letu 2014 Premogovniku Velenje predložila poročilo o porabi odškodnin v znesku 650.000 evrov, ki jih je od Premogovnika Velenje prejela v letu 2013. V poročilu so navedeni in ovrednoteni izvedeni projekti, ki se nanašajo na ureditev kanalizacij in cest, kar bi potencialno lahko ustrezalo namenu porabe iz sporazuma o odškodnini, da se sredstva porabijo za izvedbo sanacijskih del, ki jih je imela Občina Šoštanj zaradi posledic rudarjenja.

2.2.2.7.2.c Občina Šoštanj je v letu 2015 Premogovniku Velenje predložila poročilo o porabi prejetih odškodnin v znesku 200.000 evrov, ki jih je od Premogovnika Velenje prejela v letu 2014 na podlagi sporazuma o odškodnini z dne 3. 10. 2011. V poročilu so navedeni in ovrednoteni trije izvedeni projekti, ki jih je občina izvedla s prejetimi odškodninami. Dva projekta v skupnem znesku 139.100 evrov se nanašata na izgradnjo kanalizacijskih sistemov, projekt v vrednosti 60.900 evrov pa se nanaša na vzpostavitev avtomatiziranega sistema izposoje koles v okviru razvoja kolesarskega turizma, kar ni v skladu z določili 2. člena sporazuma o odškodnini z dne 3. 10. 2011, ki določa, da se odškodnina porabi za vzdrževanje komunalne infrastrukture in izgradnjo ter vzdrževanje dostopnih poti.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Premogovnik Velenje je s poseganjem v naselja v območju rudarjenja (v pridobivalnem prostoru premogovnika) porušil dele več naselij in stanovalce preselil v nova zazidalna območja v obeh občinah, kjer ni vplivov rudarjenja. Porušeno je bilo približno 400 domov. S sodelovanjem z občinama je Premogovnik Velenje uspel zagotoviti nadomestne lokacije v Šaleški dolini. S tem pa se je povečala obremenitev vse prometne in komunalne infrastrukture in potreba po vlaganju sredstev v vzdrževanje obstoječe infrastrukture in javnih objektov. Razvoj turizma ob obalah Šaleških jezer, kolesarskega turizma in podobno so projekti, ki tudi oškodovancem, ki so se morali iz svojih domov odseliti, dajejo dodano vrednost bivanja na novih lokacijah. Tudi iz sporazuma je mogoče razbrati obveznost občine, da skrbi za kakovostno stanje življenjskega prostora svojih občanov, kamor ne sodijo zgolj ukrepi za sanacijo in vzdrževanje ravni potrebnega ekološkega varstva.

V sporazumu o odškodnini, sklenjenem med Premogovnikom Velenje in Občino Šoštanj z dne 3. 10. 2011, ni navedena obveznost občine, da skrbi za kakovostno stanje življenjskega prostora svojih občanov, ampak da bo Občina Šoštanj s prejeto odškodnino sanirala škodo na gospodarski infrastrukturi, ki je nastala zaradi posledic rudarjenja.

2.2.2.7.2.d MO Velenje je o porabi 450.000 evrov odškodnine za leto 2013 Premogovniku Velenje predložila poročilo. V njem je navedla projekte, ki jih je (so)financirala s prejetimi sredstvi odškodnin Premogovnika Velenje, vendar ni natančno prikazala, kolikšen znesek odškodnin je bil porabljen za posamezni projekt, saj je navedla celotne vrednosti projektov. Skupna vrednost vseh projektov, delno financiranih tudi s sredstvi odškodnin Premogovnika Velenje, je 2.896.419 evrov. Med izvedenimi projekti so tudi projekti, za katere ocenjujemo, da se ne nanašajo niti na sanacijo škod, ki so nastale kot posledica rudarjenja, in niti na urejanje vodotokov in odvodnjavanja vodonosnikov, vzdrževanje komunalne infrastrukture in koordinacijo aktivnosti uporabnikov prostora in sprejemanje prostorskih aktov, kot je določeno v sporazumu o odškodnini (obnova domov interesnih dejavnosti v krajevnih skupnostih, financiranje programov spodbujanja podjetništva, obnova čolnarne ob Velenjskem jezeru, projekt avtomatizirani sistem izposoje koles, prenova mestnega središča Velenje⁹⁶, odplačilo 147 parkirnih mest v garažni hiši, obvestilne table na objektu, nadzor nad sanacijo objekta, energetska sanacija Zdravstvenega doma Velenje – izdelava projektne dokumentacije in izbor izvajalca, drsališče v Sončnem parku, izgradnja večnamenskega objekta Gaudeamus Velenje). Premogovnik Velenje od MO Velenje ni zahteval dodatnih pojasnil o tem, koliko od prejetih sredstev odškodnin je občina porabila za posamezen projekt, naveden v predloženem poročilu.

⁹⁶ Izgradnja garažnega objekta s komercialnim programom in amfiteater na bregovih Pake.

2.2.2.8 Povzetek ugotovitev o spremljanju in doseganju načrtovanih učinkov ukrepov stroškovne racionalizacije v Premogovniku Velenje in skupini Premogovnik Velenje

Premogovnik Velenje je spremljal vrednostne učinke ukrepov stroškovne racionalizacije v okviru odbora za stroške, katerega naloga je bila mesečno spremljanje stroškov, ugotavljanje odstopanj od načrta po posameznih vrstah stroškov in po posameznih stroškovnih mestih ter sprejem ukrepov za obvladovanje stroškov na načrtovani ravni. Premogovnik Velenje je izdeloval mesečna poročila o izvedenih ukrepih iz akcijskega načrta NFPP SPV po posameznih ukrepih. Spremljanje stroškov na ravni skupine Premogovnik Velenje se je za vsako družbo v skupini posebej izvajalo na mesečnih sestankih ožje vodstvene skupine Premogovnika Velenje ter posloводства odvisne družbe, kjer so se obravnavala poročila o ključnih podatkih poslovanja družbe.

Načrtovani ukrepi stroškovne racionalizacije poslovanja niso bili izvedeni v celoti, saj je Premogovnik Velenje za leto 2015 načrtoval prihranke pri stroških dela, materiala in energetike ter pri izbranih stroških storitev in izbranih ostalih odhodkih v znesku 10.641.317 evrov, dejansko pa je v letu 2015 dosegel prihranke pri teh stroških v znesku 9.553.168 evrov, kar je za 1.088.149 evrov oziroma 10,2 odstotka manj od načrtovanih prihrankov pri izbranih stroških. Ob upoštevanju vseh stroškov dela, storitev, materiala in energetike ter ostalih odhodkov je znesek prihrankov v Premogovniku Velenje v letu 2015 znašal 11.435.059 evrov. Za skupino Premogovnik Velenje je bilo načrtovano, da bo v letu 2015 z racionalizacijo stroškov dela, materiala in energetike ter izbranih stroškov storitev in izbranih ostalih odhodkov (glede na leto 2014) dosežen prihranek v znesku 17.724.174 evrov, dejansko pa je bil dosežen prihranek pri stroških v znesku 16.488.665 evrov, kar je za 7 odstotkov oziroma 1.235.509 evrov manj od načrtovanega zneska prihrankov.

Stroški dela Premogovnika Velenje so v letu 2015 znašali 53.247.981 evrov, kar je za 6 odstotkov manj kot v letu 2014 ter za 1,8 odstotka manj kot v letu 2013. Stroški dela Premogovnika Velenje v letu 2014 so znašali 56.664.352 evrov in so v primerjavi z letom 2013 višji za 4,5 odstotka. Glavni razlog je v povečanju EED, ki se uporablja kot izhodiščna vrednost za izračun plač, saj za leto 2014 med upravo Premogovnika Velenje in socialnimi partnerji ni bil sklenjen dogovor o ukrepih za obvladovanje poslovanja v letu 2014. V obdobju od leta 2013 do leta 2015 Premogovnik Velenje ni dosegel načrtovanega skupnega števila prenehanj delovnih razmerij zaradi upokojevanja, poslovnih razlogov in nepodaljševanja pogodb o zaposlitvi za določen čas, saj je v Premogovniku Velenje v letu 2013 delovno razmerje prenehalo le devetim zaposlenim od načrtovanih 86, v letu 2014 pa 37 delovnih razmerij od načrtovanih 50 prekinitev. V letu 2015 je delovno razmerje prenehalo 48 zaposlenim od načrtovanih 70 prekinitev delovnega razmerja.

V letu 2015 so stroški materiala v Premogovniku Velenje znašali 13.058.436 evrov in so bili za 0,9 odstotka nižji kot v letu 2014 in za 13,2 odstotka nižji kot v letu 2013. Premogovnik Velenje je za leto 2015 načrtoval prihranke pri stroških materiala in energetike v znesku 324.561 evrov, realiziral pa je 108.187 evrov prihrankov, kar je približno tretjina od načrtovanih prihrankov. Stroški materiala skupine Premogovnik Velenje so v letu 2015 znašali 18.059.891 evrov in so za 16,2 odstotka nižji kot v letu 2014 in 37,8 odstotka nižji kot v letu 2013. Prihranek pri stroških materiala in energetike skupine Premogovnik Velenje v letu 2015 je bil 823.317 evrov, kar je za 105.184 evrov oziroma 14,6 odstotka več od načrtovanega zneska prihrankov za leto 2015.

Stroški storitev Premogovnika Velenje so se v obdobju od leta 2013 do leta 2015 zniževali, saj so v letu 2015 znašali 31.169.217 evrov, kar je za 5,2 odstotka manj kot v letu 2014 in za 8,5 odstotka manj od

stroškov storitev v letu 2013. Pri izbranih stroških storitev (storitve, za katere je Premogovnik Velenje ocenil, da so mogoči največji prihranki) je Premogovnik Velenje za leto 2015 načrtoval prihranke v znesku 2.114.619 evrov, pri istih stroških storitev pa je dosegel prihranke v znesku 1.371.824, kar je za 742.795 evrov oziroma 35,1 odstotka manj od načrtovanih prihrankov. V letu 2015 so stroški storitev v skupini Premogovnik Velenje znašali 44.682.475 evrov, kar je za 34 odstotkov manj od stroškov storitev skupine Premogovnik Velenje v letu 2014 in za 44 odstotkov manj kot v letu 2013.

V letu 2013 so stroški sponzorstev Premogovnika Velenje znašali 163.626 evrov, od tega zneska je 150.000 evrov prejel en sponzoriranec. V letu 2014 Premogovnik Velenje ni imel stroškov sponzoriranja, v letu 2015 pa je bil edini strošek sponzoriranja Premogovnika Velenje 10.000 evrov, ki jih je namenil enem sponzorirancu. V letu 2013 je Premogovnik Velenje raznim društvom, šolam in klubom nakazal 148.147 evrov donacij oziroma finančnih pomoči. V letu 2014 je znesek donacij znašal 23.500 evrov, v letu 2015 je Premogovnik Velenje izplačal za 30.061 evrov donacij. Premogovnik Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015 tudi ni zagotovil transparentnosti postopka dodeljevanja sponzorskih sredstev družb v skupini Premogovnik Velenje. V tem obdobju so družbe v skupini Premogovnik Velenje za stroške sponzorstev izplačale 191.499 evrov. V obdobju od leta 2013 do leta 2015 Premogovnik Velenje ni imel predpisa, ki bi urejal postopke dodeljevanja in nadzor nad porabo sredstev za sponzoriranje in donacije. Premogovnik Velenje ni imel vnaprej opredeljenih kriterijev za razdeljevanje sponzorskih sredstev, za izbor prejemnikov sredstev, v pogodbah o sponzoriranju pa ni določal aktivnosti oglaševanja Premogovnika Velenje, ki jih mora izvesti sponzoriranec v vrednosti prejetih sredstev. Premogovnik Velenje tudi ni zagotovil transparentnosti postopka dodeljevanja sponzorskih sredstev družb iz skupine Premogovnik Velenje, saj ne razpolaga z dokazili o odobritvi sredstev s strani uprave Premogovnika Velenje, čeprav je do leta 2015 o njihovem dodeljevanju odločala uprava ali direktor Premogovnika Velenje. Ocenjujemo, da sklepanje donatorskih in sponzorskih pogodb v času neugodnega poslovnega in finančnega položaja Premogovnika Velenje pomeni stroške, ki niso potrebni za izvajanje dejavnosti in ne prispevajo k boljšim poslovnim rezultatom Premogovnika Velenje.

Ostali odhodki v Premogovniku Velenje so v letu 2015 znašali 3.238.246 evrov in so bili za 34,3 odstotka manjši kot v letu 2014 ter za 3,9 odstotka večji kot v letu 2013. Premogovnik Velenje je načrtoval, da bo v letu 2015 dosegel prihranke pri izbranih ostalih odhodkih v skupnem znesku 369.200 evrov, dejansko pa je dosegel prihranke v znesku 135.560 evrov, kar je 36,7 odstotka od načrtovanih prihrankov. Ostali odhodki v skupini Premogovnik Velenje so v letu 2015 znašali 3.347.930 evrov in so bili za 39,9 odstotka manjši kot v letu 2014 ter za 15,8 odstotka manjši kot v letu 2013.

Premogovnik Velenje je MO Velenje in Občini Šoštanj plačeval odškodnine za sanacijo degradiranih območij, čeprav ni izkazano, da so bila sredstva za te namene tudi porabljena. V obdobju od leta 2013 do leta 2015 je Premogovnik Velenje MO Velenje in Občini Šoštanj skupaj nakazal 1.300.000 evrov odškodnin na podlagi sporazumov o odškodnini, ki jih je sklenil z občinama za plačilo sanacijskih del za odpravo posledic rudarjenja v okolju brez dokazil o vrsti in obsegu nastale škode in njenem finančnem ovrednotenju. Poleg tega sta občini v obdobju od leta 2013 do leta 2015 od Premogovnika Velenje skupaj prejeli še 268.831 evrov rudarskih koncesnin.

2.2.3 Izvedba optimizacije in avtomatizacije v osnovnem procesu pridobivanja premoga

V NFPP SPV so bili za optimizacijo in avtomatizacijo osnovnega procesa načrtovani naslednji ukrepi:

- uvajanje produktivnosti v osnovnem procesu pridobivanja premoga (ta je bil načrtovan med ukrepi, kjer je potrebno soglasje s socialnimi partnerji),
- povečanje produktivnosti v osnovnem procesu pridobivanja premoga in
- investicije za optimizacijo proizvodjalnega procesa.

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je Premogovnik Velenje izvedel načrtovano optimizacijo in avtomatizacijo v osnovnem procesu pridobivanja premoga, smo ugotavljali, ali je Premogovnik Velenje dosegel načrtovano povečanje produktivnosti proizvodnih procesov in racionalizacijo stroškov drugih neproizvodnih služb in zagotovil izvedbo načrtovanih investicij v avtomatizacijo in optimizacijo proizvodjalnih procesov. Pri tem smo obravnavali optimizacijo, ki vključuje prihranke, ki naj bi bili doseženi z optimizacijo in avtomatizacijo poslovnih procesov tako v podpornih službah kot v osnovni dejavnosti Premogovnika Velenje.

2.2.3.1 Uvajanje produktivnosti v osnovnem procesu pridobivanja premoga

V NFPP SPV je bila v okviru stroškovne optimizacije, kjer je potrebno soglasje s socialnimi partnerji, predvidena aktivnost uvajanje produktivnosti v osnovnem procesu. V okviru navedene aktivnosti naj bi se izvedla javni razpis za revizijo procesa pridobivanja premoga s ciljem identifikacije možnosti optimizacij in presoja s strani neodvisnega strokovnjaka. V NFPP SPV je predvideno, da naj bi se javni razpis in izvedba presoje s strani neodvisnega strokovnjaka končala do 31. 1. 2015. Rok za oddajo javnega naročila je bil podaljšan do 31. 10. 2015. 30. 10. 2015 je bilo na portalu javnih naročil objavljeno obvestilo o naročilu⁹⁷ za izvedbo revizije poslovnega procesa pridobivanja premoga z načrtom optimizacije. V okviru projekta naj bi se izdelala revizija ustreznosti organiziranosti in izvajanja vseh procesov pridobivanja premoga ter načrt možnosti optimizacije procesa pridobivanja premoga. V NFPP PV in NFPP SPV je načrtovano, da naj bi Premogovnik Velenje na podlagi izdelane revizije poslovnega procesa pridobivanja premoga z načrtom optimizacije izdelal predloge, ki naj bi se uporabile pri dvigovanju ravni produktivnosti v osnovnem procesu, in izvedel avtomatizacijo procesa pridobivanja premoga. Predvideni rok za izvedbo je bil 1. 1. 2018.

Ukrep Premogovnika Velenje

10. 5. 2016 je bilo na portalu javnih naročil objavljeno obvestilo o oddaji naročila⁹⁸ revizije poslovnega procesa pridobivanja premoga z načrtom optimizacije izbranemu izvajalcu, DMT Consulting GmbH, Essen. Na podlagi izsledkov revizije osnovnega procesa pridobivanja premoga oziroma na podlagi posameznih ugotovitev bo Premogovnik Velenje uvedel dodatne ukrepe za povečanje izkoriščenosti.

2.2.3.2 Povečanje produktivnosti v osnovnem procesu pridobivanja premoga

V NFPP SPV je bilo načrtovano, da naj bi se povečanje produktivnosti v osnovnem procesu pridobivanja premoga doseglo tudi z aktivnostmi na področju organizacije dela za povečanje njegove izkoriščenosti.

⁹⁷ Številka objave JN7669/2015.

⁹⁸ Številka objave JN001114/2016-C01.

Premogovnik Velenje je v obdobju od leta 2013 do leta 2015 izvajal aktivnosti za povečanje izkoriščenosti dela, ki se še vedno izvajajo. V mesečnem poročilu o izvajanju ukrepov iz akcijskega načrta NFPP SPV iz decembra 2015 je v okviru stroškovne racionalizacije, kjer je potrebno soglasje s socialnimi partnerji, pri aktivnosti uvajanje produktivnosti v osnovnem procesu navedeno, da se izvaja reorganizacija v osnovnem procesu (zmanjševanje števila nadzorno-tehničnega osebja, reorganizacija na področju vrtnanja, izobraževanja in preusmeritev zaposlenih v najbolj vitalne dele proizvodnje).

V Premogovniku Velenje in skupini Premogovnik Velenje se je reorganizacija v osnovnem procesu v obdobju od leta 2013 do leta 2015 izvajala tudi z zmanjševanjem števila nadzorno-tehničnega osebja. V osnovni proces pridobivanja premoga je poleg večine zaposlenih v Premogovniku Velenje vključen tudi del zaposlenih v družbi HTZ. V tabeli 27 je prikazan pregled števila zaposlenih v režiji, nadzorno-tehničnega osebja ter ostalih zaposlenih v Premogovniku Velenje, družbi HTZ in skupini Premogovnik Velenje na dan 1. 1. 2013 in 31. 12. 2015.

Tabela 27: Pregled števila zaposlenih v režiji, nadzorno-tehničnega osebja ter ostalih zaposlenih v Premogovniku Velenje, družbi HTZ in skupini Premogovnik Velenje na dan 1. 1. 2013 in 31. 12. 2015

Družba	Vsi zaposleni	Osnovni proces			Ostali procesi			Režija
		Tehniki	Nadzorniki	Ostali	Tehniki	Nadzorniki	Ostali	
Stanje zaposlenih na dan 1. 1. 2013								
Premogovnik Velenje	1.333	174	99	935	0	0	0	125
HTZ	859	24	33	438	59	0	232	73
Skupina Premogovnik Velenje	2.582	198	132	1.373	116	0	517	246
Stanje zaposlenih na dan 31. 12. 2015								
Premogovnik Velenje	1.254	141	91	923	0	0	0	99
HTZ	760	64	20	426	27	0	174	49
Skupina Premogovnik Velenje	2.357	205	111	1.349	76	0	435	181
Razlika med zaposlenimi na dan 31. 12. 2015 in na dan 1. 1. 2013								
Premogovnik Velenje	-79	-33	-8	-12	0	0	0	-26
HTZ	-99	40	-13	-12	-32	0	-58	-24
Skupina Premogovnik Velenje	-225	7	-21	-24	-40	0	-82	-65

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Med družbami v skupini Premogovnik Velenje se je v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2015 število zaposlenih najbolj zmanjšalo v družbi HTZ, za skupaj 99 zaposlenih; od tega se je v osnovnem procesu pridobivanja premoga število nadzornikov zmanjšalo za 13, število ostalih zaposlenih pa se je zmanjšalo za 12. Število zaposlenih v režiji v družbi HTZ se je zmanjšalo za 24 zaposlenih. Prikaz števila zaposlenih po posamezni družbi skupine Premogovnik Velenje na dan 1. 1. 2013 in na dan 31. 12. 2015 je prikazan v prilogi 6 tega poročila. Na ravni vseh družb skupine Premogovnik Velenje so v ostalih procesih v obdobju od leta 2013 do leta 2015 uspeli zmanjšati število tehničnega osebja za 40 in število ostalih zaposlenih za 82. Na ravni vseh družb v skupini Premogovnik Velenje se je v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2015 število zaposlenih v režiji zmanjšalo za skupaj 65 zaposlenih.

Premogovnik Velenje je v obdobju od leta 2013 do leta 2015 izvedel reorganizacijo praktičnega izobraževanja tako, da je združil vodenje praktičnega pouka rudarjev, strojnikov in električarjev. Izvajala se je tudi preusmeritev zaposlenih v najbolj vitalne dele proizvodnje. Preusmeritev zaposlenih se je izvajala tudi z začasnimi napotitvami glede na zahteve proizvodnega in podpornih procesov.

2.2.3.3 Izvedba načrtovanih investicij v Premogovniku Velenje

V tabeli 28 so prikazane investicije v Premogovniku Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015 ter načrtovane vrednosti investicij v Premogovniku Velenje v letu 2015 po vrstah investicij.

Tabela 28: Investicije v Premogovniku Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015

Investicije	Realizacija	Realizacija	Načrt	Realizacija	Indeks	Indeks	Indeks
	2013	2014	2015	2015	realizacija	realizacija	realizacija
	v evrih	v evrih	v evrih	v evrih	2015/ realizacija 2013	2015/ realizacija 2014	2015/ načrt 2015
Gradbeni objekti – jamski	1.847.589	1.482.022	1.500.000	1.555.470	84	105	104
Gradbeni objekti – zunaj	3.981.616	536.410	700.000	367.385	9	69	53
Oprema za odkope	3.825.489	4.611.567	7.780.000	3.409.222	89	74	44
Oprema za pripravvska delovišča	4.996.721	4.677.116	5.714.100	4.893.939	98	105	86
Oprema za infrastrukturo	1.283.272	1.483.489	2.181.900	1.742.283	136	117	80
Oprema za prezračevanje	245.254	338.077	122.200	36.547	15	11	30
Oprema za transport materiala in ljudi	687.644	737.638	574.000	922.827	134	125	161
Oprema za transport premoga in sortiranje	144.617	2.994.172	523.800	338.787	234	11	65
Računalniška oprema	257.363	180.489	309.000	113.021	44	63	37
Ostala oprema	232.543	293.895	481.000	362.252	156	123	75
Skupaj	17.502.108	17.334.875	19.886.000	13.741.733	79	79	69

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

2.2.3.3.a V letu 2015 je Premogovnik Velenje izvedel investicije v skupni vrednosti 13.741.733 evrov, kar je za 3.593.142 evrov oziroma 20,7 odstotka manj kot v letu 2014, ko je bila vrednost izvedenih investicij 17.334.875 evrov, in za 3.760.375 evrov oziroma 21,5 odstotka manj kot v letu 2013, ko je bila vrednost izvedenih investicij 17.502.108 evrov. Izvedene investicije v Premogovniku Velenje so bile v letu 2015 za 6.144.267 evrov oziroma 30,9 odstotka manjše od načrtovanih investicij za leto 2015. Največje odstopanje med izvedenimi in načrtovanimi investicijami v letu 2015 je bilo pri opremlitvi za odkope, saj je bila v letu 2015 izvedena investicija v vrednosti 3.409.222 evrov, načrtovana pa je bila v vrednosti 7.780.000 evrov. Glavni razlog za zmanjšanje investicij Premogovnika Velenje v letu 2015 glede na predhodni leti je neugoden likvidnostni položaj Premogovnika Velenje.

V NFPP SPV je predvideno povečanje produktivnosti v osnovnem procesu tudi z izvedbo investicij. Tabela 29 prikazuje načrtovane in izvedene investicije za optimizacijo procesa pridobivanja premoga in prihranke v obdobju od leta 2013 do leta 2015 zaradi izvedenih investicij.

Tabela 29: Prihranki Premogovnika Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015 zaradi izvedenih investicij v avtomatizacijo procesa pridobivanja premoga

Opis investicije	Začetek obratovanja/ načrtovano leto izvedbe	Vrednost investicije v evrih	Predvideni letni prihranek v evrih	Prihranek v letu 2013 v evrih	Prihranek v letu 2014 v evrih	Prihranek v letu 2015 v evrih	Čas uporabe investicije
Izgradnja in montaža opreme in avtomatizacija črpališča na koti -41,5 in avtomatizacija črpališča na koti -130	7. 9. 2015 (2012–2016)	3.490.759	160.280	0	0	53.427 ¹⁾	do 2054 ²⁾
Montaža nove opreme in avtomatizacija črpališča na koti +120 in pomožnega črpališča na koti +85	v pripravi (2015–2018)	2.740.611	192.336	0	0	0	do 2054
Avtomatizacija odvozov iz pripravnih delovišč in uporaba drobilnikov premoga	začetek izvedbe v letu 2011	2.060.000	769.343	384.671	577.007	769.343	10 let
Rekonstrukcija jamske črpalne naprave	24. 9. 2014 (leto 2013)	795.210	64.112	0	16.028 ³⁾	64.112	do 2054
Predelava viseče diesel lokomotive VDL DZ 1800 2+2+2	24. 2. 2014 (leto 2013)	4.796	9.299	0	7.750 ⁴⁾	9.299	10 let

Opombe: ¹⁾ Prihranki so merjeni od 7. 9. 2015, ko je bila izvedena investicija.

²⁾ Do zaključka odkopavanj, predvidoma do leta 2054, oziroma do likvidacije objektov.

³⁾ Prihranki so merjeni od 24. 9. 2014, ko je bila izvedena investicija.

⁴⁾ Prihranki so merjeni od 24. 2. 2014, ko je bila izvedena investicija.

Prihranki v posameznem letu so ocenjeni glede na izhodiščno leto pred pričetkom investicije.

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

2.2.3.3.b Premogovnik Velenje je v obdobju od leta 2013 do leta 2015 kot tudi že pred tem izvajal investicije za povečanje produktivnosti in učinkovitosti v osnovnem procesu pridobivanja premoga in s tem prihrank pri stroških dela. V letu 2014 sta bili izvedeni rekonstrukcija jamske črpalne naprave (njena izvedba omogoča Premogovniku Velenje letni prihranek 64.112 evrov) in predelava viseče diesel lokomotive VDL DZ 1800 2+2+2 (njena izvedba omogoča Premogovniku Velenje letni prihranek 9.299 evrov). V septembru 2015 je bila v Premogovniku Velenje dokončana avtomatizacija črpališč na koti -41,5 in na koti -130, s katero je bil v letu 2015 dosežen prihranek 53.427 evrov; predvideni letni prihranek Premogovnika Velenje zaradi uvedbe te investicije je 160.280 evrov. V obdobju od leta 2013 do leta 2015 je Premogovnik Velenje dokončal investicijo v avtomatizacijo odvozov s pripravnih delovišč ter v uporabo drobilnikov premoga, zaradi česar so bili v teh letih tudi doseženi prihranki – v letu 2015 so prihranki znašali 769.343 evrov, kar je predvideni letni prihranek uvedbe investicije. V letu 2015 je Premogovnik Velenje začel tudi z montažo nove opreme in z avtomatizacijo črpališča na koti +120 in pomožnega črpališča na koti +85, vendar investicija v letu 2015 ni bila zaključena (rok za dokončanje je leto 2018); njen predvideni letni prihranek je 192.336 evrov.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Zaradi likvidnostnih težav Premogovnika Velenje se je omejilo in zamikalo izvajanje investicij. Izvajale so se le najnujnejše investicije. Pri opremi za odkope so največji odkloni pri nerealizaciji odkopnih in smernih verižnih transporterjev in s transporterji povezane opreme (reduktorji, žlebovi) za približno 2,5 milijona evrov ter nižji ceni za reduktorje za verižne odkopne transporterje za približno 400 tisoč evrov.

2.2.3.4 Povzetek ugotovitev o izvedbi avtomatizacije in optimizacije v osnovnem procesu

Premogovnik Velenje je dosegel načrtovano povečanje produktivnosti proizvodnih procesov in optimizacijo stroškov drugih neproizvodnih služb. Premogovnik Velenje je v NFPP SPV predvidel izvedbo optimizacije in avtomatizacije oziroma povečanje produktivnosti v osnovnem procesu pridobivanja premoga z organizacijo dela za povečanje izkoriščenosti. Število zaposlenih Premogovnika Velenje v osnovnem procesu pridobivanja premoga se je v obdobju od leta 2013 do leta 2015 zmanjšalo za 53, od tega se je število tehničnega osebja zmanjšalo za 33, število nadzornikov se je zmanjšalo za 8, število ostalih zaposlenih pa je bilo manjše za 12. Število zaposlenih v režiji se je zmanjšalo za 26. V družbi HTZ se je v osnovnem procesu pridobivanja premoga število nadzornikov zmanjšalo za 13, število ostalih zaposlenih pa se je zmanjšalo za 12. Število zaposlenih v režiji se je zmanjšalo za 24. Na ravni vseh družb skupine Premogovnik Velenje so v ostalih procesih v obdobju od leta 2013 do leta 2015 uspeli zmanjšati število tehničnega osebja za 40 in število ostalih zaposlenih za 82. Na ravni vseh družb v skupini Premogovnik Velenje se je v obdobju od leta 2013 do leta 2015 število zaposlenih v režiji zmanjšalo za skupaj 65 zaposlenih.

Premogovnik Velenje ni zagotovil izvedbe vseh načrtovanih investicij v obdobju od leta 2013 do leta 2015. V letu 2015 je Premogovnik Velenje izvedel investicije v skupni vrednosti 13.741.733 evrov, kar je za 3.593.142 evrov oziroma 20,7 odstotka manj kot v letu 2014, ko je bila vrednost izvedenih investicij 17.334.875 evrov, in za 3.760.375 evrov oziroma 21,5 odstotka manj kot v letu 2013, ko je bila vrednost izvedenih investicij 17.502.108 evrov. Glavni razlog za zmanjšanje investicij Premogovnika Velenje v letu 2015 glede na predhodni leti je neugoden likvidnostni položaj Premogovnika Velenje. Izvedene investicije v Premogovniku Velenje so bile tako v letu 2015 za 6.144.267 evrov oziroma 30,9 odstotka nižje od načrtovanih investicij za leto 2015.

Kljub temu pa je Premogovnik Velenje uspel zagotoviti izvedbo investicij za povečanje produktivnosti in učinkovitosti v osnovnem procesu pridobivanja premoga, kot so bile določene v NFPP SPV. V letu 2014 sta bili izvedeni rekonstrukcija jamske črpalne naprave, ki omogoča Premogovniku Velenje letni prihranek 64.112 evrov, in predelava viseče diesel lokomotive VDL DZ 1800 2+2+2, ki omogoča Premogovniku Velenje letni prihranek 9.299 evrov. V letu 2015 je bila v Premogovniku Velenje dokončana avtomatizacija črpališč na koti -41,5 in na koti -130, s čimer je bil že v letu 2015 dosežen prihranek 53.427 evrov, medtem ko predvideni letni prihranek Premogovnika Velenje zaradi uvedbe te investicije znaša 160.280 evrov. V obdobju od leta 2013 do leta 2015 je Premogovnik Velenje dokončal investicijo v avtomatizacijo odvozov s pripravnih delovišč ter v uporabo drobilnikov premoga, zaradi česar so bili v teh letih doseženi prihranki v znesku 1.731.021 evrov. V letu 2015 je Premogovnik Velenje začel tudi z montažo nove opreme in avtomatizacijo črpališča na koti +120 in pomožnega črpališča na koti +85; predvideni letni prihranek te investicije je 192.336 evrov.

2.2.4 Izvajanje nabav v Premogovniku Velenje

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je Premogovnik Velenje izvedel stroškovno racionalizacijo na področju izvajanja nabav blaga in storitev ter oddaje gradenj, smo ugotavljali:

- ali je postopek načrtovanja in izvedbe nabav urejen z notranjimi akti in je zagotovljena transparentnost pri izvedbi teh nabav;
- ali je Premogovnik Velenje oddajal javna naročila povezanim podjetjem na podlagi izvedenega postopka za izbiro najugodnejšega ponudnika po ZJNVETPS v primerih, ko za to ni bil izpolnjen pogoj glede obsega poslovanja povezanega podjetja s Premogovnikom Velenje;
- ali sta nabava blaga in storitev ter oddaja gradenj bili izvedeni z upoštevanjem določb ZJNVETPS in ali so pri oddaji javnega naročila po postopku s pogajanjem bili izpolnjeni pogoji za uporabo takšnega postopka;
- ali je za nabavo blaga ali storitev bil izveden ustrezen postopek oddaje javnega naročila v primeru, ko letna vrednost nabav presega znesek, nad katerim je treba izvesti postopek po ZJNVETPS, in
- ali je Premogovnik Velenje vrednostno spremljal in nadziral izvajanje nabavnih pogodb.

Premogovnik Velenje je bil v obdobju, na katero se nanaša revizija, zavezan oddajati naročila za nabavo blaga in storitev ter izvedbo gradenj po pravilih ZJNVETPS. Premogovnik Velenje je uvrščen med naročnike iz 2. točke petega odstavka 3. člena ZJNVETPS, saj opravlja eno izmed dejavnosti po točki a) prvega odstavka 9. člena ZJNVETPS⁹⁹ in je obenem nosilec izključne pravice na podlagi koncesijske pogodbe, in sicer rudarske pravice izkoriščanja mineralnih surovin. Premogovnik Velenje je bil zato uvrščen tudi na informativni seznam naročnikov, ki je bil priloga Uredbe o seznamih naročnikov, področni zakonodaji skupnosti, seznamih gradenj in storitev, obveznih informacijah v objavah, opisih tehničnih specifikacij in zahtevah, ki jih mora izpolnjevati oprema za elektronsko naročanje¹⁰⁰.

⁹⁹ Glavna dejavnost Premogovnika Velenje je pridobivanje rjavega premoga in lignita.

¹⁰⁰ Uradni list RS, št. 18/07, 12/13, 83/14. Uredba je nehala veljati 24. 5. 2016, ko je začela veljati Uredba o informativnem seznamu naročnikov in obveznih informacijah v obvestilih za postopek naročila male vrednosti (Uradni list RS, št. 37/16).

Slika 4: Delovno sredstvo Premogovnika Velenje izven uporabe

Vir: računsko sodišče.

2.2.4.1 Postopek načrtovanja in izvedbe nabav v Premogovniku Velenje

Postopki načrtovanja nabav so v Premogovniku Velenje urejeni z zbirko notranjih aktov, ki se nanašajo na posamezne poslovne procese v družbi. Opredelitev potreb proizvodnega procesa in načrtovanje nabav na letni ravni je v Premogovniku Velenje urejeno z naslednji notranjimi akti: Priprava poslovnega načrta podjetja, Planiranje proizvodnega procesa in Navodila za izdelavo poslovnega načrta podjetja.

Notranji akt Priprava poslovnega načrta podjetja je namenjen celovitemu prikazu načrtovanih aktivnosti podjetja v poslovnem letu. Na podlagi veljavne pogodbe o prodaji premoga Premogovnik Velenje določi količinski obseg proizvodnje premoga ter pripravi delovni koledar. Na podlagi teh podatkov ter upošteva razvojni načrt podjetja, prejšnje poslovne načrte podjetja in predvidene rudarske projekte, Premogovnik Velenje pripravi načrt aktivnosti proizvodnje. Bolj natančna vsebina načrta aktivnosti proizvodnje je urejena z notranjim aktom Planiranje proizvodnega procesa. Načrt aktivnosti proizvodnje je trajen dokument, katerega namen je obvladovanje procesa načrtovanja s ciljem priprave odkopne fronte in doseganje zastavljenega količinskega obsega proizvodnje. Premogovnik Velenje ta dokument ažurira mesečno ob upoštevanju doseženih rezultatov odkopov, priprav ter razpoložljive opreme. Podlaga za sestavo načrta aktivnosti proizvodnje so še drugi posebni dokumenti, v katerih Premogovnik Velenje podrobneje načrtuje določene vidike proizvodnje, in sicer planogram odkopne fronte in pripravljanih del, planogram likvidacij, planogram vrtanja, načrt priprav, izračun letne proizvodnje premoga po odkopih in pripravah, izražen v teži in energiji, jamska karta in še nekateri drugi dokumenti.

Na podlagi verificiranega načrta aktivnosti proizvodnje Premogovnik Velenje določi potreben obseg investicijskih vlaganj ter pripravi podroben načrt investicijskih vlaganj. Glede na trend porabe materiala v preteklem letu, načrtovan obseg proizvodnje in drugih aktivnosti ter delovne pogoje vsaka stroškovna

enota pripravi načrt stroškov materiala in storitev. Vsaka stroškovna enota mora načrtovati stroške materiala, stroške storitev ter predvidena investicijska vlaganja, aktivnosti pa mora tudi časovno opredeliti. Pri načrtovanih stroških materiala so vključeni stroški materiala, potrebnega pri postopku pridobivanja premoga in opravljanju ostalih dejavnosti, ovrednoteni pa so na podlagi normativov proizvodnje ter načrta aktivnosti proizvodnje. Načrtovani stroški storitev vključujejo storitve vzdrževanja, zavarovalne premije, rudarske škode, raziskave, komunalne in ostale storitve na podlagi predvidenega obsega potrebnih storitev za tekoče obdobje. Načrtovani stroški so v opisanih dokumentih strnjeni (glede na sorodnost) v načrtovane postavke, kjer pri načrtovanju za posamezno postavko Premogovnik Velenje opredeli tudi ocenjeno skupno vrednost posamezne vrste stroškov, ki se pri izvedbi nabav ne sme preseči. Na podlagi načrta stroškov materiala in storitev ter načrta investicijskih vlaganj Premogovnik Velenje sestavi poslovni načrt družbe, ki ga potrdi uprava in sprejme nadzorni svet družbe.

2.2.4.1.a Načrtovanje nabav materiala in storitev ter izvedbe investicij za posamezno poslovno leto je v Premogovniku Velenje urejeno z notranjimi akti. Načrtovanje izhaja iz določitve potreb posameznih poslovnih procesov v družbi glede na projekcije v letnih načrtih aktivnosti proizvodnje ter ob upoštevanju stroškov za material in storitve ter izdatkov za izvedbo investicij v preteklih letih. Načrtovani stroški za nabavo materiala in storitev ter izdatki za izvedbo investicij so vključeni v poslovni načrt družbe. Določen je tudi postopek morebitnega prilagajanja planskih dokumentov nepredvidenim okoliščinam, ki bi se lahko pojavile med letom, ko se letni poslovni načrt izvaja.

Postopek izvedbe nabav je v Premogovniku Velenje urejen z naslednjimi notranjimi akti: Naročanje materiala, opreme in storitev, Gradbene investicije na zunanjih objektih in Obvladovanje pogodb.

V notranjem aktu Naročanje materiala, opreme in storitev so določeni izvedba, spremljanje in nadzor postopkov nabave materiala, opreme in storitev glede na potrebe poslovnega procesa družbe. Obseg nabav je določen v poslovnem načrtu družbe ter bolj podrobno v načrtu stroškov materiala in storitev ter v načrtu investicijskih vlaganj. V notranjem aktu je določen postopek nabave materiala, opreme in storitev, in sicer od vzpostavitve nabavne potrebe, priprave zahtevka za predložitev ponudb in izbora dobavitelja do priprave in sklenitve nabavne pogodbe. Notranji akt Naročanje materiala, opreme in storitev vsebuje tudi podroben diagram postopka izvedbe nabav ter opredelitev odgovornih služb in oseb za njihovo izvedbo.

Dokumentarna podpora procesa nabave se v Premogovniku Velenje izvaja z računalniško podprtima informacijskima sistemoma ODOS in QAD¹⁰¹, kar pomeni, da priprava, posredovanje, pregledovanje, potrjevanje, podpisovanje in hranjenje vse dokumentacije, ki se nanaša na nabave¹⁰², poteka prek elektronskega poslovanja. Pisne dokumente Premogovnik Velenje preslika v informacijski sistem, izvornike pa hrani v arhivu finančne službe.

2.2.4.1.b Dokumentacija, ki se nanaša neposredno na sklenitev in realizacijo pogodb, je preslikana v informacijski sistem ODOS. V sistem ODOS pa ni vnesen ali preslikan noben dokument, ki ga je bilo treba izdati v postopku oddaje javnega naročila v skladu z ZJNVETPS. Prav tako v sistemu ODOS ni razvidno, kdaj so bila pisna obvestila o odločitvi o oddaji javnega naročila vročena posameznim ponudnikom v postopku oddaje javnega naročila, kar pomeni, da zaposleni, ki so v Premogovniku Velenje

¹⁰¹ Informacijska sistema za upravljanje dokumentov in procesov.

¹⁰² Notranji dokumenti nabave, pogodbe, dokumenti, ki se nanašajo na izvajanje pogodb in podobno.

zadolženi za sklepanje pogodb, v sistemu ODOS ne morejo preveriti, ali je že poteklo obdobje mirovanja pred sklenitvijo pogodbe, kot je bilo določeno v 83.a členu ZJNVETPS.

2.2.4.1.c Sistem ODOS tudi ne omogoča identifikacije¹⁰³ postopka oddaje javnega naročila, ki je bil podlaga za sklenitev pogodbe, niti ne omogoča pregleda rezultatov postopka izvedbe javnega naročila v fazi, ko je nabavna pogodba že podpisana. Tako za posamezno nabavno pogodbo v okviru sistema ODOS ni mogoče preveriti, ali je bila sklenjena na podlagi ustreznega postopka oddaje javnega naročila. Dokumentacija, ki se nanaša na posamezne postopke oddaje javnega naročila, se v pisni obliki hrani v arhivu družbe, seznam izvedenih postopkov javnega naročanja pa hrani komercialna služba. Premogovnik Velenje je v reviziji predložil seznam vseh sklenjenih pogodb skupaj z oznakami postopkov oddaje javnega naročila, vendar je ta seznam vseboval manj pogodb z oznakami postopkov oddaje javnega naročila kot seznam objav obvestil o oddanih javnih naročilih, ki smo ga pridobili z orodjem Statist s portala javnih naročil¹⁰⁴. To pomeni, da Premogovnik Velenje ne razpolaga s popolnim seznamom izvedenih postopkov javnih naročil, kar lahko vpliva na izvajanje nadzora nad izvedenimi postopki oddaje javnih naročil ter s temi postopki povezanimi nabavnimi pogodbami.

Izhodišče za posamezno nabavo je nabavna potreba. To je elektronski dokument, ki ga pripravi tehnolog ali komercialist in v katerem so opredeljeni bistveni podatki o posamezni nabavi¹⁰⁵. Nabavno potrebo pri nabavi materiala ali opreme odobri vodja komercialne službe za storitve pa glavni vodja posameznega tehničnega področja. Pri nabavah v vrednosti do 1.000 evrov odobri nabavno potrebo pomočnik vodje komercialne službe, pri nabavah v vrednosti nad 50.000 evrov in nabavah osebnih ali tovornih vozil nabavno potrebo potrdi predsednik uprave. Na podlagi odobrene nabavne potrebe se pripravi zahtevek za ponudbo, ki se pošlje potencialnim dobaviteljem. V primerih nabav, katerih vrednost je v obdobju enega leta presegala vrednost, od katere naprej je bilo treba izvesti enega izmed postopkov oddaje javnega naročila iz 32. člena ZJNVETPS, je bilo treba pripraviti dokumentacijo v zvezi s postopkom oddaje javnega naročila in objaviti obvestilo o javnem naročilu na portalu javnih naročil, za kar je odgovoren referent za javna naročila.

2.2.4.1.d Ugotovili smo, da v 239 primerih (od skupno 851 sklenjenih pogodb) pred sklenitvijo pogodbe ni bila dokumentirana ocenjena vrednost javnega naročila v dokumentu nabavna potreba, kot je to določeno v notranjem aktu Nabava materiala, opreme in storitev. Vrednost realizacije na podlagi teh 239 nabavnih pogodb je znašala 39.884.857 evrov brez DDV. V 73. členu ZJNVETPS je bilo določeno, da je izračun ocenjene vrednosti javnega naročila začetno dejanje v postopku javnega naročanja. Glede na to, da je ZJNVETPS vrste postopkov oddaje javnih naročil v 32. členu vezal na ocenjeno vrednost predmeta javnega naročila, je pravilno določena ocenjena vrednost predpostavka tudi za izbiro pravilnega postopka oddaje javnega naročila. V primerih, ko Premogovnik Velenje pred pričetkom nabavnega postopka ni izračunal ocenjene vrednosti javnega naročila, ni imel zadostnih podatkov za izbiro pravilnega postopka oddaje javnega naročila, ki jih ureja ZJNVETPS.

¹⁰³ Oznaka objave na portalu javnih naročil.

¹⁰⁴ [URL: <http://www.ejn.gov.si/statist/>], 16. 5. 2016.

¹⁰⁵ Odgovorne osebe za izvedbo nabave (izdajatelj, potrditelji, podpisniki), podatki o predmetu nabave, predvidena vrednost nabave, časovna opredelitev dejanj v postopku nabave, seznam potencialnih dobaviteljev ali razlogi za oddajo točno določenemu dobavitelju, postavka v planskih dokumentih in podobno.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Ocenjena vrednost javnega naročila se evidentira v primeru, če se nabavni postopek začne z dokumentom nabavna potreba. Do opustitve izdelave dokumenta nabavna potreba najpogosteje prihaja pri nabavi časopisov in literature, plačilu taks, sodnih stroškov, zdravniških pregledov, dajatev in pristojbin ter vodnih povračil in v nekaterih primerih storitev s povezanimi družbami. V tem primeru se pred izvedbo naročila z naročilnico izda dokument nabavni nalog.

V notranjem aktu Nabava materiala, opreme in storitev niso navedene izjeme, ko nabavnega postopka ne bi bilo treba začeti z dokumentom nabavna potreba. Ob tem iz vsebine pogodb, pri katerih ni bil izdelan dokument nabavna potreba, izhaja, da je Premogovnik Velenje izdelavo dokumenta nabavna potreba opuščal tudi pri naročanju storitev varovanja, strojnega remonta, elektro remonta, avtobusnega prevoza, pri nakupu električne energije, rezervnih delov za pridobivalni stroj ter pri najemu strojne in elektro opreme.

V notranjem aktu Nabava materiala, opreme in storitev je opredeljeno, da so v poslovnem procesu nabave ne glede na predhodno vrsto postopka oddaje javnega naročila redni del postopka pri izbiri ponudnika tudi pogajanja, ki jim sledi priprava sklepa o oddaji naročila. ZJNVE/TPS postopek s pogajanjem dopušča zgolj v taksativno naštetih primerih, določenih v 34. členu (postopek s pogajanjem po predhodni objavi) in 35. členu (postopek s pogajanjem brez predhodne objave). Ne predvideva pa pogajanj v primerih, ko je že bila izvedena druga vrsta postopka oddaje javnega naročila (na primer odprti postopek).

Za izvedbo nabave se izda naročilnica ali sklene pogodba. Tudi to se evidentira in spremlja v informacijskem sistemu ODOS. Premogovnik Velenje je za nabave pod 30.000 evrov izdajal naročilnice, za nabave nad 30.000 evrov pa je sklepal pogodbe. V notranjem aktu Nabava materiala, opreme in storitev ni bilo opredeljeno, kdaj se izda naročilnica ter kdaj je za nabavo treba skleniti pogodbo.

Ukrep Premogovnika Velenje

Med izvedbo prenove postopkov nabave materiala, opreme in storitev ter izvedbo investicij v letu 2016 se je v notranjih aktih določila vrednost za izvedbo nabave na podlagi naročilnice ali pogodbe.

Nekatere posebnosti, ki se nanašajo na izvedbo gradbenih investicij na zunanjih objektih, so urejene v notranjem aktu Gradbene investicije na zunanjih objektih. Ta opredeljuje postopke pri načrtovanju, izvajanju in spremljanju gradbenih investicij zunanjih objektov. V notranjem aktu je opisan investicijski proces od oblikovanja načrta investicij, priprave projektov, pridobivanja ustreznih dokumentacij, izbora izvajalcev do izvedbe gradnje, pridobitve tehničnega in uporabnega dovoljenja ter aktivacije investicije. Notranji akt vsebuje tudi natančne diagrame poteka izvedbe gradbenih investicij ter opredelitev odgovornih služb in oseb.

Notranji akt Obvladovanje pogodb določa, da mora biti težnja vseh udeležencev poslovnega procesa v Premogovniku Velenje, da s partnerji sodelujejo prek pogodbenega razmerja. S pogodbenimi razmerji se realizirajo naloge in aktivnosti, določene v poslovnem načrtu posameznega leta. V notranjem aktu so opredeljene odgovornosti in naloge skrbnika pogodbe, ki skrbi za sklepanje in evidentiranje pogodbenih razmerij, ter pooblaščenca za realizacijo pogodbe, ki skrbi za izvedbo pogodbe v primeru, če ni za to pooblaščen skrbnik pogodbe. Opredeljena je tudi natančna vsebina evidenčnega lista za vsako pogodbeno razmerje.

2.2.4.1.e V notranjem aktu Obvladovanje pogodb je med drugim navedeno, da datum, od katerega se pogodba uporablja, ni vedno enak datumu veljavnosti. Tako se pogodba lahko na primer podpiše v sredini meseca, uporablja pa se lahko že od 1. dne v tistem mesecu. Ugotovili smo, da je Premogovnik Velenje v obdobju, na katero se nanaša revizija, nekatere nabavne pogodbe sklenil pozneje, kot so se dejansko začele uporabljati, to je še preden so bile podpisane. Premogovnik Velenje v evidencah o sklenjenih pogodbah ne vodi datuma podpisa pogodbe, ki bi ga lahko primerjali z datumom, od katerega se pogodba začne uporabljati. V 51. členu Obligacijskega zakonika¹⁰⁶ je določeno, da se za sklenitev pogodbe ne zahteva nikakršna oblika, razen če zakon določa drugače. Premogovnik Velenje je tako v obravnavnih primerih do datuma podpisa pogodbe izvajal nabave na podlagi pogodbe, ki je bila med strankama dogovorjena ustno. Ocenjujemo, da kljub temu da za veljavnost pravnega posla po določbah Obligacijskega zakonika ni treba skleniti pisne pogodbe, takšno ravnanje Premogovnika Velenje ne prispeva k transparentnosti poslovanja, saj je pri ustno dogovorjeni pogodbi lahko oteženo dokazovanje obstoja pravnega posla.

2.2.4.1.f Pri pregledu sklenjenih pogodb smo tudi ugotovili, da Premogovnik Velenje v nekaterih primerih v pogodbe ni vključil protikorupcijske klavzule, kot določa drugi odstavek 14. člen Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije¹⁰⁷ (v nadaljevanju: ZIntPK).

2.2.4.2 Obseg nabav blaga in storitev ter izvedbe gradenj

Premogovnik Velenje je imel v letu 2013 evidentiranih 80.763.715 evrov obveznosti do dobaviteljev, v letu 2014 77.467.705 evrov ter v letu 2015 70.269.223 evrov.

V tabeli 30 so predstavljene obveznosti Premogovnika Velenje do desetih največjih dobaviteljev v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2015.

¹⁰⁶ Uradni list RS, št. 97/07-UPB1.

¹⁰⁷ Uradni list RS, št. 69/11-UPB2. ZIntPK velja za javni sektor, po določbi 4. člena pa so za namen tega zakona javni sektor tudi družbe, v katerih ima država ali lokalna skupnost večinski delež oziroma prevladujoč vpliv. Določbe ZIntPK tako veljajo tudi za Premogovnik Velenje, saj je večinski delničar Premogovnika Velenje družba HSE, njena edina družbenica pa je Republika Slovenija.

Tabela 30: Obveznosti Premogovnika Velenje do desetih največjih dobaviteljev v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2015

v evrih				
Dobavitelj	Znesek 2013	Znesek 2014	Znesek 2015	Skupaj
HTZ	26.570.494	28.905.852	22.946.559	78.422.905
HSE	4.932.585	4.316.547	5.818.239	15.067.371
Ekon spol., s. r. o., Češka Republika	4.525.937	4.529.193	3.737.066	12.792.196
RGP	5.773.537	3.417.804	2.295.232	11.486.573
Komunalno podjetje Velenje	2.869.351	2.760.086	3.023.776	8.653.213
PV Invest	1.565.391	3.413.092	3.412.292	8.390.775
PLP	2.423.752	2.292.740	2.560.274	7.276.766
Gost	1.686.911	1.570.826	1.509.032	4.766.769
Eickhoff Bergbautechnik, G.m.b.H., Nemčija	451.578	2.837.668	287.363	3.576.609
Dbss, d. o. o., Velenje	1.395.240	788.062	1.144.184	3.327.486
Skupaj	52.194.776	54.831.870	46.734.017	153.760.663

Vir: računovodske evidence Premogovnika Velenje.

Najpogosteje je bil predmet sklenjenih pogodb nabava blaga ali storitev. V tabeli 31 so prikazani podatki o izvedenih nabavah glede na mejne vrednosti iz ZJNVETPS (vrednost naročila 40.000 evrov ali več brez DDV, kot je to opredeljeno v drugem odstavku 17. člena ZJNVETPS ter v 32. členu ZJNVETPS) v letih 2013, 2014 in 2015. Pri analizi smo kot vrednost pogodbe upoštevali realizacijo po pogodbi, saj Premogovnik Velenje v evidencah ni dosledno dokumentiral ocenjene vrednosti naročila, v nekaterih primerih pa je bila ocenjena na 1 evro.

Tabela 31: Izvedene nabave glede na mejne vrednosti iz ZJNVETPS v letih 2013, 2014 in 2015

Vrsta nabave	Število 2013	Vrednost 2013 v evrih brez DDV	Število 2014	Vrednost 2014 v evrih brez DDV	Število 2015	Vrednost 2015 v evrih brez DDV	Število skupaj	Vrednost skupaj v evrih brez DDV
Evidenčna naročila ¹⁰⁸	207	3.183.332	190	2.671.211	216	3.487.358	613	9.341.901
Nad mejnimi vrednostmi	95	21.699.288	65	28.460.696	78	31.773.098	238	81.933.082
Skupaj	302	24.882.620	255	31.131.907	294	35.260.456	851	91.274.983

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

¹⁰⁸ Evidenčna naročila so javna naročila, katerih vrednost je nižja od 40.000 evrov brez DDV za blago in storitve in 80.000 evrov brez DDV za gradnje. Naročniki morajo za ta naročila voditi le evidenco o njihovi oddaji, ki vključuje navedbo predmeta in vrednosti javnega naročila.

V letih 2013, 2014 in 2015 je vrednost po 238 sklenjenih pogodbah presegala mejne vrednosti, od katerih naprej je bilo treba izvesti enega izmed postopkov po ZJNVETPS. Skupna vrednost teh nabav je znašala 81.933.082 evrov.

2.2.4.2.a Evidence Premogovnika Velenje ne omogočajo preveritve po katerem od predpisanih postopkov je bila izvedena oddaja javnega naročila. Podatke o postopkih oddaje javnih naročil, ki jih je Premogovnik Velenje izvajal v obdobju, na katero se nanaša revizija, smo pridobili s portala javnih naročil z uporabo spletnega orodja Statist in so razvidni iz tabele 32.

Tabela 32: Javna naročila blaga, storitev in gradenj v letih 2013, 2014 in 2015

Vrsta postopka	Število 2013	Vrednost 2013 v evrih brez DDV	Število 2014	Vrednost 2014 v evrih brez DDV	Število 2015	Vrednost 2015 v evrih brez DDV	Število skupaj	Vrednost skupaj v evrih brez DDV
NMV ¹⁾	0	0	3	438.164	13	1.686.883	16	2.125.047
PPPO ²⁾	1	765.710	4	5.184.338	4	5.905.353	9	11.855.401
PZPPO ³⁾	6	1.051.834	3	498.933	0	0	9	1.550.767
PPBPO ⁴⁾	23	3.315.149	35	13.642.241	38	14.545.992	96	31.503.382
Skupaj	30	5.132.693	45	19.763.676	55	22.138.228	130	47.034.597

Opombe: ¹⁾ Postopek oddaje naročila male vrednosti.

²⁾ Postopek s pogajanjem po predhodni objavi.

³⁾ Postopek z zbiranjem ponudb po predhodni objavi.

⁴⁾ Postopek s pogajanjem brez predhodne objave.

Vir: portal javnih naročil in spletno orodje Statist.

Premogovnik Velenje je v obdobju od leta 2013 do leta 2015 najpogosteje izbral postopek s pogajanjem brez predhodne objave, saj je ta postopek oddaje javnega naročila uporabil kar v 96 postopkih od 130 izvedenih postopkov oddaje javnega naročila.

2.2.4.3 Nabave pri povezanih podjetjih skupine HSE

Povezano podjetje je bilo v 30. točki prvega odstavka 2. člena ZJNVETPS opredeljeno kot podjetje, katerega letni računovodski izkazi so konsolidirani z izkazi naročnika v skladu z zahtevami iz ZGD-1. Premogovnik Velenje je v obdobju, na katero se nanaša revizija, v konsolidacijo vključeval odvisne družbe Gost, HTZ, PV Invest, RGP in Golte. Ker se Premogovnik Velenje skupaj s konsolidiranimi družbami konsolidira še na ravni skupine HSE, je mogoče šteti tudi družbe, za katere družba HSE izdeluje konsolidirane računovodske izkaze, kot s Premogovnikom Velenje povezana podjetja po 30. točki 2. člena ZJNVETPS.

V tabeli 33 je prikazana vrednost nabav blaga in storitev ter izvedb gradenj, ki jih je Premogovnik Velenje v obdobju, na katero se nanaša revizija, opravil pri povezanih podjetjih po 30. točki 2. člena ZJNVETPS.

Tabela 33: Vrednost nabav Premogovnika Velenje pri povezanih podjetjih v letih 2013, 2014 in 2015

v evrih brez DDV

Povezano podjetje	Nabave 2013	Nabave 2014	Nabave 2015
HSE	4.076.356	3.937.304	4.997.029
TEŠ	7.149	126.781	139.845
TET	0	0	24.037
HTZ	22.154.741	20.879.994	19.072.712
RGP	5.596.370	3.341.154	2.257.713
Gost	1.657.255	63.880	41.435
PV Invest	3.388.243	2.832.865	2.820.462
Golte	39.901	6.112	3.240
HSE Invest	0	0	1.360
Skupaj	36.920.015	31.188.090	29.357.833

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

ZJNVETPS je v prvem odstavku 20. člena urejal izjemo od uporabe zakona za povezana podjetja. Ta je določal, da se ZJNVETPS ne uporablja za naročila storitev, blaga ali gradenj, ki jih naročnik odda povezanemu podjetju. Direktiva 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil naročnikov v vodnem, energetske in transportnem sektorju ter sektorju poštnih storitev¹⁰⁹ (v nadaljevanju: Direktiva 2004/17/ES), ki je bila v slovenski pravni red prenesena z ZJNVETPS, v 23. členu med drugim določa, da se ne uporablja za naročila, ki jih naročnik odda povezanemu podjetju, če je izpolnjen pogoj, da je povezano podjetje vsaj 80 odstotkov povprečnega prometa v zvezi s storitvami, blagom oziroma gradnjami v prejšnjih treh letih, ali če podjetje še ne posluje tri leta, iz poslovnega načrta izhaja, da je takšen promet verjeten, realiziralo z zagotavljanjem teh storitev, blaga oziroma gradenj podjetjem, s katerimi je povezano. ZJNVETPS pogoja, ki je določen z Direktivo 2004/17/ES, da mora povezano podjetje z naročnikom oziroma povezanimi podjetji ustvariti vsaj 80 odstotkov povprečnega prometa v zvezi s storitvami, blagom ali gradnjami v prejšnjih treh letih, ni določal.

V tabeli 34 je za povezana podjetja, pri katerih je vrednost nabav Premogovnika Velenje preseгла mejne vrednosti, od katerih naprej je treba uporabiti enega izmed postopkov ZJNVETPS, za posamezno leto prikazan povprečen delež prometa prejšnjih treh let, ki ga je to podjetje realiziralo s podjetji iz skupine HSE. V tabeli 34 je tudi navedeno, ali je za posamezno s Premogovnikom Velenje povezano podjetje izpolnjen pogoj glede višine prometa, kot ga določa Direktiva 2004/17/ES.

¹⁰⁹ UL L 134 z dne 30. 4. 2004.

Tabela 34: Izpolnjevanje pogoja iz 23. člena Direktive 2004/17/ES za povezana podjetja

Povezano podjetje	Povprečni odstotek prometa v skupini HSE 2010–2012	Izpolnjen pogoj iz 23. člena Direktive 2004/17/ES v letu 2013	Povprečni odstotek prometa v skupini HSE 2011–2013	Izpolnjen pogoj iz 23. člena Direktive 2004/17/ES v letu 2014	Povprečni odstotek prometa v skupini HSE 2012–2014	Izpolnjen pogoj iz 23. člena Direktive 2004/17/ES v letu 2015
HTZ	/	Ne	69,8	Ne	59,4	Ne
RGP	59,4	Ne	76	Ne	81,7	Da
Gost	/	Ne	54,5	Ne	55,1	Ne
PV Invest	/	Ne	68,4	Ne	67,1	Ne
HSE	8,1	Ne	8,8	Ne	8,3	Ne
TEŠ	95,9	Da	96,5	Da	94,4	Da

Viri: podatki Premogovnika Velenje, letna poročila povezanih družb za leta 2010, 2011, 2012, 2013 in 2014.

Edino povezano podjetje, ki je v vseh treh obravnavanih letih izpolnjevalo pogoj iz 23. člena Direktive 2004/17/ES glede obsega povprečnega prometa v zadnjih treh letih, ki ga je realiziralo s podjetji iz skupine HSE, je TEŠ. Pri tem je vrednost teh nabav znašala 0,03 odstotka vseh nabav pri povezanih podjetjih v tem obdobju.

V tabeli 35 sta prikazana število in realizacija nabavnih pogodb, sklenjenih v obdobju, na katero se nanaša revizija, s povezanimi družbami skupine HSE, ki so glede na realizacijo presegle mejne vrednosti¹¹⁰ za uporabo ZJNVETPS in glede katerih ni bil izpolnjen pogoj za uporabo izjeme iz 23. člena Direktive 2004/17/ES.

Tabela 35: Število in realizacija nabavnih pogodb nad mejnimi vrednostmi v letih 2013, 2014 in 2015, glede katerih ni bil izpolnjen pogoj iz 23. člena Direktive 2004/17/ES

Družba	Število nabavnih pogodb 2013	Realizacija 2013 v evrih brez DDV	Število nabavnih pogodb 2014	Realizacija 2014 v evrih brez DDV	Število nabavnih pogodb 2015	Realizacija 2015 v evrih brez DDV
HSE	/	/	/	/	1	1.419.515
HTZ	24	16.820.879	12	11.223.865	12	6.433.799
RGP	9	2.129.473	7	1.897.075	/	/
Gost	/	/	1	163.216	1	41.274
PV Invest	1	1.137.869	/	/	2	766.371
Skupaj	34	20.088.221	20	13.284.156	16	8.660.959

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

¹¹⁰ Upoštevali smo v posameznem obdobju veljavne mejne vrednosti za uporabo ZJNVETPS in tako v prikaz v tabeli 35 niso vključena evidenčna naročila. Pri prikazu smo upoštevali realizacijo po pogodbah.

Določba Direktiva 2004/17/ES v pravni red Republike Slovenije v delu, ki se nanaša na pogoj za oddajo naročila povezanemu podjetju v ZJNVETPS ni bila prenesena, kar je omogočilo Premogovniku Velenje sklepanje pogodb s povezanimi podjetji, ne da bi bil izveden postopek oddaje javnega naročila in čeprav ni bil izpolnjen pogoj Direktive 2004/17/ES o potrebnem obsegu povprečnega prometa v zvezi s storitvami, blagom ali gradnjami v prejšnjih treh letih. Tako je Premogovnik Velenje s povezanimi družbami v skupini HSE brez uporabe katerega izmed postopkov po ZJNVETPS sklenil 70 nabavnih pogodb, realizacija katerih je presegala mejne vrednosti za uporabo ZJNVETPS, v skupni realizirani vrednosti 42.033.336 evrov brez DDV, kar predstavlja 51,3 odstotka celotne realizacije na podlagi sklenjenih nabavnih pogodb nad mejnimi vrednostmi za uporabo ZJNVETPS v letih 2013, 2014 in 2015.

2.2.4.4 Izvajanje postopkov oddaje javnih naročil

Pri preizkušanju pravilnosti izvedbe posameznih postopkov oddaje javnih naročil smo pregledali šest postopkov oddaje javnih naročil po postopku s pogajanjem po predhodni objavi. Ugotovitve so navedene v nadaljevanju.

2.2.4.4.1 Avtobusni prevozi delavcev v mestnem prometu

Premogovnik Velenje je v letu 2014 izvedel postopek s pogajanjem po predhodni objavi za oddajo javnega naročila izvajanja avtobusnih prevozov delavcev na delo in z dela v mestnem prometu v treh izmenah in kot najugodnejšega ponudnika izbral družbo APS, d. d., Velenje. Premogovnik Velenje in družba APS, d. d., Velenje sta 21. 2. 2014 sklenila pogodbo za izvajanje avtobusnih prevozov delavcev na delo in z dela v mestnem prometu v treh izmenah v vrednosti 2.587.471 evrov brez DDV za obdobje do 31. 12. 2016.

Premogovnik Velenje v postopku oddaje javnega naročila ni vročil odločitve o rezultatu postopka oddaje javnega naročila vsem udeležencem postopka. Iz končnega poročila in odločitve o oddaji javnega naročila izhaja, da je Premogovnik Velenje odločitev vročil zgolj izbranemu ponudniku, ne pa tudi drugemu kandidatu, katerega prijava je bila izločena kot prepozna. Iz dokumentacije ni razvidno, da bi Premogovnik Velenje izdelal kakršenkoli dokument oziroma obvestilo o izločitvi tega kandidata, s katerim bi ga obvestil o razlogih za zavrnitev njegove prijave k sodelovanju v postopku s pogajanjem po predhodni objavi in o možnostih uveljavitve pravnega varstva. Navedeno predstavlja kršitev prvega odstavka 84. člena ZJNVETPS, ki določa, da mora naročnik v odločitvi, s katero se ponudnika izloči iz postopka oddaje javnega naročila, opozoriti na možnost uveljavljanja pravnega varstva ter navesti obrazložitev za odločitev.

Tako Premogovnik Velenje pred podpisom pogodbe o izvedbi javnega naročila tudi ni upošteval obdobja mirovanja, saj je pogodbo o izvedbi javnega naročila sklenil 21. 2. 2014, torej že četrti delovni dan po sprejemu odločitve o oddaji javnega naročila, ko obdobje mirovanja še ni poteklo, kar je v nasprotju s prvim in drugim odstavkom 83.a člena ZJNVETPS¹¹¹. Prvi odstavek določa, da obdobja mirovanja ni

¹¹¹ Premogovnik Velenje izločenemu kandidatu ni vročil odločitve o izločitvi njegove prijave skupaj s poukom o pravnem varstvu. Tudi če bi upoštevali, da je bil kandidat obveščen o izločitvi njegove prijave s tem, ko mu je bila vrnjena neodprta prijava, je 17. 2. 2014, ko je Premogovnik Velenje izdal sklep o oddaji javnega naročila, še vedno tekkel rok za uveljavitev pravnega varstva na podlagi petega odstavka 25. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/11, 63/13). Premogovnik Velenje bi torej v skladu z drugim odstavkom 83.a člena ZJNVETPS moral upoštevati obdobje mirovanja, ki v skladu s 14.a točko prvega odstavka 2. člena ZJNVETPS poteče z dnem, ko ponudniku, ki je zadnji prejel naročnikovo odločitev o oddaji javnega naročila, poteče rok za uveljavitev pravnega varstva v skladu z Zakonom o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja.

treba upoštevati, če je naročnik prejel le eno ponudbo, drugi odstavek pa, da obdobja mirovanja ni treba upoštevati tudi v primeru več ponudb, če je naročnik pred sprejemom odločitve o oddaji naročila kandidate obvestil, da se jim sposobnosti ne prizna in je potekel rok za uveljavljanje pravnega varstva zoper to odločitev. Ker Premogovnik Velenje izločenemu kandidatu ni vročil odločitve o oddaji naročila, obdobje mirovanja ni začelo teči, Premogovnik Velenje pa je kljub temu z izbranim ponudnikom podpisal pogodbo o izvedbi javnega naročila.

2.2.4.4.2 Avtobusni prevozi delavcev v medkrajevnem prometu

Premogovnik Velenje je v letu 2013 izvedel postopek s pogajanja po predhodni objavi za oddajo javnega naročila izvajanja avtobusnih prevozov delavcev na delo in z dela. Javno naročilo je bilo razdeljeno v tri sklope (sklop 1: medkrajevni promet, sklop 2: primestni promet in sklop 3: mestni promet). Premogovnik Velenje je kot najugodnejšega ponudnika za sklop 1: medkrajevni promet izbral družbo Izletnik Celje, d. d., Celje, medtem ko za preostala sklopa javno naročilo ni bilo oddano. Premogovnik Velenje in družba Izletnik Celje, d. d., Celje sta 10. 1. 2014 sklenila pogodbo za avtobusne prevoze delavcev na delo in z dela v medkrajevnem prometu v treh izmenah v vrednosti 1.620.675 evrov brez DDV za obdobje do 31. 12. 2016.

Premogovnik Velenje je dvema ponudnikoma poslal dopis z zahtevkom za predložitev ponudbe še pred iztekom roka za prijavo v postopek oddaje javnega naročila po postopku s pogajanja po predhodni objavi. Pri tem si ponudnika med seboj nista konkurirala, saj je vsak izmed njiju oddal ponudbo zgolj za enega izmed sklopov, šlo pa je za ponudnika, ki sta enako storitev za Premogovnik Velenje zagotavljala že v preteklosti. Premogovnik Velenje je s tem spreminjal razpisne pogoje, saj je za ponudnika, ki jima je poslal zahtevo za predložitev ponudbe še pred iztekom roka za prijavo v postopek javnega naročila po postopku s pogajanja po predhodni objavi, določil krajši rok za oddajo ponudb kot za druge ponudnike. Naročnik lahko spreminja razpisne pogoje na način, določen v 76. členu ZJNVETPS, pri tem pa mora ravnati tako, da zagotavlja enakopravno obravnavo vseh ponudnikov (15. člen ZJNVETPS). Prav zaradi tega mora med postopkom javnega naročanja vsa sporočila potencialnim ponudnikom posredovati tako, da so dostopna vsem gospodarskim subjektom in jih ne sme omejevati pri vključevanju v postopek javnega naročanja. Ker je Premogovnik Velenje med postopkom javnega naročanja z zahtevkom za predložitev ponudbe še pred iztekom roka za prijavo v postopek oddaje javnega naročila po postopku s pogajanja po predhodni objavi spremenil razpisne pogoje, slednjih pa ni sporočil na način, da bi bili enako dostopni vsem gospodarskim subjektom, je ravnal v nasprotju s 66. in 76. členom ZJNVETPS.

2.2.4.4.3 Storitve čiščenja poslovnih in delovnih prostorov

Premogovnik Velenje je v letu 2015 izvedel postopek s pogajanja po predhodni objavi za oddajo javnega naročila čiščenja poslovnih in delovnih prostorov ter kot najugodnejšega ponudnika izbral družbo Celovite storitve, d. o. o., Maribor. Premogovnik Velenje in družba Celovite storitve, d. o. o., Maribor sta 28. 3. 2015 podpisala pogodbo za izvajanje čiščenja poslovnih in delovnih prostorov v vrednosti 454.796 evrov brez DDV, in sicer za obdobje dveh let.

2.2.4.4.3.a Premogovnik Velenje je v razpisno dokumentacijo ter tudi pogodbo o izvedbi javnega naročila vključil zahtevo po zaposlitvi nekdanjih delavk Premogovnika Velenje¹¹² za nedoločen čas. S tem je od ponudnikov zahteval, da se pri izvedbi javnega naročila organizirajo na določen način. Taka zahteva je v nasprotju s šestim odstavkom 48. člena ZJNVETPS, ki določa, če naročnik postavi pogoje za ugotavljanje sposobnosti, ki vključujejo zahteve glede kadrovske sposobnosti, se lahko ponudnik sklicuje

¹¹² Te so bile v času izvajanja postopka oddaje javnega naročila zaposlene pri družbi Aktiva čiščenje, d. o. o., Trzin.

tudi na sposobnost drugih subjektov ne glede na pravno naravo povezave z njimi. Od ponudnikov torej ni dopustno zahtevati, da imajo zaposlene kadre, s katerimi izkazujejo sposobnost, in tudi ne, da bi naročnik lahko zahteval, da izbrani ponudnik kot pogoj za pridobitev javnega naročila zaposli točno določene naročnikove kadre ali kadre tretje osebe.

2.2.4.4.3.b Premogovnik Velenje je po tem, ko je bila razveljavljena prvotna odločitev o oddaji javnega naročila zaradi formalno nepopolne ponudbe izbranega ponudnika, trikrat pozval izbranega ponudnika k dopolnitvi iste formalne nepopolnosti v njegovi ponudbi. Prvi odstavek 82. člena ZJNVETPS določa, da mora naročnik v primeru, če je ponudba formalno nepopolna, ponudnika pozvati, da jo v ustreznem roku dopolni. Če ponudnik v določenem roku svoje ponudbe ustrežno ne dopolni, jo mora naročnik izločiti. Ker v roku, ki ga je Premogovnik Velenje določil v prvem pozivu, izbrani ponudnik svoje ponudbe ni ustrežno dopolnil, bi moral Premogovnik Velenje njegovo ponudbo izločiti iz nadaljnjega postopka oddaje javnega naročila.

2.2.4.4.4 Nakup, najem in vzdrževanje licenc Microsoft

Premogovnik Velenje je v letu 2014 izvedel postopek s pogajanjem po predhodni objavi za oddajo javnega naročila za nakup, najem in vzdrževanje licenc Microsoft ter kot najugodnejšega ponudnika izbral družbo Gambit trade, d. o. o., Ljubljana. Premogovnik Velenje in družba Gambit trade, d. o. o., Ljubljana sta 27. 8. 2014 podpisala pogodbo za nakup, najem in vzdrževanje licenc Microsoft v vrednosti 519.757 evrov brez DDV.

2.2.4.4.4.a Razpisna dokumentacija oziroma obrazec ponudbenega predračuna za izhodiščno ponudbo je bil pripravljen na način, ki je omogočal različno razumevanje s strani potencialnih ponudnikov, saj iz obrazca ni bilo nedvoumno razvidno, da se pričakuje ponudbena vrednost storitev za dobo treh, ne pa zgolj enega leta. Zato je eden od ponudnikov navedel vrednost zgolj za eno leto, drugi ponudniki pa so v isto rubriko vpisali podatek o vrednosti za obdobje treh let, zaradi česar so v postopku oddaje javnega naročila prispele neprimerljive izhodiščne ponudbe. Podatek ponudnika, ki je vpisal vrednost le za eno leto (179.294 evrov brez DDV), je Premogovnik Velenje štel za računsko napako. Iz dokumentacije ni razvidno, da bi Premogovnik Velenje v zvezi s tem od ponudnika terjal kakršnokoli pojasnilo, temveč je domneval, da znaša pravilna vrednost ponudbe 537.881 evrov brez DDV in jo je zato popravil na navedeno vrednost. Izračun ponudbene vrednosti, ki jo je izvedel Premogovnik Velenje na način, da je ponudbeno vrednost za eno leto pomnožil tako, da je dobil vrednost za tri leta, ne predstavlja odprave računske napake, ki je sicer pod določenimi pogoji dopustna po določbah 82. člena ZVNETPS. S tem je ravnal v nasprotju z določbo tretjega odstavka 82. člena ZJNVETPS, na podlagi katerega ni dopustno spreminjati skupne vrednosti ponudbe in po kateri sme morebitne dopustne spremembe ali dopolnitve ponudbe opraviti le ponudnik.

2.2.4.4.4.b Premogovnik Velenje prav tako ni ustrezno dokumentiral vročanja posameznih odločitev v tem postopku oddaje javnih naročil. Ponudnika Span, d. o. o., Ljubljana je izločil iz postopka oddaje javnega naročila, ker v danem roku ni dopolnil svoje formalno nepopolne ponudbe, čeprav se v dokumentaciji ne nahaja vročilnica ali drug dokument, ki bi potrjeval, da je ponudnik Span, d. o. o., Ljubljana poziv k dopolnitvi svoje formalno nepopolne ponudbe prejel.

2.2.4.5 Nabave pri ekskluzivnih dobaviteljih

Premogovnik Velenje je največ nabavnih pogodb nad mejnimi vrednostmi iz ZJNVETPS oddal po postopku s pogajanjem brez predhodne objave ali celo brez izvedbe kakršnegakoli postopka oddaje javnega naročila, pri čemer se je praviloma pogajal zgolj z enim ponudnikom oziroma dobaviteljem¹¹³ določenega blaga ali storitev. Na podlagi seznama vseh sklenjenih pogodb, ki jih je Premogovnik Velenje označil za nabavno pogodbo z ekskluzivnim dobaviteljem, smo ugotovili, da je v obdobju, na katero se nanaša revizija, Premogovnik Velenje sklenil skupaj 146 nabavnih pogodb z ekskluzivnimi dobavitelji v skupni vrednosti 51.421.884 evrov brez DDV. Realizacija na podlagi teh pogodb je v tem obdobju znašala 47.947.138 evrov brez DDV.

Premogovnik Velenje je sklepal nabavne pogodbe z ekskluzivnimi dobavitelji na podlagi predhodno sklenjenih pogodb o poslovnem sodelovanju na razvojno-tehničnem področju ter pogodb o dolgoročnem poslovnem sodelovanju. Premogovnik Velenje je nabavne pogodbe glede določenega blaga ali storitev sklepal tudi z gospodarskimi družbami, ki so v Republiki Sloveniji nastopali kot ekskluzivni zastopniki oziroma posredniki proizvajalcev iz tujine.

Iz seznama pogodb o razvojno-tehničnem sodelovanju, veljavnih v obdobju od leta 2013 do leta 2015, je razvidno, da je imel Premogovnik Velenje v tem obdobju sklenjenih 13 pogodb o razvojno-tehničnem sodelovanju, na podlagi katerih je nabavljal izključno pri teh pogodbenih strankah. 12 izmed teh pogodb o razvojno-tehničnem sodelovanju je bilo sklenjenih za nedoločen čas. Najbolj pogosta vsebina take pogodbe je bila dogovor med Premogovnikom Velenje in ekskluzivnim dobaviteljem glede sodelovanja pri razvoju in izdelavi specifičnega predmeta razvoja, ki je obsegalo razvoj, uvedbo v redno proizvodnjo ter zagotavljanje rezervnih delov, vse na podlagi letnih pogodb. Premogovnik Velenje se je zavezal nabavljati blago, ki je predmet razvoja, ekskluzivno pri tem dobavitelju. Stranki pogodbe sta se zavezali varovati poslovno skrivnost glede rezultatov skupnega razvoja, da pa morajo biti Premogovniku Velenje dokumentacija in načrti dostopni, vendar jih brez soglasja obeh strank ne sme posredovati tretji osebi.

Iz seznama pogodb o dolgoročnem poslovnem sodelovanju, veljavnih v obdobju od leta 2013 do leta 2015, je razvidno, da je imel Premogovnik Velenje v tem obdobju sklenjenih pet pogodb o dolgoročnem poslovnem sodelovanju, na podlagi katerih je opravljal nabave izključno pri pogodbenih strankah. Štiri izmed teh pogodb so bile sklenjene za nedoločen čas. Pogosta vsebina take pogodbe je bil dogovor o dolgoročnem poslovnem sodelovanju pogodbenih strank, Premogovnik Velenje pa se je s pogodbo zavezal pri izvajalcu naročiti določene storitve ali blago v količinah in po cenah, določenih z letnimi pogodbami.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Pogodbe za dolgoročno poslovno sodelovanje poenostavijo in olajšajo nabavo določenega blaga, hkrati pa Premogovniku Velenje omogočajo, da ne kupuje blaga na zalogo. Praviloma gre za veliko število artiklov majhne vrednosti, katerih nabava se vrši v majhnih količinah in se pogosto ponavlja, hkrati pa se cene na tržišču za te artikle praktično ne spreminjajo. Tipično poslovno sodelovanje je potekalo tako, da Premogovniku Velenje v trenutku, ko potrebuje določeno blago, ni treba voditi dolgotrajnega nabavnega postopka, ampak izvrši le nabavo blaga po veljavni pogodbi oziroma ceniku.

¹¹³ Premogovnik Velenje takšne dobavitelje označuje kot ekskluzivne dobavitelje.

Nabavne pogodbe z ekskluzivnimi zastopniki oziroma posredniki proizvajalcev iz tujine je Premogovnik Velenje sklepal za nabavo originalnih rezervnih delov pri opremi, kjer je bilo treba ohraniti certifikate protiekspluzijske zaščite, ko je šlo za storitve servisa ali predelave opreme, kjer je določene vzdrževalne posege izvršil proizvajalec ali pooblaščen servis, ter ko je šlo za dopolnitev ali nadgradnjo že obstoječih sistemov, ki je bila mogoča samo z opremo določenega proizvajalca, ker je enaka oziroma skladna z že obstoječo opremo. Pravico ekskluzivnega zastopanja na slovenskem trgu je Premogovnik Velenje ugotavljal na podlagi izjav proizvajalcev o posredništvu.

Da bi odgovorili na vprašanje, ali so bile podane okoliščine, na podlagi katerih bi Premogovnik Velenje smel oddati javno naročilo na podlagi postopka s pogajanjem brez predhodne objave¹¹⁴ ekskluzivnemu dobavitelju, smo pregledali nabavne pogodbe, sklenjene s temi ekskluzivnimi dobavitelji.

2.2.4.5.1 Dobava šestih reduktorjev za pogone verižnih in tračnih strojev

Premogovnik Velenje in izbrani ponudnik Salus, d. o. o., Mežica sta na podlagi izvedenega postopka s pogajanjem brez predhodne objave 27. 2. 2013 sklenila pogodbo za dobavo šestih reduktorjev za pogone verižnih in tračnih strojev v skupni vrednosti 160.291 evrov brez DDV.

Ugotovili smo, da ni bil podan noben izmed razlogov iz 35. člena ZJNVETPS za oddajo javnega naročila po postopku s pogajanjem brez predhodne objave. Premogovnik Velenje se je v nabavni potrebi in prilogi – dokumentu *Obrazložitev ekskluzivnosti* z dne 21. 1. 2013 – skliceval na sklenjeno pogodbo o razvojno-tehničnem sodelovanju in statusu ekskluzivnega dobavitelja, vendar zgolj to ne more biti razlog za uporabo postopka s pogajanjem brez predhodne objave ali odstop od uporabe ZJNVETPS. Premogovnik Velenje se je skliceval tudi na razlog tehničnih oziroma umetniških zahtev predmeta ter varovanja izključnih pravic¹¹⁵ ter dodatne nabave s strani prvotnega dobavitelja, vendar v navedenih dokumentih ni opredelil okoliščin, ki bi omogočale presojo, ali so bili omenjeni razlogi za uporabo postopka s pogajanjem brez predhodne objave res podani. S tem je kršil točko b) prvega odstavka 69. člena ZJNVETPS, v skladu s katero mora o vsakem naročilu hraniti podatke, na podlagi katerih bo kasneje lahko upravičil svojo odločitev za uporabo postopka brez predhodne objave. Če Premogovnik Velenje svoje odločitve za uporabo postopka s pogajanjem brez predhodne objave ne more utemeljiti, ni mogoč drugačen zaključek, kot da je oddajo javnega naročila izvedel po postopku, za katerega niso bili podani utemeljeni razlogi, ki so opredeljeni v 35. členu ZJNVETPS.

2.2.4.5.2 Nabava rezervnih delov opreme dvoverižnih transporterjev za transport premoga

Premogovnik Velenje in izbrani ponudnik družba Sipoteh sta na podlagi izvedenega postopka s pogajanjem brez predhodne objave 12. 2. 2015 sklenila pogodbo za dobavo rezervnih delov opreme dvoverižnih transporterjev za transport premoga s pripravnih delovišč v skupni vrednosti 183.555 evrov brez DDV.

Ugotovili smo, da je bil razlog iz 3. točke prvega odstavka 35. člena ZJNVETPS, da sme naročnik oddati javno naročilo po postopku s pogajanjem brez predhodne objave, če lahko zaradi tehničnih oziroma umetniških zahtev predmeta javnega naročila ali iz razlogov, ki so povezani z varovanjem izključnih

¹¹⁴ V enem primeru, ki je bil vključen v pregled, je bil pred sklenitvijo pogodbe z ekskluzivnim dobaviteljem izveden postopek s pogajanjem po predhodni objavi.

¹¹⁵ Smiselno 3. točka prvega odstavka 35. člena ZJNVETPS, ki določa, da lahko naročnik odda javno naročilo po postopku s pogajanjem brez predhodne objave, če lahko zaradi tehničnih oziroma umetniških zahtev predmeta javnega naročila ali iz razlogov, ki so povezani z varovanjem izključnih pravic, naročilo izpolni le določen ponudnik.

pravic, naročilo izpolni le določen ponudnik, sicer podan, da pa je odvisnost zgolj od enega dobavitelja povzročil Premogovnik Velenje sam. Dobavitelj edini razpolaga z načrti za izdelavo rezervnih delov za dvoverižne transporterje, ki so vgrajeni pri Premogovniku Velenje, vendar dobavitelj ni bil prvotni proizvajalec teh strojev. S prenosom dejavnosti in intelektualne lastnine v obliki načrtov za izdelavo rezervnih delov, ki so predmet te pogodbe, z družbe HTZ na izbranega ponudnika je skupina Premogovnik Velenje izgubila nadzor nad načrti za rezervne dele za dvoverižne transporterje, ki so vgrajeni v Premogovniku Velenje in katerih prvotni proizvajalec je prenehal s svojo dejavnostjo. Če bi Premogovnik Velenje zagotovil, da bi skupina Premogovnik Velenje ohranila nadzor nad načrti za rezervne dele, bi si lahko zagotovil izdelavo rezervnih delov v okviru transparentnega postopka oddaje javnega naročila od kateregakoli ponudnika, ki se s tako dejavnostjo ukvarja, in se ne bi izpostavljal tveganju izpada dobave rezervnih delov, če izbrani ponudnik preneha poslovati.

2.2.4.5.3 Dobava jamskega lesa za rudniške jaške

Premogovnik Velenje in izbrani ponudnik družba PLP sta na podlagi izvedenega postopka s pogajanjem brez predhodne objave v obdobju od leta 2013 do leta 2015 sklenila štiri nabavne pogodbe nad mejnimi vrednostmi iz ZJNVETPS za nabavo jamskega lesa v skupni vrednosti 6.438.435 evrov brez DDV. Družba PLP na podlagi letnih pogodb za Premogovnik Velenje dobavlja in razklada lesno surovino ter naklada končne lesne proizvode na vozne enote za jamski transport, kjer se jamski les uporablja kot podporni element v rudniških jaških. Lesni obrat dobavitelja družbe PLP se nahaja v nadzemnih prostorih oziroma na dvorišču Premogovnika Velenje in je logistično povezan z vhodom v rudniške jaške.¹¹⁶

2.2.4.5.3.a Kot razlog za uporabo postopka s pogajanjem brez predhodne objave je Premogovnik Velenje navedel 3. in 5. točko prvega odstavka 35. člena ZJNVETPS. Na podlagi 5. točke je bilo javno naročilo mogoče oddati po postopku s pogajanjem brez predhodne objave v primeru naročanja blaga za dodatne nabave blaga s strani prvotnega dobavitelja, ki so namenjene za delno nadomestilo na trgu dostopnega blaga ali postavitev ali kot povečanje obsega obstoječega blaga ali postavitev, če bi zamenjava dobavitelja prisilila naročnika, da bi nabavil material, ki ima drugačne tehnične lastnosti, to pa bi povzročilo neskladnost ali nesorazmerne tehnične težave med obratovanjem in vzdrževanjem. Premogovnik Velenje je v obrazložitvi navedel, da je bila družba PLP ustanovljena zato, da primerno pripravi les za transport v jamo ter da od ustanovitve zagotavlja ustrezne lesne mase za delovni proces Premogovnika Velenje, je opremljena z vso potrebno opremo in logističnimi napravami ter transportnimi potmi za sprotne in intervencijske potrebe, ter da bi bilo za dobavo lesa s strani drugih dobaviteljev treba zagotoviti razkladalno mesto in deponijo za jamski les, kar bi povsem spremenilo logistiko dobave lesa in podražilo transport od ustja do jaška. Premogovnik Velenje je 15. 12. 2015 objavil obvestilo o javnem naročilu¹¹⁷ po postopku s pogajanjem po predhodni objavi za nabavo letne količine jamskega lesa ter logistične storitve nalaganja in odpreme lesnih artiklov v jamo za obdobje enega leta. Gre za identični predmet in okoliščine kot pri pogodbah, ki jih je Premogovnik Velenje sklepal v preteklih letih po postopku s pogajanjem brez predhodne objave. To dodatno potrjuje dejstvo, da razlogi za uporabo postopka s pogajanjem brez predhodne objave v preteklih letih niso bili podani, kar predstavlja kršitev tretjega odstavka 32. člena ZJNVETPS, ki je določal, da sme naročnik postopek s pogajanjem brez predhodne objave uporabiti zgolj v posebnih primerih in razmerah, sicer pa mora uporabiti drug postopek oddaje javnega naročila.

¹¹⁶ Do 10. 4. 2007 je bil Premogovnik Velenje edini družbenik družbe PLP, sedaj pa ima Premogovnik Velenje zgolj 26-odstotni lastniški delež (Poslovni register Slovenije, AJPES), preostanek je v lasti družbe Bell, d. o. o., Miklavž na Dravskem polju ter Poštne banke Slovenije, d. d., Maribor.

¹¹⁷ Št. JN8786/2015.

2.2.4.5.3.b Pri pregledu dveh nabavnih pogodb smo ugotovili, da obstaja tveganje, da Premogovnik Velenje nabavlja jamski les pri dobavitelju družbi PLP po višjih cenah kot so tržne. Premogovnik Velenje je pogodbo za leto 2013 sklenil s ponudnikom, katerega končna ponudba je bila za 284.738 evrov brez DDV višja kot informativna ponudba, ki jo je pridobil od ponudnika Cemprin, d. o. o., Mislinja. Prav tako smo ugotovili, da je Premogovnik Velenje pogodbo za leto 2014 sklenil s ponudnikom, katerega končna ponudba je bila za 310.789 evrov brez DDV višja kot informativna ponudba, ki jo je pridobil od ponudnika Cemprin, d. o. o., Mislinja.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Premogovnik Velenje ne pozna konkurenčnega lesnega obrata, ki bi lahko ponudil količino žaganega lesa listavcev, ki je potrebna za delovanje premogovnika. Pridobljeno je bilo več ponudb, ki pa niso odražale realne tržne situacije. Ponudniki so v ponudbah ponujali ceno lesa, ki ni upoštevala zahtev logistike, obveznih zalog in drugih operativnih zahtev.

Premogovnik Velenje ni pridobil primerljivih ponudb za dobavo jamskega lesa, ki bi vsebovale povsem enake zahteve (logistične in druge operativne zahteve ter potrebna količina zalog za nemoteno delovanje premogovnika), zato ni mogel presoditi, ali je ponudba ekskluzivnega dobavitelja družbe PLP dejansko najugodnejša ali ne.

2.2.4.5.4 Nabava jeklenega ločnega podporja in veznega materiala

Premogovnik Velenje uporablja jekleno ločno podporje za podporo v rudniških jaških. Jekleno ločno podporje sestavlja več elementov, nekatere izmed teh proizvaja železarna ArcelorMittal, a. s., Češka Republika, ki jo na slovenskem trgu zastopa ekskluzivni dobavitelj Ekon, spol., s. r. o., Češka Republika. Sestava različnih elementov predstavlja celotno rudarsko jekleno ločno podporje, ki mora pred uporabo prestati laboratorijske preizkuse, prav tako je treba določiti njegovo nosilnost. Organizacijo in stroške laboratorijskih preizkusov ter stroške računalniškega modela je prevzel ekskluzivni dobavitelj jeklenega ločnega podporja Ekon, spol., s. r. o., Češka Republika.

Premogovnik Velenje v jami uporablja dva tipa jeklenega ločnega podporja, ki med seboj konstrukcijsko nista združljiva, in sicer jekleno ločno podporje profila K24¹¹⁸ ter profila TH 29¹¹⁹. Oba profila jeklenega ločnega podporja skupaj z veznimi elementi sta bila predmet letnih nabavnih pogodb, sklenjenih na podlagi izvedenih postopkov s pogajanjem brez predhodne objave. V letu 2015 pa je bil izveden postopek s pogajanjem po predhodni objavi. Iz seznama vseh sklenjenih pogodb v obdobju od leta 2013 do leta 2015 je razvidno, da je Premogovnik Velenje z ekskluzivnim dobaviteljem Ekon, spol., s. r. o., Češka Republika sklenil štiri nabavne pogodbe nad mejnimi vrednostmi za uporabo ZJNVETPS v skupni vrednosti pogodb 17.568.857 evrov brez DDV. Realizacija na podlagi teh pogodb pa je v tem obdobju znašala 14.802.682 evrov brez DDV.

2.2.4.5.4.a V okviru revizije smo pregledali tri nabavne pogodbe za jekleno ločno podporje. Predmet nabavnih pogodb so bili različni jekleni loki profilov K24 in TH29 ter objemke in matice. Skupna realizacija na podlagi teh treh pogodb je znašala 12.792.196 evrov brez DDV. Premogovnik Velenje je v dokumentu, v katerem je obrazložil uporabo postopka s pogajanjem brez predhodne objave, navedel, da jekleno ločno podporje, ki ustreza zahtevam za uporabo v Premogovniku Velenje, ponuja le ekskluzivni

¹¹⁸ Izdelano na podlagi standarda jeklarne Arcelor Mittal, a. s., Češka Republika in nosi oznako KN 41 2130 (Kunčice Norma).

¹¹⁹ Izdelano na podlagi nemškega standarda DIN 21530.

dobavitelj Ekon, spol., s. r. o., Češka Republika. Premogovnik Velenje se je o dobavah jeklenega ločnega podporja dogovarjal tudi z železarno ArcelorMittal, a. s., Češka Republika neposredno, pri čemer možnost neposrednega sodelovanja s Premogovnikom Velenje ni bila izključena, čeprav se ta ne udeležuje postopkov javnega naročanja. Premogovnik Velenje je našel še dodatne ponudnike, in sicer gospodarsko družbo Invec-Remaccon, d. o. o., Logatec, ki je ponujala jekleno ločno podporje proizvajalca Özkan Steel, a. s., Turčija¹²⁰, Premogovnik Velenje pa je celo testiral jekleno ločno podporje profila TH29 proizvajalca Bochumer Eisenhütte Heintzman G. m. b. H., Nemčija in ugotovil, da je ustrezno. Obstoj mogočih alternativnih dobaviteljev ločnega podporja je izključeval upravičenost uporabe postopka s pogajanji brez predhodne objave na podlagi 3. točke prvega odstavka 35. člena ZJNVETPS, ki uporabo tega postopka oddaje javnega naročila dopušča zgolj v primerih, ko naročilo lahko izpolni le točno določen ponudnik.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Premogovnik Velenje je imel z materialom, ki ga je dobavljal ekskluzivni dobavitelj, dobre izkušnje, saj je to jekleno ločno podporje boljše kakovosti. Premogovnik Velenje je uporabljenemu materialu prilagodil tehnologijo vgrajevanja in temu primerno usposobil zaposlene ter zagotovil, da njihova oprema dopušča popravilo zgolj izbranih tipov podporja. Prav tako sprememba tipa jeklenega ločnega podporja ni enostavna, saj zahteva tehnološke spremembe in stroške v ostalih podpornih procesih pri proizvodnji. Mešanje segmentov jeklenega ločnega podporja različnih proizvajalcev namreč lahko povzroči neustrezno naleganje profilov in problem nosilnosti spojev ter bi zaradi dimenzijskih odstopanj lahko prihajalo do preobremenitve in prekomerne obrabe orodij in strojev za popravilo.

Postopek s pogajanji brez predhodne objave je bilo mogoče uporabiti tudi za dodatne nabave blaga s strani prvotnega dobavitelja, če bi zamenjava dobavitelja prisilila naročnika, da nabavi material, ki ima drugačne tehnične lastnosti, kar bi povzročilo neskladnosti ali nesorazmerne tehnične težave med obratovanjem in vzdrževanjem (5. točka prvega odstavka 35. člena ZJNVETPS). Razlog po tej točki v obravnavanem primeru ni bil podan, saj je Premogovnik Velenje v letu 2014 začel uporabljati jekleno ločno podporje profila TH29, torej tip jeklenega ločnega podporja, ki ni konstrukcijsko združljiv z jeklenim ločnim podporjem profila K24, ki ga je Premogovnik Velenje uporabljal pred tem.

2.2.4.5.4.b V postopku sklenitve pogodbe za nabave jeklenega ločnega podporja v letu 2013, smo ugotovili, da je Premogovnik Velenje opustil objavo prostovoljnega obvestila za predhodno transparentnost, kar predstavlja kršitev 64.b člena ZJNVETPS, ki je naročniku nalagal objavo prostovoljnega obvestila za predhodno transparentnost, kadar je naročilo oddajal po postopku s pogajanji brez predhodne objave, če na portalu javnih naročil in v Uradnem listu EU ni objavil obvestila o naročilu. Prav tako je Premogovnik Velenje opustil objavo obvestila o oddaji javnega naročila, kar predstavlja kršitev 63. člena ZJNVETPS, ki je v tem primeru nalagal, da mora naročnik poslati v objavo obvestilo o oddaji javnega naročila portalu javnih naročil in Uradnemu listu EU v dveh mesecih od oddaje javnega naročila.

2.2.4.5.5 Nabava jeklenega ločnega podporja v letu 2015

Premogovnik Velenje je za nakup jeklenega ločnega podporja in veznega materiala v letu 2015 izvedel postopek s pogajanji po predhodni objavi in kot najugodnejšega ponudnika izbral Ekon, spol., s. r. o., Češka Republika. Premogovnik Velenje in izbrani ponudnik sta 27. 10. 2015 sklenila pogodbo za nakup jeklenega ločnega podporja in veznega materiala v vrednosti 4.694.217 evrov brez DDV, in sicer za enoletno količino različnih jeklenih lokov, objemk in matic.

¹²⁰ Glede katerega je Premogovnik Velenje pojasnil, da material ni ustrezal njegovim zahtevam.

2.2.4.5.5.a Premogovnik Velenje je v tehničnih specifikacijah razpisne dokumentacije za predmet naročila pri postavki tip ločnega podporja K 24 določil, da mora material loka ustrezati standardu KN 412130:2004, ki je lastni standard¹²¹ železarne ArcelorMittal, a. s., Češka Republika, torej železarne, katere proizvode na slovenskem trgu ekskluzivno dobavlja družba Ekon, spol., s. r. o., Češka Republika. Premogovnik Velenje pri tem ni opredelil storilnostnih oziroma funkcionalnih zahtev, ki so vsebina standarda železarne ArcelorMittal, a. s., Češka Republika. Premogovnik Velenje je s tem vsem potencialnim ponudnikom, ki ne sodelujejo s to železarno na slovenskem trgu, razen ekskluzivnemu zastopniku, onemogočil sodelovanje pri tem postopku oddaje javnega naročila. Premogovnik Velenje je s tem kršil drugi odstavek 41. člena ZJNVETPS, ki je določal, da morajo tehnične specifikacije predmeta javnega naročila omogočati enakopraven dostop vsem ponudnikom in ne smejo ustvarjati ovir za dostop do javnih naročil konkurenčnim gospodarskim subjektom.

2.2.4.5.5.b Premogovnik Velenje je družbi Ekon, spol., s. r. o., Češka Republika 29. 7. 2015 poslal dopis z zahtevkom za predložitev ponudbe, kar je dva dni po javni objavi obvestila o naročilu na portalu javnih naročil in dan pred objavo v Uradnem listu EU. Premogovnik Velenje je s tem, ko je posredoval informacije zgolj enemu ponudniku neposredno, in to še preden sta bila obvestilo o javnem naročilu in razpisna dokumentacija v Uradnem listu Evropske unije javno objavljena, odvzel drugim potencialnim ponudnikom možnost, da se sočasno in v enakem obsegu seznanijo z informacijami o javnem naročilu. Glede na to, da je v preteklih obdobjih Premogovnik Velenje temu ponudniku oddajal javna naročila za istovrstno blago, je bil izbrani ponudnik že zaradi predhodnega poslovnega sodelovanja s Premogovnikom Velenje v privilegiranem položaju v primerjavi z drugim morebitnim ponudnikom. Takšno ravnanje Premogovnika Velenje predstavlja kršitev drugega odstavka 66. člena ZJNVETPS, ki določa, da mora naročnik izbrati tak način ali načine sporočanja, ki so dostopni vsem gospodarskim subjektom.

2.2.4.5.5.c Ugotovili smo tudi, da sklenjena pogodba o izvedbi javnega naročila v bistvenih delih odstopa od osnutka pogodbe iz razpisne dokumentacije, saj se je Premogovnik Velenje v pogodbi o izvedbi naročila dogovoril za manj ugodne pogoje, kot je to predvidel v razpisni dokumentaciji, in sicer:

- za 30 dni krajši plačilni rok za jekleno ločno podporje ter za 60 dni krajši plačilni rok za vezni material,
- za 7 dni daljši dobavni rok za jekleno ločno podporje ter za 38 dni daljši dobavni rok za vezni material,
- za možnost prilagoditve cen po 30. 4. 2016, medtem ko je v vzorcu pogodbe v razpisni dokumentaciji predvidena nespremenljivost cen v celotnem pogodbenem obdobju.

Navedeno predstavlja kršitev četrtega odstavka 74. člena ZJNVETPS, ki je določal, da pogodba o izvedbi javnega naročila v bistvenih delih ne sme odstopati od osnutka pogodbe iz razpisne dokumentacije, razen v primeru, ko je bila v postopku oddaje javnega naročila posamezna določba osnutka pogodbe predmet pogajanj med naročnikom in ponudnikom. Osutek pogodbe bi lahko bil predmet pogajanj med Premogovnikom Velenje in potencialnimi ponudniki v postopku s pogajanja po predhodni objavi, vendar zgolj glede ponudbene cene, ne pa tudi glede drugih sestavin pogodbe. V razpisni dokumentaciji je bilo določeno, da se bodo izvedla pogajanja o ponudbeni ceni, pri čemer bo Premogovnik Velenje pisno pozval ponudnike k predložitvi končne ponudbe, v kateri cene ne smejo biti višje kot v izhodiščni ponudbi.

¹²¹ Standard ni dostopen javnosti.

2.2.4.5.6 Nabava rezervnih delov za pridobivalni stroj SL 300

Ugotovili smo, da je Premogovnik Velenje posloval z družbo Eickhoff Bergbautechnik, G. m. b. H., Nemčija, s katero je v obdobju od leta 2013 do leta 2015 sklenil štiri pogodbe v skupni vrednosti 3.086.718 evrov brez DDV. Realizacija na podlagi pogodb je v tem obdobju znašala 3.093.381 evrov brez DDV.

2.2.4.5.6.a V okviru revizije smo pregledali pogodbo za dobavo rezervnih delov za pridobivalni stroj SL 300 v skupni vrednosti 2.748.312 evrov brez DDV. Pogodba je bila z družbo Eickhoff Bergbautechnik, G. m. b. H., Nemčija sklenjena brez izvedbe kateregakoli postopka po ZJNVETPS. Dokumentacija glede oddaje naročila ni vključevala nobene obrazložitve razlogov za opustitev uporabe ZJNVETPS. Ugotovili smo, da niso bili podani pogoji za nobeno izjem od uporabe ZJNVETPS, kar predstavlja kršitev prvega odstavka 32. člena ZJNVETPS, ki je določal, da mora naročnik izvesti javno naročanje po enem izmed postopkov oddaje javnih naročil, ki so navedeni v tem členu, če niso podani razlogi za uporabo izjem tega zakona.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Premogovnik Velenje pridobivalne stroje SL 300 uporablja že od leta 2002. Za razmere v Premogovniku Velenje edini tehnično primeren pridobivalni stroj na tržišču Eickhoffov stroj SL 300. Trenutno ima tri, iz posamičnih delov pa je že skoraj sestavil četrtega. Ker že ima na zalogi več teh strojev in ker so sestavni deli medsebojno zamenljivi, potrebuje zalogo rezervnih delov zgolj za en tip in proizvajalca stroja. To olajša razporejanje strojev po deloviščih, saj mora pogosto obratovati več strojev naenkrat. Prav tako ima usposobljen kader in ustrezna orodja za izvajanje vzdrževalnih posegov.

Iz pojasnila Premogovnika Velenje ne izhaja argumentacija, na podlagi katere bi bilo mogoče sklepati, da v primeru oddaje javnega naročila za nabavo rezervnih delov za pridobivalne stroje SL 300 Premogovnik Velenje ni bil zavezan uporabiti določb ZJNVETPS.

2.2.4.5.6.b Ugotovili smo, da je Premogovnik Velenje v zameno za plačilo blaga po tej nabavni pogodbi za odvisno družbo HTZ od izbranega ponudnika izposloval določene koristi, ki niso povezane s predmetom tega javnega naročila, in sicer v obliki pridobivanja poslov za odvisno družbo.¹²² To je kršitev drugega odstavka 13. člena ZJNVETPS, ki naročnikom prepoveduje zahtevati od ponudnikov, da pri izvedbi naročila zaposlijo določene podizvajalce ali izvedejo drug posel.

Ukrep Premogovnika Velenje

Premogovnik Velenje je z letom 2016 začel ocenjevati dobavitelje v skladu z novosprejetim notranjim aktom Nabava in odnos do dobaviteljev – ocenjevanje dobaviteljev. Prav tako je začel z izvedbo pogovorov neposredno s proizvajalci, ki jih zastopajo posredniki.

¹²² Iz ponudbe izbranega ponudnika št. 801812D z dne 16. 9. 2013 (Compensation with subsidiary of Premogovnik Velenje), ki je priloga nabavne pogodbe, izhaja opis poslovnega odnosa med izbranim ponudnikom in družbo HTZ pri vzdrževanju proizvodov izbranega ponudnika v državah z območja nekdanje Jugoslavije. Predvidena je možnost širjenja sodelovanja med izbranim ponudnikom in družbo HTZ pri izdelavi določenih komponent pridobivalnih strojev, pri čemer bi se tehnične podrobnosti in poslovni pogoji določili kasneje.

2.2.4.6 Drobitev javnih naročil

Premogovnik Velenje je v obdobju od leta 2013 do leta 2015 sklenil 613 nabavnih pogodb, katerih vrednost je bila nižja od mejne vrednosti, nad katero je bilo treba izvesti enega izmed postopkov oddaje javnega naročila iz ZJNVETPS. Skupna pogodbeno vrednost teh naročil je v obdobju od leta 2013 do leta 2015 znašala 9.341.901 evro brez DDV, skupna realizacija na podlagi teh pogodb pa 8.009.306 evrov brez DDV.

Pri pregledu predmeta pogodb, sklenjenih z istim dobaviteljem, smo ugotovili, da je Premogovnik Velenje med letom z istim dobaviteljem pogosto sklenil več nabavnih pogodb za istovrstno blago ali storitve. Pri tem pa je bila vrednost posamezne pogodbe pod mejnimi vrednostmi, nad katero je bilo treba izvesti enega izmed postopkov oddaje javnega naročila iz ZJNVETPS, medtem ko je skupna vrednost tako sklenjenih pogodb z istovrstnim predmetom in istim dobaviteljem presegala mejne vrednosti iz ZJNVETPS.

V tabeli 36 so za izbrane postopke oddaje javnih naročil, pri katerih je bila vrednost posamezne pogodbe pod mejnimi vrednostmi iz ZJNVETPS, prikazani podatki o dobavitelju, predmetu javnega naročila, številu sklenjenih pogodb za posamezni predmet javnega naročila ter skupna pogodbeno vrednost.

Tabela 36: Izbrani postopki javnih naročil v obdobju od leta 2013 do leta 2015 pod mejnimi vrednostmi za izvedbo enega izmed postopkov oddaje javnega naročila iz ZJNVETPS

Družba	Predmet javnega naročila	Število pogodb	Pogodbena vrednost v evrih brez DDV
Dbss, d. o. o., Velenje	Sklopi za napreovalne stroje GPK in GPK-PV	2	54.962
Dbss, d. o. o., Velenje	Sorniki za napreovalne stroje GPK in GPK-PV	2	85.472
Dbss, d. o. o., Velenje	Sorniki za hidravlično podporje	4	126.953
Salus, d. o. o., Mežica	Pogonska verižna kolesa za transporter DVT 470	2	61.798
Bell, d. o. o., Miklavž na Dravskem polju	Sestavni deli tehnoloških vodov	4	140.339
Petrol, d. d., Ljubljana	Dobava mazalnih olj	2	61.039
Rastim-ips, d. o. o., Šoštanj	Ključni in nastavki za vijačni material ločnega podporja	2	66.770
Bartec varnost, d. o. o., Zagorje ob Savi	Rudarske naglavne svetilke RSN-7	2	58.500
Bartec varnost, d. o. o., Zagorje ob Savi	Rudarske naglavne svetilke za metanske jame	2	58.500
Ekologika Peter Perš, s. p., Murska Sobota	Izopor smola in penilec	2	57.188
Siming, d. o. o., Ljubljana	Visokotlačni priključki za izdelavo visokotlačnih cevi hidravličnih naprav	2	53.300
C & G, d. o. o., Ljubljana	Obnova in nadgradnja dveh sekundarnih zaščitnih stikal tipa 5KTA proizvajalca Končar-pex	2	70.168
Faser, s. a., Poljska	Samoreševalni izolacijski dihalni aparat z zaprtim tokokrogom Faser SR-K30A	2	67.304
Igm Zagorje, d. o. o., Zagorje	Hidrirano apno	2	47.923
Skupaj		32	1.010.216

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Skupna vrednost navedenih pogodb je v obdobju od leta 2013 do leta 2015 znašala 1.010.216 evrov brez DDV. Premogovnik Velenje nobene izmed teh nabavnih pogodb ni sklenil na podlagi predhodno izvedenega postopka oddaje javnega naročila, kar predstavlja kršitev prvega in drugega odstavka 32. člena ZJNVETPS, ki določata, da mora naročnik izvesti javno naročanje po enem izmed postopkov oddaje

javnih naročil, če vrednost predmeta javnega naročila brez DDV pri naročanju blaga ali storitev presega 40.000 evrov brez DDV. Glede na to, da je Premogovnik Velenje naročal blago oziroma storitve, ki so bile v določenem obdobju predmet ponovne oddaje (v roku enega leta dve nabavni pogodbi za isti predmet javnega naročila), bi moral oceniti vrednost javnega naročila v skladu z devetim odstavkom 18. člena ZJNVETPS, ki določa, da mora izračun ocenjene vrednosti temeljiti na dejanski celotni vrednosti istovrstnih zaporednih naročil, oddanih v zadnjih 12 mesecih ali v koledarskem letu (upoštevaje morebitne spremembe količine ali vrednosti), oziroma na celotni ocenjeni vrednosti zaporednih naročil, oddanih v 12 mesecih po prvi dobavi ali med koledarskim letom.

2.2.4.7 Spremljanje in nadzor izvajanja nabavnih pogodb

V skladu z notranjim aktom Premogovnika Velenje, ki ureja obvladovanje pogodb, je za nadzor nad izpolnitvijo posamezne nabavne pogodbe in zaključne aktivnosti po realizaciji pogodbe odgovoren skrbnik pogodbe. Skrbnik pogodbe skrbi za pravilno evidentiranje pogodb v informacijskih sistemih Premogovnika Velenje, pri čemer se izvorniki pogodbe hranijo v finančni službi. V finančni službi posamezni nabavni pogodbi dodelijo interno številko, prek katere se spremlja realizacija pogodbe. Ta interna številka se razlikuje od številke pogodbe, ki je navedena v nazivu pogodbe. Če skrbnik pogodbe ni obenem pooblaščenec za realizacijo pogodbe, mora poskrbeti, da pooblaščenca za realizacijo pogodbe obvesti o podpisu pogodbe in ga seznanji z njegovimi nalogami.

Iz pregledanih nabavnih pogodb je razvidno, da je v pogodbah opredeljen tudi način izpolnjevanja pogodbenih obveznosti, torej kako dobavitelj izkaže pravilno izpolnitev svoje obveznosti¹²³, način obračuna obveznosti¹²⁴ ter način plačila Premogovnika Velenje. Skrbnik pogodbe ali pooblaščenec za realizacijo pogodbe vodi opisani postopek in ga spremlja v informacijskem sistemu. Na posamezno nabavno pogodbo je vezan nabavni nalog, ki predstavlja posamezno naročilo blaga ali storitev na podlagi sklenjene nabavne pogodbe. Po prejemu računa za dobavljeno blago ali storitve se ta v informacijskem sistemu¹²⁵ pretvori v elektronsko obliko z enolično identifikacijsko številko. Prav tako se račun nanaša na posamezno nabavno pogodbo, kar omogoča preglednost in sledljivost računov, saj je potrebno vsak posamezni račun pred plačilom računovodsko ter vsebinsko kontrolirati, kar se evidentira v informacijskem sistemu. To omogoča vrednostno spremljanje realizacije vsake posamezne nabavne pogodbe, saj naj bi informacijski sistem onemogočil nadaljnja naročila in plačila blaga in storitev, če je dosežena vrednostno vnaprej določena pogodbeno realizacija.

Pri pregledu seznama nabavnih pogodb, sklenjenih v obdobju od leta 2013 do leta 2015, skupaj s podatki o vrednostih pogodb in realizacijo po posamezni pogodbi smo ugotovili, da vrednostno spremljanje realizacije nabavnih pogodb ni bilo zagotovljeno v celoti. V nekaterih primerih je bila v informacijski sistem vnesena nerealno nizka vrednost pogodbe (na primer samo 1 ali 2 evra), znesek realizacije pa je bil nato bistveno večji. V letu 2013 je bilo takšnih pogodb 43, njihova skupna realizacija pa je znašala 16.158.048 evrov brez DDV, v letu 2014 jih je bilo 49 s skupno realizacijo 8.957.712 evrov brez DDV ter 17 v letu 2015 s skupno realizacijo 2.672.806 evrov brez DDV. S tem Premogovnik Velenje ni zagotovil ustreznega obvladovanja izvajanja pogodb, saj v informacijskem sistemu, ki ga uporablja za

¹²³ Na primer s predložitvijo dobavnic, tehnične dokumentacije blaga in podobno.

¹²⁴ Datum in način izdaje računov.

¹²⁵ Pogodbe in računi se vodijo tako v sistemu ODOS kot tudi v sistemu MFG, ki je namenjen likvidaciji računov. Obe bazi podatkov sta informacijsko povezani.

vrednostno spremljanje pogodb, ni imel evidentiranih realnih vrednosti določenih pogodb. Zaradi tega iz podatkov v informacijskem sistemu ni bilo mogoče ugotoviti, ali so bile pogodbe realizirane v okviru določenih pogodbениh vrednosti.

Pooblaščenec za realizacijo pogodbe mora med izvajanjem pogodbe opozoriti skrbnika pogodbe, če prihaja pri izvajanju pogodbe do odstopanj, oziroma opozoriti na potrebo po sklenitvi aneksov k posameznim nabavnim pogodbam. Po tem, ko je pogodba izpolnjena, mora skrbnik pogodbe predati nabavno pogodbo v oddelek likvidature, da se sproži postopek zapiranja pogodbe. To pomeni, da se v informacijskem sistemu blokira pogodba, s čimer se onemogoči izdaja novih naročil blaga ali storitev, vezanih na posamezno zaprto pogodbo. Ko so poravnane vse obveznosti po pogodbi in prenehajo tudi vse garancijske obveznosti ter instrumenti zavarovanja za dobro izvedbo del oziroma odpravo napak v garancijski dobi, pridobi taka nabavna pogodba v informacijskem sistemu status neaktivne pogodbe.

Informatizirano vodenje sistema obvladovanja pogodb omogoča računovodstvu Premogovnika Velenje sledljivost računov, ki jih Premogovnik Velenje prejme, knjiži in poravna na podlagi posamezne nabavne pogodbe. V informacijskem sistemu je prek interne številke posamezne pogodbe mogoče dostopati do seznama vseh računov, ki so povezani s posamezno nabavno pogodbo, kjer so razvidni tudi temeljni podatki o vsakem računu in zbirni pregled zneska celotne realizacije po posamezni nabavni pogodbi. Informacijski sistem MFG pa omogoča tudi vpogled v promet s posameznim dobaviteljem, kjer so razvidni vsi prejeti in plačani računi, ki se nanašajo nanj. Vsi ti podatki skupaj z elektronsko obliko računa ter ostalimi preslikanimi dokumenti so razvidni tudi iz informacijskega sistema ODOS, prav tako se podatki iz informacijskega sistema MFG izvozijo v aplikacijo za vodenje glavne knjige. Neposredno v glavni knjigi pa se ne evidentirajo oznake pogodbe, na katero se specifična vknjižba, povezana z določenim dobaviteljem, nanaša.

Pri devetih pogodbah smo pregledali dokumentacijo, ki se je nanašala na izpolnitev pogodbениh obveznosti, in ugotavljali, ali se je nadzor nad pogodbami izvajal v skladu z notranjimi akti in pogodbениmi določili. Ugotovitve so predstavljene v nadaljevanju.

2.2.4.7.1 Realizacija pogodbe za dobavo jamskega lesa

Iz računovodskih podatkov izhaja, da je realizacija po pogodbi za dobavo jamskega lesa z družbo PLP znašala 2.210.889 evrov brez DDV.

2.2.4.7.1.a Premogovnik Velenje je v letu 2013 izvedel nabavo jamskega lesa in plačal račun v znesku 85.214 evrov brez DDV, še preden je nadzorni svet Premogovnika Velenje dal soglasje k sklenitvi posla, preden je bila pogodba v vrednosti 2.185.031 evrov sklenjena in preden je Premogovnik Velenje poslal dobavitelju letno naročilo lesa. Pri dveh računih smo tudi ugotovili, da se nanašata na dobave v obdobju od 1. 2. do 28. 2. 2014, torej po tem, ko je pogodba za leto 2013 že prenehala veljati, pogodba za dobavo jamskega lesa za leto 2014 pa še ni bila sklenjena. Vrednost teh nabav je znašala 152.424 evrov brez DDV. Premogovnik Velenje je s tem, ko je oddal naročilo za dobavo jamskega lesa in račun plačal, ko ni imel veljavne pisne pogodbe, ravnal v nasprotju z notranjim aktom Naročanje materiala, opreme in storitev, ki za nabave v taki vrednosti predvideva izdelavo nabavne potrebe in sklenitev pisne pogodbe.

2.2.4.7.1.b Premogovnik Velenje ni zagotovil ustreznega nadzora nad izvedbo pogodbe za dobavo jamskega lesa v letu 2013. Pri pregledu dokumentacije o realizaciji pogodbe smo ugotovili, da iz dobavnic ni razvidno, kdo je v imenu Premogovnika Velenje potrdil količinski in kakovostni prevzem blaga v skladu

s 6. členom pogodbe, ki določa, da količinski prevzem opravi pooblaščen oseb Premogovnika Velenje. V ostalih primerih, kjer je razvidna identiteta predstavnika Premogovnika Velenje, ki je potrdil dobavnice, je razvidno, da količinskega in kakovostnega prevzema storitev ni potrdila oseba, ki je bila v pogodbi določena kot skrbnik pogodbe ali pooblaščenec za realizacijo pogodbe, temveč nekdo drug. V večini primerov smo iz evidenc iz informacijskega sistema ODOS ugotovili, da pred plačilom posameznega računa računskega in količinskega pregleda ni opravil skrbnik pogodbe ali pooblaščenec za realizacijo pogodbe, temveč nekdo drug. Nekaterih dobavnic ni potrdil predstavnik Premogovnika Velenje, račun pa je bil v informacijskem sistemu ODOS kljub temu računsko in vsebinsko potrjen kot ustrezen in izplačilo računa odobreno v celoti. Skupna vrednost dobav po nepotrjenih dobavnicah je znašala 25.889 evrov brez DDV.

2.2.4.7.2 Realizacija pogodbe za dobavo reduktorjev za pogone verižnih in tračnih strojev

Premogovnik Velenje je v letu 2014 sklenil pogodbo z družbo Salus, d. o. o., Mežica za dobavo šestih reduktorjev SARP-U-20 I=29 za pogon verižnih in tračnih strojev. Po tej pogodbi so izplačila v letu 2014 znašala 160.291 evrov brez DDV.

Pri pregledu dokumentacije, ki se nanaša na realizacijo pogodbe, smo ugotovili, da računov in dobavnic pred likvidacijo ni preveril niti skrbnik pogodbe niti pooblaščenec za realizacijo pogodbe, temveč nekdo drug. Prav tako smo ugotovili, da v informacijskem sistemu ODOS niso bili zavedeni drugi dokumenti¹²⁶, ki bi jih glede na določbe 7. člena pogodbe moral ob izpolnitvi predložiti izvajalec. Tako Premogovnik Velenje ni zagotovil ustreznega nadzora nad izpolnitvijo pogodbe.

2.2.4.7.3 Realizacija pogodbe za izdelavo dostavne in odvozne proge

Premogovnik Velenje je v letu 2014 sklenil pogodbo z družbo RGP za izdelavo dostavne in odvozne proge odkopne plošče – 80E ter izdelavo tesnilnih oblog na pripravnih deloviščih št. 1, 4, 6, 7, 8, 11 in 13 v podzemnih prostorih Premogovnika Velenje. Realizacija po tej pogodbi je v letu 2014 znašala 486.830 evrov brez DDV.

Premogovnik Velenje ni zagotovil ustrezne računsko in vsebinske kontrole izpolnitve pogodbe, saj je bila pri večini računov obračunana drugačna cena posameznih postavk, kot pa je bila dogovorjena v pogodbi. Prav tako iz mesečnih situacij in končne gradbene situacije, ki so priloga računom, ni razvidno, kdo je kot pooblaščenec Premogovnika Velenje potrjeval resničnost in ustreznost izvedenih del na podlagi podatkov gradbene knjige ter ustreznost zaračunanih cen po pogodbenem predračunu. Pri pregledu evidence v informacijskem sistemu ODOS smo tudi ugotovili, da nekaterih računov niti računsko niti vsebinsko niso pregledale in potrdile osebe, ki so bile navedene v pogodbi kot pooblaščenec Premogovnika Velenje (skrbnik pogodbe ali pooblaščenec za realizacijo pogodbe). V informacijskem sistemu ODOS se prav tako ne nahajajo niti gradbeni dnevnik niti dnevna poročila o izvedenih delih, ki bi se morala voditi v skladu z 10. členom pogodbe, zato dejanske realizacije pogodbe in ustreznosti računov zgoj ob podatkih iz informacijskega sistema ODOS ni mogoče z gotovostjo potrditi in nadzirati.

¹²⁶ 7. člen pogodbe določa, da mora dobavitelj ob dobavi blaga izročiti naročniku ustrezne certifikate in izjave v skladu s pravili na področju varnosti strojev, o protieksplzijski zaščiti in o ravnanju s kemikalijami, garancijski list, navodilo za uporabo in vzdrževanje ter dobavnico.

2.2.4.7.4 Realizacija pogodbe za izvajanje komunalnih del, del gradbenega in mizarskega vzdrževanja objektov in površin ter opreme

Premogovnik Velenje je v letu 2015 sklenil pogodbo z družbo PV Invest v vrednosti 750.000 evrov za izvajanje komunalnih del, del gradbenega in mizarskega vzdrževanja objektov in površin ter opreme na njih na območju Premogovnika Velenje. Izplačila po tej pogodbi so v letu 2015 znašala 253.493 evrov brez DDV.

2.2.4.7.4.a Ugotovili smo, da je izplačilo računov odobrila oseba, ki je v pogodbi navedena kot skrbnik pogodbe, vendar pa dobavnic ni potrdil skrbnik pogodbe ali pooblaščenec za realizacijo pogodbe. Prav tako vsebinske kontrole računov ni opravil niti skrbnik pogodbe niti oseba, ki je potrjevala dobavnice, kar pomeni, da Premogovnik Velenje ni zagotovil ustreznega nadzora nad izvedbo pogodbe.

2.2.4.7.4.b Ugotovili smo, da nekatere postavke na dobavnicah za opravljena dela niso predvidene v ceniku, ki je priloga pogodbe, in torej v tej pogodbi nimajo podlage. Dobavitelj bi glede teh storitev moral Premogovniku Velenje predložiti posebno ponudbo in od Premogovnika Velenje prejeti posebno naročilnico, kot to določa 6. člen pogodbe.

2.2.4.7.5 Realizacija pogodbe za izvedbo avtobusnih prevozov delavcev na delo in z dela v treh izmenah

Premogovnik Velenje je v letu 2014 sklenil pogodbo z družbo APS, d. d., Velenje za izvajanje avtobusnih prevozov delavcev na delo in z dela v treh izmenah. Izplačila po tej pogodbi so v letu 2014 znašala 664.443 evrov brez DDV.

Ugotovili smo, da so računi, ki so se nanašali na prevoze ob dela prostih dnevih, ko Premogovnik Velenje zagotavlja zgolj dežurstva, kot je to opredeljeno v 4. členu pogodbe, vsebovali obračunane postavke, ki s pogodbo niso bile opredeljene. Pri eni postavki, ki ima podlago v 4. členu pogodbe, pa je bil na 10 od 20 pregledanih računov obračunan prevoz za več dela prostih dni, kot jih je bilo v tistem mesecu. Premogovnik Velenje teh računov ni zavrnil, saj iz informacijskega sistema ODOS izhaja, da so bili sprejeti kot količinsko in vrednostno ustrezni. Znesek izplačil za te storitve je znašal 153.772 evrov brez DDV.

2.2.4.7.6 Realizacija pogodbe za dobavo ločnega podporja in veznega materiala v letu 2015

Premogovnik Velenje je v letu 2015 sklenil pogodbo z družbo Ekon, spol., s. r. o., Češka Republika za dobavo jeklenega ločnega podporja in veznega materiala. Realizacija po tej pogodbi je v letu 2015 znašala 3.136.772 evrov brez DDV.

Ugotovili smo, da Premogovnik Velenje ni zagotovil ustreznega nadzora nad izvedbo pogodbe, saj pri večini dobav v informacijskem sistemu ODOS ni bila evidentirana spremljajoča dokumentacija, iz katere bi izhajalo, da so bile dobave jeklenega ločnega podporja in ostalega blaga izvedene v skladu s pogodbo. Na dobavnicah ni navedena oseba, ki je prevzela blago od dobavitelja, prav tako na njih ni oznake kakovosti materiala ali priloženih poročil o laboratorijski preiskavi materiala, kot je to zahtevano v 4. členu pogodbe. Pri dveh računih smo ugotovili, da v informacijskem sistemu ODOS ni bila evidentirana niti dobavnica niti kakršenkoli drug dokument, ki bi izkazoval prejem blaga, izplačilo pa je bilo odobreno. Skupni znesek izplačil na podlagi obeh računov je znašal 132.015 evrov brez DDV.

2.2.4.8 Povzetek ugotovitev o izvajanju nabav v Premogovniku Velenje

Načrtovanje nabav materiala in storitev ter izvedbe investicij za posamezno poslovno leto je v Premogovniku Velenje urejeno z notranjimi akti. Načrtovanje izhaja iz določitve potreb posameznih poslovnih procesov v družbi, glede na projekcije aktivnosti proizvodnje v letnih načrtih ter ob upoštevanju stroškov za material in storitve ter izdatkov za izvedbo investicij v preteklih letih. Načrtovani stroški za nabavo materiala in storitev ter izdatki za izvedbo investicij so vključeni v poslovni načrt družbe. Določen je tudi postopek morebitnega prilagajanja planskih dokumentov nepredvidenim okoliščinam, ki bi se lahko pojavile med letom, ko se letni poslovni načrt izvaja.

Izvedba nabav je opredeljena v notranjih aktih Premogovnika Velenje, vendar nabave niso v vseh primerih potekale v skladu z notranjimi pravili in na transparenten način. Sistem ODOS ne omogoča identifikacije postopka oddaje javnega naročila, ki je bil podlaga za sklenitev pogodbe, niti ne omogoča pregleda rezultatov postopka izvedbe javnega naročila v fazi, ko je nabavna pogodba že podpisana. Premogovnik Velenje ne razpolaga s popolnim seznamom izvedenih postopkov javnih naročil, kar lahko vpliva na ustreznost nadzora nad izvedenimi postopki oddaje javnih naročil ter nabavnimi pogodbami, povezanimi z njimi. V nekaterih primerih pred sklenitvijo pogodbe ni bila dokumentirana ocenjena vrednost javnega naročila, zato Premogovnik Velenje ni imel zadostnih podatkov za izbiro enega izmed postopkov oddaje javnega naročila, ki jih ureja ZJNVETPS. Premogovnik Velenje je v obdobju, na katero se nanaša revizija, v nekaterih primerih nabavne pogodbe sklenil pozneje, kot so se dejansko začele izvajati. Premogovnik Velenje je tako v teh primerih pred sklenitvijo pogodbe izvajal nabave, ki so bile med strankama dogovorjene ustno, kar ni prispevalo k transparentnosti poslovanja, saj je pri ustno dogovorjeni pogodbi lahko oteženo dokazovanje obstoja pravnega posla.

Ker določba Direktive 2004/17/ES, ki se nanaša na pogoj za oddajo naročila povezanemu podjetju v ZJNVETPS ni bila prenesena, je bilo Premogovniku Velenje omogočeno sklepanje pogodb s povezanimi podjetji, ne da bi bil izveden postopek oddaje javnega naročila in čeprav ni bil izpolnjen pogoj Direktive 2004/17/ES, da je povezano podjetje vsaj 80 odstotkov povprečnega prometa v zvezi s storitvami, blagom oziroma gradnjami v prejšnjih treh letih realiziralo z zagotavljanjem teh storitev, blaga oziroma gradenj podjetjem, s katerimi je povezano. Tako je Premogovnik Velenje s povezanimi družbami v skupini HSE brez uporabe enega izmed postopkov po ZJNVETPS, sklenil 70 nabavnih pogodb, realizacija katerih je presegala mejne vrednosti za uporabo ZJNVETPS, v skupni realizirani vrednosti 42.033.336 evrov brez DDV kar predstavlja 51,3 odstotka celotne realizacije na podlagi sklenjenih nabavnih pogodb nad mejnimi vrednostmi za uporabo ZJNVETPS v letih 2013, 2014 in 2015.

Premogovnik Velenje pri nabavah blaga, storitev in izvedbi gradenj tudi v nekaterih drugih primerih ni v celoti zagotovil spoštovanja določb ZJNVETPS. V štirih primerih, ko je Premogovnik Velenje vodil postopek s pogajanjem po predhodni objavi, smo ugotovili nespoštovanje posameznih določb ZJNVETPS.

Premogovnik Velenje je oddajal javna naročila za nabavo določenega blaga in izvedbo storitev določenim izbranim ponudnikom, ki jih je označeval kot ekskluzivne dobavitelje. Z njimi je imel v večini primerov sklenjene pogodbe za nedoločen čas, ki jih je sklenil na podlagi predhodno izvedenega postopka s pogajanjem brez predhodne objave, postopka s pogajanjem po predhodni objavi ali brez izvedbe kakršnegakoli postopka po ZJNVETPS. V obdobju, na katero se nanaša revizija, je Premogovnik Velenje sklenil skupaj 146 nabavnih pogodb z ekskluzivnimi dobavitelji v skupni vrednosti 51.421.884 evrov brez DDV. Realizacija na podlagi teh pogodb je v istem obdobju znašala 47.947.138 evrov brez DDV. To so bile pogodbe za skupen razvoj in tehnično sodelovanje, pogodbe o dolgoročnem poslovnem sodelovanju in

pogodbe za poslovanje s posredniki. Razlogi za uporabo postopka s pogajanjem brez predhodne objave niso bili izpolnjeni v vseh primerih, saj smo ugotovili, da pogoji za uporabo tega postopka niso bili izpolnjeni v štirih primerih v skupni realizirani vrednosti 19.574.477 evrov brez DDV. Prav tako je bil pri sklepanju pogodb z ekskluzivnimi dobavitelji v enem primeru neupravičeno uporabljen postopek s pogajanjem po predhodni objavi, znesek realizacije pa je znašal 4.694.217 evrov brez DDV. V enem primeru smo ugotovili, da je bila pogodba z ekskluzivnim dobaviteljem neupravičeno sklenjena brez izvedbe kateregakoli postopka po ZJNVETPS. Realizacija na podlagi te pogodbe je znašala 2.748.312 evrov brez DDV.

Premogovnik Velenje v nekaterih primerih za nabavo blaga ali storitev, ko je letna vrednost nabav presežala znesek, nad katerim je bilo treba izvesti postopek po ZJNVETPS, ni izvedel ustreznega postopka oddaje javnega naročila. Premogovnik Velenje je pogosto med letom sklenil z istim dobaviteljem več nabavnih pogodb za enak predmet, pri čemer je bila vrednost posamezne pogodbe pod mejnimi vrednostmi, nad katerimi bi moral izvesti enega izmed postopkov oddaje javnega naročila, skupna vrednost tako sklenjenih pogodb v istem letu in z istim dobaviteljem pa je presežala mejne vrednosti iz ZJNVETPS. Skupna vrednost takih pogodb, ki so bile zajete v preizkušanje, je znašala 1.010.216 evrov brez DDV.

Premogovnik Velenje je spremljal in nadziral izvajanje nabavnih pogodb, vendar vrednostno spremljanje realizacije nabavnih pogodb ni bilo zagotovljeno v celoti. V nekaterih primerih je bila v informacijski sistem vnesena nerealno nizka vrednost pogodbe, znesek realizacije pa je bil nato bistveno večji. Ugotovili smo tudi, da so bili v nekaterih primerih plačani računi, ki so vsebovali postavke, ki niso bile predmet nabavne pogodbe, ali v informacijskem sistemu niso bila zabeležena ustrezna dokazila o izpolnitvi pogodbenih obveznosti, ki so bile podlaga za plačilo računa, vendar je bil račun kljub temu plačan. V nekaterih primerih ni bil zagotovljen ustrezen nadzor nad izvedbo pogodbe, saj izplačila računov ni odobrila oseba, ki je bila v pogodbi navedena kot skrbnik pogodbe ali pooblaščenec za realizacijo pogodbe. Prav tako vsebinske kontrole računov ni opravil skrbnik pogodbe ali oseba, ki je potrjevala dobavnice.

2.3 Prodaja poslovno nepotrebne premoženja

Prodaja poslovno nepotrebne premoženja je poleg stroškovne racionalizacije, poslovnega prestrukturiranja in finančnega prestrukturiranja ena od štirih skupin ukrepov, ki jih določa NFPP SPV, zato smo ugotavljali, ali je Premogovnik Velenje izvedel načrtovano prodajo poslovno nepotrebne premoženja v skupini Premogovnik Velenje, in pri tem proučili:

- ali je Premogovnik Velenje izvedel ustrezne aktivnosti pred prodajo premoženja v skupini Premogovnik Velenje;
- ali je Premogovnik Velenje izvedel ustrezne postopke za izvedbo načrtovane prodaje poslovno nepotrebne premoženja v skupini Premogovnik Velenje.

2.3.1 Aktivnosti pred prodajo poslovno nepotrebne premoženja

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je Premogovnik Velenje izvedel ustrezne aktivnosti pred prodajo premoženja v skupini Premogovnik Velenje, smo ugotavljali:

- ali je Premogovnik Velenje pripravil program prodaje s seznamom poslovno nepotrebne premoženja za Premogovnik Velenje in celotno skupino Premogovnik Velenje in
- ali so bile narejene cenitve poslovno nepotrebne premoženja ter analize finančnih učinkov prodaje.

2.3.1.1 Seznam poslovno nepotrebnega premoženja

V NFPP SPV je določena prodaja poslovno nepotrebnega premoženja v skupni načrtovani prodajni vrednosti 22.848.249 evrov. Zaradi obremenjenosti premoženja s hipotekami je v NFPP SPV predvideno, da bodo učinki od prodaje namenjeni odplačilu glavnice bančnih posojil.

Premogovnik Velenje je najbolj intenzivno izvajanje aktivnosti v zvezi s prodajo poslovno nepotrebnega premoženja načrtoval za obdobje od leta 2014 do leta 2017, in sicer po načrtovanih prodajnih vrednostih, kot so navedene v tabeli 37.

Tabela 37: Prodaja poslovno nepotrebne premoženja in ocenjene prodajne vrednosti

Št.	Predmet prodaje	Opis	Predvidena prodajna vrednost v evrih	Predvideno leto prodaje	Lastništvo
1	Vila Široko	objekt, oprema, zemljišča	1.128.180	2015	
2	Hotel Barbara, Fiesa	nepremičnine in oprema	2.600.000	2015	Premogovnik Velenje
3	Steklena direkcija, poslovni objekt Velenje	nepremičnine in oprema	1.000.246	2015	
4	Sončna elektrarna na strehi objektov na območju Premogovnika Velenje		1.365.282	2014	
5	Poslovni prostor Štrbenkova, Velenje	nepremičnine	650.000	2014	
6	Proizvodna linija za sveče	pakirni stroj NRT, stroj za ovijanje palet in linijo za sveče	50.000	2014	HTZ
7	Apartma Rogla		159.344	2015	
8	Stanovanja Velenje – Monema		628.027	2014 in 2015	
9	Stanovanja Ljubljana – Eko srebrna hiša		1.900.000	2017	
10	Zemljišče Lipa – vzhod, Velenje	skupna površina 1.456 m ²	87.000	2015	HTZ (1/2), PV Invest (1/2)
11	Poslovni prostor Šmartno ob Paki	poslovno-trgovski lokal	50.000	2015	RGP
12	Hotel Oleander, Strunjan	nepremičnine in oprema	2.000.000	2015	Gost
13	Stanovanja last PV Invest	15 enot letno	3.610.000	2015–2019	
14	Garaže triplex	garažne enote v sklopu stanovanj	300.000	2015	
15	Zemljišče Žekovec, Mozirje	skupna površina 10.339 m ²	310.170	2015	
16	Zemljišče Področnik Mozirje – vzhod	skupna površina 16.647 m ²	350.000	2015	PV Invest
17	Zemljišče Področnik Mozirje – zahod	skupna površina 14.651 m ²	660.000	2016	
18	Center starejših Zimzelen, Topolšica	objekt, zemljišče in oprema	6.000.000	2015	
Skupna ocenjena prodajna vrednost			22.848.249		

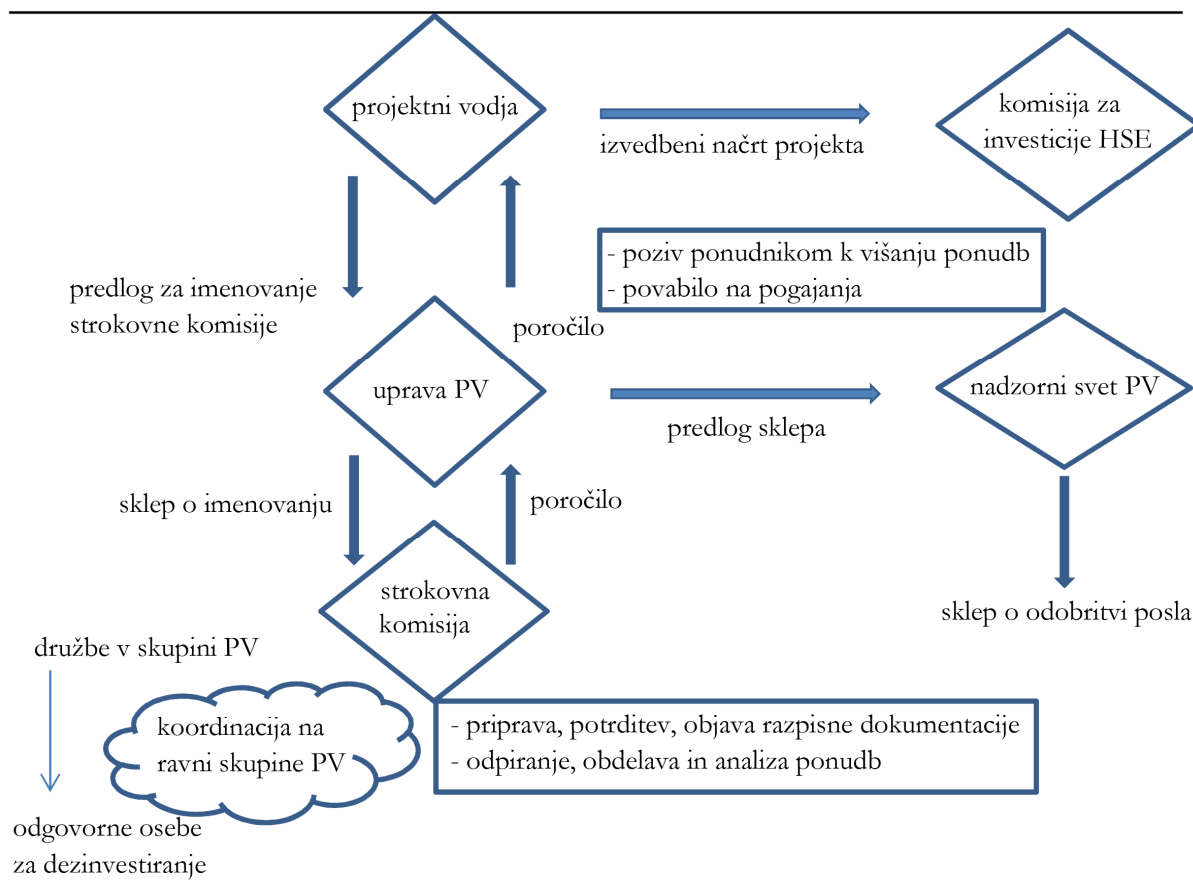
Vir: NFPP SPV.

V akcijskem načrtu NFPP SPV je v okviru ukrepa centralizacija vseh aktivnosti – nadaljevanje že obstoječih dejavnosti predvidena izdelava seznama vseh naložb in nepremičnin ter pridobitev cenitev, hipotek in zavarovanj. Iz akcijskega načrta NFPP SPV izhaja, da se je centralizacija vseh aktivnosti pričela v oktobru 2014. Navedeno je, da je Premogovnik Velenje do konca leta 2014 pripravil koncept prodaje, dopolnil centralno listo za prodajo ter jo dopolnil s finančnimi učinki. Centralizirano spremljanje prodaje in centralizirano vodenje aktivnosti še poteka. Dokončanje navedenih aktivnosti je bilo v akcijskem načrtu NFPP SPV predvideno do 31. 12. 2017.

V oktobru 2014 je Premogovnik Velenje izdelal dokument z naslovom Zbirni pregled nepremičnin in naložb za dezinvestiranje skupine Premogovnik Velenje, ki vsebuje seznam nepremičnin in finančnih naložb, namenjenih prodaji. Za vsak predmet prodaje je navedena sedanja vrednost, predvideno leto prodaje, morebitna obremenitev s strani banke ter finančni učinek izvedene prodaje.

2.3.1.1.a Premogovnik Velenje izvaja centralizirano spremljanje in vodenje postopkov prodaje. To pomeni, da se vsi postopki prodaje vodijo centralizirano. Strokovna komisija je imenovana s sklepom uprave Premogovnika Velenje za vsak predmet prodaje. Strokovna komisija je odgovorna za pripravo, potrditev in objavo razpisne dokumentacije, za odpiranje, obdelavo in analizo ponudb ter da po zaključenem postopku pridobitve in obdelave vseh ponudb pripravi poročilo in ga pošlje v pregled upravi Premogovnika Velenje. Sledi poziv ponudnikom k višanju ponudb in povabilo na pogajanja. Na podlagi poročila strokovne komisije projektni vodja prodaje pripravi izvedbeni načrt projekta in ga pošlje v pregled in potrditev komisiji za investicije HSE. Komisija za investicije HSE s sklepom (soglasje na izvedbeni načrt projekta) obvesti družbo predlagateljico o soglasju ali nesoglasju. Uprava Premogovnika Velenje pripravi sklep o odobritvi posla za nadzorni svet Premogovnika Velenje oziroma ustreznih organov odločanja družbe, ki s sklepom odobri pravni posel. Družbe v skupini Premogovnik Velenje imenujejo pooblaščen osebe za prodajo, ki sodelujejo v postopkih in so odgovorne za izvajanje aktivnosti in za poročanje o stanju procesa. Koordinacija se izvaja na ravni skupine Premogovnik Velenje. Centralizirano vodenje postopkov prodaje je prikazano na sliki 5.

Slika 5: Centralizirano vodenje postopkov prodaje

Vir: Koncept dezinvestiranja poslovno nepotrebne premoženja v skupini Premogovnika Velenje; Velenje, marec 2016.

Premogovnik Velenje vodi premoženje za prodajo v centralni listi za prodajo, ki jo dopolnjuje, pri tem izhaja iz liste za prodajo NFPP SPV. Premogovnik Velenje je v juliju 2015 dopolnil centralno listo za prodajo poslovno nepotrebne premoženja in jo avgusta 2015 vključil v poročilo o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV, kar je prikazano v tabeli 38.

Tabela 38: Dopolnjena centralna lista za prodajo poslovno nepotrebne premoženja

Št.	Predmet prodaje	Predviden rok prodaje	Lastništvo
1	Hotel Barbara, Fiesa	2015	Premogovnik Velenje
2	Hotel Oleander, Strunjan	2015	Gost
3	Družba Golte	2015	PV Invest (59,03 odstotka), HTZ (16,4 odstotka)
4	Center starejših Zimzelen, Topolšica	2015	PV Invest
5	Vila Široko	2015	Premogovnik Velenje
6	Stanovanja v lasti PV Invest	2015	PV Invest
7	Ostala zemljišča Vila Široko	2015	Premogovnik Velenje
8	Steklena direkcija	2016	Premogovnik Velenje
9	Zemljišče Lipa – vzhod	2015	HTZ (1/2), PV Invest (1/2)
10	Poslovni prostor Šmartno ob Paki	2015	RGP
11	Upravna zgradba družbe Gost	2015	Gost
12	Zemljišče Podrožnik Mozirje – zahod	2015	PV Invest
13	Zemljišče Žekovec, Mozirje	2015	PV Invest
14	Restavracija Jezero	2015	Gost
15	Bela dvorana	2015	PV Invest
16	Finančna naložba v družbo RGP	2015	Premogovnik Velenje (89,22 odstotka)
17	Finančna naložba v družbo Gost	2015	Premogovnik Velenje
18	Finančna naložba v družbo PLP	2015	Premogovnik Velenje (26 odstotkov)
19	Finančna naložba v družbo Sipoteh	2015	Premogovnik Velenje (42 odstotkov)
20	Finančna naložba v družbo Karbon	2015	Premogovnik Velenje (11 odstotkov)
21	Finančna naložba v družbo Erico,	2015	Premogovnik Velenje (23 odstotkov)

Vira: NFPP SPV, poročilo o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV, avgust 2015.

2.3.1.1.b Ugotovili smo, da v (dopolnjeni) listi poslovno nepotrebne premoženja, namenjenega prodaji, niso navedena vsa sredstva, katerih prodajo je Premogovnik Velenje načrtoval v NFPP SPV. Poleg sredstev, katerih prodaja je bila realizirana pred dopolnitvijo liste za prodajo v juliju 2015¹²⁷, so to naslednja sredstva:

- stanovanja Velenje – Monema v predvideni prodajni vrednosti 628.027 evrov,
- stanovanja Ljubljana – Eko srebrna hiša v predvideni prodajni vrednosti 1.900.000 evrov ter
- garaže triplex (garažne enote v sklopu stanovanj) v predvideni prodajni vrednosti 300.000 evrov.

Skupna ocenjena prodajna vrednost navedenih sredstev znaša 2.828.027 evrov.

Glede na to, da je bilo nekaj sredstev in finančnih naložb dodanih na centralno listo za prodajo¹²⁸, je v prilogi 7 tega poročila prikazan celotni seznam poslovno nepotrebne premoženja, ki ga je Premogovnik Velenje predvidel za prodajo v NFPP SPV in kasneje v dopolnjenem seznamu poslovno nepotrebne premoženja.

2.3.1.2 Cenitev nepremičnin in finančnih naložb ter analiza učinkov

V akcijskem načrtu NFPP SPV sta v okviru tega ukrepa predvideni ocena tržne vrednosti ter analiza finančnih učinkov prodaje. Iz akcijskega načrta NFPP SPV izhaja, da je Premogovnik Velenje z ocenjevanjem vrednosti nepremičnin in finančnih naložb ter analizo učinkov prodaje pričel v oktobru 2014, poteka pa ob vsakem posameznem poslu. Predviden rok za izvajanje aktivnosti je bil 31. 12. 2017.¹²⁹

Premogovnik Velenje je v letu 2014 izdelal dokument z naslovom Zasnova in status postopkov dezinvestiranja poslovno nepotrebne premoženja v skupini Premogovnik Velenje. Dokument vsebuje seznam za prodajo z ocenjenimi vrednostmi nepremičnin in naložb ter analizo učinkov, ki jih načrtuje ob prodaji sredstev.¹³⁰

Premogovnik Velenje je pred izvedbo prodaje naročil izdelavo cenitve nepremičnine oziroma finančne naložbe pri pooblaščenih ocenjevalcih vrednosti. Prav tako je za vsako posamezno prodajo prikazan dosežen finančni učinek. Premogovnik Velenje je učinek na izkaz denarnih tokov in učinek na izkaz poslovnega izida prikazal ob vsakokratni prodaji poslovno nepotrebne premoženja v tabeli Spremljava realizacije plana dezinvestiranja po NFPP – program dezinvestiranja, ki je priloga mesečnega poročila o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV. Finančne učinke prodaje poslovno nepotrebne premoženja prikazujemo v prilogi 8 tega poročila.

¹²⁷ Sončna elektrarna, poslovni prostor Štrbenkova, zemljišče Področnik Mozirje – vzhod, proizvodna linija za sveče, apartma Rogla.

¹²⁸ Upravna zgradba Gost, Restavracija Jezero, Bela dvorana, finančne naložbe v družbo RGP, v družbo Gost, v družbo PLP, v družbo Sipoteh, v družbo Karbon in v družbo Erico.

¹²⁹ V obdobju od leta 2014 do leta 2017 je bilo načrtovano najbolj intenzivno izvajanje aktivnosti prodaje poslovno nepotrebne premoženja.

¹³⁰ Nepremičnine, namenjene prodaji, vsebujejo navedbo podatkov o sedanji vrednosti, načrtovani prodajni vrednosti, razlike med prodajno in sedanjo vrednostjo, predvidenega leta prodaje, navedbo morebitne obremenitve nepremičnine ter banke, pri kateri je obremenjena.

2.3.2 Izvedba postopkov prodaje poslovno nepotrebnega premoženja

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je Premogovnik Velenje izvedel ustrezne postopke za izvedbo načrtovane prodaje poslovno nepotrebnega premoženja v skupini Premogovnik Velenje, smo ugotavljali:

- ali so bili postopki prodaje poslovno nepotrebnega premoženja vodeni transparentno in ali je prodaja potekala po sprejetih pravilih Premogovnika Velenje za prodajo in
- ali so bile prodaje poslovno nepotrebnega premoženja realizirane v roku, ki je določen v NFPP SPV, ter ali je bil pri tem dosežen pozitiven finančni učinek.

V nadaljevanju prikazujemo aktivnosti, ki jih je Premogovnik Velenje izvedel pri prodaji poslovno nepotrebnega premoženja in so bile določene v akcijskem načrtu NFPP SPV. Izvedene aktivnosti je Premogovnik Velenje predstavil v mesečnih poročilih o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV.

2.3.2.1 Transparentnost vodenja postopkov prodaje

V okviru aktivnosti transparentno vodeni postopki je Premogovnik Velenje v akcijskem načrtu NFPP SPV predvidel pripravo predstavitvenega prospekta, informacijskega memorandumu, seznama potencialnih interesentov, pripravo objave, kontakte, trženje, pripravo pogodbe o varovanju zaupnosti, izvedbo skrbnih pregledov, pridobitev nezavezujočih in zavezujočih ponudb, analizo ponudb, razkrivanje potencialnega kupca ter presojo smernic. Iz akcijskega načrta NFPP SPV izhaja, da Premogovnik Velenje postopke prodaje vodi po pravilih za prodajo. Premogovnik Velenje je za transparentno vodenje postopkov pripravil pravila in potek postopka prodaje, kar je opredelil v dokumentu iz leta 2014¹³¹ in nato dopolnil v letu 2016¹³². Pravila za prodajo so predstavljena v prilogi 9, potek prodaje pa v prilogi 10 tega poročila. Za namen transparentnega vodenja postopkov prodaje je Premogovnik Velenje pripravil tudi protokol o javnem zbiranju ponudb¹³³, ki je del pripravljalne faze pri izvajanju postopkov prodaje. Prikazan je v prilogi 11 tega poročila.

Premogovnik Velenje je izvedene prodaje poslovno nepotrebnega premoženja do konca leta 2015 izvajal v skladu s sprejetimi pravili za prodajo, kar je razvidno iz posameznih postopkov prodaje nepremičnin v nadaljevanju. To prispeva k transparentnosti pri izvajanju postopkov prodaj poslovno nepotrebnega premoženja.

2.3.2.2 Prodaja nepremičnin in finančnih naložb

Premogovnik Velenje je v akcijskem načrtu NFPP SPV načrtoval prodajo nepremičnin in finančnih naložb. Za izvedbo posamezne prodaje je predvidel pripravo javnega razpisa oziroma povpraševanja posameznih interesentov, sklenitev pogodbe o varovanju zaupnosti, razkritje kupcev in bonitete, razkritje predmetov dezinvestiranja in ponudbe, izvedbo pogajanj, pripravo osnutka pogodbe, seznanitev nadzornega sveta Premogovnika Velenje ter sklenitev posla.

¹³¹ Zasnova in status postopkov dezinvestiranja poslovno nepotrebnega premoženja v skupini Premogovnik Velenje. Premogovnik Velenje, september 2014.

¹³² Koncept dezinvestiranja poslovno nepotrebnega premoženja v Skupini Premogovnika Velenje. Premogovnik Velenje, marec 2016.

¹³³ Informacije glede protokola o javnem zbiranju ponudb za prodajo nepremičnin ter pripadajočih zemljišč, leto 2015. Protokol je sprejel nadzorni svet Premogovnika Velenje na seji 11. 2. 2015.

Iz akcijskega načrta NFPP SPV izhaja, da je Premogovnik Velenje aktivnosti za prodajo nekaterih nepremičnin pričel izvajati 1. 10. 2014 in prodajo predvidel do konca leta 2014. Za ostale nepremičnine je prodajo predvidel v letu 2015 ter kasneje z mesečnimi poročili o izvajanju akcijskega načrta NFPP SPV nekatere roke za prodajo posameznih nepremičnin in finančnih naložb podaljšal. V prilogi 8 tega poročila so prikazane nepremičnine in finančne naložbe, predvidene za prodajo, realizirane prodaje ter pri tem dosežene cene in finančni učinki.

Premogovnik Velenje je v NFPP SPV oziroma kasneje v dopolnjenem seznamu za prodajo načrtoval prodajo 23 nepremičnin (med temi sta tudi kompleks stanovanj v Velenju, kompleks stanovanj v Ljubljani in stanovanja v lasti družbe PV Invest) ter šestih finančnih naložb v lasti Premogovnika Velenje oziroma njegovih odvisnih družb.

2.3.2.2.1 Izvedba prodaje nepremičnin

Premogovnik Velenje je v letih 2014 in 2015 kot poslovno nepotrebno premoženje načrtoval prodajo 17 nepremičnin (brez stanovanj) v ocenjeni vrednosti 16.872.071 evrov¹³⁴. V načrtovanem roku je Premogovnik Velenje uspel prodati pet nepremičnin v skupni vrednosti 5.224.906 evrov. To je za 77.000 evrov manj od ocenjene vrednosti teh nepremičnin. Glede na knjigovodsko vrednost nepremičnin na dan prodaje je Premogovnik Velenje s prodajo teh nepremičnin dosegel pozitiven učinek na poslovni izid v letih prodaje v vrednosti 1.177.524 evrov. Premogovnik Velenje je v letih pred prodajo nekatere nepremičnine pri preverjanju vrednosti za računovodske potrebe v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja¹³⁵ (v nadaljevanju: MSRP) oslabil, kar je imelo dodaten vpliv na pozitiven učinek na poslovni izid v letu prodaje. Podroben opis izvedenih aktivnosti pri prodaji posameznih nepremičnin in dosežen finančni učinek je prikazan v prilogi 12 tega poročila.

Ukrepi Premogovnika Velenje

Premogovnik Velenje je v letu 2016 prodal še tri nepremičnine, in sicer Hotel Oleander, Strunjan za 1.285.000 evrov, Center starejših Zimzelen, Topolšica za 6.100.000 evrov ter poslovni prostor Šmartno ob Paki za 33.000 evrov. Prav tako je podpisal pogodbo o menjavi zemljišč z MO Velenje ter objavil javni razpis za prodajo Steklene direkcije. Premogovnik Velenje je za kompleks objekta Bela dvorana pridobil cenitev in izvedel razpis za javno zbiranje ponudb. V letu 2017 je nadaljeval z aktivnostmi za prodajo Vile Široko in dela zemljišča Področnik Mozirje – zabod. Obe nepremični sta v zaključni fazi prodaje.

2.3.2.2.2 Izvedba prodaje stanovanj

Premogovnik Velenje je v NFPP SPV ter v dopolnjeni centralni listi za prodajo načrtoval prodajo kompleksa stanovanj v Velenju, kompleksa stanovanj v Ljubljani in stanovanja v lasti družbe PV Invest, in sicer v obdobju od leta 2014 do leta 2019. Pri tem je načrtoval, da bo prodal 15 stanovanj letno. Kot izhaja iz akcijskega načrta NFPP SPV, je aktivnosti za prodajo stanovanjskih enot Premogovnik Velenje pričel izvajati 1. 10. 2014. Za prodajo nekaterih stanovanj je pridobil cenitve vrednosti, za druga pa so bile uporabljene vrednosti iz evidence Geodetske uprave Republike Slovenije. Premogovnik Velenje je v letu 2014 prodal 12 stanovanj, poslovni prostor in Lukovo vilo, in sicer v skupni vrednosti 689.229 evrov.

¹³⁴ Kadar za nepremičnino ni določena vrednost na podlagi cenitve, smo upoštevali knjigovodsko vrednost nepremičnine.

¹³⁵ Uredba Komisije (ES) št. 1126/2008 z dne 3. novembra 2008 o sprejetju nekaterih mednarodnih računovodskih standardov v skladu z Uredbo (ES) št. 1306/2002 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L, št. 320/1 z dne 29. 11. 2008).

V letu 2015 je prodal sedem stanovanj in poslovni prostor v skupni vrednosti 376.656 evrov. V letu 2014 je tako Premogovnik Velenje prodal 14 stanovanjskih enot od 15 predvidenih, v letu 2015 pa zgolj osem stanovanjskih enot od 15 predvidenih, s čimer ni dosegel načrtovane prodaje stanovanjskih enot. V letih 2014 in 2015 je Premogovnik Velenje prodal stanovanja in poslovne prostore v lasti družbe PV Invest v skupni vrednosti 1.065.885 evrov. Glede na knjigovodsko vrednost stanovanjskih enot na dan prodaje je Premogovnik Velenje s prodajo dosegel pozitiven učinek na poslovni izid v letih prodaje v vrednosti 561.290 evrov. Realizirana prodaja stanovanj v lasti družbe PV Invest v letih 2014 in 2015 ter doseženi finančni učinki so prikazani v prilogi 13 tega poročila.

Ukrep Premogovnika Velenje

Premogovnik Velenje je v letih 2016 in 2017 prodal 22 stanovanj in dve garaži v lasti družbe PV Invest, in sicer v skupni vrednosti 989.270 evrov. Njihova knjigovodska vrednost je ob prodaji znašala 360.975 evrov, tako da je Premogovnik Velenje dosegel pozitiven učinek na poslovna izida v letih 2016 in 2017 v znesku 628.295 evrov.

2.3.2.2.3 Izvedba prodaje finančnih naložb v pridruženih in drugih družbah

Premogovnik Velenje je v letu 2015 načrtoval prodajo štirih finančnih naložb¹³⁶, ki predstavljajo lastniške deleže v pridruženih in drugih družbah. Kljub izvedenim aktivnostim v načrtovanem roku ni uspel prodati nobene izmed štirih finančnih naložb v pridruženih in drugih družbah. Podroben opis izvedenih aktivnosti pri prodaji posameznih finančnih naložb je prikazan v prilogi 14 tega poročila.

Ukrep Premogovnika Velenje

Premogovnik Velenje je v letu 2017 uspel prodati lastniški delež v družbi Erico za 280.931 evrov. V letu 2017 je tudi nadaljeval z aktivnostmi za prodajo lastniškega deleža v družbi Karbon in posrednega lastniškega deleža v družbi Golte. Postopka prodaje lastniških deležev sta v zaključni fazi.

Priporočilo

Z namenom doseganja pozitivnih učinkov na prejemke Premogovnika Velenje in denarnega toka, načrtovanega v NFPP SPV in dolgoročnem načrtu poslovanja Premogovnika Velenje, Premogovniku Velenje priporočamo, da čim prej izvede potrebne aktivnosti za prodajo poslovno nepotrebne premoženja, ki ga je za prodajo predvidel v NFPP SPV.

2.3.3 Povzetek ugotovitev o prodaji poslovno nepotrebne premoženja

Premogovnik Velenje je pripravil program prodaje s seznamom poslovno nepotrebne premoženja za Premogovnik Velenje in celotno skupino Premogovnik Velenje. V okviru NFPP SPV je načrtoval prodajo poslovno nepotrebne premoženja in finančnih naložb. Seznam nepremičnin in finančnih naložb, namenjenih prodaji, izhaja s seznama za prodajo NFPP SPV, ki se je po potrebi dopolnjeval. Nekatere nepremičnine in finančne naložbe so bile dodane na seznam premoženja, namenjenega prodaji, vendar v (dopolnjeni) centralni listi za prodajo poslovno nepotrebne premoženja, niso bile vključene vse nepremičnine, katerih prodajo je Premogovnik Velenje načrtoval že v NFPP SPV.

¹³⁶ V tej točki so obravnavane aktivnosti glede prodaje deležev v pridruženih in drugih družbah, medtem ko so aktivnosti, ki se nanašajo na prodajo deležev v odvisnih družbah, predstavljene v točki 2.4.1.3 tega poročila.

Premogovnik Velenje je pred prodajo poslovno nepotrebne premoženja pridobil cenitve ter opravil analize finančnih učinkov prodaje. Premogovnik Velenje je v letu 2014 izdelal seznam za prodajo z navedbo podatkov o sedanji vrednosti, načrtovani prodajni vrednosti, razlike med prodajno in sedanjo vrednostjo in predvidenim letom prodaje, navedbo morebitne obremenitve nepremičnine ter banke, v korist katere je obremenjena. Premogovnik Velenje je pred izvedbo prodaje naročil izdelavo cenitve nepremičnine oziroma finančne naložbe pri pooblaščenih ocenjevalcih vrednosti. Prav tako je za vsako posamezno prodajo prikazan dosežen učinek na izkaz denarnih tokov in učinek na izkaz poslovnega izida.

Premogovnik Velenje je postopke prodaje poslovno nepotrebne premoženja vodil transparentno, prodaja pa je potekala po sprejetih pravilih za prodajo. To pomeni, da vse postopke vodi centralizirano, zasleduje cilj doseganja najvišje cene pri prodaji nepremičnine oziroma finančne naložbe, dokumentira postopek prodaje ter vključi zunanega izvajalca pri zahtevnejših postopkih prodaje. Prodaja posamezne nepremičnine poteka v skladu s pravili o vodenju postopka prodaje. Premogovnik Velenje v prvi fazi izdelava dokumente, kot so predstavitveni prospekt, informacijski memorandum in pogodba o varovanju zaupnosti, nato pridobi potrebna soglasja in imenuje komisijo za odpiranje, obdelavo in analizo ponudb. Temu sledi priprava razpisne dokumentacije, objava javnega zbiranja ponudb v Uradnem listu RS in na svetovnem spletu oziroma poziv zainteresiranim kupcem ter pridobivanje zavezujočih ponudb. V zadnji, tretji fazi izvede analiziranje ponudb, prvo fazo pogajanj oziroma poziv k višanju ponudb in razkritje potencialnega kupca, nato pa končna pogajanja z ustreznim kupcem ter pripravi pogodbo. Posel na koncu odobrijo komisija za investicije HSE ter uprava in nadzorni svet Premogovnika Velenje.

Premogovnik Velenje ni v roku izvedel prodaje celotnega poslovno nepotrebne premoženja, katerega prodajo je v NFPP SPV načrtoval v letih 2014 in 2015. Premogovnik Velenje je v letih 2014 in 2015 načrtoval prodajo 17 nepremičnin (brez stanovanj), 30 stanovanj (15 v posameznem letu) in štirih finančnih naložb v pridružene in druge družbe. V načrtovanem roku je uspel prodati pet nepremičnin in 22 stanovanjskih enot, medtem ko v tem obdobju ni uspel prodati nobene izmed štirih finančnih naložb v pridružene in druge družbe.

Premogovnik Velenje je pri izvedenih prodajah poslovno nepotrebne premoženja v letih 2014 in 2015 dosegel pozitiven finančni učinek. Pri prodaji petih nepremičnin in 22 stanovanjskih enot je Premogovnik Velenje dosegel skupno vrednost 6.290.791 evrov. Glede na knjigovodsko vrednost nepremičnin in stanovanjskih enot na dan prodaje je Premogovnik Velenje s prodajo teh dosegel pozitiven učinek na poslovni izid v letih prodaje v vrednosti 1.738.814 evrov. Premogovnik Velenje je v letih pred prodajo nekatere nepremičnine pri preverjanju vrednosti za računovodske potrebe v skladu z MSRP oslabil, kar je imelo dodaten vpliv na pozitiven učinek na poslovni izid v letu prodaje.

2.4 Izvedba poslovnega prestrukturiranja odvisnih družb

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je Premogovnik Velenje izvedel načrtovano poslovno prestrukturiranje odvisnih družb, smo ugotavljali:

- ali je Premogovnik Velenje izvedel načrtovano racionalizacijo dela in delovanja odvisnih družb;
- ali je Premogovnik Velenje pri izvedbi dokapitalizacije odvisnih družb upošteval pravila glede tveganja dodelitve nedovoljene državne pomoči (presojali smo, ali so bila izvedena tista dejanja, ki s postopkovnega vidika zmanjšujejo tveganje, da dokapitalizacija pomeni nedovoljeno državno pomoč, nismo pa presojali ustreznosti ugotovitev, ki izhajajo iz izvedenega testa zasebnega investitorja ter skladnosti izvedene dokapitalizacije z vidika pravil Evropske unije, ki se nanašajo na dopustnost dodeljevanja državnih pomoči, saj je ta presoja v pristojnosti Evropske komisije);

- ali je Premogovnik Velenje izvedel načrtovane aktivnosti za umik iz lastniške strukture odvisnih družb, ki niso vezane na osnovni proces pridobivanja premoga.

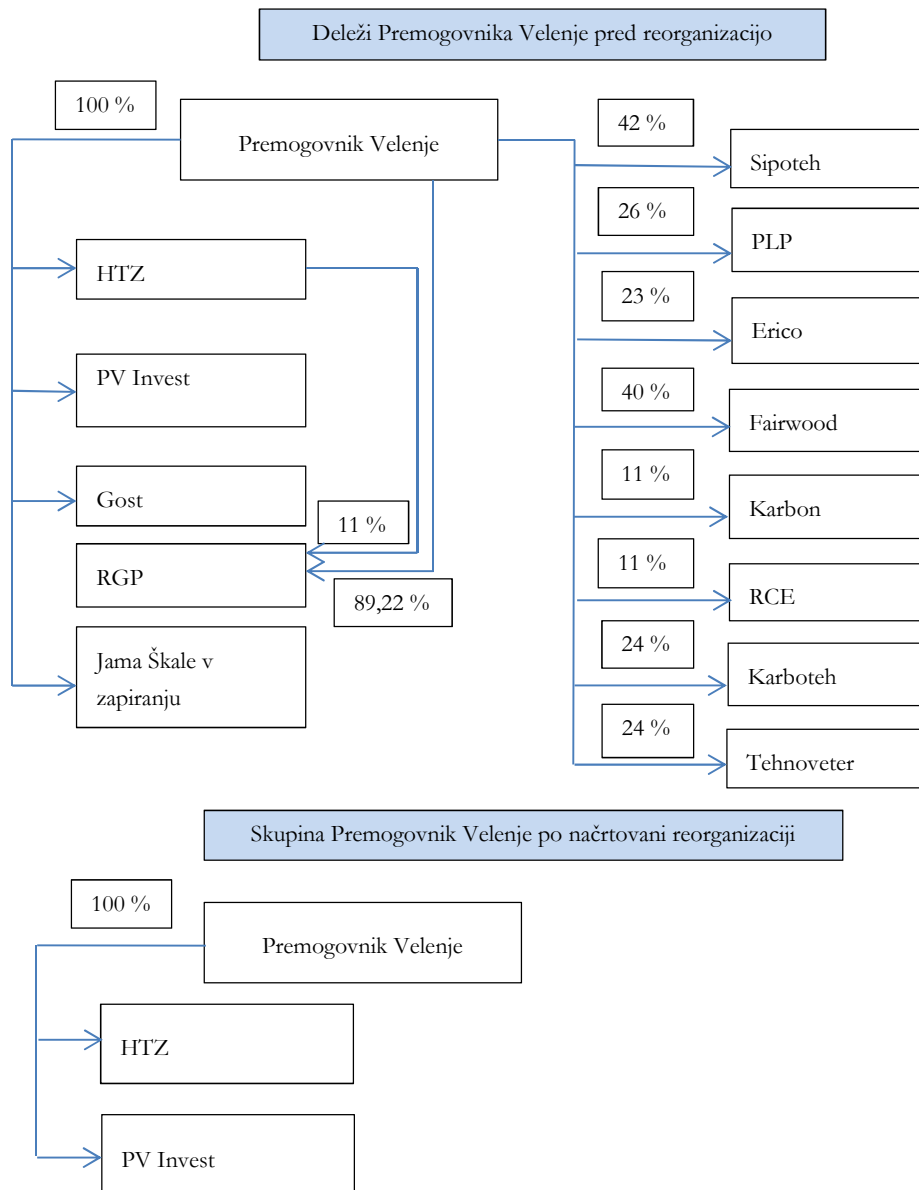
2.4.1 Ukrepi za izvedbo poslovnega prestrukturiranja odvisnih družb

Deleži Premogovnika Velenje v odvisnih, pridruženih in drugih družbah na dan 31. 12. 2014 so prikazani v tabeli 1. V odvisnih družbah ima Premogovnik Velenje od 50-odstotni do 100-odstotni delež, v pridruženih družbah od 20-odstotni do 50-odstotni delež, v ostalih družbah pa manjšinski delež pod 20 odstotki.

Ključna usmeritev poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje je osredotočenost na osnovno dejavnost, ki je pridobivanje premoga. V začetni fazi poslovnega prestrukturiranja so bile v Premogovniku Velenje dolgoročne finančne naložbe razdeljene na strateške, ki so bile predvidene za ohranitev v skupini Premogovnika Velenje, in na nestrategske, ki so bile predvidene za odprodajo. Poslovno prestrukturiranje tako zajema osredotočanje na osnovno dejavnost izkopa premoga, poleg tega pa odprodajo naložb in ukinitve dejavnosti, ki niso neposredno povezane z osnovno dejavnostjo. S pridobivanjem premoga in z osnovno dejavnostjo so neposredno in posredno povezani Premogovnik Velenje, družba HTZ in delno družba PV Invest.

Na sliki 6 so prikazani deleži Premogovnika Velenje v odvisnih, pridruženih in drugih družbah na dan 31. 12. 2014 in družbe v skupini Premogovnik Velenje po načrtovani reorganizaciji, kot je določena v NFPP SPV.

Slika 6: Deleži Premogovnika Velenje v odvisnih, pridruženih in drugih družbah pred in po načrtovani reorganizaciji

Opomba: Deleži Premogovnika Velenje v odvisnih, pridruženih in drugih družbah pred reorganizacijo so prikazani na dan 31. 12. 2014. V skupini Premogovnik Velenje je tudi družba Golte, ki se konsolidira in je v 59,03-odstotni lasti družbe PV Invest in v 16,4-odstotni lasti družbe HTZ.

Vir: NFPP SPV.

Po izvedbi načrtovane reorganizacije naj bi skupino Premogovnik Velenje poleg Premogovnika Velenje sestavljali še družbi HTZ in PV Invest¹³⁷, ki sta pomembni zaradi storitev, ki jih opravljata za Premogovnik Velenje, saj so te nujno potrebne za izvajanje osnovne dejavnosti pridobivanja premoga.

¹³⁷ Brez Centra starejših Zimzelen, Topolšica.

Družba HTZ pa je pomembna tudi zaradi statusa invalidskega podjetja ter s tem povezanimi posebnostmi, določenimi z zakonodajo na področju zaposlovanja invalidov.

V NFPP SPV je navedeno, da je predvidena postopna tranzicija odvisnih družb, kjer bi podjetja v prvi fazi večji del prihodkov dosegala pri matični družbi oziroma pri drugih odvisnih družbah, ob tem pa bi se intenzivno poskušala prilagoditi razmeram in zahtevam na trgu. V drugi fazi je bil predviden razvoj odvisnih družb v smislu intenzivnega zmanjševanja odvisnosti od matične družbe oziroma drugih odvisnih družb ter povečevanja prihodkov na trgu. Doseganje tega cilja je bilo pogojeno s prilagajanjem proizvodnega in storitvenega portfelja in z razvojem potrebnih poslovnih funkcij. V zadnji fazi prestrukturiranja je bila predvidena možnost umika Premogovnika Velenje iz lastniške strukture družb in vstop strateških partnerjev, ki bi omogočili nadaljnji razvoj teh družb. Iz NFPP SPV nadalje izhaja, da povzetek stanja razmer v odvisnih družbah kaže, da je poslovanje odvisnih družb še vedno preveč odvisno od notranjega trga skupine Premogovnika Velenje, njihova konkurenčnost na odprtem trgu je omejena, fleksibilnost in hitrost prilagajanja spremembam pa premajhna. Zaradi vsega navedenega je uspešnost poslovanja odvisnih družb praviloma slaba, s pojavom težav v poslovanju Premogovnika Velenje pa so se razmere v odvisnih družbah še poslabšale.

V NFPP SPV so bili v okviru poslovnega prestrukturiranja odvisnih družb predvideni ukrepi, ki se nanašajo na racionalizacijo dela in dejavnosti odvisnih družb, dokapitalizacijo kapitalsko neustreznih družb ter odprodajo družb, ki niso vezane na proces pridobivanja premoga oziroma na osnovno dejavnost Premogovnika Velenje.

2.4.1.1 Racionalizacija dela in dejavnosti odvisnih družb

V okviru racionalizacije dela in dejavnosti odvisnih družb so bili v NFPP SPV predvideni ukrepi, ki se nanašajo na družbe HTZ, Gost in PV Invest. V tabeli 39 so prikazani ukrepi, kot so bili predvideni v NFPP SPV.

Tabela 39: Ukrepi racionalizacije dela in dejavnosti v odvisnih družbah

Začetni datum	Predviden rok izvedbe	Potrebni dokumenti/aktivnosti	Stanje december 2014
1. 10. 2014	31. 3. 2015	Ukinitev gradbene dejavnosti v družbi HTZ in reševanje problema nerazporejenih delavcev.	Ukrep je v fazi realizacije. Gradbena dejavnost se postopoma ukinja glede na zaključevanje gradbenih projektov. Predvidoma bodo projekti zaključeni v nekaj mesecih. V novi strategiji družbe HTZ gradbena dejavnost ni predvidena. Ukrep reševanja nerazporejenih delavcev se še izvaja.
1. 10. 2014	30. 11. 2014	Zvišanje cene malice za prehodno obdobje in reševanje nerazporejenih delavcev v družbi Gost.	Ukrep glede zvišanja cene malice je realiziran. Ukrep reševanja nerazporejenih delavcev se še izvaja.
1. 10. 2014	31. 12. 2015	Racionalizacija dejavnosti in reševanje nerazporejenih delavcev v družbi PV Invest.	Operativni načrt izvedbe ukrepa z roki in odgovornimi nosilci je v fazi priprave. Izvedba nekaterih aktivnosti je odvisna od dinamike realizacije Centra starejših Zimzelen, Topolšica. Sklenitev dogovora o prodaji je predvidena za februar 2015.
1. 10. 2014	1. 1. 2018	Racionalizacija dela za osnovni proces v družbah HTZ in PV Invest.	Pripravljeni sta končni verziji načrta finančnega in poslovnega prestrukturiranja v družbah HTZ in PV Invest. V pripravi je akcijski načrt v obeh družbah z roki in nosilci.

Vir: NFPP SPV.

2.4.1.1.a Predvidene aktivnosti po NFPP SPV, ki se nanašajo na ukinitvev gradbene dejavnosti v družbi HTZ, do 31. 3. 2015 in tudi do konca leta 2015 niso bile v celoti zaključene. Premogovnik Velenje je zagotovil, da se je v letu 2015 gradbena dejavnost v družbi HTZ postopoma ukinjala, usklajeno z zaključevanjem gradbenih projektov, vendar so pri zaključevanju projektov nastopile težave predvsem pri unovčevanju zapadlih terjatev za izvedena dela. Pri gradbenem projektu Monema¹³⁸ so nastopile težave pri unovčenju in izterjavi zapadlih terjatev, zato je bil pripravljen dogovor o dokončnem zaprtju vseh medsebojnih obveznosti, ki pa do konca leta 2015 še ni bil realiziran. Za poslovno-stanovanjski objekt Gorica¹³⁹ je bilo 31. 8. 2015 pridobljeno uporabno dovoljenje, vendar do konca leta 2015 z naročnikom zaradi njegovih neplačanih zapadlih terjatev še ni bil izveden končni obračun del. Tudi pri izvedbi projekta Eko srebrna hiša¹⁴⁰ so nastopile težave pri unovčenju zapadlih terjatev, zato so bile vložene tožbe zaradi neplačila zapadlih terjatev in neupravičenega unovčenja bančnih garancij za dobro izvedbo del s strani naročnika projekta. Projekta transport premoga in izvedba tehnoloških povezav, ki ju je naročila TEŠ, sta bila v letu 2015 zaključena in v oktobru 2015 sta bili pridobljeni začasni uporabni dovoljenji za oba projekta.

¹³⁸ Stanovanja v Velenju v ocenjeni vrednosti 483.565 evrov.

¹³⁹ Gre za poslovno-stanovanjski objekt na območju krajevne skupnosti Gorica (MO Velenje), ki ga je za naročnika (MO Velenje in zasebni investitor) gradila družba HTZ v okviru izvajanja gradbene dejavnosti.

¹⁴⁰ Stanovanjski kompleks v Ljubljani v ocenjeni vrednosti 1.831.515 evrov.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Prvotno določen rok ni bil realen, saj je realna določitev rokov praktično nemogoča. Glavni razlog je v kompleksnosti reševanja odprtih zadev pri projektih Monema in poslovno-stanovanjski objekt Gorica. Iz poročila o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV, september 2015 je razviden nov rok za izvedbo načrtovanih aktivnosti, in sicer 30. 6. 2016. Gradbena dejavnost se je v družbi HTZ v letu 2015 postopoma ukinjala, v letu 2016 pa so se izvajale aktivnosti za izterjavo odprtih terjatev in aktivnosti za odpravo morebitnih skritih napak.

2.4.1.1.b Premogovnik Velenje ni zagotovil, da bi bil dosežen v NFPP SPV določen rok 31. 3. 2015 za izvedbo aktivnosti, ki se nanašajo na reševanje nerazporejenih delavcev v družbi HTZ, zato so se predvidene aktivnosti po NFPP SPV izvajale do konca leta 2015. Za nerazporejene delavce iz družbe HTZ so se izvajale aktivnosti s prerazporejanjem na osnovno dejavnost znotraj družbe HTZ na enote, v katerih so nastali kadrovske primanjkljaji zaradi upokojevanja in nepodaljševanja pogodb za določen čas. Manjši del nerazporejenih delavcev družbe HTZ pa je bil prerazporejen na delovna mesta znotraj skupine Premogovnik Velenje.

2.4.1.1.c V NFPP SPV določen rok 30. 11. 2014 za izvedbo ukrepa v družbi Gost, ki se nanaša na zvišanje cene malice za prehodno obdobje in reševanje nerazporejenih delavcev, je bil dosežen. Premogovnik Velenje je zagotovil, da se je povišana cena malice začela uporabljati v decembru 2014, prav tako pa je izvedel aktivnosti za prerazporeditev nerazporejenih delavcev v družbi Gost.

2.4.1.1.d V NFPP SPV predviden rok 31. 12. 2015 za izvedbo ukrepa racionalizacije dejavnosti in reševanja nerazporejenih delavcev v družbi PV Invest ni bil dosežen, saj še ni bila realizirana prodaja Centra starejših Zimzelen, Topolšica, od katere je odvisna racionalizacija dejavnosti in zmanjšanje števila zaposlenih. Premogovnik Velenje je z izvedenimi aktivnostmi v letu 2015 zagotovil racionalizacijo dejavnosti v družbi PV Invest, in sicer z ustavitvijo sklepanja sponzorskih pogodb, nepodaljševanjem pogodb za delo za določen čas, znižanjem urne postavke za 5 odstotkov, ukinitvijo stimulacije ter znižanjem stroškov storitev zunanjih izvajalcev za potrebe izvajanja storitev za Premogovnik Velenje. Pri izvedbi ukrepa znižanja stroškov storitev zunanjih izvajalcev in ukrepa ukinitve sponzorstev je bil v družbi PV Invest dosežen finančni učinek v znesku 149.126 evrov. V novembru 2015 je bila realizirana predčasna upokožitev delavcev na programu gradbeno-komunalnega vzdrževanja. Na začetku leta 2015 je bilo v družbi PV Invest (brez Centra starejših Zimzelen, Topolšica) 57 zaposlenih, na dan 31. 12. 2015 pa 52 zaposlenih. Finančni učinek zmanjšanja stroškov dela v letu 2015 je v družbi PV Invest ocenjen na 396.181 evrov in za 15 odstotkov presega načrtovane prihranke za leto 2015 na tem segmentu. Skupni finančni učinek zmanjšanja stroškov zaradi izvedenih ukrepov v družbi PV Invest je v letu 2015 znašal 545.307 evrov.

2.4.1.1.e V NFPP PV je določen rok 1. 1. 2018 za izvedbo postopkov, ki se nanašajo na racionalizacijo dela v odvisnih družbah HTZ in PV Invest. Do konca leta 2014 sta bili pripravljene končni verziji načrta finančnega in poslovnega prestrukturiranja v družbah HTZ in PV Invest. V začetku leta 2015 sta bila pripravljena tudi akcijska načrta za izvedbo načrta finančnega in poslovnega prestrukturiranja za obe družbi, ki imata določene roke in nosilce za izvedbo načrtovanih ukrepov. Tako so bile v letu 2015 v obeh družbah izvedene aktivnosti za centralizacijo določenih poslovnih funkcij. V sklopu optimizacije dela sta bila strojni remont in reševalno-servisna dejavnost iz družbe HTZ prenesena v oddelek tehnoloških priprav strojnih naprav Premogovnika Velenje. Tudi izvajanje dejavnosti elektro remonta in upravljanje razdelilno-transformatorske postaje NOP je bilo preneseno v oddelek tehnoloških priprav strojnih naprav

Premogovnika Velenje. Dejavnost logistike je bila iz družbe HTZ prenesena na jamski transport in logistiko Premogovnika Velenje, elektro del nekdanje klasirnice pa je prenesen v jamsko elektro službo v okviru Premogovnika Velenje. Premogovnik Velenje načrtuje, da bo preostale ukrepe po akcijskem načrtu za izvedbo načrtov finančnega in poslovnega prestrukturiranja družb HTZ in PV Invest izvedel do 1. 1. 2018, kot je določeno v NFPP SPV.

2.4.1.2 Dokapitalizacija kapitalsko neustreznih družb

V tabeli 40 je prikazan ukrep dokapitalizacije kapitalsko neustreznih družb, kot je bil predviden v NFPP SPV.

Tabela 40: Ukrep dokapitalizacije kapitalsko neustreznih družb

Začetni datum	Predviden rok izvedbe	Potrebni dokumenti/aktivnosti	Stanje december 2014
1. 10. 2014	31. 12. 2014	Izvedba korakov za proučitev statusa nedovoljene državne pomoči. Predlog in izvedba dokapitalizacije družb HTZ, Gost in RGP.	Dokapitalizacija družbe HTZ s konverzijo terjatev in kredita je izvedena. Dokapitalizacija družbe RGP je v zaključni fazi. Dokapitalizacija družbe Gost je predvidena v znesku 400.000 evrov z denarnim vložkom, za kar mora Premogovnik Velenje zagotoviti potrebna sredstva.

Vir: NFPP SPV.

Premogovnik Velenje je že v letih 2013 in 2014 dokapitaliziral družbe v skupini Premogovnik Velenje v skupnem znesku 6.417.972 evrov, kar je razvidno iz tabele 41.

Tabela 41: Dokapitalizacija odvisnih družb v skupini Premogovnik Velenje v letih 2013 in 2014

Odvisna družba v skupini	Znesek dokapitalizacije v evrih	Datum dokapitalizacije
RGP	2.117.447	31. 12. 2014
HTZ	3.740.525	9. 12. 2014
Gost	560.000	27. 12. 2013

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

2.4.1.2.a Premogovnik Velenje je v letu 2014 izvedel dokapitalizacijo odvisne družbe HTZ v znesku 3.740.525 evrov, in sicer s konverzijo terjatev in dolgoročnega kredita v kapital družbe. Pred izvedbo dokapitalizacije je Premogovnik Velenje preveril skladnost dokapitalizacije s pravom Evropske unije glede tveganja nedovoljene državne pomoči. Izveden je bil test zasebnega vlagatelja, iz katerega izhaja ugotovitev, da je gospodarska škoda za Premogovnik Velenje manjša v primeru dokapitalizacije kot v primeru sprožitve postopkov v skladu z ZFPPIPP. Ob tem poslovodstvo družbe HTZ ugotavlja, da je verjetnost, da bi bilo mogoče uspešno izvesti prisilno poravnavo manj kot 50-odstotna. Glede na določbe ZFPPIPP bi v tem primeru sledil stečaj družbe. Iz izvedenega testa zasebnega vlagatelja izhaja, da bi imel stečaj družbe HTZ izrazito hujše premoženjske posledice za lastnika Premogovnik Velenje kot

dokapitalizacija, zato je ta v primeru družbe HTZ z vidika zasebnega vlagatelja ekonomsko upravičena. Na tej podlagi je Premogovnik Velenje ocenil, da ukrep ne šteje za državno pomoč in ga zato tudi ni bilo treba priglasiti Evropski komisiji.

2.4.1.2.b Premogovnik Velenje je v letu 2014 izvedel dokapitalizacijo odvisne družbe RGP v znesku 2.117.447 evrov, in sicer s konverzijo dolgoročnega kredita ter avansnih plačil v kapital družbe. Pred izvedbo dokapitalizacije je Premogovnik Velenje z družbo RGP preveril obstoj drugih možnosti za povečanje osnovnega kapitala družbe ter preveril in potrdil pozitiven vpliv načrtovane dokapitalizacije na izboljšanje bonitete družbe. Premogovnik Velenje je pred izvedeno dokapitalizacijo preveril skladnost dokapitalizacije s pravom Evropske unije glede nedovoljene državne pomoči. Premogovnik Velenje pred izvedeno dokapitalizacijo družbe RGP ni opravil testa zasebnega vlagatelja, vendar so bila že v izvedenem testu zasebnega vlagatelja ob dokapitalizaciji družbe HTZ prikazana finančna razmerja med družbami v skupini Premogovnik Velenje. Iz tega je razvidna močna medsebojna notranja finančna izpostavljenost in prepletenost družb skupine, ki izhajajo iz lastniških deležev nekaterih družb v drugih družbah, kratkoročnih in dolgoročnih posojil med družbami, poslovnih terjatev in obveznosti ter v nekaterih primerih tudi danih jamstev drugim družbam za najem posojil pri bankah. Zaradi izpostavljenosti družb skupine Premogovnik Velenje do družbe RGP bi imel stečaj družbe RGP izrazito hujše premoženjske posledice za lastnika Premogovnik Velenje kot dokapitalizacija, zato je ta po mnenju Premogovnika Velenje v primeru družbe RGP z vidika zasebnega vlagatelja ekonomsko upravičena.

2.4.1.2.c Premogovnik Velenje je v letu 2013 izvedel tudi dokapitalizacijo odvisne družbe Gost v znesku 560.000 evrov, in sicer s konverzijo kratkoročnega kredita v kapital družbe. Pred izvedbo dokapitalizacije Premogovnik Velenje ni izvedel testa zasebnega vlagatelja, iz katerega bi izhajala ugotovitev, da je gospodarska škoda manjša v primeru dokapitalizacije kot v primeru sprožitve postopkov v skladu z ZFPPIPP. Premogovnik Velenje je v posredni večinski lasti države. Upoštevati je treba Dokument o smernicah za financiranje, prestrukturiranje in privatizacijo podjetij v državni lasti v skladu s pravili o državni pomoči¹⁴¹. S pomočjo testa zasebnega vlagatelja je treba ugotoviti, ali družba prejme ugodnost, ki je pod normalnimi tržnimi pogoji ne bi pridobila. Ker pri izvedbi dokapitalizacije družbe Gost v znesku 560.000 evrov ni bil izveden test zasebnega vlagatelja, ocenjujemo, da Premogovnik Velenje ni izvedel vseh dejanj za zmanjšanje tveganja, da dokapitalizacija pomeni nedovoljeno državno pomoč.

2.4.1.2.d V NFPP PV dodatno načrtovana dokapitalizacija družbe Gost v znesku 400.000 evrov ni bila izvedena, ker se je Premogovnik Velenje odločil, da bo likvidnostne težave te družbe premostil s kratkoročnim kreditom v znesku 400.000 evrov. Hkrati so bili sprejeti ukrepi za znižanje stroškov in povečanje prihodkov iz poslovanja družbe ter za obvladovanje kapitalske ustreznosti in likvidnosti v letu 2015. Ob tem so bile aktivnosti v letu 2015 usmerjene v iskanje strateškega partnerja družbe Gost za izvajanje dejavnosti organizirane prehrane za skupino Premogovnik Velenje.

2.4.1.3 Odprodaja odvisnih družb Premogovnika Velenje

V tabeli 42 so prikazani načrtovani ukrepi odprodaje odvisnih družb Premogovnika Velenje, kot so bili predvideni v NFPP SPV.

¹⁴¹ [URL: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/swd_guidance_paper_sl.pdf], 20. 5. 2016.

Tabela 42: Odprodaja odvisnih družb Premogovnika Velenje

Začetni datum	Predviden rok izvedbe	Potrebni dokumenti/aktivnosti	Stanje december 2014
1. 10. 2014	31. 12. 2015	Izvedba prodaje družb Gost in RGP in ostalih naložb, ki niso vezane na osnovni proces pridobivanja premoga.	Aktivnosti za prodajo družb RGP in Gost potekajo. Za družbo RGP se izvaja cenitev in ponovni pogovori z družbo HSE. Za družbo Gost je pripravljen načrt oddelitve Hotela Oleander, Strunjan (prenos sredstev in dela obveznosti), kar bi omogočilo lažjo realizacijo prodaje. Intenzivno potekajo pogovori z dvema interesentoma, vendar je pogoj oddelitve Hotela Oleander, Strunjan iz družbe Gost. Opravljena je tudi cenitev družb, v katerih ima Premogovnik Velenje manjšinski delež. Za te družbe bo posredovana informacija obstoječim družbenikom glede možnosti skupne prodaje deležev z namenom maksimizacije prodajne cene. ¹⁴²

Vir: NFPP SPV.

2.4.1.3.a V NFPP SPV je bil določen rok 31. 12. 2015 za izvedbo ukrepa odprodaje odvisnih družb Premogovnika Velenje, ki niso vezane na osnovni proces pridobivanja premoga. Načrtovane aktivnosti po NFPP SPV do 31. 12. 2015 niso bile v celoti zaključene, saj prodaja družbe Gost ni bila izvedena. Premogovnik Velenje je v januarju 2015 pripravil načrt oddelitve Hotela Oleander, Strunjan (prenos sredstev in dela obveznosti) od družbe Gost. V februarju 2015 je bil izveden skrben pregled družbe s strani potencialnega kupca. V marcu je bilo ugotovljeno, da je izvedljiva oddaja dejavnosti s prevzemom delavcev in plačevanjem najemnine za objekte, v katerih bi prevzemnik opravljal dejavnost zagotavljanja organizirane prehrane za zaposlene v skupini Premogovnik Velenje. V maju 2015 sta dva potencialna kupca podala nezavezujoči ponudbi za prevzem dejavnosti organizirane prehrane. V nadaljevanju leta 2015 je Premogovnik Velenje izvajal pogovore s potencialnima kupcema o pogojih in načinu prevzema dejavnosti organizirane prehrane, odkupu opreme za izvajanje dejavnosti, višini najemnine, trajanju pogodbenega razmerja ter modelu prevzema zaposlenih iz družbe Gost, vendar oddaja dejavnosti organizirane prehrane zunanjemu izvajalcu ni bila zaključena.

Ukrep Premogovnika Velenje

V marcu 2016 je bila pripravljena razpisna dokumentacija in objavljen razpis za izvajanje storitev dejavnosti organizirane prehrane za zaposlene v skupini Premogovnik Velenje. V maju 2016 je bil izbran najugodnejši ponudnik in 26. 5. 2016 je bila podpisana pogodba o zagotavljanju prehranskih storitev, prevzemu delavcev in najemu gostinskih prostorov. S 1. 6. 2016 je izbrani ponudnik prevzel izvajanje storitev organizirane prehrane in gostinskih storitev na vseh lokacijah, na katerih je to dejavnost predhodno izvajala družba Gost.

¹⁴² Ugotovitve glede prodaje lastniških deležev v pridruženih družbah so predstavljene v točki 2.3.2.2 tega poročila.

2.4.1.3.b Pri prodaji družbe RGP načrtovana aktivnost po NFPP SPV ni bila izvedena, saj družba do 31. 12. 2015 ni bila prodana. Premogovnik Velenje je izvedel cenitev družbe in v maju 2015 pripravil razpisno dokumentacijo in informacijski memorandum s ključnimi podatki za objavo razpisa za javno zbiranje ponudb. Med pripravami na objavo javnega razpisa je bilo ugotovljeno, da je treba predhodno izvesti finančno in poslovno prestrukturiranje družbe RGP, saj družbe v obstoječem finančnem stanju ni mogoče prodati.

Ukrep Premogovnika Velenje

Premogovnik Velenje je v aprilu in maju 2016 ocenil možne scenarije nadaljnjega razvoja družbe RGP. Pripravljen je bil tudi akcijski načrt za sanacijo finančnega stanja v družbi RGP. Vzporedno s tem se nadaljujejo aktivnosti za prodajo družbe, in sicer bodo pridobljene nezavezujoče ponudbe za odkup družbe, temu pa bo sledilo nadaljevanje postopka prodaje z izvedbo skrbnih pregledov.

2.4.2 Povzetek ugotovitev o izvedbi poslovnega prestrukturiranja odvisnih družb

Premogovnik Velenje ni v celoti zagotovil izvedbe načrtovane racionalizacije dela in delovanja odvisnih družb, ki bi odvisnim družbam zagotovila zmanjšanje odvisnosti od matične družbe ter povečanje prihodkov na trgu. V NFPP SPV je bil določen rok 31. 3. 2015 za izvedbo postopkov, ki se nanašajo na ukinitvev gradbene dejavnosti v družbi HTZ. Predvidene aktivnosti po NFPP SPV do 31. 3. 2015 in tudi do konca leta 2015 niso bile v celoti zaključene. Premogovnik Velenje je sicer zagotovil, da se je v letu 2015 gradbena dejavnost v družbi HTZ postopoma ukinjala usklajeno z zaključevanjem gradbenih projektov, vendar so pri zaključevanju projektov nastopile težave predvsem pri unovčevanju zapadlih terjatev za izvedena dela. Premogovnik Velenje ni zagotovil izvedbe postopkov, ki se nanašajo na reševanje nerazporejenih delavcev v družbi HTZ do roka, ki je bil določen v NFPP SPV, saj so se izvajali do konca leta 2015.

Predvidene aktivnosti v NFPP SPV za izvedbo ukrepa racionalizacije dejavnosti in reševanja nerazporejenih delavcev v družbi PV Invest do konca leta 2015 niso bile v celoti zaključene, saj še ni bila realizirana prodaja Centra starejših Zimzelen, Topolšica, od katere je bila odvisna racionalizacija dejavnosti in zmanjšanje števila zaposlenih. Premogovnik Velenje je z izvedenimi aktivnostmi v letu 2015 zagotovil racionalizacijo poslovanja v PV Invest, in sicer z ustavitvijo sklepanja sponzorskih pogodb, nepodaljševanjem pogodb o delu za določen čas, znižanjem urne postavke za 5 odstotkov, ukinitvijo stimulacije ter znižanjem stroškov storitev zunanjih izvajalcev za Premogovnik Velenje.

Premogovnik Velenje pri izvedbi dokapitalizacije odvisnih družb ni v vseh primerih upošteval pravila glede tveganja dodelitve nedovoljene državne pomoči. Pred izvedbo dokapitalizacije družbe HTZ v letu 2014 v znesku 3.740.525 evrov ter družbe RGP v letu 2014 v znesku 2.117.447 evrov je Premogovnik Velenje preveril skladnost dokapitalizacije s pravom Evropske unije glede tveganja nedovoljene državne pomoči. Izveden je bil test zasebnega vlagatelja, iz katerega izhaja ugotovitev, da je gospodarska škoda za Premogovnik Velenje manjša v primeru dokapitalizacije kot v primeru sprožitve postopkov v skladu z ZFPPIPP. Na tej podlagi je Premogovnik Velenje ocenil, da ukrep ne šteje za državno pomoč in ga zato tudi ni treba priglasiti Evropski komisiji. Premogovnik Velenje je v letu 2013 izvedel tudi dokapitalizacijo odvisne družbe Gost v znesku 560.000 evrov s konverzijo kratkoročnega kredita v kapital družbe. Pred izvedbo dokapitalizacije Premogovnik Velenje ni izvedel testa zasebnega vlagatelja, iz katerega bi izhajala ugotovitev, da je gospodarska škoda manjša v primeru dokapitalizacije kot v primeru sprožitve postopkov v skladu z ZFPPIPP. Ker pri izvedbi dokapitalizacije družbe Gost v znesku 560.000 evrov ni bil izveden

test zasebnega vlagatelja, ocenjujemo, da Premogovnik Velenje ni izvedel vseh dejanj za zmanjšanje tveganja, da dokapitalizacija pomeni nedovoljeno državno pomoč. Premogovnik Velenje ni v celoti izvedel načrtovane aktivnosti za umik iz lastniške strukture odvisnih družb, ki niso vezane na osnovni proces pridobivanja premoga. V NFPP SPV je bil določen rok 31. 12. 2015 za izvedbo prodaj družbe Gost in družbe RGP. Prodaja družbe Gost do 31. 12. 2015 ni bila izvedena. V februarju 2015 je bil izveden skrben pregled družbe s strani potencialnega kupca. V maju 2015 sta dva potencialna kupca podala nezavezujoči ponudbi za prevzem dejavnosti organizirane prehrane, vendar realizacije posla v letu 2015 ni bilo. Tudi družba RGP do 31. 12. 2015 ni bila prodana. Premogovnik Velenje je izvedel cenitev družbe in v maju 2015 pripravil razpisno dokumentacijo in informacijski memorandum s ključnimi podatki za objavo razpisa za javno zbiranje ponudb. Med pripravami na objavo javnega razpisa je bilo ugotovljeno, da je treba predhodno izvesti finančno in poslovno prestrukturiranje družbe RGP, saj družbe v obstoječem finančnem stanju ni mogoče prodati.

3. RAZPOLOŽLJIVE ZALOGE PREMOGA IN ZAGOTOVITEV VZDRŽNE STROŠKOVNE CENE

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je Premogovnik Velenje glede na razpoložljive zaloge oziroma predvideno proizvodnjo premoga in pogodbeno ceno premoga z izvajanjem ukrepov za racionalizacijo poslovanja zagotavljal vzdržno stroškovno ceno, smo proučili:

- ali je Premogovnik Velenje glede na razpoložljive zaloge in predvideno proizvodnjo premoga zagotavljal izpolnjevanje pogodbenih obveznosti in
- ali je Premogovnik Velenje z izvajanjem ukrepov racionalizacije zagotavljal dolgoročno vzdržno poslovanje.

3.1 Razpoložljive zaloge in predvidena proizvodnja ter izpolnjevanje pogodbenih obveznosti

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je Premogovnik Velenje glede na razpoložljive zaloge in predvideno proizvodnjo premoga zagotavljal izpolnjevanje pogodbenih obveznosti, smo ugotavljali:

- ali predvidena proizvodnja premoga zadošča za delovanje bloka 6 s polno zmogljivostjo v celotnem obdobju obratovanja;
- ali je dejanska kurilna vrednost premoga enaka kot deklarirana vrednost kljub spremembam metode njenega določanja.

V Premogovniku Velenje letno nakopljejo okoli 3,5 milijona ton premoga, ki ga v celoti porabi TEŠ za proizvodnjo električne in toplotne energije. Premogovnik Velenje je še vedno pomemben energetska steber Slovenije, saj skupaj s TEŠ zagotavlja več kot tretjino doma proizvedene električne energije in predstavlja pomemben in zanesljiv člen v oskrbi Slovenije z električno energijo. V nadaljevanju so iz strateških dokumentov Premogovnika Velenje povzete navedbe glede načrtovane proizvodnje in kurilne vrednosti premoga.

3.1.1 Načrtovana proizvodnja in kurilna vrednost v strateških dokumentih

3.1.1.1 Razvojni načrt Premogovnika Velenje za obdobje 2009–2018

V Razvojnem načrtu Premogovnika Velenje za obdobje 2009–2018 je navedeno, da je bil v letu 2008 verificiran dolgoročni načrt odkopavanja velenjskega odkopnega polja glede na investicijo v blok 6, ki omogoča odkopavanje do leta 2054 (prej do leta 2025). Določeni sta tudi dve glavni strateški usmeritvi,

na katerih še naprej temelji poslovanje Premogovnika Velenje, in sicer:

- optimizacija procesa proizvodnje premoga s stalnimi racionalizacijami in s tem zmanjšanje obsega jame ter števila zaposlenih na 1.103 do leta 2018¹⁴³ in
- prodaja znanja in storitev ter s tem večanje skupnega prihodka skupine Premogovnik Velenje; v tem okviru iskanje novih tržnih priložnosti tako v matičnem podjetju kakor tudi v povezanih podjetjih, ki sestavljajo skupino Premogovnik Velenje, ter ustanavljanje novih delovnih mest; temeljni cilj vseh povezanih podjetij je postopno zmanjševanje odvisnosti od matičnega podjetja.

V Razvojnem načrtu Premogovnika Velenje za obdobje 2009–2018 so navedeni naslednji cilji programa pridobivanja premoga:

- proizvodnja in prodaja premoga v skladu s potrebami proizvodnje v TEŠ,
- možnost plasiranja premoga tudi ostalim kupcem,
- optimizacija procesa pridobivanja premoga,
- modernizacija dela na pripravnih deloviščih,
- optimizacija stroškov pridobivanja premoga s ciljem zagotovitve konkurenčne cene 2,25 evra/GJ do pričetka obratovanja bloka 6,
- zmanjševanje števila zaposlenih za 5,6 odstotka na leto s povečevanjem produktivnosti v Premogovniku Velenje in družbi HTZ,
- ohranjati trend zmanjševanja izgubljenih dnin zaradi nesreč pri delu in odsotnosti z dela zaradi bolezni za 3 odstotke na leto.

3.1.1.2 Projekcije poslovanja skupine HSE 2015–2030

Ena od predpostavk, na katerih temelji dokument Projekcije poslovanja skupine HSE 2015–2030¹⁴⁴ v zvezi s Premogovnikom Velenje je naslednja: proizvodnja premoga je ocenjena na podlagi trenutnih proizvodnih zmogljivosti. Povprečen predviden letni izkop premoga v obdobju 2015–2020 je 3,57 milijona ton oziroma 37.478 TJ¹⁴⁵, v obdobju 2021–2030 pa 3,37 milijona ton oziroma 32.559 TJ. Kurilna vrednost premoga je izračunana na podlagi modela Premogovnika Velenje in iz previdnosti zmanjšana za 6 odstotkov. Proizvodnja premoga sledi dinamiki porabe premoga TEŠ za proizvodnjo električne energije in toplotne energije, pri čemer znaša zaloga premoga na deponiji konec vsakega leta 3.000 TJ.

3.1.1.3 Poslovni načrt družbe Premogovnik Velenje za leto 2013 z dodatkom za leti 2014 in 2015

V Poslovnem načrtu družbe Premogovnik Velenje za leto 2013, z dodatkom za leti 2014 in 2015¹⁴⁶ je Premogovnik Velenje za leto 2013 načrtoval proizvodnjo 3.776.999 ton premoga po povprečni kurilni vrednosti 11,38 GJ/t, v letu 2014 pa 3.645.531 ton po povprečni kurilni vrednosti 11,64 GJ/t in v letu 2015 proizvodnjo 3.599.104 tone po povprečni kurilni vrednosti 11,23 GJ/t.

¹⁴³ Strošek pridobivanja premoga se bo v prihodnjih desetih letih znižal za približno 15 odstotkov, kar predstavlja osnovo za njegovo konkurenčnost z drugimi energetske viri.

¹⁴⁴ Dokument je bil sprejet na 7. izredni seji nadzornega sveta družbe HSE 13. 1. 2015.

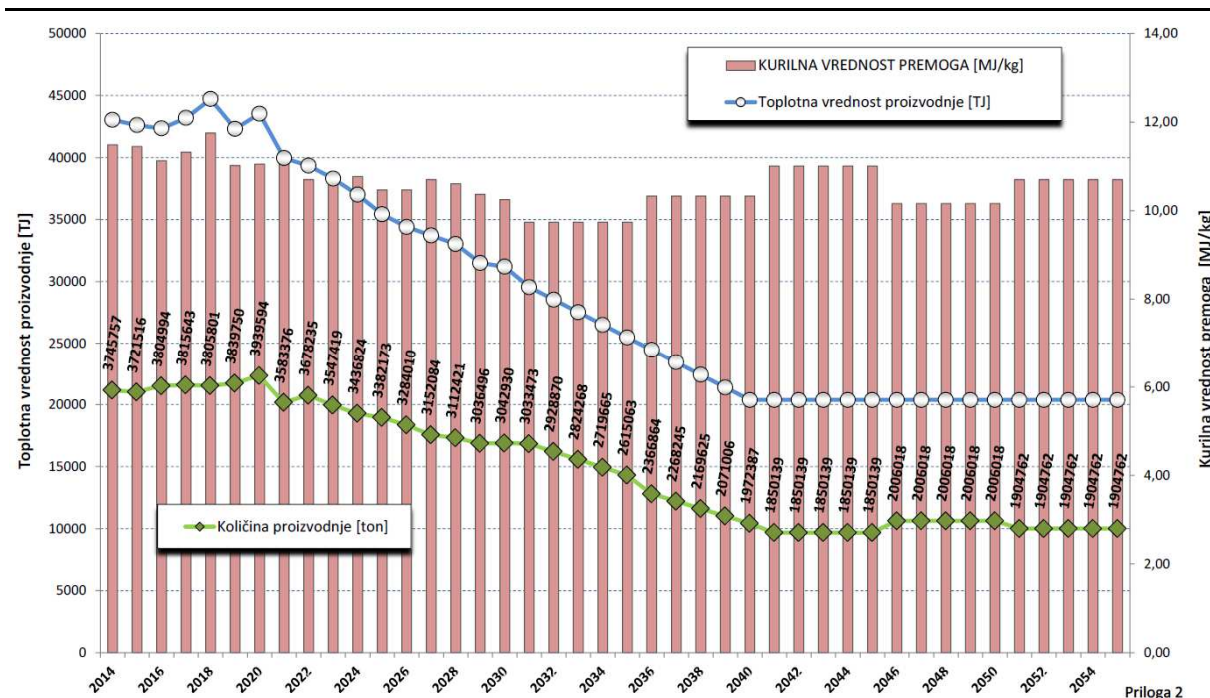
¹⁴⁵ Terajoule = 10¹² joule.

¹⁴⁶ Sprejet na seji uprave Premogovnika Velenje 21. 12. 2012, soglasje nadzornega sveta je bilo dano 28. 12. 2012.

3.1.1.4 Proizvodnja premoga in kurilna vrednost v Noveliranem investicijskem programu, revizija št. 6, februar 2014

Na sliki 7 je prikazana načrtovana količina proizvodnje premoga ter energetska in kurilna vrednost proizvedenega premoga v obdobju od leta 2014 do leta 2054 kot izhaja iz Noveliranega investicijskega programa, revizija št. 6, februar 2014 (v nadaljevanju: NIP 6-2014).

Slika 7: Načrtovana količina proizvodnje premoga ter energetska in kurilna vrednost proizvedenega premoga v obdobju od leta 2014 do leta 2054

Vir: NIP 6-2014.

Po predstavljenih podatkih v NIP 6-2014 bo proizvodnja premoga v obdobju od leta 2014 do konca leta 2055¹⁴⁷ znašala 113.703.084 ton oziroma 1.210.907 TJ. Pri tem bo povprečna kurilna vrednost premoga znašala 10,65 MJ/kg¹⁴⁸. Vrednost izhaja iz novelacije dokumenta Planiranje proizvodnje in kvalitete premoga za oskrbo bloka 6 (začetno stanje 1. 1. 2011) z dne 5. 9. 2013. Iz tega dokumenta izhaja, da je bila ponovno izvedena analiza parametrov odkopavanja premoga za obdobje od leta 2014 do leta 2055, pri čemer je bil pri verifikaciji posebej izpostavljen parameter kurilne vrednosti premoga.

¹⁴⁷ V nekaterih tabelah je obdobje obratovanja bloka 6 določeno do konca leta 2054, v drugih pa do konca leta 2055. To izhaja iz dejstva, da je bilo v NIP 6-2014 v letu 2015 predvideno poskusno obratovanje bloka 6, medtem ko je bila pridobitev uporabnega dovoljenja za obratovanje bloka 6 predvidena v letu 2016. V nekaterih primerih je torej poskusno obratovanje vključeno v življenjsko dobo bloka 6, v drugih pa je življenjska doba bloka 6 izračunana od pridobitve uporabnega dovoljenja.

¹⁴⁸ Iz tabele v NIP 6-2014, ki po letih prikazuje porabo premoga v življenjski dobi bloka 6, izhaja povprečna kurilna vrednost premoga 10,65 MJ/kg, kar je v skladu s podatki, ki jih je Premogovnik Velenje posredoval za pripravo NIP 6-2014. V predstavitvi poglavja o oskrbi s surovinami za obratovanje bloka 6 pa je navedeno, da bo povprečna kurilna vrednost premoga znašala 10,47 MJ/kg.

Napoved kurilne vrednosti se že vrsto let izvaja z modelom Klasifikacija ležišča premoga glede na kurilno vrednost in geomehanske lastnosti hribin. Primerjava napovedanih kurilnih vrednosti z dejanskimi za zadnje desetletje je pokazala nekoliko višje dejanske kurilne vrednosti. Zato je smiselno, da se tudi načrt prilagodi optimističnim predvidevanjem in se uporablja modificirana kurilna vrednost, ki jo predstavlja z modelom napovedana kurilna vrednost, povečana za 1,5 odstotka¹⁴⁹. Na podlagi navedenega so se napovedane energetske vrednosti premoga za obdobje od leta 2014 do leta 2055 povečale za 1,5 odstotka.

3.1.1.5 Proizvodnja premoga in kurilna vrednost v NIP 6-2015

Dolgoročna problematika pridobivanja premoga v Premogovniku Velenje je predstavljena tudi v Noveliranem investicijskem programu, revizija 6¹⁵⁰ (v nadaljevanju: NIP 6-2015). Navedeno je, da znaša letna proizvodnja premoga okoli 3,5 milijona ton in da se bo sredi prihodnjega desetletja začela zniževati in bo pospešeno upadala do leta 2040, potem pa bo ostala na ravni 2 milijonov ton do konca obratovanja bloka 6. Obratovanje bloka 6 bo omogočilo postopno prenehanje premogovništva v Šaleški dolini, saj načrtovana dinamika porabe premoga za njegovo delovanje omogoča Premogovniku Velenje, da v zadnjih desetih letih posluje na vzdržnem minimumu in lahko temu prilagaja kadrovsko strukturo in obseg investicij. Zmanjševanje obsega jamskih prostorov in avtomatizacija delovnih procesov bosta prispevala k vzdrževanju dogovorjene cene premoga in k lažjemu zapiranju premogovnika.

V NIP 6-2015 je glede razpoložljivih zalog premoga v Premogovniku Velenje navedeno, da je bil v skladu z zahtevami Pravilnika o klasifikaciji in kategorizaciji zalog in virov trdnih mineralnih surovin¹⁵¹ (v nadaljevanju: pravilnik o klasifikaciji trdnih mineralnih surovin) v začetku leta 2014 izdelan Elaborat o klasifikaciji in kategorizaciji izračunanih zalog in virov premoga v Premogovniku Velenje s stanjem 31. 12. 2013. Na podlagi elaborata je Ministrstvo za infrastrukturo 25. 9. 2014 izdalo Potrdilo o stanju zalog in virov mineralne surovine. S tem je potrdilo stanje zalog in kakovost premoga v elaboratu, in sicer:

- bilančne zaloge¹⁵² premoga na dan 31. 12. 2013 v obsegu 162.500.000 ton;
- odkopne zaloge¹⁵³ premoga na dan 31. 12. 2013 v obsegu 126.750.000 ton;
- vsebnost vlage v premogu znaša 34,81 odstotka;
- vsebnost pepela v premogu znaša 16,14 odstotka;
- kurilna vrednost premoga znaša 10,65 MJ/kg.

¹⁴⁹ To povečanje je bilo določeno na osnovi analize napovedane in dejanske kurilne vrednosti ter poznavanja pogojev nadaljnega odkopavanja. Odkopavanje se je izvajalo na območjih, kjer so prisotni vložki jalovine v premogovnem sloju, nekateri odkopi pa so prečkali območja starih del.

¹⁵⁰ [URL: <https://drive.google.com/file/d/0B5a1njBysATaUVZ2cXh0WEI3eDA/view?usp=sharing>], 30. 6. 2016.

¹⁵¹ Uradni list RS, št. 36/06.

¹⁵² Bilančne zaloge so zaloge, ki se lahko po obstoječi stopnji znanosti, tehnike, tehnologije in ekonomike gospodarno izkoriščajo (1. alineja 2. člena pravilnika o klasifikaciji trdnih mineralnih surovin).

¹⁵³ Odkopne zaloge predstavljajo tiste količine bilančnih zalog mineralnih surovin, ki se lahko na sodobni ravni znanosti in tehnike ekonomično izkoriščajo ob določenih izgubah pri odkopavanju (5. alineja 2. člena pravilnika o klasifikaciji trdnih mineralnih surovin). Odkopne izgube imajo tendenco zniževanja. Po podatkih študije družbe IMC Montan Consulting, GmbH, Nemčija (v nadaljevanju: družba IMC Montan Consulting) so od leta 1999 do leta 2010 v povprečju znašale 21,1 odstotka. Po podatkih, ki jih Premogovnik Velenje na obrazcu 3 (stanje zalog in virov) vsako leto posreduje Republiški komisiji za ugotavljanje zalog in virov mineralnih snovi, so odkopne izgube v letu 2013 znašale 23 odstotkov, v letih 2014 in 2015 pa 22 odstotkov.

Ob pripravi NIP 6-2015 je bila v Premogovniku Velenje izdelana novelacija dokumenta Planiranje proizvodnje in kvalitete premoga za oskrbo bloka 6 (začetno stanje 1. 1. 2011) z dne 19. 9. 2013. Iz tega dokumenta izhaja, da načrtovana dinamika proizvodnje Premogovnika Velenje predvideva odkopavanje premoga na dveh odkopnih ploščah hkrati vse dotlej, dokler bodo v jamah na razpolago tri odkopna polja. Po obstoječem konceptu je to predvideno do leta 2032. Po tem letu se bo odkopavanje izvajalo le na dveh odkopnih poljih, kar pomeni, da ne bo mogoče obratovanje dveh odkopov hkrati vse leto. Zaradi navedenega bo zmanjševanje proizvodnje neizogibno. Po letu 2040 pa bo mogoče odkopavanje premoga le še na enem odkopu.

V NIP 6-2015 je navedeno, da so se v obdobju po letu 2011, ko sta se pričeli odpirati novi odkopni polji (steber CD v jami Preloge in krovniški del v jami Pesje), začeli pojavljati nepredvideni dogodki, kot so povečane deformacije jamskih objektov in stebrni udari. Zaradi stebrnega udara, ki se je zgodil 15. 10. 2013 v jami Preloge, je bilo popolnoma uničenih 250 metrov jamskih objektov, ki jih je bilo treba obnoviti. Obseg potrebnih obnov zaradi nepredvidenih dogodkov se je po letu 2011 povečal za več kot 300 odstotkov na letni ravni. Takšno stanje zahteva dodatne nenačrtovane obnove in tudi spremembo dinamike priprave in odkopavanja odkopnih plošč ter ohranjanje večjih varnostnih stebrov. Ti dodatni ukrepi za zagotavljanje proizvodnje vplivajo tudi na povečanje stroškov proizvodnje premoga.

Glede kakovosti premoga je v NIP 6-2015 navedeno:

- napoved kakovosti premoga v obdobju od leta 2011 do leta 2055 je izdelana na podlagi dolgoročnega koncepta odkopavanja;
- vrednosti posameznih parametrov se določajo z mrežo simetričnih točk na posameznem odkopu in utežnim razmerjem z modelom Klasifikacija ležišča premoga glede na kurilno vrednost in geomehanske lastnosti hribin; vhodni podatki za obdelavo so bili pripravljene na podlagi geološke baze podatkov in verificiranih geoloških profilov; odstopanja so možna v območjih večjih geoloških anomalij in obrobni pogojev; ta območja bodo pred odkopavanjem dodatno raziskana;
- fizikalno-mehanski in kemični parametri za posamezne odkope, predele jam in tudi za Premogovnik Velenje kot celoto so izračunani po geometrični metodi oziroma na podlagi utežnega razmerja, ki je podano v odvisnosti od predvidene proizvodnje za posamezne odkopne plošče, kjer so odkopne izgube že upoštevane.

Predvidena proizvodnja in kakovost premoga za obratovanje bloka 6 sta prikazani v tabeli 43.

Tabela 43: Parametri odkopavanja premoga za oskrbo TEŠ, ko obratuje samo blok 6

Leto	Kurilnost v GJ/t	Proizvodnja za blok 6	
		v tonah	v TJ
2015	10,27	3.571.106	36.677
2016	10,59	3.143.484	33.279
2017	11,02	3.005.032	33.126
2018	10,14	3.269.506	33.167
2019	10,48	3.329.710	34.908
2020	10,57	3.303.346	34.903
2021	10,28	3.393.830	34.899
2022	10,26	3.402.102	34.894
2023	10,19	3.422.794	34.890
2024	10,1	3.453.215	34.879
2025	9,5	3.495.566	33.200
2026	9,67	3.496.225	33.800
2027	9,63	3.497.846	33.700
2028	9,02	3.546.983	32.000
2029	8,97	3.566.170	32.000
2030	8,96	3.305.767	29.614
2031	9,19	3.169.546	29.124
2032	9,19	3.065.302	28.166
2033	9,19	2.862.786	26.305
2034	9,19	2.747.986	25.250
2035	9,17	2.649.879	24.293
2036	9,72	2.400.586	23.336
2037	9,72	2.302.296	22.378
2038	9,72	2.204.007	21.420
2039	9,72	2.105.717	20.462
2040	9,72	2.007.427	19.504
2041	10,35	1.883.817	19.504
2042	10,35	1.883.817	19.504
2043	10,35	1.883.817	19.504
2044	10,35	1.883.817	19.504
2045	10,35	1.883.817	19.504
2046	9,56	2.040.915	19.504
2047	9,56	2.040.915	19.504
2048	9,56	2.040.915	19.504
2049	9,56	2.040.915	19.504
2050	9,56	2.040.915	19.504
2051	10,06	1.938.220	19.504
2052	10,06	1.938.220	19.504
2053	10,06	1.938.220	19.504
2054	10,06	1.938.220	19.504
Skupaj		107.094.754	1.053.230

Vir: NIP 6-2015.

Iz tabele izhaja, da bo Premogovnik Velenje v 40 letih za potrebe TEŠ proizvedel skupno 107.094.754 ton premoga ali 1.053.230 TJ oziroma v povprečju 2.677.369 ton na leto. Na podlagi koncepta odkopavanja in dolgoročnih načrtov je Premogovnik Velenje ocenil, da se lahko predlogu TEŠ v večji meri prilagodi, da pa lahko pride do odstopanja v obdobju od leta 2025 do leta 2030, ko bo večina proizvodnje potekala na območju, kjer so višine odkopavanja od 5 do 8 metrov. Do takrat bo večji del proizvodnje potekal v jami Pesje, kjer so višine odkopavanja v povprečju več kot 15 metrov. Razliko med želeno in prilagojeno proizvodnjo bo Premogovnik Velenje nadomestil s povečano proizvodnjo po letu 2030.

3.1.1.6 Strateške usmeritve glede pridobivanja premoga v NFPP SPV

NFPP SPV je večletni strateški dokument za skupino Premogovnik Velenje. NFPP SPV je izdelan na podlagi usklajenih izhodišč glede proizvodnje, prodaje in zaloga, ki jih je Premogovnik Velenje prejel od družbe HSE 24. 10. 2014. Za vzdržno obratovanje Premogovnika Velenje do leta 2030 je uporabljena prodajna cena 2,75 evra/GJ brez DDV, kar pri doseženih stroškovnih cenah v obdobju od leta 2015 do leta 2030 zadošča za vzdržno poslovanje družbe in skupine Premogovnika Velenje.

Ključni dejavniki za uspešno izvedbo prestrukturiranja so med drugim:

- nemoteno izvajanje osnovnega procesa pridobivanja premoga; za odpravo tveganja poslabšanja oziroma neizboljšanja geomehanskih pogojev (steborni udari in hribinski pritiski) je v NFPP SPV predvideno
 - organiziranje dela na način, da se aktivnosti pri izdelavi objektov in njihovi sanaciji ne izvajajo vzporedno na več deloviščih hkrati, ter
 - preventivni ukrepi glede pojavljanja stebornih udarov;
- odločitev glede uporabe metode za merjenje energetske vrednosti premoga: tveganje glede spremembe metode za merjenje energetske vrednosti premoga bo Premogovnik Velenje obvladoval
 - s pripravo ustreznih pravnih podlag za argumentacijo obstoječe metode in
 - s povišanjem prodajne cene premoga za proizvodnjo električne energije in toplote oziroma drugimi dogovori glede izpada prihodka.

3.1.2 Obveznosti po pogodbah o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu električne energije

Družba HSE, Premogovnik Velenje in TEŠ so 14. 9. 2004 sklenili prvo dolgoročno pogodbo o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu električne energije (v nadaljevanju: dolgoročna pogodba o nakupu premoga 2004). Pogodbene stranke so se dogovorile, da bodo med trajanjem pogodbe o nakupu premoga (od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2014) pred pričetkom vsakega koledarskega leta sklenile tripartitno pogodbo, v kateri bodo natančno določene podrobnejše letne dinamike dobave premoga in električne energije, cene, način obračuna, plačilni pogoji ter ostale določbe.

Dne 12. 10. 2009 je bila med družbo HSE, TEŠ in Premogovnikom Velenje sklenjena nova Dolgoročna pogodba o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu električne energije (v nadaljevanju: dolgoročna pogodba o nakupu premoga 2009), s katero so pogodbene stranke z namenom ureditve pogojev poslovanja TEŠ po dokončanju investicije bloka 6 uredile medsebojna razmerja, ki izvirajo iz nakupa premoga, zakupa moči in nakupa električne energije iz objektov – deponije Premogovnika Velenje in energetskih objektov TEŠ, s katerimi v času veljavnosti pogodbe upravljata Premogovnik Velenje in TEŠ. Pogodba se uporablja za obdobje od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2027. S sprejetjem Aneksa št. 1 k dolgoročni pogodbi o nakupu premoga 2009, se je obdobje uporabe pogodbe podaljšalo do 31. 12. 20154.

Družba HSE, TEŠ in Premogovnik Velenje so 12. 3. 2015 sklenile novo Dolgoročno pogodbo o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu električne energije (v nadaljevanju: dolgoročna pogodba o nakupu premoga 2015), in sicer zaradi sprejetja NIP 6-2015 in NFPP SPV in spremenjenih parametrov poslovanja TEŠ. in Premogovnika Velenje. Pogodba se uporablja za obdobje od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2054.

V tabeli 44 so prikazane načrtovana poraba premoga za proizvodnjo električne energije v TEŠ, cena premoga ter povprečna kurilna vrednost premoga, kot jo določajo pogodbe in aneksi k pogodbam med družbo HSE, TEŠ in Premogovnikom Velenje.

Tabela 44: Količine, cene in kakovost premoga po pogodbah o nakupu premoga

Datum dokumenta	Naziv pogodbe	Obdobje uporabe pogodbe/aneksa	Predvidene količine porabe premoga za električno energijo po pogodbi v TJ	Cena premoga v evrih/GJ	Povprečna kurilna vrednost premoga v MJ/kg	Ostali parametri kakovosti premoga
14. 9. 2004	Dolgoročna pogodba o nakupu premoga 2004	10 let (1. 1. 2005 do 31. 12. 2014)	38.500	določi se za posamezno koledarsko leto, vendar ne sme biti višja od 2,8	9,8	/
12. 10. 2009	Dolgoročna pogodba o nakupu premoga 2009	1. 1. 2015 do 31. 12. 2027	41.880 (od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2020), po letu 2020 se količine vsako leto zmanjšajo za 2,5 odstotka glede na leto 2020	2,25	10,47	/
30. 5. 2012	Aneks št. 1 k dolgoročni pogodbi o nakupu premoga 2009	1. 1. 2015 do 31. 12. 2054	41.880 (od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2020), v obdobju od leta 2021 do leta 2040 se količine vsako leto zmanjšajo za 2,5 odstotka glede na leto 2020 tako, da dosežejo leta 2040 največ 20.940.000 GJ, kar se ohrani do konca obratovanja bloka 6	2,25 za leto 2015; v naslednjih letih do leta 2054 se določa v skladu z Noveliranim investicijskim programom 4 (z upoštevanjem realne gospodarske rasti naraste na 2,73 evra/GJ v letu 2054)	10,47	/
27. 3. 2013	Pogodba o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu električne energije (v nadaljevanju: pogodba o nakupu premoga za leto 2013)	1. 1. 2013 do 31. 12. 2013	41.400	2,50	9,2	vlaga: največ 45 odstotkov; pepel: največ 20 odstotkov; granulacija: garantirana 35 mm; žveplo: manj kot 1,7 odstotka
7. 3. 2014	Aneks št. 1 k pogodbi o nakupu premoga za leto 2013	1. 1. do 31. 12. 2013	/	2,528	/	/

Datum dokumenta	Naziv pogodbe	Obdobje uporabe pogodbe/aneksa	Predvidene količine porabe premoga za električno energijo po pogodbi v TJ	Cena premoga v evrih/GJ	Povprečna kurilna vrednost premoga v MJ/kg	Ostali parametri kakovosti premoga
7. 3. 2014	Pogodba o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu električne energije (v nadaljevanju: pogodba o nakupu premoga za leto 2014)	1. 1. do 31. 12. 2014	40.496,20	2,45	9,2	vlaga: največ 45 odstotkov; pepel: največ 20 odstotkov; granulacija: garantirana 35 mm; žveplo: manj kot 1,7 odstotka
15. 5. 2014	Aneks št. 1 k pogodbi o nakupu premoga za leto 2014	1. 1. do 31. 12. 2014	/	/	/	/
17. 7. 2014	Aneks št. 2 k pogodbi o nakupu premoga za leto 2014	1.1.2014 - 31.12.2014	38.478	2,95	/	/
18. 11. 2014	Aneks št. 3 k pogodbi o nakupu premoga za leto 2014	1. 1. do 31. 12. 2014	32.634	2,95	/	/
12. 3. 2015	Dolgoročna pogodba o nakupu premoga 2015	1. 1. 2015 do 31. 12. 2054	1.053.231 oziroma v povprečju 26.330,77 na leto	2,75	9,83	/
16. 3. 2015	Pogodba o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu električne energije (v nadaljevanju: pogodba o nakupu premoga za leto 2015)	1. 1. do 31. 12. 2015	35.974,03	2,75	9,2	vlaga: največ 40,1 odstotka; pepel: največ 20 odstotkov; granulacija: garantirana 35 mm; žveplo: manj kot 1,7 odstotka

Viri: sklenjene pogodbe o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu električne energije, z vsemi sklenjenimi aneksi; podatki Premogovnika Velenje o dejanski porabi in zaračunani vrednosti premoga za posamezno koledarsko leto.

3.1.3 Ocena razpoložljivih zalog premoga in načrtovana proizvodnja

Premogovnik Velenje o zalogah premoga izdeluje elaborate od leta 1960. V njih so na podlagi obstoječih in na novo pridobljenih podatkov preračunane razpoložljive količine zalog premoga. Te podatke Premogovnik Velenje vsako leto posreduje Republiški komisiji za ugotavljanje zalog in virov mineralnih surovin, ki deluje v sklopu ministrstva, pristojnega za rudarstvo. Način izdelave elaboratov je predpisan v poglavju IV pravilnika o klasifikaciji trdnih mineralnih surovin.

Iz elaborata, ki ga je Ministrstvo za gospodarstvo potrdilo 31. 3. 2010, izhaja, da so skupne zaloge lignita v Premogovniku Velenje konec leta 2008 znašale 380 milijonov ton, od tega:

- bilančne zaloge 171 milijonov ton,
- odkopne zaloge 131,67 milijona ton,
- izvenbilančne zaloge¹⁵⁴ 77,33 milijona ton,
- povprečna kurilna vrednost premoga 10,47 GJ/t.

Zaradi izraženih dvomov v zvezi s količino, ceno in (zlasti) kurilno vrednostjo premoga v odkopnih zalogah je na zahtevo nadzornega sveta družbe HSE družba IMC Montan Consulting v letu 2011 opravila neodvisno verifikacijo podatkov o količini, predvideni ceni in kakovosti premoga v odkopnih zalogah Premogovnika Velenje. Njene ugotovitve, ki so povzete tudi v NIP 6-2014, so naslednje:

- Ob koncu leta 2010 znašajo odkopne zaloge 124 milijonov ton z bilančnimi rezervami v višini 162 milijonov ton in so v skladu z načrtovano proizvodnjo 123 milijonov ton od leta 2011 do leta 2054, pri čemer obstaja možnost še nadaljnjega zmanjšanja odkopnih izgub in povečanja odkopnih zalog.
- Natančno načrtovanje odkopa premoga napovedane kakovosti in stalni nadzor ter spremljanje zagotavljajo enako stopnjo kurilne vrednosti tudi pri prihodnji proizvodnji premoga za mnogo let vnaprej.
- Proizvodni stroški ne kažejo posebnih razlik v primerjavi s podobnimi podzemnimi eksploatacijami premoga po svetu in obstaja dovolj dokazov, ki kažejo na to, da Premogovnik Velenje lahko doseže načrtovano ceno premoga na GJ energije.

V nadaljevanju so v tabeli 45 prikazani podatki o razpoložljivih zalogah premoga, ki jih je Premogovnik Velenje za pretekla leta posredoval Republiški komisiji za ugotavljanje zalog in virov mineralnih snovi.¹⁵⁵ Za primerjavo so podane tudi ocenjene zaloge premoga, ki jih je v začetku leta 2011 ugotovila družba IMC Montan Consulting. Prikazana je tudi kakovost premoga (odstotek vlage in pepela ter kurilna vrednost premoga).

¹⁵⁴ Izvenbilančne in pogojno bilančne so tiste zaloge, ki se po obstoječi stopnji znanosti in tehnike ne morejo ekonomično izkoriščati (7. alineja 2. člena pravilnika o klasifikaciji trdnih mineralnih surovin).

¹⁵⁵ Nosilec rudarske pravice na obrazcu 3 za vsako nahajališče vpiše stanje geoloških – bilančnih, pogojno bilančnih in izvenbilančnih zalog po kategorijah. Obrazec 3 je sestavni del elaborata o zalogah in virih mineralnih surovin, ki ga strokovno pregleda Republiška komisija za ugotavljanje zalog in virov mineralnih surovin in na podlagi pozitivne ocene predlaga ministrstvu, pristojnemu za rudarstvo, da izda potrdilo o zalogah in virih mineralnih surovin v raziskovalnem ali pridobivalnem prostoru (38. in 39. člen pravilnika o klasifikaciji trdnih mineralnih surovin).

Tabela 45: Stanje zalog in kakovosti premoga

Dokument	Stanje na dan	Zaloge premoga			Kakovost premoga		
		Bilančne v tonah	Izvenbilančne v tonah	Odkopne v tonah	Vlaga v odstotkih	Pepel v odstotkih	Kurilnost v MJ/kg
Potrdilo o stanju zalog in virov premoga z dne 31. 3. 2010	31. 12. 2008	171.000.000	209.000.000	131.670.000	35,23	15,87	10,47
Študija IMC Montan Consulting, 2011 (NIP 6-2014)	31. 12. 2010	162.130.287	ni podatka	123.737.324	ni podatka	ni podatka	ni podatka
Potrdilo o stanju zalog in virov mineralne surovine z dne 25. 9. 2014	31. 12. 2013	162.500.000	214.500.000	126.750.000	34,81	16,14	10,65
Stanje zalog in virov na dan 31. 12. 2014	31. 12. 2014	158.829.212	214.500.000	123.641.797	34,81	16,14	10,65
Stanje zalog in virov na dan 31. 12. 2015	31. 12. 2015	154.284.017	214.500.000	120.473.796	34,81	16,14	10,65

Viri: potrdila, ministrstva pristojnega za gospodarstvo o stanju zalog in virov mineralne surovine; podatki Premogovnika Velenje.

Iz tabele izhaja, da so skupne zaloge premoga na dan 31. 12. 2008 znašale 380 milijonov ton, od tega bilančne zaloge 171 milijonov ton. Družba IMC Montan Consulting je izvedla preračun ugotovljenih zalog na dan 31. 12. 2008 in ugotovila skupno stanje zalog premoga 373 milijonov ton na dan 31. 12. 2008. Iz navedenega izhaja, da ni večjih odstopanj (manj kot 2 odstotka) med podatki o razpoložljivih zalogah iz Premogovnika Velenje in ugotovljenimi zalogami v študiji IMC Montan Consulting. Pri bilančnih zalogah je izračun celo nekoliko višji (za 0,9 odstotka) in tako so bilančne zaloge na dan 31. 12. 2008 na podlagi študije IMC Montan Consulting znašale 172,5 milijona ton.

Iz študije IMC Montan Consulting izhaja tudi, da so na dan 31. 12. 2010 odkopne zaloge znašale 123,7 milijona ton. Ta količina zalog premoga bi po ugotovitvah iz študije IMC Montan Consulting zadostovala za predvideno proizvodnjo električne energije v bloku 6 od leta 2011 do koca leta 2054. Premogovnik Velenje je namreč glede na navedene podatke načrtoval proizvodnjo 123 milijonov ton premoga za proizvodnjo električne energije v bloku 6 do konca leta 2054. Količina zalog premoga je tako približno enaka načrtovani porabi premoga za blok 6 za to obdobje. Poleg tega pa je glede na ugotovitve v študiji IMC Montan Consulting predvideno zniževanje odkopnih izgub, kar bo prispevalo k povečanju odkopnih rezerv premoga.

3.1.3.a Po podatkih iz Potrdila o stanju zalog in virov premoga z dne 25. 9. 2014 so znašale odkopne zaloge premoga na dan 31. 12. 2013 skoraj 127 milijonov ton, medtem ko so pred petimi leti, na dan 31. 12. 2008, po podatkih Potrdila o stanju zalog in virov premoga z dne 31. 3. 2010 znašale le nekaj več, to je 132 milijonov ton. V petletnem obdobju, od leta 2009 do leta 2013, je Premogovnik Velenje odkopal 19,7 milijona ton premoga, torej so v Potrdilu o stanju zalog in virov mineralne surovine z dne 25. 9. 2014 ugotovljene odkopne zaloge premoga na dan 31. 12. 2013 primerljivo večje, kot so bile na dan 31. 12. 2008, in sicer za 14,7 milijona ton. Tako so ocenjene odkopne zaloge na dan 31. 12. 2014, ki je relevanten datum za oceno zadostnosti zalog za obdobje obratovanja bloka 6, po podatkih Premogovnika Velenje znašale 123,6 milijona ton, medtem ko bi ob upoštevanju Potrdila o stanju zalog in virov premoga z dne 31. 8. 2008 ter študije IMC Montan Consulting ocenjene odkopne zaloge na dan 31. 12. 2014 znašale 108,9 milijona ton.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Iz Elaborata o klasifikaciji in kategorizaciji izračunanih zalog in virov premoga v Premogovniku Velenje s stanjem 31. 12. 2013 izhaja, da je izračunan višek zalog delno rezultat dodatnih količin zalog, ki so bile potrjene z novimi raziskavami v obdobju med elaboratoma, in delno v nekaterih spremembah v modeliranju ploskev, ki omejujejo prostornine za izračun zalog.

3.1.3.b Iz NIP 6-2015 izhaja, da bo proizvodnja premoga v obdobju od leta 2015 do leta 2032 znašala med 3 in 3,5 milijona ton letno. Od leta 2032 do leta 2040 bo pospešeno upadala do ravni 2 milijona ton letno, po letu 2040 do konca leta 2054 pa bo ostala na ravni 2 milijona ton letno. Načrtovana dinamika proizvodnje in prodaje premoga TEŠ za delovanje bloka 6 bo omogočala Premogovniku Velenje postopno zapiranje, tako da bo v zadnjih desetih letih posloval na vzdržnem minimumu in temu prilagajal kadrovsko strukturo in obseg investicij. Premogovnik Velenje bo s svojimi kapacitetami glede zmožnosti pridobivanja premoga ob postopnem zmanjšanju proizvodnje do leta 2054 TEŠ v obdobju od leta 2040 do leta 2054 lahko zagotovil količino premoga, ki bo zadostovala za 55,9-odstotno zmogljivost bloka 6 glede na leto 2019. Predvidena proizvodnja premoga ne bo zadoščala za delovanje bloka 6 s polno zmogljivostjo v celotnem obdobju obratovanja.

3.1.4 Kurilna vrednost premoga

3.1.4.1 Določanje kurilne vrednosti premoga

Kakovost premoga, določanje parametrov ter tehtanje, težinski obračun porabljenega premoga, vzorčenje in evidenca nakopane količine premoga potekajo v skladu s Pravilnikom o količinskem prevzemu in kakovostni kontroli premoga¹⁵⁶ (v nadaljevanju: pravilnik o kontroli premoga). Kakovost premoga se v skladu s 4. točko pravilnika o kontroli premoga določa v povprečnih dnevni vzorcih. Porabljeni premog (dnevni vzorec) se vzorči v prostoru vzorčenja na lokaciji PE22 TEŠ z avtomatsko vzorčevalno napravo ali v primeru okvare avtomatske vzorčevalne naprave ročno. Premogovnik Velenje ima pravico, da kadarkoli samostojno preveri kurilno vrednost pred oziroma po dobavi premoga TEŠ po metodi, ki omogoča primerljivost med vzorci.

¹⁵⁶ Pravilnik o količinskem prevzemu in kakovostni kontroli premoga je priloga k vsakoletni pogodbi o nakupu premoga, zakupu moči in nakupu električne energije.

Povprečni dnevni vzorec premoga je sestavljen iz delnih vzorcev, ki se pridobijo iz vzorčevalne naprave z redukcijo dnevno porabljene količine premoga. Iz celotne količine povprečnega dnevnega vzorca je treba za določanje kakovosti premoga za izračun energije porabljenega premoga analize parametre določati v dnevnih vzorcih in utežno glede na dnevno količino premoga preračunati povprečne obdobjne vrednosti analiznih parametrov (prosta vlaga, higro vlaga, pepel, kurilnost, hlapne snovi in elementna sestava).

Z dogovorom o sodelovanju na področju izvajanja analiz premoga so se predstavniki Laboratorija za premog in razžvepljevanje TEŠ in Laboratorija Erico dogovorili, da pripravo vzorca in določitev grobe vlage za vse vzorce premoga, ki so vzorčeni v TEŠ, izvaja Laboratorij za premog in razžvepljevanje TEŠ v prostorih Laboratorija za pripravo vzorcev premoga na PE24. Priprava vzorca in določanje proste vlage se bosta izvajala po komercialni metodi, izjemoma se bo uporabljala referenčna metoda, o čemer bodo predhodno obveščeni vsi pogodbeni partnerji. Zaradi zagotavljanja boljše kontrole nad izvajanjem celotne analitike so se pogodbeni partnerji dogovorili, da priprave analitskega vzorca za potrebe Premogovnika Velenje TEŠ ne bo več izvajala oziroma ga je izvajala le še do konca veljavnosti tripartitne pogodbe za leto 2015. Priprava analitskega vzorca TEŠ za potrebe Premogovnika Velenje preneha po pisnem obvestilu s strani Premogovnika Velenje, da ima zagotovljeno pripravo analitskega vzorca v lastni režiji.

Kakovost dnevnega vzorca premoga se za pogodbeno stranko TEŠ določa po zahtevah odjemalca v preskuševalnem Laboratoriju za premog in razžvepljevanje TEŠ, ki je akreditiran pri Slovenski akreditaciji¹⁵⁷. Za pogodbeno stranko Premogovnik Velenje se določa kurilna vrednost po standardu DIN¹⁵⁸ 51900-del 1:2004 in del-3:2005 v laboratorijskem vzorcu v Laboratoriju Erico.

Rezultate vseh laboratorijskih analiz je treba dostavljati vsem trem pogodbenim partnerjem (podpisnikom tripartitne pogodbe) sproti, dvakrat mesečno. Oddelek primarnih surovin HSE na podlagi teže porabljenega premoga in aritmetične sredine kurilnih vrednosti, določenih v obeh laboratorijih, izdela obračun oddane energije iz premoga in ga pošlje v potrditev pogodbenim partnerjem.

Praviloma se za obračun energije premoga upošteva aritmetična sredina kurilnih vrednosti, določenih v obeh laboratorijih. Če se kurilni vrednosti vzorca premoga, določeni v obeh laboratorijih, razlikujeta za več kot 300 kJ/kg, se analizira arbitražni vzorec. Arbitražni vzorec se analizira v pogodbenem laboratoriju za goriva družbe Javno podjetje Energetika Ljubljana, d. o. o., Ljubljana, za obračun pa se uporabijo vrednosti analiz arbitražnih vzorcev.

3.1.4.2 Gibanje kurilne vrednosti premoga in sprememba metode določanja

Iz NIP 6-2015 izhaja, da načrtovana povprečna kurilna vrednost premoga za obdobje od leta 2015 do konca leta 2054 znaša 9,85 MJ/kg. Predvidena povprečna kurilna vrednost premoga je nižja od potrjene vrednosti 10,65 MJ/kg, ki je navedena v Potrdilu o stanju zalog in virov mineralne surovine. Po navedbah, povzetih iz noveliranega dokumenta Planiranje proizvodnje in kvalitete premoga za oskrbo bloka 6 (začetno stanje 1. 1. 2011) z dne 19. 9. 2013, ki je bil izdelan za potrebe priprave NIP 6-2015, je toplotna vrednost proizvodnje premoga v tabelah izračunana s 6 odstotkov nižjo kurilno vrednostjo od napovedane z modelom. Razlog je v tem, da je v letu 2014 zaradi razhajanja pri uporabi obstoječih naprav

¹⁵⁷ Slovenska akreditacija je nacionalni akreditacijski organ, ki je odgovoren za vzpostavitev, razvoj in vzdrževanje strokovnega, neodvisnega in nepristranskega sistema akreditiranja v Sloveniji ter za opravljanje s tem povezanih nalog.

¹⁵⁸ Deutsches Institut für Normung, e. V., Nemčija.

in zaradi uvedbe spremenjenih postopkov ter zaradi uvajanja novih postopkov določitve kurilne vrednosti premoga v TEŠ prišlo do občutnih odstopanj med napovedano kurilno vrednostjo in laboratorijsko določeno kurilno vrednostjo oddanega premoga.

Premogovnik Velenje je 5. 6. 2014 družbo HSE seznanil, da bo v prihodnjih letih kurilna vrednost izkopenega premoga nižja zaradi geomehanskih lastnosti premogovnega sloja. Premogovnik Velenje je navedel, da so bile izkopne jame razvite za doseganje letne proizvodnje približno 40.000 TJ na leto, vendar ob pogoju izkopavanja na dveh odkopnih ploščah. Prav tako se je zmanjšalo število zaposlenih pri proizvodnji premoga in pričeli so se pojavljati nepredvideni dogodki, kot so deformacije jamskih objektov in stebrni udari.

V letu 2014 je bila laboratorijsko določena kurilna vrednost v povprečju za 6 odstotkov nižja od napovedane z modelom. Metodo določanja kurilne vrednosti določajo standardi ASTM¹⁵⁹, po katerih ima TEŠ akreditacijsko listino Slovenske akreditacije. 10. 9. 2014 je TEŠ k akreditacijski listini za opravljanje laboratorijskih storitev na področju preskušanja goriva in maziva pridobila novo prilogo. Glavna sprememba je uvedba novih postopkov določanja kurilne vrednosti, in sicer prehod na novi standard za določanje kurilne vrednosti po novi metodi¹⁶⁰. TEŠ k uvedbi nove metode ni pravočasno pridobila soglasja odjemalcev po tripartitni pogodbi o nabavi premoga in proizvodnji električne energije, zato je bilo konec leta 2014 in v začetku leta 2015 izvedenih več sestankov družbe HSE, TEŠ in Premogovnika Velenje o merjenju kurilne vrednosti.

TEŠ je posredno priznala težave pri opremi v laboratoriju in jih odpravila (obnova in nabava novih naprav za določanje proste vlage: mlin, sušilnik). Po odpravi težav ni bilo več pripomb na rezultate izvedenih testov premoga. Premogovnik Velenje je v zvezi s spremembo metode poudaril, da je sporen del določanja proste vlage, ki bistveno vpliva na rezultat kurilne vrednosti. Predlagal je, da se od 17. 11. do 31. 12. 2014 paralelno pripravljajo vzorci premoga za analitski del po obeh metodah, in sicer po komercialni in referenčni (razsodniški) metodi, ter da se na obeh vzorcih izvede določitev vlage. Januarja 2015 je bila izvedena primerjava in analiza rezultatov, ki so bili po komercialni in referenčni metodi z uporabo nove preskusne opreme (nov sušilnik in kladivasti mlin) medsebojno primerljivi.

Premogovnik Velenje je na enem izmed sestankov v novembru 2014 predstavil predlog poročila škode, ki je nastala zaradi enostranske odločitve TEŠ o spremembi načina priprave vzorca (uvedba razsodniške metode). Za poročilo škode je predlagal parameter 0,55 MJ/kg, z obdobjem poročila od 9. 2. 2014 (to je od prehoda s komercialne v razsodniško metodo določanja proste vlage) do 31. 10. 2014. Predstavniki TEŠ se z izbiro parametra za izračun poročila niso strinjali, z obrazložitvijo, da temelji le na štirih zaporednih vzorcih in da je lahko bilo to odstopanje verjetno zaradi bolj suhega premoga tudi manjše. Prav tako se niso strinjali z obdobjem poročila. To so argumentirali z rezultatom analize z dne 9. 9. 2014, ko je bila ugotovljena razlika med razsodniško in komercialno metodo le 0,26 MJ/kg. Dne 20. 1. 2015 je bilo dogovorjeno, da je za obdobje od avgusta 2012 do 8. 2. 2013 uporabljena korekcija kurilne vrednosti v višini 229 kJ/kg v korist TEŠ, v obdobju od 9. 2. do 31. 12. 2014 pa korekcija vlage v višini 1,87 odstotka v korist Premogovnika Velenje.

¹⁵⁹ ASTM International, West Conshohocken, Pennsylvania, Združene države Amerike.

¹⁶⁰ Določanje kurilne vrednosti po metodi ASTM D5865:2013 in ne več DIN 51900-1,3.

Na sestanku 20. 1. 2015 so se Premogovnik Velenje, TEŠ in družba HSE tudi dogovorili, da se od 1. 1. 2015 uporablja komercialna metoda za določanje proste vlage ter standard ASTM D5865 za določanje kurilne vrednosti premoga, kar se upošteva tudi v prilogi 3 dolgoročne pogodbe o nakupu premoga 2015, ki vsebuje pravilnik o kontroli premoga. Prav tako so v pravilnik o kontroli premoga dodali določilo, da se poroča o rezultatih dvakrat mesečno in da TEŠ izvaja pripravo vzorca in določanje proste vlage še do konca leta 2015 oziroma do vzpostavitve dobre laboratorijske prakse v laboratoriju Premogovnika Velenje. Zaradi odločitve TEŠ, da ne bo več izvajala priprave vzorca in določanja vlage za potrebe Premogovnika Velenje, so se pogodbeni partnerji dogovorili, da Premogovnik Velenje vzpostavi svoj laboratorij, v katerem bo izvajal pripravo vzorca premoga in določanje vlage.

V pogodbi o nakupu premoga za leto 2013, pogodbi o nakupu premoga za leto 2014 in pogodbi o nakupu premoga za leto 2015 se je Premogovnik Velenje zavezal, da bo dobavljal premog s kurilno vrednostjo, ki ne bo nižja od 9,2 MJ/kg, medtem ko iz dolgoročne pogodbe o nakupu premoga 2015 izhaja skoraj enaka povprečna kurilna vrednost, kot je navedena v NIP 6-2015, to je 9,83 MJ/kg.

3.1.4.2.a Proučili smo napovedane kurilne vrednosti premoga za obdobje obratovanja bloka 6 v različnih dokumentih in ugotovili, da so se te pogosto spreminjale. Povprečna kurilna vrednost premoga, načrtovana v NIP 6-2014 za obdobje od leta 2014 do konca leta 2054, znaša 10,65 MJ/kg. Povprečna kurilna vrednost premoga v NIP 6-2105 pa za obdobje od leta 2015 do konca leta 2054 znaša 9,85 MJ/kg, kar je za 7,5 odstotka manj od načrtovane povprečne kurilne vrednosti v NIP 6-2014. Nižje načrtovane kurilne vrednosti premoga so posledica uvedbe spremenjene metode določitve kurilne vrednosti premoga v TEŠ v času priprave NIP 6-2015.

3.1.4.2.b Dejansko dosežena kurilna vrednost premoga 11,67 MJ/kg v letu 2013 je bila nekoliko višja od načrtovane, in sicer za 2,5 odstotka. V letu 2014 je bila kurilna vrednost premoga nižja od načrtovane zaradi spremenjene metode priprave vzorca, ki je pomenila v povprečju 1,87 odstotka višji rezultat vlage v premogu ter s tem za približno 6 odstotkov nižjo kurilno vrednost premoga. Premogovnik Velenje je v letu 2014 in v začetku leta 2015 izvajal aktivnosti za argumentiranje obstoječe metode določanja kurilne vrednosti in dosegel, da je v uporabi ustaljena metoda merjenja kurilne vrednosti, ki je navedena tudi v prilogi pogodbe o nakupu premoga za leto 2015. V letu 2015 je kurilna vrednost premoga znašala 11,47 GJ/t, kar je 11,7 odstotka več od načrtovane kurilne vrednosti za leto 2015. Glede na navedeno ocenjujemo, da Premogovnik Velenje obvladuje tveganje nedoseganja pogodbeno določene kurilne vrednosti premoga oziroma načrtovanih vrednosti iz NIP 6-2015 zaradi spremembe metode merjenja kurilne vrednosti.

3.1.5 Povzetek ugotovitev o razpoložljivih zalogah in predvideni proizvodnji ter o izpolnjevanju pogodbenih obveznosti

Iz NIP 6-2015 izhaja, da bo proizvodnja premoga v obdobju od leta 2015 do leta 2032 znašala med 3 in 3,5 milijona ton letno. Od leta 2032 do leta 2040 bo pospešeno upadala do ravni 2 milijona ton letno, po letu 2040 do konca leta 2054 pa bo ostala na ravni 2 milijona ton letno. Načrtovana dinamika proizvodnje in prodaje premoga TEŠ za delovanje bloka 6 bo omogočala Premogovniku Velenje postopno zapiranje tako, da bo v zadnjih desetih letih posloval na vzdržnem minimumu in temu prilagajal kadrovsko strukturo in obseg investicij. Premogovnik Velenje bo s svojimi kapacitetami glede zmožnosti pridobivanja premoga ob postopnem zmanjšanju proizvodnje do leta 2054 v obdobju od leta 2040 do leta 2054 lahko zagotovil TEŠ količino premoga, ki bo zadostovala za 55,9-odstotno zmogljivost bloka 6 glede na leto 2019. Predvidena proizvodnja premoga ne bo zadoščala za delovanje bloka 6 s polno zmogljivostjo v celotnem obdobju obratovanja.

Dejanska kurilna vrednost premoga je enaka kot deklarirana vrednost kljub spremembam metode njenega določanja. Proučili smo napovedane kurilne vrednosti premoga za obdobje obratovanja bloka 6 v različnih dokumentih in ugotovili, da so se te pogosto spreminjale. Povprečna kurilna vrednost premoga, načrtovana v NIP 6-2014 za obdobje od leta 2014 do konca leta 2054, znaša 10,65 MJ/kg. Povprečna kurilna vrednost premoga v NIP 6-2105 pa za obdobje od leta 2015 do konca leta 2054 znaša 9,85 MJ/kg, kar je za 7,5 odstotka manj od načrtovane povprečne kurilne vrednosti v NIP 6-2014. Nižje načrtovane kurilne vrednosti premoga so posledica uvedbe spremenjene metode določitve kurilne vrednosti premoga v TEŠ v času priprave NIP 6-2015. Premogovnik Velenje je v letu 2014 in v začetku leta 2015 izvajal aktivnosti za argumentiranje obstoječe metode določanja kurilne vrednosti in dosegel, da je v uporabi ustaljena metoda merjenja kurilne vrednosti. V letu 2015 je kurilna vrednost premoga znašala 11,47 GJ/t, kar je 11,7 odstotka več od načrtovane kurilne vrednosti za leto 2015. Glede na navedeno ocenjujemo, da Premogovnik Velenje obvladuje tveganje nedoseganja pogodbeno določene kurilne vrednosti premoga oziroma načrtovanih vrednosti iz NIP 6-2015 zaradi spremembe metode merjenja kurilne vrednosti.

3.2 Stroškovna cena premoga in dolgoročno vzdržno poslovanje

Da bi odgovorili na vprašanje, ali je Premogovnik Velenje z izvajanjem ukrepov racionalizacije zagotavljal dolgoročno vzdržno poslovanje, smo ugotavljali:

- ali je Premogovnik Velenje dosegal načrtovano proizvodnjo premoga in s tem načrtovane prihodke od prodaje;
- ali je Premogovnik Velenje z izvajanjem ukrepov racionalizacije zagotavljal, da je stroškovna cena premoga nižja od pogodbene prodajne cene;
- ali je Premogovnik Velenje z izvajanjem ukrepov racionalizacije zagotavljal, da se bo njegovo zapiranje izvedlo v času rednega delovanja premogovnika in iz sredstev rednih prihodkov, brez udeležbe javnih sredstev.

3.2.1 Opredelitev cene premoga v strateških in poslovnih dokumentih Premogovnika Velenje

V nadaljevanju so iz strateških dokumentov Premogovnika Velenje povzete navedbe glede zagotavljanja vzdržne stroškovne cene premoga v obdobju obratovanja bloka 6.

3.2.1.1 Razvojni načrt Premogovnika Velenje za obdobje 2009–2018¹⁶¹

Eden izmed ciljev programa pridobivanja premoga, ki so navedeni v Razvojnem načrtu Premogovnika Velenje za obdobje 2009–2018 je bila modernizacija dela na pripravnih deloviščih in optimizacija stroškov pridobivanja premoga s ciljem zagotovitve konkurenčne cene 2,25 evra/GJ do pričetka obratovanja bloka 6. Premogovnik Velenje razpolaga z vsemi potrebnimi viri za dolgoročno pridobivanje premoga. Načrtovano je bilo, da se bo strošek pridobivanja premoga v prihodnjih 10 letih znižal približno za 15 odstotkov, kar predstavlja osnovo za njegovo konkurenčnost z drugimi energetske viri.

¹⁶¹ Premogovnik Velenje je v letu 2014 pristopil k izdelavi novega razvojnega načrta. Zaradi položaja, v katerem se je družba takrat nahajala, je Premogovnik Velenje v letu 2014 izdelal NFPP SPV s projekcijami do leta 2030. Ker je bil v letu 2015 (in je še vedno) Premogovnik Velenje v prestrukturiranju, je NFPP SPV še vedno aktualen dokument, katerega cilje je treba doseči.

Izhodišča za vrednotenje so bila:

- Prodajna cena premoga za proizvodnjo električne energije po letih je upoštevana od 2,8 evra/GJ do 2,5064 evra/GJ. Cena od leta 2011 do leta 2015 pada po 2,2 odstotka na leto. V obdobju od leta 2010 do leta 2014, ko je bila predvidena investicija v jašek NOP II, je predvidena višja cena, saj so v tem obdobju izdatki za investicije bistveno višji kot v obdobju po letu 2015, ko je predvidena cena 2,5064 evra/GJ.
- Prodajna cena premoga za toplotno ogrevanje je v letu 2009 enaka načrtovani ceni, ki je 2,445 evra/GJ, potem pa je vsako leto predvideno 1,5-odstotno povišanje.
- Ostala realizacija je načrtovana v razponu od 6 milijonov evrov do 11 milijonov evrov. Premogovnik Velenje jo dosega z opravljanjem storitev, z najemninami, prodajo materiala, finančnimi prihodki ter drugimi prihodki. Na podlagi načrta investicijskih vlaganj načrtuje tudi dela v lastni režiji v vrednosti 834.585 evrov na leto, ki so že upoštevana v tem znesku. V obdobju od leta 2015 do leta 2018 Premogovnik Velenje načrtuje tudi prodajo zemljišč, ki se bodo sprostila zaradi investicije v jašek NOP II, v skupnem znesku 8,3 milijona evrov.

Na odhodkovni strani Premogovnik Velenje načrtuje zniževanje stroškov materiala in storitev v variabilnem deležu glede na predvideno proizvodnjo, del teh stroškov pa je fiksne narave. V izračunih niso upoštevana povišanja cen materiala in energentov. Stroški materiala in storitev se znižujejo tudi zaradi pozitivnih učinkov predvidenih investicij v prihodnjem desetletnem obdobju.

Glede na to, da se zmanjšuje potrebno število zaposlenih, se znižujejo tudi stroški dela po letih. Stroški dela so ovrednoteni brez upoštevanja rasti v načrtovanem obdobju. Vse to naj bi prispevalo k zniževanju stroškovne cene premoga po letih. Poslovni izid pa bi se ob upoštevanju zgornjih izhodišč iz leta v leto izboljševal. Podrobno gibanje načrtovane stroškovne cene in poslovnega izida po letih je razvidno iz tabele 46.

Tabela 46: Načrtovano gibanje stroškovne cene in poslovnega izida v obdobju od leta 2009 do leta 2018

Leto	Stroškovna cena v evrih/GJ	Celotni poslovni izid v evrih	Čisti poslovni izid v evrih
2009	2,808	22.862	22.862
2010	2,735	2.378.882	2.378.881
2011	2,625	4.601.248	4.601.217
2012	2,572	4.403.262	4.403.261
2013	2,496	5.270.435	5.270.434
2014	2,396	7.228.908	5.783.125
2015	2,254	11.083.943	8.867.154
2016	2,232	12.080.778	9.664.621
2017	2,189	13.961.754	11.169.403
2018	2,171	14.788.306	11.830.644

Vir: Razvojni načrt Premogovnika Velenje za obdobje 2009–2018.

3.2.1.2 Poslovni načrti Premogovnika Velenje za leta 2013, 2014 in 2015

V Poslovnem načrtu družbe Premogovnik Velenje za leto 2013, z dodatkom za leti 2014 in 2015 je Premogovnik Velenje za leta 2013, 2014 in 2015 načrtoval nadaljevanje postopnega zniževanja prihodkov od osnovne dejavnosti kot posledico postopnega zniževanja cene premoga. V poslovnem načrtu so prodajne cene premoga 2,5 evra/GJ v letu 2013, 2,45 evra/GJ v letu 2014 in 2,25 evra/GJ v letu 2015.

Ob upoštevanju teh izhodišč je Premogovnik Velenje svoje aktivnosti v obravnavanih letih usmeril zlasti v:

- optimizacijo rezultata poslovanja z dodatnim potenciranjem stroškovne učinkovitosti na vseh ravneh in v vseh dejavnostih družbe: v letu 2015 so bili načrtovani odhodki skupaj nižji za skoraj 11,8 milijona evrov v primerjavi z letom 2012; pri tem so bili največji prihranki načrtovani pri stroških materiala in stroških storitev;
- dezinvestiranje poslovno nepotrebnih sredstev: v letu 2013 je Premogovnik Velenje načrtoval prihodke iz tega naslova v znesku 10,6 milijona evrov, v letu 2014 v znesku 10,3 milijona evrov in v letu 2015 v znesku 2 milijona evrov;
- konzervativno investicijsko dejavnost in obvladovanje zadolženosti in likvidnosti Premogovnika Velenje, kar je bila v obravnavanem obdobju zelo zahtevna naloga; pri tem naj bi bile vse investicije prioritarno osredotočene na zagotavljanje varnosti in dvigovanje produktivnosti v osnovni dejavnosti; posebej je bila izpostavljena realizacija projekta izgradnje novega jaška NOP II, ki naj bi imela pomembne učinke pri dodatni optimizaciji stroškov; dokončanje izgradnje jaška je bilo načrtovano sredi leta 2015;
- načrtovano izdelavo novega razvojnega načrta Premogovnika Velenje (v prvi polovici leta 2013), s katerim je bila določena natančnejša strategija obvladovanja in zniževanja stroškov ter doseganja cene 2,25 evra/GJ.

Premogovnik Velenje je v dokumentu Izhodišča za poslovni načrt družbe Premogovnik Velenje za leto 2014 načrtoval prodajno ceno premoga v znesku 2,45 evra/GJ.

V Poslovnem načrtu družbe Premogovnik Velenje za leto 2015, z dodatnim planom za leti 2016 in 2017 je bila načrtovana prodajna cena premoga za leto 2015 v znesku 2,75 evra/GJ. Med tveganji je navedeno cenovno tveganje, in sicer višina prodajne cene v primerjavi s stroškovno ceno proizvodnje premoga. Težavni geomehanski pogoji naj bi vplivali tudi na poslovanje in stroškovno ceno v letu 2015, ko je bila načrtovana v znesku 3,09 evra/GJ. Načrtovano je bilo, da se bo ocenjena stroškovna cena v obdobju od leta 2016 do leta 2020 znižala na 2,53 evra/GJ, po letu 2020 pa je pričakovana rast njene vrednosti do 2,90 evra/GJ leta 2030, predvsem zaradi nižje ocenjene kurilne vrednosti premoga ter nižjih načrtovanih količin proizvodnje. Za obvladovanje razmer je bil izdelan NFPP PV in začrtana stroškovna optimizacija. Premogovnik Velenje je oblikoval akcijski načrt za spremljanje realizacije ukrepov.

V tabeli 47 so prikazani prihodki in odhodki ter poslovni izid, načrtovani v poslovnih načrtih Premogovnika Velenje.

Tabela 47: Načrtovani prihodki in odhodki Premogovnika Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2017

Leto/ postavka	Načrtovani prihodki v evrih (1)	Načrtovani odhodki v evrih (2)	Načrtovani poslovni izid v evrih (3)=(1)-(2)
2013 ¹⁾	129.222.768	128.967.663	255.105
2014 ²⁾	118.504.917	120.702.591	(2.197.674)
2015 ³⁾	106.381.478	118.330.899	(11.949.421)
2016 ³⁾	108.871.415	111.254.035	(2.382.620)
2017 ³⁾	107.516.369	107.462.071	54.298

Opombe: ¹⁾ Poslovni načrt družbe Premogovnik Velenje za leto 2013 z dodatkom za leti 2014 in 2015. Med načrtovanimi odhodki je vključena tudi vrednost sprememb zalog.

²⁾ Izhodišča za poslovni načrt družbe Premogovnik Velenje za leto 2014. Med načrtovanimi odhodki je vključena tudi vrednost sprememb zalog.

³⁾ Poslovni načrt družbe Premogovnik Velenje za leto 2015, z dodatnim planom za leti 2016 in 2017. Med načrtovanimi odhodki je vključena tudi vrednost sprememb zalog.

3.2.1.3 Projekcije poslovanja skupine HSE 2015–2030

Predpostavke dokumenta Projekcije poslovanja skupine HSE 2015–2030 v zvezi s ceno premoga v Premogovniku Velenje so naslednje:

1. Cena premoga TEŠ za električno energijo je v letu 2014 enaka 2,95 evra/GJ, v letih 2015–2030 pa 2,75 evra/GJ. Cena premoga je enaka za celotno obdobje obratovanja nadomestnega bloka 6, to je do leta 2054.
2. Projekcije skupine Premogovnik Velenje ob prodajni ceni premoga 2,75 evra/GJ izkazujejo negativni čisti poslovni izid v letu 2015 v znesku 12,9 milijona evrov in v letu 2016 v znesku 2 milijona evrov; v obdobju 2017–2026 posluje skupina Premogovnik Velenje pozitivno; po letu 2027 pa bi skupina Premogovnik Velenje brez dodatnih ukrepov optimizacije in racionalizacije poslovanja poslovala z izgubo, ki se giblje od 0,4 milijona evrov do 3,7 milijona evrov. Predpostavljeno je, da bo skupina Premogovnik Velenje sprejela dodatne ukrepe optimizacije in racionalizacije poslovanja in zato tudi po letu 2027 poslovala pozitivno.
3. Predpostavljena je dokapitalizacija Premogovnika Velenje s strani matične družbe HSE v znesku 70 milijonov evrov v letu 2015.

Skupina Premogovnik Velenje je v letu 2015 načrtovala nižje stroške dela glede na leto 2013 za 13 odstotkov, v letu 2016 glede na leto 2013 nižje za 22 odstotkov in v letu 2017 nižje glede na leto 2013 za 24 odstotkov.

3.2.1.4 Cena premoga v NIP 6-2015

V NIP 6-2015 je navedeno, da bosta zmanjševanje obsega jamskih prostorov in avtomatizacija delovnih procesov prispevala k vzdrževanju dogovorjene cene premoga in k lažjemu zapiranju premogovnika. V NIP 6-2015 je določena izhodiščna cena premoga za oskrbo TEŠ v znesku 2,75 evra/GJ v celotnem obdobju obratovanja bloka 6 do konca leta 2054.

Predlagane izhodiščne cene premoga za potrebe obratovanja bloka 6 so prikazane v tabeli 48.

Tabela 48: Predlagane izhodiščne cene premoga v NIP 6-2015 in NIP 6-2014

Leto	Načrtovana cena	
	NIP 6-2015 v evrih/GJ	NIP 6-2014 v evrih/GJ
2015	2,75	2,25
2016	2,97	2,26
2017	3,00	2,27
2018	3,03	2,28
2019	2,92	2,30
2020	2,97	2,31
2021	2,92	2,32
2022	2,94	2,33
2023	2,78	2,34
2024	2,72	2,35
2025	2,75	2,37
2026	2,70	2,38
2027	2,67	2,39
2028	2,69	2,40
2029	2,67	2,41
2030	2,69	2,42
2031	2,69	2,44
2032	2,72	2,45
2033	2,75	2,46
2034	2,76	2,47
2035	2,72	2,49
2036	2,72	2,50
2037	2,72	2,51
2038	2,71	2,52
2039	2,71	2,54
2040	2,71	2,55
2041	2,71	2,56
2042	2,71	2,57
2043	2,71	2,59
2044	2,71	2,60
2045	2,71	2,61
2046	2,71	2,63
2047	2,71	2,64
2048	2,71	2,65
2049	2,71	2,67
2050	2,71	2,68
2051	2,71	2,69
2052	2,71	2,71
2053	2,71	2,72
2054	2,71	2,73

Vira: NIP 6-2014 in NIP 6-2015.

Iz NIP 6-2015 izhaja povprečna cena premoga 2,758 evra/GJ v celotnem obdobju obratovanja bloka 6, kar je prikazano tudi v tabeli 48, v kateri so za primerjavo predstavljene tudi načrtovane cene premoga iz NIP 6-2014, in sicer znaša načrtovana povprečna cena premoga 2,484 evra/GJ.

3.2.1.5 Stroškovna in prodajna cena premoga v NFPP SPV

NFPP SPV je izdelan na podlagi usklajenih izhodišč glede proizvodnje, prodaje in zaloge, ki jih je Premogovnik Velenje prejel od družbe HSE 24. 10. 2014. Za vzdržno obratovanje Premogovnika Velenje v obdobju od leta 2015 do leta 2030 sta uporabljeni prodajna cena 2,75 evra/GJ brez DDV in povprečna stroškovna cena v tem obdobju 2,73 evra/GJ. Ob dokapitalizaciji v znesku 70 milijonov evrov, refinanciranju posojil ter drugih načrtovanih ukrepih poslovnega prestrukturiranja projekcije poslovanja Premogovnika Velenje kažejo dolgoročno vzdržno poslovanje. Doseganje konkurenčne cene premoga je odvisno od stroškov oziroma izvedenih ukrepov za znižanje stroškov v skupini Premogovnik Velenje, kot so določeni v NFPP SPV.

3.2.2 Načrtovane in dosežene prodajne in stroškovne cene premoga ter poslovni izid

3.2.2.1 Načrtovane prodajne in stroškovne cene premoga ter stroški proizvodnje in prihodki od prodaje

Načrtovane prodajne in stroškovne cene premoga za obratovanje TEŠ v obdobju od leta 2013 do leta 2030, kot izhajajo iz različnih planskih dokumentov Premogovnika Velenje, so predstavljene v tabeli 49. Na podlagi načrtovanih podatkov o proizvodnji premoga za obratovanje TEŠ smo izračunali tudi razliko med proizvodnimi stroški premoga in načrtovanimi doseženimi prihodki od prodaje.

Tabela 49: Načrtovane stroškovne in prodajne cene, količine, kurilna vrednost ter stroški proizvodnje in prihodki od prodaje premoga za obratovanje TEŠ v obdobju od leta 2013 do leta 2030

Leto/ postavka	Načrtovana stroškovna cena	Načrtovana prodajna cena	Načrtovana količina proizvodnje premoga za TEŠ		Načrtovani stroški proizvodnje premoga	Načrtovani prihodki od prodaje premoga za TEŠ	Razlika	Načrtovana povprečna kurilna vrednost
	v evrih/GJ (1)	v evrih/GJ (2)	v tonah (3)	v GJ (4)	v evrih (5)=(1)*(4)	v evrih (6)=(2)*(4)	v evrih (7)=(6)-(5)	v GJ/t (8)
2013	2,509	2,50	3.662.566	41.680.000	104.575.120	104.200.000	(375.120)	11,38
2014	2,67	2,45	3.427.369	39.346.200	105.054.354	96.398.190	(8.656.164)	11,48
2015	3,09	2,75	3.571.106	36.677.000	113.331.930	100.861.750	(12.470.180)	10,27
2016	2,79	2,75	3.143.484	33.279.000	92.848.410	91.517.250	(1.331.160)	10,59
2017	2,74	2,75	3.005.032	33.126.000	90.765.240	91.096.500	331.260	11,02
2018	2,66	2,75	3.269.506	33.167.000	88.224.220	91.209.250	2.985.030	10,14
2019	2,62	2,75	3.329.710	34.908.000	91.458.960	95.997.000	4.538.040	10,48
2020	2,53	2,75	3.303.346	34.903.000	88.304.590	95.983.250	7.678.660	10,57
2021	2,56	2,75	3.393.830	34.899.000	89.341.440	95.972.250	6.630.810	10,28
2022	2,50	2,75	3.402.102	34.894.000	87.235.000	95.958.500	8.723.500	10,26
2023	2,63	2,75	3.422.794	34.890.000	91.760.700	95.947.500	4.186.800	10,19
2024	2,68	2,75	3.453.215	34.879.000	93.475.720	95.917.250	2.441.530	10,1
2025	2,72	2,75	3.495.566	33.200.000	90.304.000	91.300.000	996.000	9,5
2026	2,76	2,75	3.496.225	33.800.000	93.288.000	92.950.000	(338.000)	9,67
2027	2,78	2,75	3.497.846	33.700.000	93.686.000	92.675.000	(1.011.000)	9,63
2028	2,83	2,75	3.546.983	32.000.000	90.560.000	88.000.000	(2.560.000)	9,02
2029	2,89	2,75	3.566.170	32.000.000	92.480.000	88.000.000	(4.480.000)	8,97
2030	2,90	2,75	3.305.767	29.614.000	85.880.600	81.438.500	(4.442.100)	8,96

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Kot je razvidno iz tabele 49 je Premogovnik Velenje za obdobje od leta 2013 do leta 2016 načrtoval prodajno ceno, ki je nižja od stroškovne cene, kar se kaže tudi v negativni razliki oziroma izgubi. Ocenjena stroškovna cena se od leta 2017 do leta 2022 znižuje in bo v letu 2022 dosegla 2,50 evra/GJ, po letu 2022 pa je pričakovana rast njene vrednosti do 2,90 evra/GJ v letu 2030, kar je predvsem posledica nižje ocenjene kurilne vrednosti premoga ter nižjih načrtovanih količin proizvodnje premoga, česar zaradi velikega deleža stalnih stroškov ni mogoče nadoknaditi z večjo racionalizacijo stroškov dela, storitev in materiala.

3.2.2.2 Dosežene prodajne in stroškovne cene premoga ter stroški proizvodnje in prihodki od prodaje

Dosežene prodajne in stroškovne cene premoga za obratovanje TEŠ v letih 2013, 2014 in 2015 so predstavljene v tabeli 50. Na podlagi podatkov o realizirani proizvodnji premoga za obratovanje TEŠ smo izračunali tudi razliko med dejanskimi stroški proizvodnje premoga in prodajno vrednostjo proizvedenega premoga.

Tabela 50: Dosežene stroškovne in prodajne cene, količine, kurilna vrednost ter stroški proizvodnje in prodajna vrednost proizvedenega premoga v letih 2013, 2014 in 2015

Leto/ postavka	Dejanska stroškovna cena	Realizirana prodajna cena	Dejanska prodaja premoga za oskrbo TEŠ		Dejanski stroški proizvodnje premoga	Prodajna vrednost premoga za oskrbo TEŠ	Razlika	Dejansko dosežena povprečna kurilna vrednost premoga
	v evrih/GJ (1)	v evrih/GJ (2)	v tonah (3)=(4)/(8)	v GJ (4)	v evrih (5)=(1)*(4)	v evrih (6)=(2)*(4)	v evrih (7)=(6)-(5)	v GJ/t (8)
2013	2,77	2,52	3.512.704	40.989.748	113.541.602	103.294.165	(10.247.437)	11,669
2014	3,66	2,93	3.029.207	32.994.127	120.758.505	96.672.792	(24.085.713)	10,892
2015	3,09	2,75	3.167.748	36.334.074	112.272.289	99.918.704	(12.353.585)	11,47

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

3.2.2.2.a V letu 2013 je Premogovnik Velenje načrtoval prodajo 41.680.000 GJ premoga za oskrbo TEŠ, dejansko pa je TEŠ prodal 40.989.748 GJ premoga, kar je za 1,7 odstotka manj od načrtovane prodaje. V letu 2014 je bila načrtovana prodaja za oskrbo TEŠ 39.346.200 GJ premoga, dejansko pa je bilo za oskrbo TEŠ prodano 32.994.127 GJ premoga, kar je za 16,1 odstotka manj od načrtovane količine premoga. Tudi v letu 2015 je bila prodaja premoga za oskrbo TEŠ nižja od načrtovane, in sicer je namesto 36.677.000 GJ znašala 36.334.074 GJ, kar je za 0,9 odstotka manj od načrtovane za leto 2015.

Pojasnilo Premogovnika Velenje

Padec proizvodnje premoga v letu 2014 je posledica izpada proizvodnje zaradi težavnih geomehanskih razmer v Premogovniku Velenje. Nastop višje sile, to je zatesnitve odvozne proge odkopa CD-1, je povzročil, da je bila proizvodnja dalj časa zgolj polovična, saj je bila na enem od dveh delujočih odkopov dva meseca in pol zaustavljena, kasneje pa precej nižja od pričakovane. Pojavile so se tudi težave zaradi povečanih koncentracij jamskih plinov na odkopu k.-65/D v jami Pesje. Zaradi razplinjevanja odkopa je bila proizvodnja mogoča le v dveh tretjinah. Prav tako so povečani pritiski in steborni udari pri izdelavi prog zelo ovirali pripravo odkopov na plošči k.-80 v jami Pesje, zaradi česar je prišlo do zamika začetka odkopavanja na posameznih odkopih, povečanja obsega pretesarb in povečanja obsega nadurnega dela.

Iz dokumenta Premogovnika Velenje¹⁶², ki je bil tudi podlaga za pripravo NIP 6-2015, izhaja, da načrtovana dinamika proizvodnje Premogovnika Velenje predvideva odkopavanje premoga na dveh odkopnih ploščah hkrati vse dotlej, dokler bodo v jamah na razpolago tri odkopna polja. Po obstoječem konceptu je to predvideno do leta 2032. Po tem letu se bo odkopavanje izvajalo le na dveh odkopnih poljih, kar pomeni, da ne bo mogoče obratovanje dveh odkopov hkrati vse leto. Po letu 2040 pa bo mogoče odkopavanje premoga le še na enem odkopu.

3.2.2.2.b Ocenjujemo, da obstaja tveganje, da Premogovnik Velenje ne bo dosegal načrtovanih količin proizvodnje premoga v celotnem obdobju obratovanja. Po letu 2032 se bo namreč zaradi postopnega zapiranja premogovnika odkopavanje premoga izvajalo le na dveh odkopnih poljih, po letu 2040 pa le še na enem odkopnem polju, kar pomeni, da bi vsaka podobna težava, kot se je zgodila v letu 2014 in ki bi povzročila zaustavitev proizvodnje na enem odkopu, imela še toliko večji vpliv na zagotavljanje načrtovane proizvodnje premoga, saj ne bi bilo na razpolago prosto odkopno polje, ki bi bilo pripravljeno za proizvodnjo premoga.

3.2.2.2.c V letu 2013 so realizirani prihodki od prodaje premoga za oskrbo TEŠ znašali 103.294.165 evrov in so bili torej za 10.247.437 evrov manjši od stroškov proizvodnje premoga za oskrbo TEŠ (113.541.602 evra). Če se načrtovana prodajna cena premoga v letu 2013 ne bi povečala za 0,02 evra/GJ, bi bili realizirani prihodki od prodaje premoga še za 819.795 evrov manjši od doseženih. V letu 2014 so realizirani prihodki od prodaje premoga za oskrbo TEŠ znašali 96.672.792 evrov in so bili za 24.085.713 evrov manjši od stroškov proizvodnje premoga za oskrbo TEŠ v tem letu (120.758.505 evrov). Če se načrtovana prodajna cena premoga 2,45 evra/GJ ne bi povečala na 2,93 evra/GJ, bi bili realizirani prihodki od prodaje premoga še za 15.837.181 evrov manjši od doseženih. V letu 2015 so dejanski prihodki od prodaje premoga za oskrbo TEŠ znašali 99.918.704 evre in so bili za 12.353.585 evrov manjši od stroškov proizvodnje premoga za oskrbo TEŠ v tem letu (112.272.289 evrov).

¹⁶² Novelacija dokumenta Planiranje proizvodnje in kvalitete premoga za oskrbo B6 (začetno stanje 1. 1. 2011) z dne 19. 9. 2013. Dokument z dne 12. 12. 2014.

3.2.2.2.d Dejanska stroškovna cena premoga je bila v letih 2013 in 2014 višja od načrtovane stroškovne cene. Premogovnik Velenje z ukrepi racionalizacije poslovanja v letih 2013 in 2014 ni uspel doseči načrtovane stroškovne cene premoga v teh letih. V letu 2013 je tako dejanska stroškovna cena premoga znašala 2,77 evra/GJ in je za 0,261 evra/GJ oziroma 10,4 odstotka presegala načrtovano stroškovno ceno v tem letu (2,509 evra/GJ). V letu 2014 je dejanska stroškovna cena premoga znašala 3,66 evra/GJ in je za 0,99 evra/GJ oziroma 37,1 odstotka presegala načrtovano stroškovno ceno v tem letu (2,67 evra/GJ).

V tabeli 51 so predstavljeni načrtovani poslovni izid, dosežen poslovni izid ter razlika med doseženim in načrtovanim poslovnim izidom v letih 2013, 2014 in 2015.

Tabela 51: Načrtovan in dosežen poslovni izid ter razlika med doseženim in načrtovanim poslovnim izidom Premogovnika Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015

v evrih

Leto	Načrtovan poslovni izid	Dosežen poslovni izid	Razlika Dosežen – načrtovan poslovni izid
2013	255.105	(37.178.520)	(36.923.415)
2014	(2.197.674)	(36.052.627)	(33.854.953)
2015	(11.949.421)	(69.934.024)	(57.984.603)

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

3.2.2.2.e V letih 2013 in 2014 so stroški proizvodnje premoga presegali realizirane prihodke od prodaje premoga, zato so tudi skupni odhodki presegali skupne prihodke in Premogovnik Velenje je v letih 2013 in 2014 ustvaril negativen poslovni izid. Premogovnik Velenje je v letu 2013 ustvaril negativni poslovni izid v znesku 37.178.520 evrov, čeprav je načrtoval pozitiven poslovni izid v znesku 255.105 evre. V letu 2014 pa je ustvaril negativni poslovni izid v znesku 36.052.627 evrov, medtem ko je načrtoval negativni poslovni izid v znesku 2.197.674 evrov.

3.2.2.2.f Ob koncu leta 2014 je Premogovnik Velenje sprejel NFPP SPV in pričel z izvajanjem dodatnih ukrepov racionalizacije poslovanja (več o tem v točki 2 tega poročila). V letu 2015 je dosegel načrtovano stroškovno ceno premoga 3,09 evra/GJ, vendar je zaradi prevelikega razkoraka s prodajno ceno (2,75 evra/GJ) tudi v letu 2015 posloval z izgubo. Tako je v letu 2015 ustvaril negativni poslovni izid 69.934.024 evrov, medtem ko je načrtoval negativni poslovni izid v znesku 11.949.421 evrov. K doseženemu negativnemu poslovnemu izidu je v veliki meri prispevala izvedena slabitev sredstev ob koncu leta 2015 v znesku 56.394.240 evrov, vendar Premogovnik Velenje v letu 2015 kljub temu še ni dosegel stroškovne cene premoga, ki bi mu omogočala dolgoročno vzdržno poslovanje.

Ukrep Premogovnika Velenje

Premogovnik Velenje je v letu 2016 dosegel stroškovno ceno premoga 2,73 evra/GJ, čeprav je bila načrtovana stroškovna cena 2,79 evra/GJ. S tem je Premogovnik Velenje uspel doseči nižjo stroškovno ceno premoga od pogodbeno določene prodajne cene premoga 2,75 evra/GJ ter tudi pozitiven čisti poslovni izid v znesku 770.098 evrov.

3.2.2.2.g Premogovnik Velenje je načrtoval, da bo stroškovno ceno premoga, ki bo nižja od pogodbeno določene prodajne cene premoga (2,75 evra/GJ), dosegel v letu 2017. V tem letu je načrtovana stroškovna cena premoga 2,74 evra/GJ. Premogovnik Velenje je nižjo stroškovno ceno premoga od pogodbeno določene prodajne cene dosegel že v letu 2016, ko je ta znašala 2,73 evra/GJ. Če Premogovnik Velenje ne bo pravočasno izvedel vseh ukrepov racionalizacije poslovanja iz NFPP SPV, obstaja tveganje, da ne bo mogel doseči stroškovnih cen premoga, kot so načrtovane v naslednjih letih, ter s tem dolgoročnega vzdržnega poslovanja.

Priporočilo

Premogovniku Velenje priporočamo, naj v skladu z opredeljenimi aktivnostmi pravočasno in v celoti izvede načrtovane ukrepe racionalizacije poslovanja iz NFPP SPV (ter po potrebi še dodatne ukrepe racionalizacije poslovanja) in tako dolgoročno zagotovi doseganje stroškovne cene premoga, ki bo nižja od pogodbeno določene prodajne cene premoga, ter s tem dolgoročno vzdržno poslovanje Premogovnika Velenje.

3.2.3 Zapiranje premogovnika v času rednega delovanja

V reviziji smo preverjali, ali je Premogovnik Velenje z izvajanjem ukrepov racionalizacije zagotavljal, da se bo njegovo zapiranje izvedlo v času rednega delovanja premogovnika in iz sredstev rednih prihodkov, brez udeležbe javnih sredstev.

V Razvojnem načrtu skupine HSE 2010–2020 s pogledom do leta 2030 je navedeno, da je ena od pomembnih prednosti realizacije projekta blok 6 tudi, da se bo zapiranje premogovnika izvedlo v času rednega delovanja premogovnika in iz sredstev rednih prihodkov. Tako ne bo potreben poseben zakon za zapiranje oziroma ne bodo potrebne dodatne državne pomoči, ki bi se morale pridobiti s pomočjo posebnega zakona ob soglasju Evropske unije, kot primer pri Rudniku Trbovlje-Hrastnik, d. o. o. Zaradi tega mora Premogovnik Velenje nadaljevati s poslovnim prestrukturiranjem dejavnosti. Odvisne družbe morajo postati sposobne samostojno preživeti na trgu. Načrtovan je postopen umik Premogovnika Velenje iz lastniške strukture odvisnih družb, razen iz družb HTZ in PV Invest. V procesu optimizacije delovanja skupine HSE je predvidena tudi možnost združitve Premogovnika Velenje in TEŠ v enovito podjetje.

Prav tako iz NIP 6-2015 izhaja, da je s postavitvijo nadomestnega bloka 6 načrtovano postopno prenehanje premogovništva v Šaleški dolini. Načrtovana dinamika proizvodnje Premogovniku Velenje omogoča, da v zadnjih desetih letih posluje na vzdržnem minimumu in lahko temu prilagaja tako kadrovske strukture kot tudi obseg investicij. Navedeno je še, da bosta zmanjševanje obsega jamskih prostorov in avtomatizacija delovnih procesov prispevala k vzdrževanju dogovorjene cene premoga in k lažjemu zapiranju premogovnika.

3.2.3.1 Aktivnosti in stroški zapiranja premogovnika

Stroški zapiranja jam po zaključku odkopavanja so obravnavani v dokumentu Ovrednotenje aktivnosti zapiranja jam Premogovnika Velenje po opustitvi izkoriščanja velenjskega dela nahajališča. Proces zapiranja jam Premogovnika Velenje po opustitvi izkoriščanja velenjskega dela nahajališča (predvidoma po letu 2054) zajema aktivnosti, ki so uokvirjene v tri osnovne sklope, to so:

- hidrološki in geomehanski monitoring, ki se izvaja še 15 let po zaključku odkopavanja;

- aktivnosti likvidacije jamskih objektov, ki bodo ostali po koncu odkopavanja velenjskega dela nahajališča: obseg teh jamskih objektov se do konca odkopavanja zmanjša in tako bodo povezave med območjem jaška NOP in območjem izstopnega zračilnega jaška Pesje ter zračilni jašek Pesje predvidoma likvidirani že v času obratovanja jam Premogovnika Velenje; preostale proge, ki bodo likvidirane po zaključku odkopavanja, so manjšega profila, kar je upoštevano pri izračunu stroškov zapolnjevanja prog;
- aktivnosti, potrebne za sanacijo površine v vplivnem območju odkopavanja, se nanašajo na odkupe nepremičnin, izpade pridelkov, odškodnine, varovanje in nadzor ugrezninskega območja, sanacijo in vzdrževanje vodotoka ter objektov in komunalnih naprav, sanacijo in vzdrževanje cest, gozdov, nasadov, sanacijska dela, ekološki in geodetski monitoring.

Predvideni stroški zapiranja Premogovnika Velenje po osnovnih sklopih so prikazani v tabeli 52.

Tabela 52: Predvideni stroški zapiranja jam

Opis	Znesek
Hidrogeološki in geomehanski monitoring	7.900.000
Likvidacija jamskih objektov	10.552.000
Ekološka sanacija prostora	25.298.000
Skupaj	43.750.000

v evrih

Vir: Ovrednotenje aktivnosti zapiranja jam Premogovnika Velenje po opustitvi izkoriščanja velenjskega dela nahajališča.

Premogovnik Velenje je ovrednotil aktivnosti zapiranja jam Premogovnika Velenje po opustitvi izkoriščanja velenjskega dela nahajališča. Predvideni skupni stroški aktivnosti zapiranja jam po osnovnih sklopih (hidrogeološki in geomehanski monitoring, likvidacija jamskih objektov in ekološka sanacija prostora) po koncu odkopavanja so ocenjeni na 43.750.000 evrov.

Premogovnik Velenje vsako leto oblikuje rezervacije za stroške zapiralnih del. Te se nanašajo na stroške zapiralnih del med obratovanjem Premogovnika Velenje ter tudi na stroške zapiralnih del po koncu odkopavanja (43.750.000 evrov). Rezervacije za zapiralna dela so na dan 31. 12. 2014 znašale 28.993.052 evrov, na dan 31. 12. 2015 pa 28.611.052 evrov.

Pri rezervacijah gre za računovodsko kategorijo, ki vpliva na poslovni izid Premogovnika Velenje, kar ne pomeni, da ima Premogovnik Velenje sredstva v tem znesku tudi dejansko na razpolago za zapiralna dela. Glede na težavno finančno stanje Premogovnika Velenje obstaja tveganje, da v primeru neizvedbe vseh potrebnih ukrepov za zagotovitev dolgoročno vzdržnega poslovanja, Premogovnik Velenje ne bo imel na razpolago zadostnih sredstev za zapiralna dela v obdobju, ko bi se ta dela morala izvesti. V tem primeru bi bilo treba za izvedbo zapiralnih del zagotoviti tudi javna sredstva.

3.2.4 Povzetek ugotovitev o stroškovni ceni premoga in zagotovitvi dolgoročno vzdržnega poslovanja

V letu 2014 je bila načrtovana prodaja 39.346.200 GJ premoga za oskrbo TEŠ, dejansko pa je bilo TEŠ prodano 32.994.127 GJ premoga, kar je za 16,1 odstotka manj od načrtovane količine premoga. Tako so v letu 2014 realizirani prihodki od prodaje premoga za oskrbo TEŠ znašali 96.672.792 evrov in so bili na ravni načrtovanih (96.398.190 evrov), vendar če se načrtovana prodajna cena premoga 2,45 evra/GJ ne bi povečala na 2,93 evra/GJ, bi bili realizirani prihodki od prodaje premoga še za 15.837.181 evrov manjši od doseženih. Ocenjujemo da obstaja tveganje, da Premogovnik Velenje ne bo dosegal načrtovanih količin proizvodnje premoga in s tem načrtovanih prihodkov od prodaje premoga za oskrbo TEŠ v celotnem obdobju obratovanja. Po letu 2032 se bo zaradi postopnega zapiranja premogovnika odkopavanje premoga izvajalo le na dveh odkopnih poljih, po letu 2040 pa le še na enem odkopnem polju, kar pomeni, da bi vsaka podobna težava na odkopnih poljih, kot se je zgodila v letu 2014 in ki bi povzročila zaustavitev proizvodnje na enem odkopu, imela še toliko večji vpliv na zagotavljanje načrtovane proizvodnje premoga, saj ne bi bilo na razpolago prosto odkopno polje, ki bi bilo pripravljeno za proizvodnjo premoga.

Premogovnik Velenje je načrtoval, da bo stroškovno ceno premoga, ki bo nižja od pogodbeno določene prodajne cene premoga (2,75 evrov/GJ) dosegel v letu 2017. V tem letu je načrtovana stroškovna cena premoga 2,74 evra/GJ. Premogovnik Velenje je nižjo stroškovno ceno premoga od pogodbeno določene prodajne cene dosegel že v letu 2016, ko je ta znašala 2,73 evra/GJ. Če ne bo pravočasno izvedel vseh ukrepov racionalizacije poslovanja iz NFPP SPV, obstaja tveganje, da ne bo mogel doseči stroškovnih cen premoga, kot so načrtovane v naslednjih letih, ter s tem dolgoročno vzdržnega poslovanja.

Dejanska stroškovna cena premoga je bila v letih 2013 in 2014 višja od načrtovane stroškovne cene. Premogovnik Velenje z ukrepi racionalizacije poslovanja v letih 2013 in 2014 ni uspel doseči načrtovane stroškovne cene premoga v teh letih. V letu 2013 je tako dejanska stroškovna cena premoga znašala 2,77 evra/GJ in je za 0,261 evra/GJ oziroma 10,4 odstotka presežala načrtovano stroškovno ceno v tem letu (2,509 evra/GJ). V letu 2014 je dejanska stroškovna cena premoga znašala 3,66 evra/GJ in je kar za 0,99 evra/GJ oziroma 37,1 odstotka presežala načrtovano stroškovno ceno v tem letu (2,67 evra/GJ). V letih 2013 in 2014 so stroški proizvodnje premoga presežali realizirane prihodke od prodaje premoga, zato so tudi skupni odhodki presežali skupne prihodke in Premogovnik Velenje je v letih 2013 in 2014 ustvaril negativen poslovni izid. Premogovnik Velenje je v letu 2013 ustvaril negativni poslovni izid v znesku 37.178.520 evrov, v letu 2014 pa je ustvaril negativni poslovni izid v znesku 36.052.627 evrov.

Ob koncu leta 2014 je Premogovnik Velenje sprejel NFPP SPV in pričel z izvajanjem dodatnih ukrepov racionalizacije poslovanja. V letu 2015 je dosegel načrtovano stroškovno ceno premoga 3,09 evra/GJ, vendar je zaradi prevelikega razkoraka s prodajno ceno (2,75 evra/GJ) tudi v letu 2015 posloval z izgubo. Tako je v letu 2015 ustvaril negativni poslovni izid 69.934.024 evrov. K doseženemu negativnemu poslovnemu izidu je sicer v veliki meri prispevala izvedena slabitev sredstev ob koncu leta 2015 v znesku 56.394.240 evrov, vendar Premogovnik Velenje v letu 2015 še ni dosegel stroškovne cene premoga, ki bi mu omogočala dolgoročno vzdržno poslovanje.

Rezervacije Premogovnika Velenje za zapiralna dela med obratovanjem Premogovnika Velenje in po zaključku odkopavanja premoga na dan 31. 12. 2015 znašajo 28.611.052 evrov. Pri rezervacijah gre za računovodsko kategorijo, ki vpliva na poslovni izid Premogovnika Velenje, kar pa ne pomeni, da ima Premogovnik Velenje sredstva v tem znesku tudi dejansko na razpolago za zapiralna dela. Glede na

težavno finančno stanje Premogovnika Velenje obstaja tveganje, da v primeru neizvedbe vseh potrebnih ukrepov za zagotovitev dolgoročno vzdržnega poslovanja, Premogovnik Velenje ne bo imel na razpolago zadostnih sredstev za zapiralna dela v obdobju, ko bi se ta dela morala izvesti. V tem primeru bi bilo treba za izvedbo zapiralnih del zagotoviti tudi javna sredstva.

4. MNENJE

Revidirali smo *učinkovitost* poslovanja Premogovnika Velenje, d. d. pri izvajanju ukrepov za racionalizacijo poslovanja v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2015. Za odgovor na glavno revizijsko vprašanje smo pridobili odgovora na vprašanja, ali je Premogovnik Velenje izvedel načrtovane ukrepe za racionalizacijo poslovanja in ali je Premogovnik Velenje glede na razpoložljive zaloge oziroma proizvodnjo premoga in pogodbeno ceno premoga z izvajanjem ukrepov za racionalizacijo poslovanja zagotavljal vzdržno ceno premoga.

Menimo, da je bilo poslovanje Premogovnika Velenje pri izvajanju ukrepov za racionalizacijo poslovanja v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2015 *učinkovito zgolj v omejenem obsegu*.

Premogovnik Velenje ni izvedel vseh načrtovanih ukrepov za racionalizacijo poslovanja.

Premogovnik Velenje je obvladoval težavno likvidnostno situacijo, vendar ni uspel zagotoviti dolgoročne plačilne sposobnosti. V pretežni meri je tudi izvedel načrtovano finančno prestrukturiranje. Vzpostavljen ima sistem posojil denarnih sredstev med družbami v skupini. Spremljal in izvajal je aktivnosti za obvladovanje likvidnostnega tveganja z upravljanjem z denarnimi sredstvi na ravni družbe in skupine Premogovnik Velenje. Skupina Premogovnik Velenje je vključena v sistem upravljanja z denarnimi sredstvi v skupini Holding Slovenske elektrarne, d. o. o., Ljubljana. Premogovnik Velenje v letih 2013 in 2014 kljub izvedenim aktivnostim na področju načrtovanja pričakovanega denarnega toka, rednem spremljanju in upravljanju likvidnosti ter izvajanju ukrepov za obvladovanje težavne likvidnostne situacije ni uspel zagotoviti zadostne likvidnosti za pokrivanje zapadlih obveznosti. Zaradi primanjkljaja denarnih sredstev za pokrivanje zapadlih obveznosti se je izdatno zadolževal pri bankah. Z navedenimi ukrepi se je uspel izogniti trajnejši nelikvidnosti, vendar je zaradi ustvarjene izgube v letu 2014 ter prenesene nepokrite izgube iz prejšnjih let na dan 31. 12. 2014 postal dolgoročno plačilno nesposoben ter s tem insolventen.

Premogovnik Velenje tudi po izvedeni dokapitalizaciji ni dosegel načrtovanega denarnega toka. Načrtoval je pozitivni denarni tok v letu 2015, dejanski denarni izid denarnega toka pa je bil v letu 2015 negativen, in sicer v znesku 1.976.183 evrov. Premogovnik Velenje je v letu 2015 izvajal ukrepe finančnega in poslovnega prestrukturiranja, določene v Načrtu finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje, vendar ne v obsegu, s katerim bi dosegel realizacijo denarnega izida v višini načrtovane. Če ne bo izvedel ukrepov v takšnem obsegu, da bo zagotovljen dolgoročni pozitivni poslovni izid, potem tudi ne bo mogoče zagotoviti pozitivnega denarnega toka pri poslovanju ter skupnega pozitivnega denarnega izida.

Premogovnik Velenje ni v celoti izvedel načrtovanih ukrepov stroškovne racionalizacije poslovanja. Spremljal je vrednostne učinke ukrepov stroškovne racionalizacije v okviru odbora za stroške, katerega naloga je bila mesečno spremljanje stroškov, ugotavljanje odstopanj od načrta po posameznih vrstah stroškov in po posameznih stroškovnih mestih ter sprejemanje ukrepov za obvladovanje stroškov na

načrtovani ravni. Premogovnik Velenje je izdeloval mesečna poročila o izvedenih ukrepih iz Akcijskega načrta finančnega in poslovnega prestrukturiranja po posameznih ukrepih. Spremljanje stroškov na ravni skupine Premogovnik Velenje se je za vsako družbo v skupini Premogovnik Velenje posebej izvajalo na mesečnih sestankih ožje vodstvene skupine Premogovnika Velenje ter posloводства odvisne družbe, kjer so obravnavali poročila o ključnih podatkih poslovanja družbe.

Načrtovani ukrepi stroškovne racionalizacije poslovanja niso bili izvedeni v celoti, saj je Premogovnik Velenje za leto 2015 načrtoval prihranke pri stroških dela, materiala in energetike ter pri izbranih stroških storitev in izbranih ostalih odhodkih v znesku 10.641.317 evrov, dejansko pa je v letu 2015 dosegel prihranke pri teh stroških v znesku 9.553.168 evrov, kar je za 1.088.149 evrov oziroma 10,2 odstotka manj od načrtovanih prihrankov pri izbranih stroških. Ob upoštevanju vseh stroškov dela, storitev, materiala in energetike ter ostalih odhodkov je znesek prihrankov v Premogovniku Velenje v letu 2015 znašal 11.435.059 evrov. Za skupino Premogovnik Velenje je bilo načrtovano, da bo v letu 2015 z racionalizacijo stroškov dela, materiala in energetike ter izbranih stroškov storitev in izbranih ostalih odhodkov (glede na leto 2014) dosežen prihranek v znesku 17.724.174 evrov, dejansko pa je bil dosežen prihranek pri stroških v znesku 16.488.665 evrov, kar je za 7 odstotkov oziroma 1.235.509 evrov manj od načrtovanega zneska prihrankov.

V letu 2013 so stroški sponzorstev Premogovnika Velenje znašali 163.626 evrov. V letu 2014 Premogovnik Velenje ni imel stroškov sponzoriranja, v letu 2015 pa je bil edini strošek sponzoriranja 10.000 evrov. V obdobju od leta 2013 do leta 2015 tudi ni zagotovil transparentnosti postopka dodeljevanja sponzorskih sredstev družb v skupini Premogovnik Velenje. V tem obdobju so družbe v skupini Premogovnik Velenje za stroške sponzorstev izplačale 191.499 evrov. V obdobju od leta 2013 do leta 2015 Premogovnik Velenje ni imel strategije dodeljevanja sponzorskih sredstev in donacij ter ni imel predpisa, ki bi urejal postopke dodeljevanja in nadzor nad porabo sredstev za sponzoriranje in donacije v skupini Premogovnik Velenje. Menimo, da sklepanje donatorskih in sponzorskih pogodb v času neugodnega poslovnega in finančnega položaja Premogovnika Velenje pomeni stroške, ki niso potrebni za izvajanje dejavnosti in tudi ne prispevajo k boljšim poslovnim rezultatom Premogovnika Velenje.

Premogovnik Velenje je Mestni občini Velenje in Občini Šoštanj plačeval odškodnine za sanacijo degradiranih območij, čeprav ni izkazano, da so bila sredstva za te namene tudi porabljena. V obdobju od leta 2013 do leta 2015 je Premogovnik Velenje Mestni občini Velenje in Občini Šoštanj skupaj nakazal 1.300.000 evrov odškodnin na podlagi sporazumov o odškodnini, ki jih je Premogovnik Velenje sklenil z občinama za plačilo sanacijskih del za odpravo posledic rudarjenja v okolju brez dokazil o vrsti in obsegu nastale škode in njenem finančnem ovrednotenju. Poleg tega sta občini v obdobju od leta 2013 do leta 2015 od Premogovnika Velenje skupaj prejeli še 268.831 evrov rudarskih koncesnin.

Premogovnik Velenje je dosegel načrtovano povečanje produktivnosti proizvodnih procesov in optimizacijo stroškov drugih neproizvodnih služb. V Načrtu finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje je predvidel in tudi izvedel optimizacijo in avtomatizacijo oziroma povečanje produktivnosti v osnovnem procesu pridobivanja premoga z organizacijo dela za povečanje izkoriščenosti. Število zaposlenih v Premogovniku Velenje v osnovnem procesu pridobivanja premoga se je v obdobju od leta 2013 do leta 2015 zmanjšalo za 53 zaposlenih, od tega se je število tehničnega osebja zmanjšalo za 33, število nadzornikov se je zmanjšalo za 8, število ostalih zaposlenih pa je bilo manjše za 12 zaposlenih. Število zaposlenih v režiji se je zmanjšalo za 26. Prav tako se je zmanjšalo število zaposlenih v ostalih družbah iz skupine Premogovnik Velenje, in sicer skupaj za 146 zaposlenih.

Premogovnik Velenje ni zagotovil izvedbe vseh načrtovanih investicij v obdobju od leta 2013 do leta 2015. Kljub temu pa je uspel zagotoviti izvedbo investicij za povečanje produktivnosti in učinkovitosti v osnovnem procesu pridobivanja premoga, kot so bile določene v Načrtu finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje. Z izvedbo teh investicij je dosegel prihranke v skupnem znesku 1.881.637 evrov, hkrati pa mu te investicije omogočajo doseganje letnih prihrankov v skupnem znesku 1.195.370 evrov.

Načrtovanje nabav materiala in storitev ter izvajanje investicij za posamezno poslovno leto je v Premogovniku Velenje urejeno z notranjimi akti. Načrtovanje izhaja iz določitve potreb posameznih poslovnih procesov v družbi, glede na projekcije aktivnosti proizvodnje v letnih načrtih ter ob upoštevanju stroškov za material in storitve ter izdatkov za izvedbo investicij v preteklih letih. Izvedba nabav je opredeljena v notranjih aktih Premogovnika Velenje, vendar nabava ni v vseh primerih potekala v skladu z notranjimi pravili in na transparenten način. Sistem ODOS ne omogoča identifikacije postopka oddaje javnega naročila, ki je bil podlaga za sklenitev pogodbe, niti ne omogoča pregleda rezultatov postopka izvedbe javnega naročila v fazi, ko je nabavna pogodba že podpisana. Premogovnik Velenje ne razpolaga s popolnim seznamom izvedenih postopkov javnih naročil, kar lahko vpliva na ustreznost nadzora nad izvedenimi postopki oddaje javnih naročil ter nabavnimi pogodbami, povezanimi z njimi. Premogovnik Velenje je v obdobju, na katero se nanaša revizija, v nekaterih primerih izvajal nabave pred sklenitvijo nabavnih pogodb oziroma so se te začele uporabljati, preden so bile podpisane.

Premogovnik Velenje pri nabavah blaga, storitev in izvedbi gradenj tudi v nekaterih drugih primerih ni v celoti zagotovil spoštovanja določb Zakona o javnem naročanju na vodnem, energetske, transportnem področju in področju poštnih storitev, saj v štirih primerih, ko je vodil postopek s pogajanjem po predhodni objavi, ni spoštoval posameznih določb tega zakona.

Premogovnik Velenje je oddajal javna naročila za nabavo določenega blaga in izvedbo storitev določenim izbranim ponudnikom, ki jih je označeval kot ekskluzivne dobavitelje. Z njimi je imel v večini primerov sklenjene pogodbe za nedoločen čas, ki jih je sklenil na podlagi predhodno izvedenega postopka s pogajanjem brez predhodne objave, postopka s pogajanjem po predhodni objavi ali brez izvedbe kakršnegakoli postopka po Zakonu o javnem naročanju na vodnem, energetske, transportnem področju in področju poštnih storitev. V obdobju, na katero se nanaša revizija, je Premogovnik Velenje sklenil skupaj 146 nabavnih pogodb z ekskluzivnimi dobavitelji v skupni vrednosti 51.421.884 evrov brez DDV. Realizacija na podlagi teh pogodb je v istem obdobju znašala 47.947.138 evrov brez DDV. To so bile pogodbe za skupen razvoj in tehnično sodelovanje, pogodbe o dolgoročnem poslovnem sodelovanju in pogodbe za poslovanje s posredniki. Razlogi za uporabo postopka s pogajanjem brez predhodne objave niso bili izpolnjeni v vseh primerih, saj smo ugotovili, da pogoji za uporabo tega postopka niso bili izpolnjeni v štirih primerih v skupni realizirani vrednosti 19.574.477 evrov brez DDV. Prav tako je bil pri sklepanju pogodb z ekskluzivnimi dobavitelji v enem primeru neupravičeno uporabljen postopek s pogajanjem po predhodni objavi, znesek realizacije pa je znašal 4.694.217 evrov brez DDV. V enem primeru smo ugotovili, da je bila pogodba z ekskluzivnim dobaviteljem neupravičeno sklenjena brez izvedbe kateregakoli postopka po Zakonu o javnem naročanju na vodnem, energetske, transportnem področju in področju poštnih storitev. Realizacija na podlagi te pogodbe je znašala 2.748.312 evrov brez DDV.

Premogovnik Velenje je pogosto med letom z istim dobaviteljem sklenil več nabavnih pogodb za enak predmet, pri čemer je bila vrednost posamezne pogodbe pod mejnimi vrednostmi, nad katerimi bi moral izvesti enega izmed postopkov oddaje javnega naročila, skupna vrednost tako sklenjenih pogodb v istem letu

in z istim dobaviteljem pa je presegala mejne vrednosti iz Zakona o javnem naročanju na vodnem, energetske, transportnem področju in področju poštnih storitev. Za nabave blaga ali storitev v teh primerih ni bil izveden ustrezen postopek oddaje javnega naročila. Skupna vrednost takih pogodb, ki so bile vključene v preizkušanje, je znašala 1.010.216 evrov brez DDV.

Premogovnik Velenje je spremljal in nadziral izvajanje nabavnih pogodb, vendar vrednostno spremljanje realizacije nabavnih pogodb ni bilo zagotovljeno v celoti. V nekaterih primerih je bila v informacijski sistem vnesena nerealno nizka vrednost pogodbe, znesek realizacije pa je bil nato bistveno večji. Ugotovili smo tudi, da so bili v nekaterih primerih izplačani računi, ki so vsebovali postavke, ki niso bile predmet nabavne pogodbe ali v informacijskem sistemu niso bila zabeležena ustrezna dokazila o izpolnitvi pogodbenih obveznosti, ki so bile podlaga za plačilo računa, vendar je bil račun kljub temu plačan.

Načrtovana prodaja poslovno nepotrebne premoženja ni bila izvedena v celoti. Premogovnik Velenje je pripravil program prodaje s seznamom poslovno nepotrebne premoženja za Premogovnik Velenje in celotno skupino Premogovnik Velenje. V okviru Načrta finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje je načrtoval prodajo poslovno nepotrebne premoženja in finančnih naložb. V dopoljenem seznamu poslovno nepotrebne premoženja namenjenega prodaji, niso bile vključene vse nepremičnine, katerih prodajo je Premogovnik Velenje načrtoval že v Načrtu finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje.

Premogovnik Velenje je pred prodajo poslovno nepotrebne premoženja pridobil cenitve ter opravil analize finančnih učinkov prodaje. V letu 2014 je izdelal seznam za prodajo z navedbo podatkov o sedanji vrednosti, načrtovani prodajni vrednosti, razlike med prodajno in sedanjo vrednostjo in predvidenega leta prodaje, navedbo morebitne obremenitve nepremičnine ter banke, v korist katere je obremenjena. Premogovnik Velenje je pred izvedbo prodaje naročil izdelavo cenitve nepremičnine oziroma finančne naložbe pri pooblaščenih ocenjevalcih vrednosti. Prav tako je za vsako posamezno prodajo prikazan dosežen učinek na izkaz denarnih tokov in učinek na izkaz poslovnega izida.

Premogovnik Velenje je postopke prodaje poslovno nepotrebne premoženja vodil transparentno, prodaja pa je potekala po sprejetih pravilih za prodajo. To pomeni, da vse postopke vodi centralizirano, zasleduje cilj doseganja najvišje cene pri prodaji nepremičnine oziroma finančne naložbe, dokumentira postopek prodaje ter vključi zunanega izvajalca pri zahtevnejših postopkih prodaje. Posel na koncu odobri komisija za investicije HSE ter uprava in nadzorni svet Premogovnika Velenje.

Premogovnik Velenje ni v roku izvedel prodaje celotnega poslovno nepotrebne premoženja, katerega prodajo je v Načrtu finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje načrtoval v letih 2014 in 2015. V letih 2014 in 2015 je načrtoval prodajo 17 nepremičnin (brez stanovanj), 30 stanovanj (15 v posameznem letu) in šestih finančnih naložb. V načrtovanem roku je uspel prodati pet nepremičnin in 22 stanovanjskih enot, medtem ko v tem obdobju ni uspel prodati nobene izmed šestih finančnih naložb.

Premogovnik Velenje je pri izvedenih prodajah poslovno nepotrebne premoženja v letih 2014 in 2015 dosegel pozitiven finančni učinek. Pri prodaji šestih nepremičnin in 22 stanovanjskih enot je dosegel skupno vrednost 6.330.791 evrov. Glede na knjigovodsko vrednost nepremičnin in stanovanjskih enot na dan prodaje je Premogovnik Velenje z njihovo prodajo dosegel pozitiven učinek na poslovni izid v letih prodaje v vrednosti 1.724.414 evrov. V letih pred prodajo je nekatere nepremičnine pri preverjanju

vrednosti za računovodske potrebe v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja oslabil, kar je imelo dodaten vpliv na pozitiven učinek na poslovni izid v letu prodaje.

Premogovnik Velenje ni v celoti zagotovil izvedbe načrtovanega poslovnega prestrukturiranja s stroškovno racionalizacijo poslovanja odvisnih družb, ki bi odvisnim družbam zagotovilo zmanjšanje odvisnosti od matične družbe ter povečanje prihodkov na trgu. V Načrtu finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje je bil določen rok 31. 3. 2015 za izvedbo postopkov, ki se nanašajo na ukinitvev gradbene dejavnosti v družbi HTZ Harmonija tehnologije in znanja, invalidsko podjetje, d. o. o., Velenje. Predvidene aktivnosti po Načrtu finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje do 31. 3. 2015 in tudi do konca leta 2015 niso bile v celoti zaključene, saj predvidene aktivnosti za izvedbo ukrepa racionalizacije dejavnosti in reševanja nerazporejenih delavcev v družbi PV Invest d. o. o., Velenje do 31. 12. 2014 in tudi do konca leta 2015 niso bile v celoti zaključene.

Premogovnik Velenje pri izvedbi dokapitalizacije odvisnih družb ni v vseh primerih upošteval pravil glede tveganja dodelitve državne pomoči. Premogovnik Velenje je v letu 2013 izvedel tudi dokapitalizacijo odvisne družbe Gost gostinstvo, turizem in trgovina, d. o. o., Velenje v znesku 560.000 evrov, in sicer s konverzijo kratkoročnega kredita v kapital družbe. Pred izvedbo dokapitalizacije Premogovnik Velenje ni izvedel testa zasebnega vlagatelja, iz katerega bi izhajala ugotovitev, da je gospodarska škoda manjša v primeru dokapitalizacije kot v primeru sprožitve postopkov v skladu z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. Ker pri izvedbi dokapitalizacije družbe Gost gostinstvo, turizem in trgovina, d. o. o., Velenje v znesku 560.000 evrov ni bil izveden test zasebnega vlagatelja, Premogovnik Velenje ni izvedel vseh dejanj za zmanjšanje tveganja, da dokapitalizacija pomeni nedovoljeno državno pomoč.

Premogovnik Velenje ni v celoti izvedel načrtovane aktivnosti za umik iz lastniške strukture odvisnih družb, ki niso vezane na osnovni proces pridobivanja premoga. V Načrtu finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje je bil določen rok 31. 12. 2015 za izvedbo prodaje družbe Gost gostinstvo, turizem in trgovina, d. o. o., Velenje in družbe RGP d. o. o., rudarski gradbeni programi, Velenje, vendar družbi do tega datuma nista bili prodani.

Premogovnik Velenje glede na razpoložljive zaloge oziroma proizvodnjo premoga in pogodbeno ceno premoga z izvajanjem ukrepov za racionalizacijo poslovanja ni zagotovil vzdržne cene premoga.

Iz Noveliranega investicijskega programa, revizija 6 izhaja, da bo proizvodnja premoga v obdobju od leta 2015 do leta 2032 znašala med 3 in 3,5 milijona ton letno. V obdobju od leta 2032 do leta 2040 bo pospešeno upadala do ravni 2 milijona ton letno, po letu 2040 in do konca leta 2054 pa bo ostala na ravni 2 milijonov ton letno. Načrtovana dinamika proizvodnje in prodaje premoga TEŠ za delovanje bloka 6 bo omogočala Premogovniku Velenje postopno zapiranje tako, da bo v zadnjih desetih letih posloval na vzdržnem minimumu in temu prilagajal kadrovsko strukturo in obseg investicij. Premogovnik Velenje bo s svojimi kapacitetami glede zmožnosti pridobivanja premoga ob postopnem zmanjšanju proizvodnje do leta 2054 TEŠ v obdobju od leta 2040 do leta 2054 lahko zagotovil količino premoga, ki bo zadostovala za 55,9-odstotno zmogljivost bloka 6 glede na leto 2019. Predvidena proizvodnja premoga ne bo zadoščala za delovanje bloka 6 s polno zmogljivostjo v celotnem obdobju obratovanja.

Dejanska kurilna vrednost premoga je enaka kot deklarirana vrednost kljub spremembam metode njenega določanja. Proučili smo napovedane kurilne vrednosti premoga za obdobje obratovanja bloka 6 v različnih

dokumentih in ugotovili, da so se pogosto spreminjale. Premogovnik Velenje je v letu 2014 in v začetku leta 2015 izvajal aktivnosti za argumentiranje obstoječe metode določanja kurilne vrednosti in dosegel, da je v uporabi ustaljena metoda merjenja kurilne vrednosti. V letu 2015 je kurilna vrednost premoga znašala 11,47 GJ/t, kar je 11,7 odstotka več od načrtovane kurilne vrednosti za leto 2015. Glede na navedeno ocenjujemo, da Premogovnik Velenje obvladuje tveganje nedoseganja pogodbeno določene kurilne vrednosti premoga oziroma načrtovanih vrednosti iz Noveliranega investicijskega programa, revizija 6 zaradi spremembe metode merjenja kurilne vrednosti.

Premogovnik Velenje z izvajanjem ukrepov racionalizacije ni zagotovil dolgoročno vzdržnega poslovanja. V letu 2014 je bila načrtovana prodaja 39.346.200 GJ premoga za oskrbo TEŠ, dejansko pa ji je bilo prodano 32.994.127 GJ premoga, kar je za 16,1 odstotka manj od načrtovane količine premoga. Obstaja tveganje, da Premogovnik Velenje ne bo dosegal načrtovanih količin proizvodnje premoga in s tem prihodkov od prodaje premoga za oskrbo TEŠ v celotnem obdobju obratovanja. Po letu 2032 se bo zaradi postopnega zapiranja premogovnika odkopavanje premoga izvajalo le na dveh odkopnih poljih, po letu 2040 pa le še na enem odkopnem polju, kar pomeni, da bi vsaka podobna težava na odkopnih poljih, kot se je zgodila v letu 2014 in ki bi povzročila zaustavitev proizvodnje na enem odkopu, imela še toliko večji vpliv na zagotavljanje načrtovane proizvodnje premoga, saj ne bi bilo na razpolago prosto odkopno polje, ki bi bilo pripravljeno za proizvodnjo premoga. Vplivala pa bi tudi na stroške proizvodnje.

Dejanska stroškovna cena premoga je bila v letih 2013 in 2014 višja od načrtovane stroškovne cene. Premogovnik Velenje z ukrepi racionalizacije poslovanja v letih 2013 in 2014 ni uspel doseči načrtovane stroškovne cene premoga, zato je v letu 2013 ustvaril negativen poslovni izid v znesku 37.178.520 evrov, v letu 2014 pa je ustvaril negativni poslovni izid v znesku 36.052.627 evrov. Konec leta 2014 je Premogovnik Velenje sprejel Načrt finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje in pričel z izvajanjem dodatnih ukrepov racionalizacije poslovanja. V letu 2015 je dosegel načrtovano stroškovno ceno premoga 3,09 evra/GJ, vendar je zaradi prevelikega razkoraka s prodajno ceno (2,75 evra/GJ) tudi v letu 2015 posloval z izgubo. Tako je v letu 2015 ustvaril negativni poslovni izid 69.934.024 evrov. K doseženemu negativnemu poslovnemu izidu je v veliki meri prispevala izvedena slabitev sredstev ob koncu leta 2015 v znesku 56.394.240 evrov, vendar Premogovnik Velenje v letu 2015 še ni dosegel stroškovne cene premoga, ki bi mu omogočala dolgoročno vzdržno poslovanje. Če Premogovnik Velenje ne bo pravočasno izvedel vseh ukrepov racionalizacije poslovanja iz Načrta finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje, ne bo mogel doseči stroškovnih cen premoga, kot so načrtovane v naslednjih letih, ter s tem zagotoviti dolgoročnega vzdržnega poslovanja.

Rezervacije Premogovnika Velenje za zapiralna dela med obratovanjem Premogovnika Velenje in po zaključku odkopavanja premoga na dan 31. 12. 2015 znašajo 28.611.052 evrov. Pri rezervacijah gre za računovodsko kategorijo, ki vpliva na poslovni izid Premogovnika Velenje, kar pa ne pomeni, da ima Premogovnik Velenje sredstva v tem znesku tudi dejansko na razpolago za zapiralna dela. Glede na težavno finančno stanje Premogovnika Velenje opozarjamo na tveganje, da ob neizvedbi ukrepov za zagotovitev dolgoročno vzdržnega poslovanja, Premogovnik Velenje ne bo imel na razpolago zadostnih sredstev za zapiralna dela v obdobju, ko bi se ta dela morala izvesti. V tem primeru bo treba za izvedbo zapiralnih del zagotoviti tudi javna sredstva.

5. PRIPOROČILA

Premogovniku Velenje priporočamo, naj:

- s ciljem stroškovne racionalizacije Premogovnika Velenje in skupine Premogovnik Velenje v pogajanjih s socialnimi partnerji za novo panožno kolektivno pogodbo in podjetniško kolektivno pogodbo preveri primernost nadomestila za ogrevanje kot dela plače zaposlenih;
- v pogajanjih s socialnimi partnerji o novi panožni kolektivni pogodbi in podjetniški kolektivni pogodbi izplačilo tradicionalnih oblik stimulacij veže na doseganje pozitivnih rezultatov poslovanja Premogovnika Velenje in družb v skupini Premogovnik Velenje;
- bo restriktiven pri dodeljevanju donatorskih in sponzorskih sredstev, saj ta niso potrebna za izvajanje dejavnosti in ne prispevajo k boljšemu poslovnemu rezultatu. Pri morebitnem odločanju o dodelitvi sredstev pa naj upošteva finančni in poslovni položaj, v katerem se nahajata Premogovnik Velenje in celotna skupina Premogovnik Velenje;
- z namenom doseganja pozitivnih učinkov na prejemke Premogovnika Velenje in denarnega toka, načrtovanega v Načrtu finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje in dolgoročnem načrtu poslovanja Premogovnika Velenje, Premogovniku Velenje priporočamo, da čim prej izvede potrebne aktivnosti za prodajo poslovno nepotrebne premoženja, ki ga je za prodajo predvidel v Načrtu finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje;
- v skladu z opredeljenimi aktivnostmi pravočasno in v celoti izvede načrtovane ukrepe stroškovne racionalizacije poslovanja iz Načrta finančnega in poslovnega prestrukturiranja skupine Premogovnik Velenje (ter po potrebi še dodatne ukrepe racionalizacije poslovanja) in tako dolgoročno zagotovi doseganje stroškovne cene premoga, ki bo nižja od pogodbeno določene prodajne cene premoga, ter s tem dolgoročno vzdržno poslovanje Premogovnika Velenje.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o računskem sodišču ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Priloge: 14

Poslano:

1. družbi Premogovnik Velenje, d. o. o., priporočeno;
2. dr. Milanu Medvedu, priporočeno;
3. Ivanu Pohorcu, priporočeno;
4. dr. Vladimirju Malenkoviću, priporočeno;
5. Sonji Kugonič, priporočeno;
6. mag. Borisu Štefančiču, priporočeno;
7. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
8. arhivu.

6. PRILOGE

Priloga 1

Tabela 53: Izkaz denarnih tokov Premogovnika Velenje za obdobje od leta 2013 do leta 2015

	v evrih		
	Januar– December 2013	Januar– December 2014	Januar– December 2015
A. DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU			
a) Prejemki pri poslovanju	150.293.858	146.697.224	103.755.858
3. Prejemki od prejetih premij, subvencij, dotacij in podobno	581.202	395.904	205.510
4. Prejemki od prodaje premoga	141.420.709	141.004.767	95.919.642
5. Prejemki od obresti, ki se nanašajo na poslovanje	7.190	1.110	34.417
10. Prejemki od prodaje storitev	4.973.935	1.704.150	3.166.090
11. Drugi prejemki pri poslovanju	3.310.822	3.591.293	4.430.199
b) Izdatki pri poslovanju	134.205.209	137.147.220	128.063.997
3. Izdatki za obresti, ki se nanašajo na poslovanje	5.167	21.528	314.867
8. Izdatki iz naslova dajatev državi, razen davka od dohodka	13.416.164	16.919.825	12.982.704
10. Izdatki za ostale dajatve	452.406	216.159	114.527
11. Izdatki za vzdrževanje, material in storitve	64.979.885	61.355.807	59.395.607
12. Izdatki za stroške dela	54.354.958	57.374.373	50.774.084
13. Drugi izdatki pri poslovanju	996.629	1.259.528	4.482.208
c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri poslovanju	16.088.649	9.550.004	(24.308.139)
B. DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU			
a) Prejemki pri naložbenju	30.786.703	25.266.883	34.525.263
1. Prejemki za obresti	8.115	74.417	183.991
2. Prejemki za dividende in deleže v dobičku	11.077	15.660	0
4. Prejemki pri nepremičninah, napravah in opremi	254.746	22.397.151	7.622.911
5. Prejemki pri naložbenih nepremičninah	0		0
6. Prejemki pri naložbah v odvisne družbe, pridružene in skupaj obvladovane družbe	0		0
8. Prejemki pri danih kratkoročnih posojilih in pri drugih kratkoročnih naložbah	30.512.765	2.779.655	26.676.736
<i>a) Vračila depozitov nad 3 meseci</i>	<i>48.480</i>		<i>26.676.736</i>
<i>b) Vračilo danih kratkoročnih posojil</i>	<i>30.464.285</i>	<i>2.779.655</i>	<i>0</i>
11. Ostali prejemki iz naložbenja			41.625
b) Izdatki pri naložbenju	47.123.427	22.031.071	43.695.426
1. Izdatki pri neopredmetenih sredstvih	100.088	197.427	169.043
2. Izdatki pri nepremičninah, napravah in opremi	16.677.218	17.847.205	16.404.683

	Januar– December 2013	Januar– December 2014	Januar– December 2015
5. Izdatki pri naložbah v odvisne družbe, pridružene in skupaj obvladovane družbe	0	2.453.600	0
6. Izdatki pri danih dolgoročnih posojilih in pri drugih dolgoročnih naložbah	2.475.000	32.839	0
7. Izdatki pri danih kratkoročnih posojilih in pri drugih kratkoročnih naložbah	27.871.121	1.500.000	27.121.700
a) Dani depoziti nad 3 mesece			26.721.700
b) Dana kratkoročna posojila	27.311.121	1.500.000	400.000
c) Ostale kratkoročne naložbe	560.000		
c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri naložbenju	(16.336.724)	3.235.812	(9.170.163)
C. DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU			
a) Prejemki pri financiranju	11.677.899	0	46.700.000
<i>od tega prejemki iz finančnih aktivnosti v skupini</i>			
1. Prejemki iz naslova vplačanega kapitala			34.000.000
2. Prejemki iz prejetih dolgoročnih posojil in drugih dolgoročnih finančnih obveznosti			12.700.000
3. Prejemki iz prejetih kratkoročnih posojil in drugih kratkoročnih finančnih obveznosti	8.150.000		0
4. Prejemki za pokritje negativnih stanj na transakcijskih računih	3.527.899		0
b) Izdatki pri financiranju	11.379.525	10.536.078	15.197.881
<i>od tega izdatki iz finančnih aktivnosti v skupini</i>			
1. Izdatki za obresti prejetih posojil	2.436.621	2.170.052	1.452.631
2. Izdatki za vračila kapitala			0
3. Izdatki iz prejetih dolgoročnih posojil in drugih dolgoročnih finančnih obveznosti	5.603.624	4.609.250	4.045.250
4. Izdatki iz prejetih kratkoročnih posojil in drugih kratkoročnih finančnih obveznosti	0	3.300.000	9.700.000
7. Izdatki za vračilo posojil za pokritje negativnih stanj na transakcijskih računih	3.339.280	456.776	0
c) Pozitivni ali negativni denarni izid pri financiranju	298.374	(10.536.078)	31.502.119
<i>od tega prebitek prejemkov/izdatkov pri financiranju v skupini</i>			
D. DENARNI IZID V OBDOBJU	50.299	2.249.738	(1.976.183)
<i>od tega denarni izid v obdobju v skupini</i>			
E. Učinki sprememb menjalnih tečajev na denarna sredstva in njihove ustreznike			0
F. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV	66.348	2.316.086	339.903
1. Transakcijski račun	65.427	17.928	5.718
4. Gotovina v blagajni	919	1.133	1.099
6. Zakladni račun	2	2.297.025	333.086
G. ZAČETNO STANJE DENARNIH SREDSTEV	16.049	66.348	2.316.086
1. Transakcijski račun	15.221	65.427	17.928
4. Gotovina v blagajni	826	919	1.133
6. Zakladni račun	2	2	2.297.025

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Priloga 2

Tabela 54: Gibanje prejetih kreditov Premogovnika Velenje v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013

v evrih

Št.	Posojilodajalec	Znesek, datum pogodbe	Vračilo kredita	Stanje 1. 1. 2013	Povečanje	Zmanjšanje	Stanje 31. 12. 2013
1.	NLB – dolgoročni	13.000.000 9. 7. 2009	31. 7. 2016	10.562.500	0	1.625.000	8.937.500
2.	SKB – dolgoročni	4.173.837 31. 8. 2006	31. 8. 2013	596.262	0	596.262	0
3.	SKB – dolgoročni	2.080.000 5. 10. 2007	1. 7. 2014	728.000	0	416.000	312.000
4.	SKB – dolgoročni	11.000.000 21. 12. 2010	18. 12. 2020	10.666.667	0	1.333.334	9.333.333
5.	BKS Bank – dolgoročni	7.000.000 14. 8. 2008	31. 7. 2015	3.666.667	0	1.333.333	2.333.334
6.	Banka Koper – dolgoročni	1.573.401 30. 11. 2006	30. 11. 2013	299.695	0	299.695	0
7.	NLB	3.000.000 21. 12. 2012	19. 6. 2014	3.000.000	8.624.000	8.624.000	3.000.000
8.	NLB	4.000.000 21. 12. 2012	19. 6. 2014	4.000.000	11.660.000	11.660.000	4.000.000
9.	NLB – limit	400.000 20. 12. 2012	19. 6. 2014	225.723	5.332.857	5.356.764	201.816
10.	Banka Celje	2.000.000 18. 12. 2012	1. 7. 2013	0	2.000.000	2.000.000	0
11.	Banka Celje	1.400.000 1. 7. 2013	31. 12. 2013	0	1.400.000	1.400.000	0
12.	Banka Celje	800.000 10. 12. 2013	30. 6. 2014	0	800.000	0	800.000
13.	SKB	3.000.000 19. 12. 2012	18. 12. 2013	3.000.000	2.967.000	5.967.000	0
14.	SKB	3.000.000 19. 12. 2012	18. 12. 2013	3.000.000	400.000	3.400.000	0
15.	Abanka Vipava	2.500.000 20. 12. 2012	18. 12. 2014	2.500.000	0	1.200.000	1.300.000
16.	Abanka Vipava – limit	300.000 19. 12. 2012	15. 6. 2015	42.413	6.203.498	5.990.950	254.961
17.	Sberbank	1.350.000 31. 7. 2012	30. 10. 2013	1.350.000	0	1.350.000	0
18.	Unicredit	1.500.000 30. 6. 2015	27. 12. 2013	1.500.000	0	0	1.500.000
19.	Deželna banka Slovenije	5.000.000 20. 12. 2012	29. 2. 2016	5.000.000	0	100.000	4.900.000
20.	HSE	10.000.000 5. 4. 2013	31. 12. 2015	0	6.000.000	0	6.000.000
21.	HSE	6.000.000 18. 12. 2013	31. 12. 2015	0	10.000.000	0	10.000.000
22.	Sipoteh	6.400.000 11. 1. 2013	28. 2. 2013	0	6.400.000	6.400.000	0
23.	Sipoteh	6.600.000 1. 2. 2013	28. 2. 2013	0	6.600.000	6.600.000	0
24.	Sipoteh	13.000.000 26. 2. 2013	30. 4. 2013	0	13.000.000	13.000.000	0

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Tabela 55: Gibanje danih kreditov Premogovnika Velenje v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013

v evrih

Št.	Posojilodajalec	Znesek, datum pogodbe	Vračilo kredita na dan	Stanje 1. 1. 2013	Povečanje	Zmanjšanje	Stanje 31. 12. 2013
1.	GOST	559.976 31. 12. 2012	28. 2. 2013	559.976	0	559.976	0
2.	GOST	560.000 27. 2. 2013	31. 12. 2013	0	560.000	560.000	0
3.	PLP	449.655 14. 6. 2012	14. 6. 2013	449.655	0	449.655	0
4.	PLP	419.655 14. 6. 2013	14. 12. 2013	0	419.655	419.655	0
5.	PLP	329.655 2. 12. 2013	14. 12. 2014	0	329.655	0	329.655
6.	RGP	950.000 16. 4. 2012	14. 6. 2013	950.000	0	950.000	0
7.	RGP – dolgoročni	950.000 8. 4. 2013	30. 4. 2018	0	950.000	0	950.000
8.	PV Invest	1.525.000 19. 12. 2012	19. 2. 2013	1.523.189	1.811	1.525.000	0
9.	PV Invest – dolgoročni	1.525.000 19. 12. 2013	19. 2. 2018	0	1.525.000	0	1.525.000
10.	HSE	6.400.000 11. 1. 2013	28. 2. 2013	0	6.400.000	6.400.000	0
11.	HSE	6.600.000 1. 2. 2013	28. 2. 2013	0	6.600.000	6.600.000	0
12.	HSE	13.000.000 21. 2. 2013	30. 4. 2013	0	13.000.000	13.000.000	0

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Tabela 56: Gibanje prejetih kreditov Premogovnika Velenje v obdobju od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014

v evrih

Št.	Posojilodajalec	Znesek, datum pogodbe	Vračilo kredita na dan	Stanje 1. 1. 2014	Povečanje	Zmanjšanje	Stanje 31. 12. 2014
1.	NLB – dolgoročni	13.000.000 9. 7. 2009	31. 7. 2016	8.937.500	0	1.625.000	7.312.500
2.	SKB – dolgoročni	2.080.000 30. 9. 2007	1. 7. 2014	312.000	0	312.000	0
3.	SKB – dolgoročni	11.000.000 21. 12. 2010	18. 12. 2020	9.333.333	0	1.005.584	8.327.749
4.	BKS Bank – dolgoročni	7.000.000 14. 8. 2008	31. 7. 2015	2.333.334	0	1.666.667	666.667
5.	NLB	3.000.000 21. 12. 2012	16. 6. 2014	3.000.000	0	3.000.000	0
6.	NLB	4.000.000 21. 12. 2012	19. 6. 2014	4.000.000	0	4.000.000	0
7.	NLB – limit	400.000 24. 12. 2013	19. 6. 2014	201.816	3.247.772	3.449.588	0
8.	NLB	7.000.000 13. 6. 2013	19. 12. 2014	0	7.000.000	7.000.000	0
9.	NLB – limit	17. 6. 2014	19. 12. 2014	0	4.493.197	4.493.197	0
10.	NLB	7.000.000 24. 12. 2014	30. 6. 2015	0	7.000.000	0	7.000.000
11.	NLB – limit	400.000 19. 12. 2014	29. 6. 2015	0	13.452	13.452	0
12.	Abanka Vipava	2.500.000 20. 12. 2012	18. 12. 2014	1.300.000	0	1.300.000	0
13.	Abanka Vipava limit	300.000 19. 12. 2013	15. 6. 2015	254.961	3.783.495	4.038.455	0
14.	Banka Celje	800.000 10. 12. 2013	30. 6. 2014	800.000	0	800.000	0
15.	Unicredit	1.500.000 22. 12. 2014	30. 6. 2015	1.500.000	7.406	7.406	1.500.000
16.	Deželna banka Slovenije	5.000.000 20. 12. 2012	29. 2. 2016	4.900.000	0	1.200.000	3.700.000
17.	HSE	10.000.000 5. 4. 2013	31. 12. 2015	10.000.000	0	0	10.000.000
18.	HSE	6.000.000 18. 12. 2013	31. 12. 2015	6.000.000	0	0	6.000.000

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Tabela 57: Gibanje danih kreditov Premogovnika Velenje v obdobju od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014

v evrih

Št.	Posojilodajalec	Znesek, datum pogodbe	Vračilo kredita na dan	Stanje 1. 1. 2014	Povečanje	Zmanjšanje	Stanje 31. 12. 2014
1.	PLP	329.655 2. 12. 2013	14. 12. 2014	329.655	0	329.655	0
2.	HTZ	1.500.000 24. 7. 2014	31. 12. 2014	0	1.500.000	1.500.000	0
3.	RGP – dolgoročni	950.000 8. 4. 2013	30. 4. 2018	950.000	0	950.000	0
4.	PV Invest – dolgoročni	1.525.000 9. 2. 2013	19. 2. 2018	1.525.000	0	0	1.525.000

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Tabela 58: Gibanje prejetih kreditov Premogovnika Velenje v obdobju od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015

v evrih

Št.	Posojilodajalec	Znesek, datum pogodbe	Vračilo kredita na dan	Stanje 1. 1. 2015	Povečanje	Zmanjšanje	Stanje 31. 12. 2015
1.	NLB – dolgoročni	13.000.000 9. 7. 2009	31. 7. 2016	7.312.500	0	1.463.500	5.849.000
2.	NLB	7.000.000 24. 12. 2014	30. 6. 2015	7.000.000	0	7.000.000	0
3.	SKB – dolgoročni	11.000.000 21. 12. 2010	18. 12. 2020	8.327.749	0	1.661.084	6.666.665
4.	BKS Bank – dolgoročni	7.000.000 13. 8. 2008	31. 7. 2015	666.667	0	666.667	0
5.	HSE – dolgoročni	6.100.000 15. 12. 2015	31. 12. 2022	0	6.100.000	0	6.100.000
6.	NLB	6.600.000 30. 9. 2015	31. 12. 2020	0	6.600.000	254.000	6.346.000
7.	Deželna banka Slovenije	2.500.000 19. 12. 2014	29. 2. 2016	3.700.000	0	1.200.000	2.500.000
8.	Unicredit	1.500.000 22. 12. 2014	30. 6. 2015	1.500.000	0	1.500.000	0
9.	NLB – limit	400.000 23. 12. 2014	24. 12. 2015	0	2.563.732	2.563.732	0
10.	Abanka Vipava – limit	300.000 19. 12. 2013	12. 6. 2015	0	686.009	686.009	0
11.	HSE	10.000.000 5. 4. 2013	9. 7. 2015	10.000.000	0	10.000.000	0
12.	HSE	6.000.000 18. 12. 2013	9. 7. 2015	6.000.000	0	6.000.000	0

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Tabela 59: Gibanje danih kreditov Premogovnika Velenje v obdobju od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015

v evrih

Št.	Posojilodajalec	Znesek, datum pogodbe	Vračilo kredita na dan	Stanje 1. 1. 2015	Povečanje	Zmanjšanje	Stanje 31. 12. 2015
1.	GOST	400.000 10. 3. 2015	31. 12. 2016	0	400.000	0	400.000
2.	PV Invest – dolgoročni	1.525.000 19. 2. 2013	19. 2. 2018	1.525.000	0	0	1.525.000

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Priloga 3

Tabela 60: Stroški materiala

v evrih

Vrste stroškov, odhodkov	Stroški v letu 2013	Stroški v letu 2014	Načrtovani stroški v letu 2015	Stroški v letu 2015	Prihranek pri stroških v letu 2015 glede na leto 2014	Prihranek pri stroških v letu 2015 glede na načrt
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(3)-(5)	(7)=(4)-(5)
a) Nabavna vrednost prodanega blaga	80.553	70.261	91.737	63.995	6.266	27.742
b) Stroški materiala	14.967.903	13.102.626	15.379.964	12.994.441	108.185	2.385.523
1. Stroški materiala	5.867.051	5.237.304	6.607.073	5.229.756	7.548	1.377.317
1.1. Les	2.045.101	1.888.252	2.132.020	2.100.942	(212.690)	31.078
1.2. Gradbeni material	337.989	496.968	995.167	348.701	148.267	646.466
1.3. Material za sidranje jamskih prostorov	981.027	881.205	1.025.484	929.229	(48.024)	96.255
1.4. Razstrelivo in vžigalniki	24.946	64.046	66.324	64.367	(321)	1.957
1.5. Vodovodni material	358.431	223.820	326.786	217.600	6.220	109.186
1.6. Vijalni material	102.387	96.998	142.314	83.917	13.081	58.397
1.7. Verige	99.493	46.976	64.468	69.879	(22.903)	(5.411)
1.8. Krone in pribor za vrtanje cevi	339.889	252.226	307.856	231.663	20.563	76.193
1.9. Metalurgija (barvna in črna)	165.754	67.647	60.918	56.335	11.312	4.583
1.10. Material pri podporju	1.326.593	1.142.270	1.389.940	1.042.914	99.356	347.026
1.11. Usnje, guma, tekstilni material	85.441	76.896	95.796	84.209	(7.313)	11.587
2. Stroški pomožnega materiala	1.093.991	1.200.693	1.398.706	1.159.618	41.075	239.088
2.1. Emulgirajoča olja	311.278	328.231	314.000	300.223	28.008	13.777
2.2. Kemikalije, barve, laki, tekstilna sredstva	107.258	239.899	364.244	231.752	8.147	132.492
2.3. Material za higieno in čiščenje	34.388	36.044	38.569	30.666	5.378	7.903
2.4. Olja in maziva	119.810	101.562	122.300	103.867	(2.305)	18.433
2.5. Zaščitna sredstva	424.143	388.358	451.144	400.707	(12.349)	50.437
2.6. Avtomobilski deli in avtogume	339	266	200	325	(59)	(125)
2.7. Drobnno orodje, pomožni in ostali material	96.775	106.333	108.249	92.078	14.255	16.171
3. Stroški energije	3.577.787	2.999.652	2.979.779	2.996.435	3.217	(16.656)
3.1. Električna energija	3.332.254	2.773.259	2.743.509	2.795.247	(21.988)	(51.738)
3.2. Goriva, plini	245.533	226.393	236.270	201.188	25.205	35.082

Vrste stroškov, odhodkov	Stroški v letu 2013	Stroški v letu 2014	Načrtovani stroški v letu 2015	Stroški v letu 2015	Prihranek pri stroških v letu 2015 glede na leto 2014	Prihranek pri stroških v letu 2015 glede na načrt
4. Stroški nadomestnih delov za osnovna sredstva in material za vzdrževanje osnovnih sredstev	4.235.609	3.513.476	4.211.122	3.484.432	29.044	726.690
4.1. Nadomestni deli za osnovna sredstva – elektro	269.456	286.529	331.820	274.836	11.693	56.984
4.2. Materiali za vzdrževanje – elektro	324.930	222.015	317.242	268.238	(46.223)	49.004
4.3. Ležaji	144.153	168.983	169.356	210.916	(41.933)	(41.560)
4.4. Nadomestni deli za osnovna sredstva – strojni	3.269.340	2.648.747	3.168.124	2.568.869	79.878	599.255
4.5. Materiali za vzdrževanje – strojni	227.730	187.202	224.580	161.573	25.629	63.007
5. Drobní inventar in embalaža	106.589	86.229	108.002	79.819	6.410	28.183
5.1. Orodje in embalaža – zadolžitve	106.589	86.229	108.002	79.819	6.410	28.183
5.2. Odpis drobnega inventarja	0	0	0	0	0	0
6. Uskladitev stroškov materiala in drobnega materiala zaradi popisnih razlik	2.237	1.922	0	(5.003)	6.925	5.003
6.1. Popisne razlike pri materialu	2.237	1.922	0	(5.003)	6.925	5.003
7. Stroški pisarniškega materiala in strokovne literature	84.639	63.350	75.282	49.384	13.966	25.898
7.1. Pisarniški material	72.346	54.214	66.082	40.736	13.478	25.346
7.2. Dnevno časopisje in strokovna literatura	12.293	9.136	9.200	8.648	488	552
Skupaj (a + b)	15.048.456	13.172.887	15.471.701	13.058.436	114.451	2.413.265
Skupaj – stroški materiala (seštevek postavk od 1 do 7)	14.967.903	13.102.626	15.379.964	12.994.439	108.187	2.385.525

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Priloga 4

Tabela 61: Stroški storitev v Premogovniku Velenje

v evrih

Vrste stroškov storitev	Stroški v letu 2013	Stroški v letu 2014	Načrtovani stroški v letu 2015	Stroški v letu 2015	Prihranek pri stroških v letu 2015 glede na leto 2014	Prihranek pri stroških v letu 2015 glede na načrt
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(3)-(5)	(7)=(4)-(5)
1. Stroški storitev pri ustvarjanju proizvodov in opravljanju storitev	15.837.911	16.266.406	15.088.703	14.799.759	1.466.647	288.944
1.1. Proizvodne storitve	14.150.837	14.705.861	13.636.428	13.281.390	1.424.471	355.038
1.2. Proizvodne storitve – geodetske, jamo-merske	1.687.074	1.560.545	1.452.275	1.518.369	42.176	(66.094)
2. Stroški transportnih storitev	1.150.645	511.278	358.440	315.726	195.552	42.714
2.1. Prevozne storitve	910.388	307.652	136.040	118.322	189.330	17.718
2.2. Poštne storitve	36.305	23.143	22.000	21.298	1.845	702
2.3. Fiksna in mobilna telefonija in internet	203.952	180.483	200.400	176.106	4.377	24.294
3. Stroški storitev vzdrževanja opreme, objektov, računalnikov	6.921.820	6.376.549	6.586.080	6.015.072	361.477	571.008
3.1. Vzdrževanje opreme in objektov	6.095.767	5.626.758	5.816.080	5.316.038	310.720	500.042
3.2. Vzdrževanje računalnikov	826.053	749.791	770.000	699.034	50.757	70.966
4. Najemnine	651.607	810.592	616.036	2.074.742	(1.264.150)	(1.458.706)
4.1. Najem poslovnih prostorov	40.270	37.474	38.000	41.822	(4.348)	(3.822)
4.2. Najem strojne in programske opreme	537.066	575.220	480.000	575.220	0	(95.220)
4.3. Najem ostalih sredstev	74.271	197.898	98.036	1.457.700	(1.259.802)	(1.359.664)
5. Stroški službenih poti	49.929	43.607	48.900	23.202	20.405	25.698
5.1. Službene poti v državi	14.815	8.433	10.000	9.650	(1.217)	350
5.2. Službene poti v tujini	22.205	19.350	20.900	8.896	10.454	12.004
5.3. Prevoz na službene poti	12.909	15.824	18.000	4.656	11.168	13.344
6. Stroški plačilnega prometa, bančnih storitev in zavarovalne premije	978.635	960.411	957.115	981.499	(21.088)	(24.384)

Vrste stroškov storitev	Stroški v letu 2013	Stroški v letu 2014	Načrtovani stroški v letu 2015	Stroški v letu 2015	Prihranek pri stroških v letu 2015 glede na leto 2014	Prihranek pri stroških v letu 2015 glede na načrt
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(3)-(5)	(7)=(4)-(5)
6.1. Nadomestila bančnih storitev	63.111	53.743	50.000	40.827	12.916	9.173
6.2. Bančne garancije in odobritve posojil	17.065	15.036	14.500	46.980	(31.944)	(32.480)
6.3. Zavarovalne premije	898.459	891.632	892.615	893.692	(2.060)	(1.077)
7. Stroški intelektualnih in osebnih storitev	1.833.647	2.369.340	2.013.989	1.192.110	1.177.230	821.879
7.1. Raziskave in razvoj	152.829	81.914	257.139	50.664	31.250	206.475
7.2. Raziskave in razvoj – površinsko vrtnje	289.093	270.754	390.000	53.938	216.816	336.062
7.3. Raziskave in razvoj – informacijski sistem	0	0	0	0	0	0
7.4. Raziskave in razvoj – RCE	427.929	1.232.257	552.000	0	1.232.257	552.000
7.5. Sistematični zdravstveni pregledi	210.044	150.943	154.000	147.889	3.054	6.111
7.6. Druge zdravstvene storitve	4.395	2.384	4.000	2.454	(70)	1.546
7.7. Storitve za izobraževanje zaposlencev	10.613	48.000	20.000	1.069	46.931	18.931
7.8. Storitve za tekoče potrebe stroškov izobraževanja	91.635	22.463	59.620	28.965	(6.502)	30.655
7.9. Svetovanje	218.453	308.520	130.860	552.133	(243.613)	(421.273)
7.10. Pravne, odvetniške in notarske storitve	41.884	30.265	16.000	59.217	(28.952)	(43.217)
7.11. Stroški ISO standardov in certifikati	29.163	22.195	22.690	15.516	6.679	7.174
7.12. Tehnične storitve	329.434	193.338	400.000	277.458	(84.120)	122.542
7.13. Odnosi z javnostjo	28.175	6.307	7.680	2.807	3.500	4.873
8. Stroški sejmov, reklam, reprezentance	313.189	40.373	62.000	32.390	7.983	29.610
8.1. Sejmi	2.522	0	0	0	0	0
8.2. Reklame	47.421	992	10.000	554	438	9.446
8.3. Sponzorstva	163.626	0	2.000	10.000	(10.000)	(8.000)
8.4. Reprezentanca	99.620	39.381	50.000	21.836	17.545	28.164
9. Storitve fizičnih oseb skupaj z dajatvami	632.944	589.201	587.000	585.644	3.557	1.356
9.1. Pogodbe o delu	588.005	552.322	550.000	559.960	(7.638)	(9.960)

Vrste stroškov storitev	Stroški v letu 2013	Stroški v letu 2014	Načrtovani stroški v letu 2015	Stroški v letu 2015	Prihranek pri stroških v letu 2015 glede na leto 2014	Prihranek pri stroških v letu 2015 glede na načrt
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(3)-(5)	(7)=(4)-(5)
9.2. Pogodbe o avtorskem honorarju	11.198	5.113	10.000	1.137	3.976	8.863
9.3. Sejinine	33.741	31.766	27.000	24.547	7.219	2.453
10. Stroški drugih storitev	5.691.077	4.900.638	5.526.377	5.149.073	(248.435)	377.304
10.1. Rudarske škode	1.575.280	721.388	900.000	863.636	(142.248)	36.364
10.2. Komunalne storitve – toplotna energija	819.177	708.270	805.000	805.258	(96.988)	(258)
10.3. Komunalne storitve – drugo	2.319.278	2.172.018	2.564.000	2.182.594	(10.576)	381.406
10.4. Čiščenje	152.120	145.952	142.021	144.774	1.178	(2.753)
10.5. Storitve zunanje trgovine in špedicije	1.930	1.965	4.440	1.842	123	2.598
10.6. Članarine združenjem	45.626	42.313	39.400	45.462	(3.149)	(6.062)
10.7. Stroški storitev upravljanja stanovanj, poslovnih prostorov in garaž	43.024	43.375	40.000	42.379	996	(2.379)
10.8. Storitve vzdrževanja stanovanj, poslovnih prostorov in garaž	27.728	14.099	20.570	15.874	(1.775)	4.696
10.9. Druge neproizvodne storitve	527.543	653.733	629.522	675.819	(22.086)	(46.297)
10.10. Storitve – PV Invest	179.371	397.525	381.424	371.435	26.090	9.989
10.11. Storitve – HTZ Izobraževanje	0	0	0	0	0	0
Skupaj	34.061.404	32.868.395	31.844.640	31.169.217	1.699.178	675.423
Skupaj – stroški storitev, ki jih je spremljal Premogovnik Velenje	20.749.528	20.650.331	18.678.035	19.278.507	1.371.824	(600.472)

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Priloga 5

Tabela 62: Drugi poslovni odhodki v Premogovnik Velenje v obdobju od leta 2013 do leta 2015 in izračun prihrankov za leto 2015

v evrih						
Vrste stroškov, odhodkov	Stroški v letu 2013	Stroški v letu 2014	Načrtovani stroški v letu 2015	Stroški v letu 2015	Prihranek pri stroških v letu 2015 glede na leto 2014	Prihranek pri stroških v letu 2015 glede na načrt
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(3)-(5)	(7)=(4)-(5)
a) Rezervacije	276.715	0	389.000	0	0	389.000
b) Drugi stroški	1.481.460	1.495.154	1.087.682	1.745.763	(250.609)	(658.081)
1. Dajatve, ki niso odvisne od stroškov dela ali drugih vrst stroškov	692.844	829.468	672.772	799.290	30.178	(126.518)
1.1. Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	445.008	629.293	412.552	628.050	1.243	(215.498)
1.2. Rudarska pravica za pridobivanje lignita	200.177	197.428	258.000	169.043	28.385	88.957
1.3. Pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest	130	164	180	118	46	62
1.4. DDV za manko po inventuri	1.260	962	0	2.079	(1.117)	(2.079)
1.5. 20-odstotni odvod kupnine od stanovanj na Stanovanjski sklad	5.949	344	1.320	0	344	1.320
1.6. 10-odstotni odvod kupnine od stanovanj na Odškodninski sklad	2.975	172	720	0	172	720
1.7. Davek na nepremično premoženje večje vrednosti	37.345	0	0	0	0	0
1.8. Kvote za invalide	0	1.105	0	0	1.105	0
2. Izdatki za varstvo okolja	136.611	118.472	130.000	111.306	7.166	18.694
2.1. Stroški ekologije	0	0	0	0	0	0
2.2. Vodno povračilo po odločbi	22.094	33.291	23.000	27.730	5.561	(4.730)
2.3. Taksa za varstvo okolja v Občini Velenje	26.060	23.903	31.000	12.260	11.643	18.740
2.4. Monitoring	88.457	61.278	76.000	71.316	(10.038)	4.684
3. Nagrade dijakom in študentom na delovni praksi skupaj z dajatvami	60.530	48.922	53.000	45.747	3.175	7.253

Vrste stroškov, odhodkov	Stroški v letu 2013	Stroški v letu 2014	Načrtovani stroški v letu 2015	Stroški v letu 2015	Prihranek pri stroških v letu 2015 glede na letu 2014	Prihranek pri stroških v letu 2015 glede na načrt
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(3)-(5)	(7)=(4)-(5)
3.1. Obvezna praksa	46.427	38.157	40.000	36.640	1.517	3.360
3.2. Delo prek servisa, počitniško delo	14.103	10.765	13.000	9.107	1.658	3.893
4. Štipendije dijakom in študentom	136.135	113.634	105.000	83.633	30.001	21.367
4.1. Štipendije dijakom in študentom	136.135	113.634	105.000	83.633	30.001	21.367
5. Ostali stroški	455.340	384.658	126.910	705.787	(321.129)	(578.877)
5.1. Ostali stroški	444.245	221.209	121.200	95.135	126.074	26.065
5.2. Sodne in upravne takse, koleki	11.095	163.449	5.710	610.652	(447.203)	(604.942)
c) Drugi odhodki	1.357.572	3.433.189	593.700	1.492.483	1.940.706	(898.783)
6. Drugi poslovni odhodki	1.357.572	3.433.189	593.700	1.492.483	1.940.706	(898.783)
6.1. Denarne kazni	0	0	68.000	2.956	(2.956)	65.044
6.2. Odškodnine – nezgode	63.165	75.325	186.900	73.597	1.728	113.303
6.3. Rente	180.357	160.309	250.000	324.575	(164.266)	(74.575)
6.4. Odškodnine – rudarske škode	795.773	92.543	0	56.919	35.624	(56.919)
6.5. Odškodnine – druge	0	494.726	12.000	597.307	(102.581)	(585.307)
6.6. Odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini	11.609	213.793	8.000	320.526	(106.733)	(312.526)
6.7. Odhodki iz poslovnih obveznosti do drugih pravnih oseb	7.928	7.573	10.000	9.724	(2.151)	276
6.8. Odhodki iz poslovnih obveznosti do drugih	137.087	140.918	40.800	51.139	89.779	(10.339)
6.9. Finančne pomoči – priznane do 0,3 odstotka prihodka	113.686	17.000	3.000	20.000	(3.000)	(17.000)
6.10. Finančne pomoči – davčno nepriznane	34.461	6.500	0	10.061	(3.561)	(10.061)
6.11. Drugi odhodki – drugi	13.506	2.224.502	15.000	25.679	2.198.823	(10.679)
Skupaj (a+b+c) – vsi drugi poslovni odhodki	3.115.747	4.928.343	2.070.382	3.238.246	1.690.097	(1.167.864)
Skupaj – drugi poslovni odhodki, ki jih je spremljal Premogovnik Velenje	763.537	696.054	275.000	560.494	135.560	(285.494)

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Priloga 6

Tabela 63: Pregled števila zaposlenih v režiji, nadzorno-tehničnega kadra ter ostalih zaposlenih po posamezni družbi v skupini Premogovnik Velenje na dan 1. 1. 2013 in 31. 12. 2015

Družba	Vsi zaposleni	Osnovni proces			Ostali procesi			Režija
		Tehniki	Nadzorniki	Ostali	Tehniki	Nadzorniki	Ostali	
Stanje zaposlenih na dan 1. 1. 2013								
PV	1.333	174	99	935	-	-	-	125
HTZ	859	24	33	438	59	-	232	73
Gost	97	-	-	-	-	-	84	13
RGP	134	-	-	-	20	-	105	9
PV Invest + PV Zimelen	132	-	-	-	37	-	74	21
Golte	27	-	-	-	-	-	22	5
Skupaj	2.582	198	132	1.373	116	-	517	246
Stanje zaposlenih na dan 31. 12. 2015								
PV	1.254	141	91	923	0	-	0	99
HTZ	760	64	20	426	27	-	174	49
Gost	71	-	-	-	0	-	62	9
RGP	116	-	-	-	15	-	92	9
PV Invest	136	-	-	-	34	-	91	11
Golte	20	-	-	-	0	-	16	4
Skupaj	2.357	205	111	1.349	76	-	435	181
Razlika med številom zaposlenih na dan 31. 12. 2015 in 1. 1. 2013								
PV	-79	-33	-8	-12	0	-	0	-26
HTZ	-99	40	-13	-12	-32	-	-58	-24
Gost	-26	0	0	0	0	-	-22	-4
RGP	-18	0	0	0	-5	-	-13	0
PV Invest	4	0	0	0	-3	-	17	-10
Golte	-7	0	0	0	0	-	-6	-1
Skupaj	-225	7	-21	-24	-40	-	-82	-65

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Priloga 7

Tabela 64: Seznam poslovno nepotrebnega premoženja, predvidenega za prodajo v različnih dokumentih

Št.	Predmet prodaje	Predviden rok prodaje	Novi rok prodaje	Lastništvo	NFPP SPV 22. 12. 2014	Poročilo o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV, avgust 2015
1.	Hotel Barbara	2015	2015	Premogovnik Velenje	✓	✓
2.	Hotel Oleander, Strunjan	2015	2015	Gost	✓	✓
3.	Družba Golte	2015	2016	PV Invest (59,03 odstotka), HTZ (16,4 odstotka), Saša Inkubator	✓	✓
4.	Center starejših Zimzelen, Topolšica	2015	2015	PV Invest	✓	✓
5.	Vila Široko	2015	2015	Premogovnik Velenje	✓	✓
6.	Stanovanja last PV Invest	2014	2015	PV Invest	✓	✓
7.	Ostala zemljišča Vila Široko	/	2015	Premogovnik Velenje	x	✓
8.	Steklena direkcija	2015	2015	Premogovnik Velenje	✓	✓
9.	Zemljišče Lipa – vzhod	2015	2015	HTZ (1/2), PV Invest (1/2)	✓	✓
10.	Poslovni prostor Šmartno ob Paki	2015	2015	RGP	✓	✓
11.	Upravna zgradba Gost	/	2015	Gost	x	✓
12.	Zemljišče Področnik Mozirje – zahod	2016	2016	PV Invest	✓	✓
13.	Zemljišče Žekovec, Mozirje	2015	2015	PV Invest	✓	✓
14.	Restavracija Jezero	/	2015	Gost	x	✓
15.	Bela dvorana	/	2015	PV Invest	x	✓
16.	Finančna naložba v družbo RGP	/	2015	Premogovnik Velenje (89,22 odstotka)	x	✓
17.	Finančna naložba v družbo Gost	2015	2015	Premogovnik Velenje	✓	✓
18.	Finančna naložba v družbo PLP	/	2015	Premogovnik Velenje (26 odstotkov)	x	✓

Št.	Predmet prodaje	Predviden rok prodaje	Novi rok prodaje	Lastništvo	NFPP SPV 22. 12. 2014	Poročilo o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV, avgust 2015
19.	Finančna naložba v družbo Šipoteh	/	2015	Premogovnik Velenje (42 odstotkov)	x	✓
20.	Finančna naložba v družbo Karbon	/	2015	Premogovnik Velenje (11 odstotkov)	x	✓
21.	Finančna naložba v družbo Erico	/	2015	Premogovnik Velenje (23 odstotkov)	x	✓
22.	Sončna elektrarna	31. 12. 2014	31. 12. 2014	HTZ	✓	x ¹⁾
23.	Poslovni prostori Štrbenkova, Velenje	31. 12. 2014	31. 12. 2014	HTZ	✓	x ¹⁾
24.	Proizvodna linija za sveče	2014	/	HTZ	✓	x ¹⁾
25.	Apartma Rogla	2015	/	HTZ	✓	x
26.	Stanovanja (Monema), Velenje	2014 in 2015	/	HTZ	✓	x
27.	Stanovanja (Eko srebrna hiša, Ljubljana)	2017	/	HTZ	✓	x
28.	Garaže triplex	2015	/	PV Invest	✓	x
29.	Zemljišče Področnik Mozirje – vzhod	2014	/	PV Invest	✓	x ¹⁾

Legenda: ✓ V dokumentu je navedeno sredstvo, namenjeno prodaji.

x Dokument tega sredstva ne navaja med sredstvi, namenjenimi prodaji.

Opomba: ¹⁾ prodaja je bila realizirana v letu 2014.

Vira: NFPP SPV in Poročilo o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV, avgust 2015.

Priloga 8

Tabela 65: Prodaja nepremičnin in finančnih naložb, namenjenih prodaji, ter doseženi finančni učinki

v evrih											
Št.	Predmet prodaje	Lastništvo	Rok za izvedbo (prvotni/novi)	Realizacija	Opis	Nabavna vrednost ob pridobitvi	Skupni znesek slabitev	Knjigovodska vrednost na dan prodaje	Vrednost na podlagi izvedene cenoitve	Dosežena cena ob prodaji brez DDV	Učinek na poslovni izid
1.	Vila Široko	Premogovnik Velenje	2015	ne	celoten kompleks (objekt in oprema) z zemljiščem	1.368.384	866.628	/	540.000	/	/
2.	Hotel Barbara, Fiesa	Premogovnik Velenje	2015	dec. 2015	hotelski kompleks (objekti, zemljišče, oprema)	6.449.570	238.122	1.701.792	3.090.000	2.850.000	1.148.208
3.	Steklena direkcija	Premogovnik Velenje	2015	ne	poslovni objekt (nepremičnine in oprema) z zemljiščem, skupna površina 1.850 m ²	2.931.702	0	/	1.120.000	/	/
4.	Sončna elektrarna	HTZ	2014	nov. 2014	služnostna pravica uporabe strešnih površin s sončno elektrarno na poslovnih stavbah na Partizanski c. 78, Velenje (Rudnik lignita Velenje)	1.517.953	0	1.216.099	1.200.000	1.372.000	155.901
5.	Poslovni prostori Štrbenkova, Velenje	HTZ	2014	dec. 2014	poslovni prostor 1.730 m ² na Cesti talcev 35, Velenje	1.102.419	122.918	602.392	665.000	650.000	47.608
6.	Zemljišče Lipa – vzhod	HTZ, PV Invest	2015	ne	zemljišče v skupni izmeri 2.912 m ²	160.000	58.634	/	152.000	/	/
7.	Proizvodna linija za sveče	HTZ	2014	feb. 2014	pakirni stroj, stroj za ovijanje palet, linija za sveče	80.105	0	54.400	/	40.000	-14.400
8.	Apartma Rogla	HTZ	2015	dec. 2014	počitniški objekt na Rogli (51,44 m ²)	159.344	0	159.344	124.000	130.000	-29.344
9.	Stanovanja Velenje (Monema)	HTZ	2014–2015	apr. 2016	knjigovodska vrednost je za 3 stanovanja, cenitvena za 4 (eno je še pod hipoteko), prodano je 1 stanovanje	472.044	/	/	483.565	119.926	/

Št.	Predmet prodaje	Lastništvo	Rok za izvedbo (prvotni/novi)	Realizacija	Opis	Nabavna vrednost ob pridobitvi	Skupni znesek slabitev	Knjigovodska vrednost na dan prodaje	Vrednost na podlagi izvedene cennitve	Dosežena cena ob prodaji brez DDV	Učinek na poslovni izid
10.	Stanovanja Ljubljana (Eko srebrna hiša)	HTZ	2017	ne	stanovanjske enote	1.959.967	/	/	1.831.515	/	/
11.	Poslovni prostor Šmartno ob Paki	RGP	2015	sep. 2016	poslovni prostor v Mercator centru Šmartno ob Paki	143.748	92.152	36.320	37.000	33.000	-3.320
12.	Hotel Oleander, Strunjan	Gost	2015	apr. 2016	hotelski kompleks (objekti, zemljišče, oprema)	4.838.829	2.767.829	1.174.577	1.285.000	1.285.000	110.423
13.	Stanovanja last PV Invest	PV Invest	2015–2019	delna	po NFPP je predvidena prodaja 15 stanovanj na leto	ni	0	504.595	3.610.000*	1.065.885	561.290
14.	Garaže triplex	PV Invest	2015	ne		/	81.748	/	294.000	/	/
15.	Zemljišče Žekovec, Mozirje	PV Invest	2015	ne	zemljišče v izmeri 10.339 m ²	517.274	282.274	/	240.000	/	/
16.	Zemljišče Področnik Mozirje – vzhod	PV Invest	2014	dec. 2014	7.210 m ² stavbno zemljišče + 9.437 m ² gozd; skupaj 16.647 m ²	571.288	358.676	367.755	222.906	222.906	-144.849
17.	Zemljišče Področnik Mozirje – zahod	PV Invest	2016	ne	zemljišče v izmeri 14.651 m ²	367.755	258.801	/	184.200	/	/
18.	Center starejših Zimzelen, Topolšica	PV Invest	2015	jun. 2016	objekt, zemljišče in oprema	8.980.798	695.192	6.001.066	5.511.000	6.100.000	98.934
19.	Družba Golte	PV Invest, HTZ	2015	ne	zaradi sofinanciranja z evropskimi sredstvi je načrtovan pričetek prodaje v letu 2017	/	/	/	/	/	/
20.	Ostala zemljišča Vila Široko	Premogovnik Velenje	2015	ne	zemljišče v izmeri 49.304 m ²	879.070	723.796	/	400.000	/	/
21.	Upravna zgradba Gost	Gost	2015	ne	zgradba	221.987	0	/	189.000	/	/
22.	Restavracija Jezero	Gost	2015	ne	restavracija in zemljišče v izmeri 4.252 m ²	1.737.824	187.993	/	709.000	/	/

Št.	Predmet prodaje	Lastništvo	Rok za izvedbo (prvotni/novi)	Realizacija	Opis	Nabavna vrednost ob pridobitvi	Skupni znesek slabitev	Knjigovodska vrednost na dan prodaje	Vrednost na podlagi izvedene cenitve	Dosežena cena ob prodaji brez DDV	Učinek na poslovni izid
23.	Bela dvorana (Športni center Jezero)	PV Invest	2015	ne	nabavna in knjigovodska vrednost je samo za objekt Bela dvorana, cenitev je za celoten kompleks Športni center Jezero	1.305.360	390.697	/	1.093.165	/	/
24.	Finančna naložba v družbo RGP	Premogovnik Velenje	2015	ne	89,22-odstotni delež	3.714.419	/	/	/	/	/
25.	Finančna naložba v družbo Gost	Premogovnik Velenje	2015	ne	100-odstotni delež	4.088.846	/	/	/	/	/
26.	Finančna naložba v družboPLP	Premogovnik Velenje	2015	ne	26-odstotni delež	242.148	/	/	996.000	/	/
27.	Finančna naložba v družbo Sipoteh	Premogovnik Velenje	2015	ne	42-odstotni delež	3.680	/	/	/	/	/
28.	Finančna naložba v družbo Karbon	Premogovnik Velenje	2015	ne	11-odstotni delež	964	/	/	/	/	/
29.	Finančna naložba v družbo Erico	Premogovnik Velenje	2015	ne	23-odstotni delež	59.503	/	/	/	/	/
Skupna vrednost izvedenih prodaj v letih 2014 in 2015										6.330.791	
Skupna vrednost izvedenih prodaj v letu 2016										7.537.926	
Skupna vrednost izvedenih prodaj v obdobju od leta 2014 do 31. 12. 2016										13.868.717	

Opombi: Osenčene nepremičnine je Premogovnik Velenje prodal do konca leta 2015 oziroma do konca leta 2016.

* Znesek se nanaša na vsa stanovanja, ki so predvidena za prodajo v obdobju od leta 2015 do leta 2019.

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Priloga 9

Slika 8: Pravila postopka dezinvestiranja

<p>1) Centralizacija vodenja postopkov dezinvestiranja</p> <ul style="list-style-type: none"> • vsi postopki se vodijo centralizirano • premoženje za dezinvestiranje se vodi v centralnem seznamu za dezinvestiranje - seznam se dopolnjuje in izhaja iz seznama za dezinvestiranje v sklopu NFPP • s strani družb v skupini Premogovnik Velenje so imenovane odgovorne osebe/pooblaščne osebe za dezinvestiranje, ki sodelujejo v procesih; osebe so odgovorne za izvajanje aktivnosti in za poročanje o stanju na procesu. Koordinacija se izvaja na ravni skupine Premogovnik Velenje
<p>2) Upoštevanje smernic Evropske unije za financiranje, prestrukturiranje in privatizacijo podjetij v državni lasti</p> <ul style="list-style-type: none"> • kot lastnik mora zasledovati najvišjo vrednost pri prodaji podjetij/opreme/zemljišč/premoženja (sicer državna pomoč prihodnjemu investitorju) • izvedba konkurenčnih razpisov in zagotavljanje brezpogojnosti procesa • prodaja ponudniku z najvišjo ceno • dovolj časa za izvedbo vrednotenja s strani ponudnikov • brez dodatnih pogojev, razen tistih, ki jih vsak potencialni kupec lahko izpolni, oziroma takih, ki ne vključujejo državne pomoči
<p>3) Kupec in razkritje kupca po ZIntPK</p> <ul style="list-style-type: none"> • razkritje kupca, kapitalskih povezav • preveritev bonitetnih ocen kupca mora biti zagotovljena znotraj postopka dezinvestiranja/razpisa – javnega zbiranja ponudb
<p>4) Preizkus dovoljene/nedovoljene državne pomoči</p> <ul style="list-style-type: none"> • izvedba presoje o možnosti prisotnosti državne pomoči/dovoljene • izvedba preizkusa/testa zasebnega investitorja
<p>5) Presoja tveganj</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznavna prisotnih tveganj in njihova presoja (izbira strateškega partnerja, ...)
<p>6) Dokumentiranost postopka dezinvestiranja</p> <ul style="list-style-type: none"> • vse faze postopkov dezinvestiranja morajo biti dokumentirane • za vsak postopek/nepremičnino, opremo, naložbo se vodi mapa predmeta dezinvestiranja skladno s fazami postopka • gradivo za pridobitev soglasja za dezinvestiranje mora zagotavljati skladnost s pravili postopkov dezinvestiranja • gradivo za pridobitev soglasja mora vsebovati pravno mnenje skladnosti z zahtevami za dezinvestiranje/pravila postopkov dezinvestiranja • centralno se izvaja spremljanje in napredek aktivnosti postopkov dezinvestiranja • mapa predmeta dezinvestiranja se zaključuje z dejanji/dokumenti izločitve predmeta dezinvestiranja iz evidenc
<p>7) Vključitev zunanje svetovanje</p> <ul style="list-style-type: none"> • zunanje sodelavca - svetovalno družbo je treba najti za zagotovitev transparentnosti postopka in strokovnosti v zahtevnih procesih dezinvestiranja • pri izbiri zunanje sodelavca upoštevati pravilo izbire najugodnejšega ponudnika; ravnati v skladu z zakonodajo pri naročanju oziroma pridobiti več ponudb • obseg del, ki se pričakuje od zunanje sodelavca: <ul style="list-style-type: none"> • postaviti okvir prodaje - predstaviti model/alternative prodaje • izdelati predhodna vrednotenja predmetov prodaje • opraviti identifikacijo potencialnih kupcev • opravljati analize vplivov prodaje na poslovanje • zbiranje zavezujočih ponudb • organiziranje podatkovne sobe (<i>data room</i>); organiziranje skrbnih pregledov • sprejem in ocena zavezujočih ponudb • pregled osnutkov pogodb • izvedba zaključnih pogajanj • zaključevanje transakcij • sestavni del je seznam, planogram...

Vir: Zasnova in status postopkov dezinvestiranja poslovno nepotrebne premoženja v Skupini Premogovnika Velenje (Velenje, september 2014) in Koncept dezinvestiranja poslovno nepotrebne premoženja v Skupini Premogovnika Velenje (Velenje, marec 2016).

Slika 9: Potek postopka dezinvestiranja

Vir: Zasnova in status postopkov dezinvestiranja poslovno nepotrebne premoženja v Skupini Premogovnika Velenje (Velenje, september 2014, stran 24) in Koncept dezinvestiranja poslovno nepotrebne premoženja v Skupini Premogovnika Velenje (Velenje, marec 2016).

Priloga 11

Protokol o javnem zbiranju ponudb

Protokol o javnem zbiranju ponudb, ki je del pripravljalne faze pri izvajanju postopkov dezinvestiranja vsebuje naslednje korake:

- objava javnega zbiranja ponudb za prodajo
 - objava dokumenta javno zbiranje ponudb v Uradnem listu RS,
 - objava dokumentacije v tujini oziroma tujih medijih v skladu s priložo (načrt javnega zbiranja ponudb – sprotno dodajanje podatkov);
- razpisna dokumentacija
 - objava razpisne dokumentacije na spletni strani Premogovnika Velenje pod rubriko dezinvestiranje,
 - razpisna dokumentacija v slovenskem in angleškem jeziku;
- roki in dodatne informacije
 - rok za oddajo ponudb 28 dni po objavi na spletu,
 - v tem času na voljo odgovorna oseba za vprašanja, odgovore, dodatna pojasnila ter vse v zvezi z razpisno dokumentacijo,
 - po potrebi z zainteresiranim kupcem organiziran ogled nepremičnine,
 - zahteva za podpis pogodbe o varovanju zaupnosti za pridobitev dodatnih informacij zaupne narave, kot so finančni podatki, informacijski memorandum in podobno,
 - postavljen t. i. fizični *data room*,
 - nakup poteka po načelu videno–kupljeno, kasnejše uveljavljanje zahtevkov zaradi napak ni upoštevano;
- sprejem ponudb in izbira najustreznejših ponudnikov
 - potek sprejema ponudb v pristojnosti Premogovnika Velenje do datuma in ure, ki sta določena z javno objavo in v razpisni dokumentaciji,
 - uprava imenuje komisijo za pregled in ovrednotenje ponudb,
 - poziv k dopolnitvi ponudbe s pomanjkljivo dokumentacijo,
 - komisija oblikuje spisek najugodnejših ponudnikov (odpiranje ponudb, ustreznost dokumentacije, predložitev predlogov upravi, priprava podlag za nadaljnja usklajevanja – pogajanja);
- kriteriji (merilo) za izbiro (določitev vrstnega reda)
 - najugodnejša ponudba oziroma najvišja ponujena cena za nepremičnino in pripadajočo opremo,
 - najugodnejši plačilni pogoji za prodajalca,
 - nadaljevanje dejavnosti, kjer je to zahtevano (hotelirstvo, nega starejših),
 - prevzem delavcev, kjer je to zahtevano (hotelirstvo, nega starejših);
- pogajanja
 - če v prvem krogu ni dosežena raven pričakovanih vrednosti, bo zbiranje ponudb ponovljeno,
 - poziv ponudnikom z najboljšimi ponudbami k dodatnim pogajanjem,
 - postopki bodo izvedeni v skladu s časovnico (skupaj približno 2 meseca, od tega 1 mesec za izvedbo postopka in 1 mesec za obveščanje zaposlenih v skladu s postopki);
- izbor najugodnejšega ponudnika
 - obvestilo najugodnejšemu ponudniku o njegovi izbiri,
 - pridobitev soglasij glede odložnih pogojev,
 - priprava pogodbe ter uskladitev z razpisno dokumentacijo;

- regulativa
 - presoja upoštevanja smernic Evropske komisije o privatizaciji,
 - presoja v zvezi z dovoljeno/nedovoljeno državno pomočjo; test zasebnega investitorja;
- sklenitev posla oziroma odložni pogoji
 - pridobitev soglasja nadzornega sveta Premogovnika Velenje o prodaji,
 - ureditev drugih odložnih pogojev (pridobitev izbrisne pobotnice, soglasje koncesionarja za priobalno zemljišče),
 - podpis pogodbe o prevzemu delavcev,
 - podpis pogodbe, nakazilo kupnine ter ureditev vpisa v zemljiško knjigo.

Priloga 12**Izvedene aktivnosti pri prodaji posameznih nepremičnin in doseženi finančni učinki****Vila Široko**

V akcijskem načrtu NFPP SPV je Premogovnik Velenje predvidel prodajo Vile Široko v letu 2015. Gre za celoten kompleks (objekt z opremo) in zemljišča, ki vključujejo kmetijske in gozdne površine v skupni izmeri 49.304 m².

Premogovnik Velenje je z aktivnostmi za prodajo kompleksa Vile Široko pričel v letu 2014 (sodelovanje s potencialnimi investitorji). V letu 2015 je pripravil razpisno dokumentacijo in dve objavi javnega zbiranja ponudb za prodajo nepremičnin z izhodiščno ceno 1.050.000 evrov. Kljub temu kompleksa Vile Široko v letu 2015 ni uspel prodati. Zaradi nezanimanja kupcev je rok za prodajo podaljšal na leto 2016 ter kasneje na leto 2017. Premogovnik Velenje je v letu 2017 pridobil zavezujočo ponudbo za nakup nepremičnine, tako da je postopek prodaje v zaključni fazi.

Hotel Barbara, Fiesa

V akcijskem načrtu NFPP PV je bila prodaja Hotela Barbara v Fiesi predvidena v letu 2015. Gre za hotelski kompleks, ki zajema hotel s površino 1.766,8 m², športno dvorano s površino 288,1 m², poslovne prostore (restavracija) s površino 587,8 m², skladišče s površino 351 m² ter bazen z ogrevano morskovo vodo, gostinski objekt na plaži, zunanjo ureditev, urejena parkirišča, športno igrišče in hotelsko plažo.

Premogovnik Velenje je prodajo hotelskega kompleksa Barbara izvedel v skladu s sprejetimi pravili za izvedbo postopka dezinvestiranja. Izdelal je analizo učinkov prodaje, imenoval komisijo za pregled ponudb, pridobil poročilo o ocenjeni vrednosti nepremičnine, pripravil informacijski memorandum in predstaviteni prospekt, imenoval komisijo za pregled ponudb, pripravil razpisno dokumentacijo in objavil javno zbiranje ponudb v skladu s protokolom o javnem zbiranju ponudb, pripravil seznam najugodnejših ponudnikov in izvedel pogajanja s posameznimi potencialnimi kupci ter pogajanje z ustreznim kupcem, pripravil osnutek pogodbe, pridobil soglasje nadzornega sveta Premogovnika Velenje k prodaji nepremičnine ter sklenil in predal posel.

Premogovnik Velenje je aktivnosti za prodajo hotelskega kompleksa v Fiesi pričel v decembru 2014 (ko je sodeloval z dvema potencialnima investitorjema). V letu 2015 je uspel realizirati prodajo te nepremičnine; v decembru 2015 je z najugodnejšim ponudnikom sklenil pogodbo o prodaji in nakupu nepremičnine in opreme ter o prenosu zaposlenih v Hotelu Barbara v Fiesi. Dokončna predaja nepremičnine in opreme ter prenos zaposlenih je bila izvedena v začetku leta 2016.

S prodajo kompleksa Hotel Barbara, Fiesa je Premogovnik Velenje skupaj s pripadajočo opremo dosegel ceno 2.850.000 evrov brez DDV. Ocenjena tržna vrednost nepremičnine (brez opreme) je na podlagi izvedene cenitve z dne 11. 9. 2015 znašala 3.090.000 evrov, ocenjena likvidacijska vrednost pa 2.400.000 evrov. Knjigovodska vrednost nepremičnine na dan prodaje je znašala 1.701.792 evrov, zato je Premogovnik Velenje ustvaril pozitiven učinek na izkaz poslovnega izida v letu prodaje v vrednosti 1.148.208 evrov. Premogovnik Velenje je nepremičnino v letih pred prodajo v skladu z MSRP oslabil v skupnem znesku 238.122 evrov, vendar je neposredno pred prodajo odpravil slabitev v enakem znesku.

Steklena direkcija

Prodaja Steklena direkcije je kot predmet dezinvestiranja predvidena v NFPP SPV. Predvideno leto prodaje je bilo leto 2015. Gre za poslovni objekt v lasti Premogovnika Velenje, ki se nahaja v središču Velenja. Skupna površina kompleksa znaša 2.200 m² in zajema poslovne prostore (46 pisarn), parkirne prostore in recepcijo. Kot izhaja iz akcijskega načrta NFPP PV, je z aktivnostmi za prodajo Premogovnik Velenje pričel 1. 10. 2014, ko je naročil cenitev nepremičnine ter pričel s pripravo dokumentacije za objavo javnega zbiranja ponudb.

Premogovnik Velenje je v letu 2015 izvajal aktivnosti za prodajo poslovnega objekta Steklena direkcija (pridobil je cenitev in pripravil razpisno dokumentacijo za objavo javnega zbiranja ponudb), vendar mu do konca leta 2015 poslovnega objekta ni uspelo prodati. V začetku leta 2016 je Premogovnik Velenje podpisal pogodbo o menjavi zemljišč z Mestno občino Velenje ter objavil javni razpis za prodajo Steklena direkcije. Do roka za oddajo ponudb (konec maja 2016) Premogovnik Velenje ni pridobil nobene ponudbe za nakup Steklena direkcije.

Sončna elektrarna

Prodaja sončne elektrarne je bila predvidena v akcijskem načrtu NFPP SPV, in sicer v letu 2014. Aktivnosti za prodajo sončne elektrarne je Premogovnik Velenje pričel izvajati 1. 10. 2014. Sončna elektrarna 809,500 kWp se nahaja na strehi objektov na območju Premogovnika Velenje. Upravičenje družbe HTZ za postavitve sončne elektrarne na strehi objekta izhaja iz Pogodbe o ustanovitvi nepravne stvarne služnosti, ki jo je 4. 11. 2014 družba HTZ sklenila z lastnikom objekta Premogovnikom Velenje.

Služnostno pravico uporabe strešnih površin s sončno elektrarno je Premogovnik Velenje prodal v okviru dezinvestiranja v načrtovanem roku. Družba HTZ (prodajalec) in kupec sta pogodbo o prodaji sončne elektrarne Premogovnik Velenje sklenila 28. 11. 2014. Premogovnik Velenje je pri tem dosegel ceno 1.372.000 evrov brez DDV, s čimer je ustvaril pozitiven učinek na poslovni izid v letu prodaje v znesku 155.901 evrov.

Poslovni prostor Štrbenkova, Velenje

Prodaja poslovnega prostora Štrbenkova, Velenje je bila predvidena v letu 2014 in je navedena med ukrepi za dezinvestiranje v akcijskem načrtu NFPP SPV. Poslovni prostor Štrbenkova v stavbi na naslovu Cesta Talcev 35, Velenje je bil v lasti družbe HTZ¹⁶³. Skupna površina nepremičnine znaša 1.666 m².

Premogovnik Velenje je v okviru programa dezinvestiranja v načrtovanem roku prodal poslovni prostor. S prodajo je dosegel ceno 650.000 evrov brez DDV in s tem ustvaril pozitiven učinek na poslovni izid v letu prodaje v znesku 47.608 evrov. V letih pred prodajo je Premogovnik Velenje nepremičnino v skladu z MSRP oslabil v vrednosti 122.918 evrov, kar je vplivalo na pozitiven učinek na poslovni izid v letu prodaje.

Zemljišče Lipa – vzhod

Zemljišče Lipa – vzhod, ki je last družb HTZ in PV Invest (vsaka izmed družb do polovice), je kot predmet dezinvestiranja navedeno v NFPP SPV. Predvideno leto prodaje je bilo leto 2015. Gre za zemljišče na lokaciji Lipa (Gorica) v Velenju s skupno površino 2.912 m².

¹⁶³ Stavba št. 4568 k. o. 964 Velenje z naslovom Cesta Talcev 35, Velenje, ki stoji na parceli s št. 2730/2, je imela dva posamezna dela, in sicer posamezni del št. 964-4568-1 (ki je bil predmet prodajne pogodbe) in posamezni del št. 964-4568-2.

Premogovnik Velenje je za zemljišče Lipa (Gorica) v januarju 2015 pridobil poročilo o oceni vrednosti, iz katerega izhaja, da je vrednost zemljišča 152.000 evrov. V letu 2015 je pripravil dokumentacijo za objavo prodaje zemljišč v paketu, vendar razpisa ni objavil. Prodaje v načrtovanem roku (leto 2015) ni realiziral.

Apartma Rogla

Apartma Rogla je bil kot predmet dezinvestiranja predviden v NFPP SPV, njegova prodaja je bila načrtovana v letu 2015.

Premogovnik Velenje je konec leta 2014, kar je pred predvidenim rokom, prodal počitniški objekt na Rogli in pri tem dosegel ceno 130.000 evrov brez DDV. Knjigovodska vrednost nepremičnine je na dan prodaje znašala 159.344 evrov. S prodajo je Premogovnik Velenje oziroma družba HTZ dosegla negativen učinek na poslovni izid v letu prodaje v znesku 29.344 evrov.

Poslovni prostor Šmartno ob Paki

Poslovni prostor Šmartno ob Paki je kot predmet dezinvestiranja naveden v NFPP SPV. Predvideno leto prodaje je bilo leto 2015. Gre za poslovno-trgovski lokal v lasti družbe RGP, ki se nahaja v trgovskem objektu Mercator, Šmartno ob Paki z ocenjeno prodajno vrednostjo 37.000 evrov. Konec leta 2014 je bil dan v najem.

Premogovnik Velenje je v letu 2015 izvajal aktivnosti za prodajo poslovnega prostora Šmartno ob Paki, vendar ga kljub objavi javnega razpisa v načrtovanem roku ni uspel prodati. V letu 2016 je Premogovnik Velenje od trenutnega najemnika pridobil ponudbo za nakup. Komisija je potrdila, da ponudba ustreza kriterijem izbora, komisija za investicije HSE pa je odobrila posel. V juliju 2016 je bila v pripravi pogodba o prodaji. Prodaja je bila realizirana septembra 2016 za ceno 33.000 evrov. Knjigovodska vrednost nepremičnine je na dan prodaje znašala 36.320 evrov. S prodajo je Premogovnik Velenje oziroma družba RGP dosegla negativen učinek na poslovni izid v letu prodaje v znesku 3.320 evrov.

Hotel Oleander, Strunjan

Prodaja hotelskega kompleksa Oleander je bila v akcijskem načrtu NFPP SPV predvidena v letu 2015. Sodobno opremljen Hotel Oleander v Strunjanu je bil last družbe Gost. V hotelu je 26 sob v treh etažah, restavracija, aperitiv bar, konferenčna soba, terasa, parkirišče ter garaža. Neto tlorisna površina hotelskega kompleksa meri 1.875 m².

Premogovnik Velenje je z aktivnostmi za prodajo pričel v letu 2014 (pridobil je cenitev nepremičnine in vodil razgovore s potencialnimi kupci). V letu 2015 je nadaljeval z aktivnostmi (objava javnega razpisa za zbiranje ponudb), vendar Hotela Oleander v načrtovanem roku ni uspel prodati.

Po drugi objavi javnega zbiranja ponudb in podalšanju roka za zbiranje ponudb je Premogovnik Velenje 7. 3. 2016 pridobil zavezujočo ponudbo, za katero je komisija ugotovila, da se je v precejšnji meri približala ocenjeni vrednosti, potencialni kupec pa je ustrezn partner za nakup hotela. Premogovnik Velenje je v aprilu 2016 sklenil Pogodbo o prodaji in nakupu nepremičnine in opreme ter o prenosu zaposlenih v Hotelu Oleander v Strunjanu za ceno 1.285.000 evrov, brez dajatev.

Premogovnik Velenje je pri prodaji Hotela Oleander v letu 2016 (1. 6. 2016) dosegel ceno 1.285.000 evrov brez DDV, kolikor je tudi znašala njegova ocenjena vrednost na podlagi cenitve. Knjigovodska vrednost Hotela Oleander v Strunjanu je na dan prodaje znašala 1.174.577 evrov. Glede na knjigovodsko vrednost

na dan prodaje je bil s prodajo ustvarjen pozitiven učinek na poslovni izid v letu prodaje v znesku 110.423 evrov. Premogovnik Velenje je v letih pred prodajo nepremičnino pri preverjanju vrednosti za računovodske potrebe v skladu z MSRP oslabil za znesek 2.767.829 evrov, kar vpliva na pozitiven učinek na poslovni izid v letu prodaje.

Zemljišče Žekovec, Mozirje

Prodaja zemljišča Žekovec, last družbe PV Invest, je bila kot predmet dezinvestiranja predvidena v NFPP SPV, in sicer v letu 2015. Gre za zemljišče Radegunda, Žekovec v Mozirju s skupno površino 10.339 m². Ocenjena vrednost zemljišča na dan 30. 9. 2015 znaša 240.000 evrov.¹⁶⁴

Premogovnik Velenje je v letu 2015 pripravljala dokumentacijo za objavo javnega zbiranja ponudb za prodajo zemljišča Žekovec, vendar javnega razpisa ni objavil in v načrtovanem roku ni izvedel njegove prodaje.

Zemljišče Podrožnik Mozirje – vzhod

Prodaja zemljišča Podrožnik Mozirje – vzhod je bila predvidena v NFPP SPV, in sicer v letu 2014. Gre za zemljišče Brezje - Ljubija, ki je bilo v lasti družbe PV Invest in se nahaja v Mozirju. Skupna površina je 16.647 m² in zajema: parc. št. 759/0 k. o. Brezje, gozd v izmeri 9.218 m²; parc. št. 760/0 k. o. Brezje, gozd v izmeri 219 m²; parc. št. 889/3 k. o. Ljubija, stavbno zemljišče v izmeri 5.976 m²; ter parc. št. 890/0 k. o. Ljubija, stavbno zemljišče v izmeri 1.234 m².

Premogovnik Velenje je v okviru programa dezinvestiranja prodal zemljišče Podrožnik Mozirje – vzhod v predvidenem roku, pri čemer je dosegel vrednost, ugotovljeno na podlagi cenitve (222.906 evrov), ki pa je nižja od predvidene prodajne cene (350.000 evrov). Knjigovodska vrednost zemljišča je ob prodaji znašala 367.755 evrov, tako da je Premogovnik Velenje z njegovo prodajo ustvaril negativni učinek na poslovni izid v letu prodaje v znesku 144.849 evrov. Ob tem je Premogovnik Velenje zemljišče v letih pred prodajo v skladu z MSRP oslabil za skupni znesek 358.676 evrov.

Zemljišče Podrožnik Mozirje – zahod

Zemljišče Podrožnik Mozirje – zahod v lasti PV Invest je bilo kot predmet dezinvestiranja predvideno v NFPP SPV. Predvideno leto prodaje je bilo leto 2016. Gre za zemljišče v centru Mozirja s površino 14.651 m².

Premogovnik Velenje je v letu 2015 izvajal aktivnosti za prodajo zemljišča, in sicer je pripravil dokumentacijo za objavo javnega zbiranja ponudb ter se pogajal z zainteresiranim kupcem, vendar mu do konca leta 2015 ni uspelo prodati zemljišča Podrožnik Mozirje – zahod. Premogovnik Velenje je v letu 2017 pridobil zavezujočo ponudbo za nakup nepremičnine, tako da je postopek prodaje v zaključni fazi.

Center starejših Zimzelen, Topolšica

Prodaja Centra starejših Zimzelen je bila v NFPP SPV predvidena v letu 2015. Center starejših Zimzelen je bil last družbe PV Invest in se nahaja v neposredni bližini Term Topolšica. Zgrajen je bil v letu 2009 in ima kapacitete za 157 stanovalcev v 107 sobah, od katerih je 57 sob enoposteljnih in 50 dvoposteljnih.

¹⁶⁴ Poročilo o oceni vrednosti lastniškega kapitala in nadomestljive vrednosti dolgoročnih sredstev (iz osnovne dejavnosti) na dan 30. 9. 2015, Premogovnik Velenje, družba KF Finance, 8. 1. 2016.

Skupna površina stavbe znaša 7.905 m². Vse sobe so opremljene s priključkom na internet, kopalnico in imajo tudi lastni balkon. V centru so tudi storitve (frizer, pediker, okrepčevalnica), ki so namenjene tako stanovalcem kot zunanjim obiskovalcem.

V okviru aktivnosti za prodajo Centra starejših Zimzelen je konec leta 2014 potekalo usklajevanje zadnje ponudbe. V letu 2015 je Premogovnik Velenje objavil javno zbiranje ponudb, na podlagi katerega je pridobil zavezujočo ponudbo in z zainteresiranim kupcem izvedel pogajanja. Kljub ponovni izvedbi javnega zbiranja ponudb v decembru 2015 mu ni uspelo prodati Centra starejših Zimzelen v predvidenem roku.

V procesu dezinvestiranja je Premogovnik Velenje v letu 2016 na podlagi postopka javnega zbiranja ponudb izvedel prodajo opremljene nepremičnine, prenos koncesije za izvajanje institucionalnega varstva v domu za starejše in prenos zaposlenih (85 delavcev) v Centru starejših Zimzelen, ki je bil v lasti družbe PV Invest. Pri tem je dosegel ceno 6.100.000 evrov, kar je več od ocenjene vrednosti nepremičnine, ki je na dan 30. 9. 2015 znašala 5.511.000 evrov. S prodajo je ustvaril pozitiven učinek na poslovni izid v letu prodaje v znesku 98.934 evrov. V letih pred prodajo je Premogovnik Velenje sredstvo v skladu z MSRP oslabil v skupnem znesku 695.192 evrov, kar vpliva na pozitiven učinek na poslovni izid v letu prodaje, ki je bil ustvarjen s prodajo nepremičnine.

Ostala zemljišča Vile Široko

Ostala zemljišča Vile Široko so bila kot predmet dezinvestiranja naknadno vključena v poročilo o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV, januar 2015, niso pa bila vključena kot predmet dezinvestiranja v akcijskem načrtu NFPP SPV. Predvideno leto prodaje je bilo leto 2015. Gre za nepremičnine, ki se nahajajo v okolici Vile Široko v Šoštanju, s skupno površino 49.304 m² in zajemajo kmetijska in gozdna zemljišča.¹⁶⁵ Premogovnik Velenje je z aktivnostmi za njihovo prodajo začel 1. 10. 2014, ko je naročil cenitev nepremičnin ter pričel s pripravo dokumentacije za objavo javnega zbiranja ponudb.

Premogovnik Velenje je v letu 2015 pripravil dokumentacijo za objavo prodaje zemljišč ter pridobil cenitev (400.000 evrov), vendar javnega razpisa v letu 2015 ni objavil. Zato do konca leta 2015 ni uspel prodati zemljišč v okolici Vile Široko.

Upravna zgradba Gost

Upravna zgradba Gost v lasti družbe Gost je bila kot predmet dezinvestiranja naknadno vključena v poročilo o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV, januar 2015, ni pa bila vključena kot predmet dezinvestiranja v NFPP SPV. Predvideno leto prodaje je bilo leto 2015.

Iz poročil o izvedbi akcijskih načrtov NFPP SPV izhaja, da je uprava Premogovnika Velenje v letu 2015 s sklepom imenovala komisijo za pripravo in potrditev razpisne dokumentacije ter odpiranje, obdelavo in analizo ponudb za prodajo upravne zgradbe Gost. Potekale so aktivnosti za pripravo dokumentacije za objavo prodaje v Uradnem listu RS, vendar javni razpis še ni bil objavljen. Prodaja upravne zgradbe Gost v načrtovanem roku ni bila izvedena.

¹⁶⁵ V poglavju 7 NFPP SPV je Premogovnik Velenje načrtoval prodajo kompleksa Vila Široko z ostalimi zemljišči, ki se nahajajo v njeni okolici (v izmeri 49.304 m²). V akcijskem načrtu za izvedbo NFPP SPV je vključil le prodajo kompleksa Vile Široko, nato pa v januarju 2015 dodal še ukrep prodaje ostalih zemljišč Vile Široko.

Restavracija Jezero

Restavracija Jezero je bila kot predmet dezinvestiranja naknadno vključena v poročilo o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV, januar 2015, ni pa bila vključena kot predmet dezinvestiranja v NFPP SPV. Predvideno leto prodaje je bilo leto 2015. Restavracija Jezero se nahaja v neposredni bližini Velenjskega jezera in ima kapaciteto za 240 gostov, galerijo za 45 gostov, pokrito teraso za 200 gostov, primerna je za manjše in večje družbe, plese ter zabavne prireditve in poroke. Ocenjena vrednost na podlagi izvedene cenitve znaša 709.000 evrov. Skupaj z zemljišči obsega 4.252 m².

Iz poročil o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV izhaja, da so potekale aktivnosti za pripravo dokumentacije za objavo prodaje v uradnem listu, vendar javni razpis še ni bil objavljen. Prodaja restavracije Jezero v predvidenem roku ni bila izvedena.

Bela dvorana

Bela dvorana je bila kot predmet dezinvestiranja naknadno vključena v dokumentu poročilo o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV, januar 2015, ni pa bila vključena kot predmet dezinvestiranja v NFPP SPV. Predvideno leto prodaje je bilo leto 2015. Bela dvorana je del Športnega centra Jezero, ki je v lasti Premogovnika Velenje in družbe PV Invest. Objekt Bela dvorana je bil zgrajen leta 1992. V pritličju se nahajata dve teniški igrišči, okrepčevalnica s sanitarijami in garderobami, v nadstropju in mansardi pa so prostori za fitnes in kardio program. Neto tlorisna površina objekta Bela dvorana znaša 1.952 m².

S ciljem prodaje objekta Bela dvorana, ki je del kompleksa Športni center Jezero, je Premogovnik Velenje v letu 2015 pripravil dokumentacijo za javno zbiranje ponudb in ponudbi za prodajo Bele dvorane za MO Velenje in najemnika prostorov, ki imata predkupno pravico. MO Velenje in najemnik nista izrazila zanimanja za odkup in prodaja v načrtovanem roku ni bila izvedena.

Premogovnik Velenje je pridobil cenitev za celoten kompleks objekta Bela dvorana in v letu 2016 (junija) izvedel razpis za javno zbiranje ponudb.

Tabela 66: Prodaja stanovanj v lasti PV Invest v letih 2014 in 2015

Št.	Naslov nepremičnine	Vrsta nepremičnine	Površina v m ²	Dosežena cena ob prodaji v evrih	Knjigovodska vrednost neposredno pred oslabitvijo v evrih	Knjigovodska vrednost po oslabitvi v evrih	Sedanja vrednost ob prodaji v evrih	Učinek na poslovni izid v evrih	Datum pogodbe o prodaji
1.	Kardeljev trg 3, Velenje	stanovanje	62,66	49.487	ni bilo slabitev	/	25.101	24.386	13. 1. 2014
2.	Cesta Františka Foita 4, Velenje	stanovanje	60,97	46.704	ni bilo slabitev	/	22.287	24.417	22. 1. 2014
3.	Šlandrova cesta 1, Velenje	stanovanje	89,40	64.000	ni bilo slabitev	/	21.478	42.522	11. 3. 2014
4.	Prešernova cesta 22 d, Velenje	poslovni prostor	119	101.660	ni bilo slabitev	/	55.402	46.258	1. 4. 2014
5.	Bračičeva cesta 6, Velenje	stanovanje	72,86	57.814	ni bilo slabitev	/	18.906	38.908	25. 4. 2014
6.	Cesta talcev 2a, Šoštanj	stanovanje	105,52	59.317	ni bilo slabitev	/	30.587	28.730	24. 2. 2014
7.	/	Lukova vila	524	98.000	ni bilo slabitev	/	80.567	17.433	9. 6. 2014
8.	Tomšičeva cesta 51, Velenje	stanovanje	20,31	25.256	ni bilo slabitev	/	4.713	20.543	19. 7. 2014
9.	Tomšičeva cesta 12, 14, 16, 55 2 x Šaleška cesta 16 in Šaleška cesta 19, Velenje	5 stanovanj	skupaj 108,96	126.200	ni bilo slabitev	/	53.212	72.988	8. 9. 2014
10.	Šalek 93, Velenje	stanovanje	76,87	60.791	ni bilo slabitev	/	26.486	34.305	1. 12. 2014
Skupaj prodana stanovanja v letu 2014				689.229		/	338.739	350.490	

Št.	Naslov nepremičnine	Vrsta nepremičnine	Površina v m ²	Dosežena cena ob prodaji v evrih	Knjigovodska vrednost neposredno pred oslabitvijo v evrih	Knjigovodska vrednost po oslabitvi v evrih	Sedanja vrednost ob prodaji v evrih	Učinek na poslovni izid v evrih	Datum pogodbe o prodaji
1.	Šalek 89, Velenje	stanovanje	72,50	57.719	ni bilo slabitev	/	23.505	34.214	2. 1. 2015
2.	Koželskega ulica 6, Velenje	stanovanje	41	33.000	ni bilo slabitev	/	10.219	22.781	12. 2. 2015
3.	Prešernova cesta 22d, Velenje	poslovni prostor	119	90.000	ni bilo slabitev	/	51.602	38.398	23. 2. 2015
4.	Kardeljev trg 3, Velenje	stanovanje	62,74	48.137	ni bilo slabitev	/	23.346	24.791	26. 4. 2015
5.	Jenkova cesta 9, Velenje	stanovanje	52,99	41.800	ni bilo slabitev	/	17.513	24.287	19. 5. 2015
6.	Kardeljev trg 9, Velenje	stanovanje	38,78	32.000	ni bilo slabitev	/	15.035	16.965	17. 7. 2015
7.	Kersnikova cesta 15, Velenje	stanovanje	43,13	30.000	ni bilo slabitev	/	9.832	20.168	5. 11. 2015
8.	Prešernova cesta 4, Velenje	stanovanje	56,01	44.000	ni bilo slabitev	/	14.804	29.196	23. 11. 2015
Skupaj prodana stanovanja v letu 2015				376.656		/	165.856	210.799	
Skupaj prodana stanovanja in poslovni prostori v letih 2014 in 2015				1.065.885		/	504.595	561.290	

Vir: podatki Premogovnika Velenje.

Priloga 14

Izvedene aktivnosti pri prodaji finančnih naložb

Finančna naložba v družbo PLP

Finančna naložba v družbo PLP je bila kot predmet dezinvestiranja naknadno vključena v dokumentu poročilo o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV, januar 2015, ni pa bila vključena kot predmet dezinvestiranja v NFPP SPV. Prodaja 26-odstotnega deleža je bila predvidena v letu 2015.

Premogovnik Velenje kljub objavljenem javnem razpisu za prodajo 100-odstotnega poslovnega deleža družbe PLP (skupaj z ostalima družbenikoma Poštno banko Slovenije, d. d., Maribor in družbo Bell, d. o. o., Miklavž na Dravskem polju), finančne naložbe ni uspel prodati v predvidenem roku. Pridobljena je bila ena ponudba, z interesentom so bila izvedena pogajanja za zvišanje cene, vendar v letu 2015 ni bilo realizacije prodaje.

V letu 2016 je Premogovnik Velenje naročil novo cenitev družbe PLP in s ciljem pospešitve procesa prodaje za izvedbo najel svetovalno hišo.

Finančna naložba v družbo Sipoteh

Finančna naložba v družbo Sipoteh je bila kot predmet dezinvestiranja naknadno vključena v dokumentu poročilo o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV v januarju 2015, ni pa bila vključena kot predmet dezinvestiranja v NFPP SPV. Prodaja 42-odstotnega deleža družbe je bila predvidena v letu 2015. V letu 2015 je Premogovnik Velenje izvajal predvsem aktivnosti za sanacijo razmer v poslovanju družbe Sipoteh, saj je bila insolventna. Na podlagi izvedenih ukrepov se je obseg poslovanja družbe v juliju 2016 občutno izboljšal. Premogovnik Velenje 42-odstotnega deleža v družbi Sipoteh v predvidenem roku ni uspel prodati.

Finančna naložba v družbo Karbon

Finančna naložba v družbo Karbon je bila kot predmet dezinvestiranja naknadno vključena v dokumentu poročilo o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV, januar 2015, ni pa bila vključena kot predmet dezinvestiranja v NFPP SPV. Prodaja 11-odstotnega deleža družbe Karbon je bila predvidena v letu 2015.

Iz poročil o izvedbi akcijskih načrtov NFPP SPV izhaja, da je Premogovnik Velenje v letu 2015 na skupščini družbe Karbon seznanil drugega družbenika z nameravano prodajo 11-odstotnega deleža, vendar ostalih aktivnosti za prodajo v letu 2015 ni izvajal in prodaje v predvidenem roku ni izvedel.

Premogovnik Velenje je v letu 2017 nadaljeval z aktivnostmi za prodajo lastniškega deleža v družbi Karbon. Postopek prodaje lastniškega deleža je v zaključni fazi.

Finančna naložba v družbo Erico

Finančna naložba v družbo Erico je bila kot predmet dezinvestiranja naknadno vključena v dokumentu poročilo o izvedbi akcijskega načrta NFPP SPV, januar 2015, ni pa bila vključena kot predmet dezinvestiranja v NFPP SPV. Prodaja 23-odstotnega deleža je bila predvidena v letu 2015.

Premogovnik Velenje se je v letu 2015 dogovoril, da bo prodajo izvedel skupaj z ostalima družbenikoma (družba Gorenje in TES), pri čemer bo prodajo vodila družba Gorenje, ki je opravila pogovore za prodajo z dvema potencialnima strategoma. Kljub temu Premogovnik Velenje v predvidenem roku ni uspel prodati 23-odstotnega poslovnega deleža v družbi Erico.

Premogovnik Velenje je v letu 2017 nadaljeval z aktivnostmi za prodajo lastniškega deleža v družbi Erico. Prodajo lastniškega deleža je uspešno izvedel v juliju 2017 za 280.931 evrov.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si